

ဦးတင်ဝင်းသျှင်

ဂုဏ်ထူးရည်စာစိစာကုံးများ

ဆဋ္ဌမတွဲ

စာမူကြိုတင်ပုံနှိပ်ခွင့်ပြုအမှတ် (၃၄၆/၉၄၆)
မျက်နှာဖုံးကြိုတင်ခွင့်ပြုအမှတ် (၃၆၄/၉၄၇)

မျက်နှာဖုံး
အကယ်ဒမီ-မေသန်းနု

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်
ဒေါ်အေးသိန်း (၀၂၄၀၁) အေးပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-၁၆၄၊ ၃၅-လမ်း၊ ရန်ကုန်။

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ် (၁၀၀၀)

ထုတ်ဝေခြင်း
၁၉၉၄-ဩဂုတ်လ **၉၅၀-ကျပ်**

ပုံနှိပ်သူ-
ဦးအောင်ဝင်းချို (မြ-၀၂၃၅၇)
မြန်မာ့ယူနိုက်တက်ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-၂၆၊ ၃၅-လမ်း၊ ရန်ကုန်။

ထုတ်ဝေသူ-
ဦးကြည်အေး (၀၁၄၄၉) ထူးမြတ်စာပေ

ပြဿနာသို့

ကန်တော့ပန်း

- နှစ်ဆယ်ရာစုစာဆို
- ဆရာကြီးဇော်ဂျီ။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်
- စာရေးဆရာကြီးမင်းယုဝေ
- မြန်မာစာပါမောက္ခကြီးများ
- ပါမောက္ခ ဆရာကြီးဒေါက်တာမင်းတင်မွန်
- ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှဆရာဆရာမများ
- ချောက်မြို့ အထက ၁ မှ ကျေးဇူးရှင်ဆရာများ
- ဘဝ၏ သင်ဆရာ မြင်ဆရာ
- ကြားဆရာများအား ဤစာအုပ်ငယ်ဖြင့်
- နဖူးမြေစိုက် ဦးခိုက် ကန်တော့ပါ၏။

မောင်တင်ဝင်းသျှင်
(ဂုဏ်ထူးရည်မြန်မာစာ)

ဒို့တဂန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်ရေးသည်
 ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။
 တပ်မတော်ပြိုခွဲသူ ဒို့ရန်သူ
 တပ်မတော်ပြိုခွဲမည့်အကြံ ဒို့လက်မခံ
 ဘယ်သူခွဲခွဲဒို့မကွဲ အမြဲစည်းလုံးမည်။

၁။ လူငယ်နှင့်စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးမှု (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၁
၂။ ဆန်းစခါနွေ မွေးရပ်မြေ (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၄
၃။ စာဖတ်ဝါသနာတို့ဝန်တာ (မခိုင်ခိုင်မွန်)	၇
၄။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းဖို့ သစ်ပင်စိုက်ကြစို့ (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၁၃
၅။ လူငယ်နှင့်စိတ်ဓာတ်မြဲမြံရေး (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၂၀
၆။ လူငယ်နှင့်အားကစားစိတ်ဓာတ် (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၂၇
၇။ မိမိနှစ်သက်ရာဝါသနာ (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၃၄
၈။ တစ်လုတ်စားဖူး သူ့ကျေးဇူး (မမြဟေသာ)	၄၁
၉။ စိမ်းစိုလှထူး ဝသန်ဦး (မမြဟေသာ)	၄၆
၁၀။ ဇွဲကိုရင်းလျှင် အောင်ပွဲဆင် (မမြဟေသာ)	၄၃
၁၁။ ယဉ်ကျေးသွင်ပြင်ဝတ်စားဆင် (မမြဟေသာ)	၄၆
၁၂။ မိမိကိုသာကိုးကွယ်ရာ (မမြဟေသာ)	၆၀
၁၃။ အနှစ်သက်ဆုံးဘာသာရပ် (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၆၈
၁၄။ မူးယစ်အန္တရာယ်ပြည့်ရန်စွယ် (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၈၆
၁၅။ သန့်ရှင်းကျန်းမာတို့ပြည်ရွာ (ဦးတင်ဝင်းသျှင်) (မြို့ရွာသန့်ရှင်းရောဂါကင်း)	၉၆
၁၆။ လူငယ်နှင့်အားကစားစိတ်ဓာတ် (နန်းအေးအေးလင်း)	၁၀၄
၁၇။ ကျောင်းသွားစဉ်မြင်ကွင်းများ (နန်းအေးအေးလင်း)	၁၁၁

ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်မြင်ကွင်း (မစုစုချစ်)	၁၂၅
ကျန်းမာခြင်းသည်လာဘ်တစ်ပါး (မခင်မာကြူ - ဦးအုံးဖေ စာပေဆု)	၁၃၁
အနှစ်သက်ဆုံးစာအုပ်တစ်အုပ် (မောင်သန်းမင်းထွဋ်)	၁၃၉
တန်ခူးလေမြူး ခါနေဦး (မစုစုချစ်)	၁၄၅
အလိမ္မာစာမှာရှိ (မစုစုချစ်)	၁၅၁
အနှစ်သက်ဆုံးစာအုပ်တစ်အုပ် (မခင်လဲ့လဲ့ရီ)	၁၅၇
ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်မြင်ကွင်းများ (မခင်လဲ့လဲ့ရီ)	၁၆၁
မမေ့နိုင်သောဈေးမြင်ကွင်း (မခင်စံပယ်သိန်း)	၁၆၈
အချိန်နှင့်ဒီရေသည်လူကိုမစောင့် (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၁၇၆
အနာခံမှအသာခံရမည် (သို့မဟုတ်) ဇွဲ (မခင်လဲ့လဲ့ရီ)	၁၈၂
တစ်နေ့တစ်လံပုဂံဘယ်ရွှေ့မလဲ (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၁၈၇
ကျွန်ုပ်ရောက်ဖူးသောပညာပေးပြပွဲတစ်ခု (မခင်လဲ့လဲ့ရီ)	၁၉၄
မိခင်မြတ်တို့ကျောင်းတော် (မခင်လဲ့လဲ့ရီ)	၂၀၀
လိုလျှင်ကြံဆနည်းလမ်းရ (မခင်စောခိုင်)	၂၀၅
ဆောင်းနှင်းဝေဝေတို့မြန်ပြေ (မသင်ထွန်း)	၂၁၁
(သည်ဆောင်းဟေမန်)	
ဇာတိချက်ကြွေမွှေးရပ်မြေ (မောင်သန်းဟိန်း)	၂၁၉
မူးယစ်ဆေးဝါးပြပွဲတစ်ခု (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၂၂၆
လူသားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၂၃၂
အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)	၂၃၇

**တစ်နိုင်ငံလုံး မြန်မာစာ ပထမရသူများ
ခြောက်ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်များ
ဖြစ်ကြသည်**

၁။ မနန်းအေးအေးလင်း	၇။ မောင်သန်းမင်းထွဋ်
၂။ မခင်လဲ့လဲ့ရီ	၈။ မောင်ကျော်ငြိမ်း
၃။ မမြဟေသာ	၉။ မောင်သန်းဟိန်း
၄။ မခိုင်ခိုင်မွန်	၁၀။ မခင်စံပယ်သိန်း
၅။ မစုစုချစ်	၁၁။ မခင်စောခိုင်
၆။ မခင်မာကြူ	၁၂။ မသင်ထွန်း တို့၏

စာစီစာကုံးသည် ကျောင်းသားတစ်ယောက်၏ ပင်ကို အရည်အချင်းကို အဆင်အရှားဖော်ပြသော သက်သေဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် ဗဟုသုတမည်မျှ များသနည်း၊ အတွေးအခေါ်မည်မျှ လေးနက်သနည်း၊ မြန်မာစာအရေးအသား မည်မျှ ကောင်းသနည်း။ ထိုမေးခွန်းများကို သူရေးပြသည့် စာစီစာကုံး က ဖြေပါလိမ့်မည်။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်တွင် ပင်ကိုအရည် အချင်း မည်မျှရှိသည်ကို အကဲဖြတ်လိုသူကလည်း သူရေးသော စာစီစာကုံးကိုကြည့်၍ အကဲဖြတ်ပါလိမ့်မည်။

ဤနေရာတွင် 'မြန်မာစာတော်ချင်လျှင် များများဖတ်၊ များများရေး' ဟူသော မရိုးနိုင်သည့် လမ်းညွှန်စကားကိုပင် ဖော်ပြ ပါရစေ။ များများဖတ်ပြီး များများသာရေးပါ။ သိသိသာသာ တိုးတက်လာပါလိမ့်မည်။ ပြဌာန်းစာအုပ်တွင်ပါသော သင်ခန်းစာများ သည် ကျောင်းသားများ စာစီစာကုံးရေးဖို့အတွက် အတုယူစရာ နမူနာ ကောင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် 'စကားပြေလက်ရွေးစင်' ထဲက ဆောင်းပါး များကို နာနာ ဖတ်ပြီး ရေးပုံရေးနည်းအတုယူပါ။ ပြင်ပစာစီစာကုံးတွေ မတ်ပါ။

အလေ့အကျင့်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်း ရန်အတွက် များများဖတ်ပြီး၊ များများအရေးကျင့်ပါ။ စာစီစာကုံး ရေးရာတွင် အမှန်မုချပင် အရည်အသွေး တိုးတက်လာပါ လိမ့်မည်။

(ဆရာကြီးဦးခင်အေး)
မြန်မာစာဌာနမှူး
ဒဂုံတက္ကသိုလ်

လူငယ်နှင့်စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှုဖြိုးမှု

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

လူငယ်တို့၏ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု၊ ကျန်းမာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စည်းကမ်း ရှိမှု၊ ဇွဲသတ္တိကြီးမားမှုတို့မှာ ဇာတိမာန်ဖြစ်သည်။ ထိုဇာတိမာန်သည် မျိုးချစ်စိတ်ပင်ဖြစ်သည်။ မျိုးချစ်စိတ်ဆိုသည်မှာ အတိတ်က ရွှေထီး ဆောင်းခဲသည်ကို ပြန်လည်တမ်းတနေရန် မဟုတ်ပါ။ မိမိတိုင်းပြည် မိမိလူမျိုးအတွက် အသက်ပေး၍ စွန့်စားခဲ့ပုံ၊ တိုက်ခိုက် အောင်မြင်ခဲ့ ပုံတို့ကို သတိရကာ နိုင်ငံချစ်စိတ် ရင့်သန်လျက် နိုင်ငံတော်ကို အဘက်ဘက်က တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်လိုသော စိတ်ဓာတ် မျိုးပင်ဖြစ်သည်။

(လူငယ်တို့၏ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ရေးမှာ အလေ့အကျင့်ပင်ဖြစ် သည်။ ပျော့ညံ့သောစိတ်ထားမိလျှင် ပျော့ညံ့နေတတ်၏။ ပျင်းရိသော စိတ် ထားမိလျှင် ပျင်းလာတတ်၏။ ရေသာခိုသောစိတ်ထားမိလျှင် ရေသာခိုချင်လာ၏။ အလုပ်ကို ကြောက်သောစိတ်လည်း ဖြစ်လာ တတ်၏။ ထိုစိတ်မျိုးမှာ သူ့ပျင်း၍ အောက်တန်းကျသောစိတ်ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်တိုင် တွယ်ကပ်မနေစေဘဲ မောင်းထုတ်ပစ်ရမည်။

အောင်ရမည်။ ထူးချွန်ရမည်။ ငါ့လူမျိုးအတွက် အကျိုးရှိရမည်။ နိုင်ငံတော်၏ ဂုဏ်ကျက်သရေ မြင့်တက်လာရမည်ဟူသော သတ္တိစိတ်ထားရမည်။ လူငယ်သည် လမ်းသစ်ထွင်သူဖြစ်ရမည်။ လမ်းဟောင်းပေါ်မှာ လျှောက်နေလျှင် မတိုးတက်နိုင်ပေ။ အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ်၊ လမ်းသစ်မှာ လျှောက်လျက် အောင်မြင်ရာလမ်းကိုရှာရမည်။ 'လှည်းသွားလျှင် လမ်းထင်၍ ဆင်သွားလျှင် လမ်းပေါ်သည်' ဟူသော 'သတိ' ရှိနေရပေမည်။

သူရဲကောင်း 'သျှင်ရဲထွတ်'သည် နောင်ရိုးသို့ ရောက်လျှင် 'သူ့ရှင်တကာရွတ်ပီ' ၏ တပ်မကြီးကို တွေ့ရ၏။ သျှင်ရဲထွတ်သည် နောင်ရိုးတစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်လျှင် လှေဖောင်တို့ကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်၏။ လူသည် စိတ်နှစ်ခွထားတတ်သည်။ ထိုစိတ်မျိုးမရှိရန် 'ဤစစ်ကို ငါတို့ အောင်မြင်လျှင် အသက်ရှည်မည်၊ ရုံးခွဲလျှင် သေရမည်' ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထိုရဲရင့်ပြတ်သားသော စိတ်ဓာတ်ကြောင့် 'ဘုရင့်နောင်' ဟု ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့ရသည်။

ပုဂံခေတ် ကျစွာမင်းကြီး၏ သမီးတော် သံဗျင်မင်းသမီးလေးကို စွဲလမ်းခဲ့သော ရဟန်းငယ်(နေမိန္ဒရ)သည် ဇွဲသတ္တိရှင်ဖြစ်၏။ မင်းသမီးကို စွဲလမ်းရာမှ သဒ္ဒါကျမ်းစာ ပြိုင်ပွဲဝင်ရင်း စာပေကျမ်းဂန်များကို နေ့ညမနား သင်ယူကျက်မှတ်၏။ သုံးနှစ်လွန်မြောက်သော် ပုဂံပြည် အဝန်း ကျင်းပသည့် သဒ္ဒါကျမ်းစာပြိုင်ပွဲတွင် ဝင်ပြိုင်၏။ ပညာရှင်ရာထောင်တို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာ 'ပထမဆု' ရရှိ၍ သမီးတော်နှင့် လက်ဆင်ခွင့်ရကာ နောင်အခါ 'သံဗျင်အမတ်ကြီး' ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။

အင်းဝခေတ် ညောင်ရမ်းမင်း လက်ထက် မြန်မာသူရဲကောင်း

ညီနောင်သုံးဦးပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ အစ်ကိုကြီးမှာ 'ဘယဂါမဏီ၊ အစ်ကိုလတ်မှာ ရာဇသင်္ကြန်၊ ညီငယ်မှာ ရန်လိုကျွဲတို့ ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ညောင်ရမ်းမင်းနှင့်အတူ တောင်တွင်းသို့ စစ်ချီ၏။ သူတို့တပ်သည် တောင်တွင်းကို ဝန်းရံထား၏။ သူတို့သုံးဦးသည် ကျုံးထိပ်ကင်းစခန်းတွင် ပွဲတည်၍ ထမင်းစားနေ၏။ တောင်တွင်းမြို့တွင်းမှ ပစ်လွှတ်သော လှံသည် ပွဲလယ်တွင်ကျလာ၏။ ဘယဂါမဏီထယောင်ပြု၏။ ရာဇသင်္ကြန်မှာ လက်ကိုရုတ်ဟန်ပြု၏။ 'ရန်လိုကျွဲ' ကား ထမင်းစားမပျက်။ ရန်လိုကျွဲ၏စိတ်ကြံ့ခိုင်မှုမှာ လေးစားချီးကျူးဖွယ် မဟုတ်ပါလော။

ပြင်သစ် သူရဲကောင်းတစ်ဦးသည် သူ့တပ်နှင့်အတူ နယ်စပ်ရှိ အဲလ်(ပ)စ် တောင်တန်းကြီးသို့ ရောက်လာ၏။ သူသည် နှင်းမိုးနေသော တောင်တန်းကြီးကိုကြည့်နေ၏။ ဤတောင်တန်းကြီးကိုဖြတ်၍ မိခင်နိုင်ငံသို့ ပြန်ရမည်။ ထိုစဉ် အဘွားအိုတစ်ဦးရောက်လာပြီး မဖြတ်ကျော်ရန် ပြောဆို၏။ ယခင်ကဖြတ်ကျော်သူအားလုံး သေဆုံးခဲ့ကြောင်း ပြောပြသည်။ ထိုသူရဲကောင်းမှာ တောင်ကြီးကို စူးစိုက်ကြည့်ရင်း 'အဘွားစေတနာကို လေးစားပါတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်ကျော်နိုင်ရင် ဘစ်ကမ္ဘာလုံးက အံ့ဩချီးကျူးကြမှာပဲ၊ သေဆုံးသွားခဲ့ရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စွန့်စားမှုကို အဘွားအိုအံ့ဩချီးမွမ်းနေမှာပါ' ဟု နှုတ်ဆက်ကန်တော့ပြီး တောင်တန်းကြီးကို ကျော်ဖြတ်သွားခဲ့သည်။ သူ၏ အာဇာနည်စိတ်ကြောင့် ကမ္ဘာအံ့ဩဖွယ်စစ်ဘုရင်ကြီး 'နပိုလီယန်' ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။

ဤသို့ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့သည် ပြည်ထောင်စုကြီး ထာဝရတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး အတွက် လူငယ်ကျောင်းသားတို့၏ စည်းလုံးမှု၊ စည်းကမ်းရှိမှု၊ စိတ်ဓာတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဇွဲသတ္တိကြီးမားမှုများမှာ ရေပမာ

လေပမာ လိုအပ်နေသည်။ ရည်မှန်းရာ ပန်းတိုင်သို့ ချီတက်ရာတွင် ယုံကြည်မှု၊ အနစ်နာခံမှု၊ စွန့်လွှတ်မှု၊ ရဲရင့်မှု၊ ခြံသေ့စိတ်ရှိမှု၊ တိကျပြတ်သားမှုစသော လူငယ်ဂုဏ်ရည်များဖြင့် အမိနိုင်ငံတော်သစ် ကို တည်ဆောက်ကြ၊ ကာကွယ်ကြပါစို့။ ။

* * *

ဆန်းစစ်ခါနွေ မွေးရပ်မြေ

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

ဆန်းစစ်ခါနွေတွင် နောင်းကင်သည် ကြည်လင်စွာ သာယာနေ သည်။ ကျေးငှက်သာရကားများလည်း အုပ်စုဖွဲ့၍ တေးသီကျူးနေကြ သည်။ ရိုးတံကျဲကျဲနှင့် ပင်အိုတို့ကလည်း အလှချင်းပြိုင်နေကြသည်။ နွေတေးရှင် ဥဩငှက်၏ အလွမ်းတေးမှာ တစ်လောကလုံးကို ဆွေးစေ သည်။ လွမ်းစေသည်။

နွေရောက်လျှင် နွေဦးပန်းရနံ့တို့က အစိမ်း၊ အနီ၊ အပြာ၊ အဝါ ရောင်စုံဖြာလျက် မွေးယုံနေကြသည်။ ပိတောက်၊ သရဖို ကံ့ကော်၊ ရင်ခတ်၊ အင်ကြင်း၊ ရင်းမာ၊ ငှေ့ဝါတို့မှာ နွေအလှကို ပို၍လှအောင် အလှဆင်နေကြသည်။ နွေရောက်ပြီဆိုလျှင် 'ခါတစ် လှည့်၊ လာခဲ့ပါ ကျုပ်တို့ရွာ၊ ဝေးမကွာ ပြေးလာလျှင် တာမထောက်

ပါဘူး၊ ရွာမြောက်က မန်ကျည်းစဉ်၊ ရွာဝင်မှာပင် စောင်ချမ်းငယ်နှင့်' ဟူသော စာဆိုဦးကြီး၏ ကျေးရွာအလှကဗျာလေးကို သတိရမိသည်။ မွေးရပ်မြေကို လွမ်းမိသည်။ အညာမြေမှ မွေးရပ်မြေမှာ နွေအလှတွင် လွမ်းမောဖွယ် လှနေဆဲရှိသည်။

ဖွားစောရွာလေးမှာ သဗ္ဗညုဘုရားကြီးပေါ်က ကြည့်လိုက်လျှင် အထင်းသားမြင်ရသည်။ ရွာထိပ်တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ရေကန်နှင့်၊ ရွာတောင်ဘက်တွင် ထနောင်းပင်အို ထန်းတောညိုနှင့်၊ ရွာအရှေ့ဘက် တွင် သစ္စာဝတီ၊ စေတီအလှသာမောစွနှင့်၊ တရားကွန်းခို ရှေးကျောင်းအို ကို မြင်တွေ့ရသည်။

မွေးရပ်မြေ အဝင်လမ်းတွင် တမာတန်းရှိသည်။ ထနောင်းပင်ပျို တို့က စိမ်းစိမ်းစိုစို ရှိနေသည်။ ရွာအဝင် ညောင်ညိုပင်ကြီးအောက်တွင် အုတ်ရေအိုးစင်လေးရှိသည်။ ရေချမ်းအိုးကြီး သုံးလုံးကို မြင်ရလျှင် ဘဝင်အေးစရာ၊ ကြည်နူးစရာ။

ကျွန်တော်တို့ ရွာကလေးမှာ ရေရှားလှသည်။ နွေရောက်လျှင် နွေဒဏ်ကို အလူးအလဲခံရသည်။ ရွာသူရွာသားတို့မှာ မြကန်ကြီးကို အားကိုးရသည်။ 'တောင်ကျချောင်းတေး ရေဝင်ပြေးလှည့်၊ ရေအေး ကြည်စွာ၊ ကန်ပိုင်မှာလျက်၊ ကြာပေါင်းထုံထုံ ငှက်မျိုးစုံသည်' ဟု စာဖွဲ့ခဲ့ရသော ရေကန်ကြီးမှာ နွေတွင် ရေခန်းနေပေပြီ။ တူရွင်းတောင် ငါ့မှ ရွှေရောင်ဝင်းနေသော တူရွင်းတောင်ဘုရားကြီးမှာမူ ခေတ် အဆက်ဆက် သပ္ပာယ်လျက်ပင်။

မွေးရပ်မြေရှိ ရွာသူရွာသားတို့မှာ ယာသမားများဖြစ်ကြသည်။ ထန်းသမားများလည်းရှိသည်။ ရွာဦးကျောင်းက အုန်းမောင်းခေါက်

လေပမာ လိုအပ်နေသည်။ ရည်မှန်းရာ ပန်းတိုင်သို့ ချီတက်ရာတွင် ယုံကြည်မှု၊ အနစ်နာခံမှု၊ စွန့်လွှတ်မှု၊ ရဲရင့်မှု၊ ခြင်္သေ့စိတ်ရှိမှု၊ တိကျပြတ်သားမှုစသော လူငယ်ဂုဏ်ရည်များဖြင့် အမိနိုင်ငံတော်သစ်ကို တည်ဆောက်ကြ၊ ကာကွယ်ကြပါစို့။ ။

* * *

ဆန်းစစ်ခြင်း မွေးရပ်မြေ

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

ဆန်းစစ်ခြင်းကောင်စီသည် ကြည်လင်စွာ သာယာနေသည်။ ကျေးငှက်သာရကားများလည်း အုပ်စုဖွဲ့၍ တေးသီကျုံးနေကြသည်။ ရိုးတံကျဲကျဲနှင့် ပင်အိုတို့ကလည်း အလှချင်းပြိုင်နေကြသည်။ နွေတေးရှင် ဥဩငှက်၏ အလွမ်းတေးမှာ တစ်လောကလုံးကို ဆွေးစေသည်။ လွမ်းစေသည်။

နွေရောက်လျှင် နွေဦးပန်းရနံ့တို့က အစိမ်း၊ အနီ၊ အပြာ၊ အဝါ ရောင်စုံဖြာလျက် မွေးပျံ့နေကြသည်။ ပိတောက်၊ သရဖီ၊ ကံ့ကော်၊ ရင်ခတ်၊ အင်ကြင်း၊ ရင်းမာ၊ ငှေ့ဝါတို့မှာ နွေအလှကို ပို၍လှအောင် အလှဆင်နေကြသည်။ နွေရောက်ပြီဆိုလျှင် 'ခါတစ်လှည့်၊ လာခဲ့ပါ ကျုပ်တို့ရွာ၊ ဝေးမကွာ ပြေးလာလျှင် တာမထောက်

ပါဘူး၊ ရွာမြောက်က မန်ကျည်းစဉ်၊ ရွာဝင်မှာပင် စောင်ချမ်းငယ်နှင့် ဟူသော စာဆိုဦးကြီး၏ ကျေးရွာအလှကဗျာလေးကို သတိရမိသည်။ မွေးရပ်မြေကို လွမ်းမိသည်။ အညာမြေမှ မွေးရပ်မြေမှာ နွေအလှတွင် လွမ်းမောဖွယ် လှနေဆဲရှိသည်။

ဖွားစောရွာလေးမှာ သဗ္ဗညုဘုရားကြီးပေါ်က ကြည့်လိုက်လျှင် အထင်းသားမြင်ရသည်။ ရွာထိပ်တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ရေကန်နှင့်၊ ရွာတောင်ဘက်တွင် ထနောင်းပင်အို ထန်းတောညိုနှင့်၊ ရွာအရှေ့ဘက်တွင် သစ္စာဝတီ၊ စေတီအလှသာမောစွနှင့်၊ တရားကွန်းခို ရှေးကျောင်းအိုကို မြင်တွေ့ရသည်။

မွေးရပ်မြေ အဝင်လမ်းတွင် တမာတန်းရှိသည်။ ထနောင်းပင်ပျိုတို့က စိမ်းစိမ်းစိုစို ရှိနေသည်။ ရွာအဝင် ညောင်ညိုပင်ကြီးအောက်တွင် အုတ်ရေအိုးစင်လေးရှိသည်။ ရေချမ်းအိုးကြီး သုံးလုံးကို မြင်ရလျှင် ဘဝင်အေးစရာ၊ ကြည်နူးစရာ။

ကျွန်တော်တို့ ရွာကလေးမှာ ရေရှားလှသည်။ နွေရောက်လျှင် နွေဒဏ်ကို အလူးအလဲခံရသည်။ ရွာသူရွာသားတို့မှာ မြက်နံကြီးကို အားကိုးရသည်။ 'တောင်ကျချောင်းတေး ရေဝင်ပြေးလှည့်၊ ရေအေးကြည့်စွာ၊ ကန်ပိုင်မှာလျက်၊ ကြာပေါင်းထုံထုံ ငှက်မျိုးစုံသည်' ဟု စာဖွဲ့ခဲ့ရသော ရေကန်ကြီးမှာ နွေတွင် ရေခန်းနေပေပြီ။ တူရွင်းတောင်ပေါ်မှ ရွှေရောင်ဝင်းနေသော တူရွင်းတောင်ဘုရားကြီးမှာမူ ခေတ်အဆက်ဆက် သပ္ပာယ်လျက်ပင်။

မွေးရပ်မြေရှိ ရွာသူရွာသားတို့မှာ ယာသမားများဖြစ်ကြသည်။ ထန်းသမားများလည်းရှိသည်။ ရွာဦးကျောင်းက အုန်းမောင်းခေါက်

၆ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

လျှင် ယာတောသွားကြသည်။ ထန်းတောဝင်ကြသည်။ ပုဂံညောင်ဦးသို့ ဈေးရောင်းသွားသူများလည်း သွားကြသည်။ ယခင်က 'ပုဂံမြို့သစ်' နှင့် တစ်မိုင်သာဝေးသဖြင့် မြို့သို့သွားရသည်မှာလွယ်ကူလာသည်။ နံနက် ၇ နာရီထိုးလျှင် ဘုန်းတော်ကြီးဦးပညာသာမိ အုပ်ချုပ်သော မူလတန်းကျောင်းလေးမှ စာအံသံများ ကြားရသည်မှာ ကျက်သရေရှိလှသည်။ မင်္ဂလာရှိလှသည်။

နေ့အချိန်တွင် မြေပဲနတ်ကြ၊ ပြောင်းရိတ်ကြ၊ ဝါဆွတ်ကြ၊ ထန်းတတ်ကြ၊ ထန်းလျက်ချက်ကြ၊ နှမ်းရိတ်ကြနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နေကြသဖြင့် ရွာကလေးမှာ တိတ်ဆိတ်နေတတ်သော်လည်း ညချမ်းအခါတွင်မူ အလွန်ပျော်စရာကောင်းလှသည်။ လရောင်ဆမ်းထားသော ရွာလယ်ကွင်းကြီးတွင် ကလေးငယ်များ ကစားနေကြပုံမှာ ပျော်ရွှင်စရာကောင်းလှသည်။ ထုပ်ဆီးတိုးတမ်း ကစားကြသည်။ စိန်လိုက်တမ်း၊ လိပ်ဥ ဂုဏ်တမ်း၊ ညောင်ပင်တူဇွေ၊ မထွေးလေးရှာခန်း၊ ဖန်ခုန်တမ်း ကစားကြရသည်။ လူကြီးများက လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဝိုင်းတွင် သမဝါယမအရေး၊ ကျေးရွာလုံခြုံရေး၊ အမတော်ကြေး၊ အလှူဒါနအရေးတို့ကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့နောက် လုလင်ပြန်ချိန်၊ သက်ကြီးခေါင်းချ၊ သန်းခေါင်ကြက် တွန်ချိန်တို့ကို ဖြတ်ကျော်ကာ ရွာကလေးသည် အိပ်မောကျသွားလေသည်။

ဖွားစော ရွာသူရွာသားတို့မှာ အလွန်ရိုးသားကြသည်။ ရိုးဂုဏ်ကို တန်ဖိုးထားကြသည်။ နှစ်ပေါင်း ၇၀၀ ကျော်ခဲ့သော ဖွားစောရွာလေးမှာ ခေတ်အမျိုးမျိုးကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရသည်။ စစ်အမျိုးမျိုးကို တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ ပုဂံ ညောင်ဦးမြို့များ ပြောင်းလဲခဲ့သော်လည်း မွေးရပ်မြေမှာ

မပြောင်းလဲပါ။ ထန်းတောများကို ဖြတ်လာသော လှည်းလမ်းကြောင်းကြီးမှာ ဖုံတထောင်း ထောင်းထလျက်။ ဖွားစောရွာကလေးတွင် လျှပ်စစ်မီး မရှိ။ တယ်လီဖုန်း မရှိ။ အလယ်တန်းကျောင်း မရှိ။ မော်တော်ကား မရှိ။ တယ်လီဗေးရှင်း မရှိ။

နွေဦးရောက်တိုင်း တမာပန်းဖြူဖြူလေးများ ပွင့်နေပါမည်။ ထနောင်းပန်းဝါဝါကလေးများ ပွင့်နေပါမည်။ မန်ကျည်းရွက်နုလေးများ ဝေနေပါမည်။ ဖွားစောရွာလေးမှာလည်း သူ၏ရိုးဂုဏ်နှင့်အတူ ဆင်းရဲလျက်၊ အောက်တန်းကျလျက်၊ ခေတ်နောက်ကျန်လျက် ရပ်တည်နေပါမည်။ မိဖုရားကြီးဖွားစော ရောက်ရာဘုံမှ မြင်စမ်းစေချင်ပါသည်။ လွမ်းစရာ၊ ဆွေးစရာ မွေးရပ်မြေဖြစ်ပါတော့သတည်း။ ။

* * *

စာပတ်ဝါသနာတို့ဝန်စာ

(မခိုင်နိုင်မွန် ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

'လူတစ်ကိုပင် အကြိုက်တစ်မျိုး' ဟူသော ဆိုရိုးစကားအရ လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စိတ်နေသဘောထား၊ အမူအရာ၊ ကြိုက်နှစ်သက်သော အရာများ တူနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ထိုအတူ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လိုက်စားသော ဝါသနာချင်းလည်း ကွာခြားပေမည်။ အချို့သည်

ပန်းစိုက်ခြင်း၊ သိုးမွေးထိုးခြင်း၊ ရုပ်ရှင်ကြည့်ခြင်း၊ အပ်ချုပ်ခြင်းတို့ကို ဝါသနာပါကြသည်။ ထိုသို့ ဝါသနာအရ တစ်ခုခုကို လိုက်စားခြင်းသည် စိတ်ကိုကြည်နူးစေပြီး အပျင်းလည်းပြေစေပါသည်။ သို့သော် ထို ဝါသနာတို့ကို အစဉ်ထိန်းသိမ်းကာ နေထိုင်ပါက မိမိဘဝ တိုးတက်သင့် သလောက်၊ အမြင်ကျယ်သင့်သလောက် ကျယ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ အသိဉာဏ်တိုးတက် ပြင့်မားစေရန်၊ အမှားအမှန် ခွဲခြား သိမြင်နိုင်ရန်၊ အခြားသူတို့ထက် ထူးချွန်ထက်မြက်စေရန် ထားသင့် သော ဝါသနာမှာ 'စာဖတ်ဝါသနာ'ပင် ဖြစ်ပါသည်။

'မိန်းမများ ရက်ကန်း မရက်တတ်လျှင် အကျိုးနှင့် တူသည်၊ ယောက်ျားများ စာဖတ်တတ်လျှင် အကန်းနှင့်တူသည်' ဟူသော ဆိုရိုးစကားအရ စာဖတ်တတ်က လူရာမဝင်ကြောင်း ထင်ရှားလှပါသည်။ စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ စာပေသည် ကမ္ဘာ၏ ပြတင်းပေါက်များနှင့် တူပါသည်။ စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ အခြေအရပ်တို့ကို အကုန်အစင် သိရှိနိုင်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့အား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘွား မိဘဆရာသားတို့က မပြတ်ပင် ဆုံးမဩဝါဒပေးကြပါသည်။ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝစေရန် လည်း မျက်မှောက်ရေးရာအဖြာဖြာကို ပြောကြလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ပြောပြသည်ကို နားထောင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ တိုးပွားလာ ရသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘွားမိဘများမှာ ကျွန်ုပ်တို့ အား လိမ္မာအောင် သွန်သင်ပေးသောအရာများ ရှိနေသည့်အတွက် ကြောင့် ဝမ်းသာရသည်။ ထိုအရာတို့ကား စာအုပ်များပင်ဖြစ်သည်။ စာအုပ်တို့သည် အရှယ်သေးငယ်သလောက် အရမ်းထက်လှ

သည်။ စာအုပ်တို့ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် အပျင်းပြေရုံမျှမက အသိဉာဏ် လည်း တိုးပွားစေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ကမ်းမိသလောက် စာအုပ် များစွာရှိပါသည်။ စာအုပ်များသည် မြန်မာစာအုပ်များ၊ အင်္ဂလိပ်စာ အုပ်များ၊ သမိုင်းရာဇဝင်၊ သိပ္ပံပညာ၊ အနုပညာရပ်များနှင့် ပတ်သက် သောစာအုပ်မျိုးစုံရှိရာ ကျွန်ုပ်တို့ဖတ်လျှင် ဖတ်သလောက် အကျိုးဖြစ် ထွန်းစေပါသည်။ ကမ္ဘာဦး လူဖြစ်သောခေတ်မှ ယနေ့ အံ့မခန်း တိုးတက်လာသော သိပ္ပံခေတ်ကြီး အကြောင်းတို့ကိုလည်း မည်သူမျှ မပြောပြဘဲ မိမိဘာသာ သိရှိနိုင်ပါသည်။

စာဖတ်ခြင်းနှင့် ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ခြင်းသည် မည်သည်က ပို၍ အကျိုးရှိသနည်းဟု ပညာရှင်တို့ အငြင်းပွားခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင်မူ စာဖတ်ခြင်းက ပို၍အကျိုးရှိသည်ဟု အဖြေထွက်ခဲ့ပါသည်။ ရုပ်မြင် သံကြားသည်လည်း ဗဟုသုတများစွာကိုပေးနိုင်သော်လည်း ကြည့်ရှုချိန် ခဏသာ ရရှိပါသည်။ စာအုပ်များကမူ အချိန်မရွေး၊ အကြိမ်များစွာ ဖတ်ရှုနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ပို၍မှတ်မိပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များ၊ မြန်မာ စာအုပ်များစွာကို ဖတ်မှတ်နေပါက ဆောင်းပါးများ၊ စာစိစာကုံးများ ရေးရာတွင်လည်း သဒ္ဒါမှန်ကန်စွာ၊ နည်းစနစ်ကျစွာ ရေးလာနိုင်ပါ သည်။

'မှတ်ဖွယ်မှတ်ရာ၊ ထိုထိုစာကို၊ ရှာ၍မပြတ် အိမ်တွင်ဖတ်' ဟုပင် 'ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ'က သတိပေးဆုံးမထားသည်။ 'ဖတ်ပြန်သော်ကား၊ ဖတ်ဖန်များက၊ သားမယားပင်၊ သိမြင်ကင်းကွာ၊ မလိမ္မာလည်း၊ စာပေ စကား၊ နေ့တိုင်းကြားက၊ ထူးခြားလိမ္မာ၊ ရှိသည်သာတည့်' ဟုလည်း လမ်းညွှန်ပြပါသည်။ စာပေထဲ၌ လုံးဝနစ်မွန်းသွားသည့် အခါများတူင်

မည်သူနှင့်မျှ စကားပင် မပြောချင်တော့ပါ။ လူတကာနှင့် အတင်းပြောခြင်း၊ ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့နှင့်လည်း ကင်းဝေးလာပါသည်။

ထို့ကြောင့် 'စာအုပ်စာပေ လူ့မိတ်ဆွေ'ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ဖန်တီးထားကြသည်။ မှန်ပါသည်။ စာပေသည် လူသားတိုင်း၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သည်။ စာအုပ်ပေါင်းမြောက်မြားစွာရှိရာ ဆရာဝန်ဆိုလျှင်လည်း ဆရာဝန်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် စာအုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာဆိုလျှင်လည်း အင်ဂျင်နီယာနှင့်ဆိုင်သည့်စာအုပ် စသည်ဖြင့် စာအုပ်များသည် ဖတ်လျှင် ဖတ်သလောက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ ဗေဒင်ပညာ စာအုပ်ကို အပျင်းပြေဖတ်ရင်းဖြင့် ဗေဒင်ပညာရပ် တစ်ခုကိုလည်း တတ်မြောက် သွားစေနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်ဖတ်ခြင်းသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အကျိုးယုတ်လျော့စေခြင်း မရှိပါ။ စာအုပ်ကောင်းတို့သည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း။ ယနေ့ကောင်းသလို အစဉ်လည်း ကောင်းမြဲသာဖြစ်သည်။

အချို့သည် အလုပ်လုပ်ရ၍၊ ကျောင်းတက်ရ၍ စာဖတ်ရန် အချိန်မရှိဟု ထင်မြင်ကြသည်။ သို့သော် တစ်နေ့လျှင် တစ်ဆယ့်ငါးမိနစ်ခန့် စာအုပ်ကောင်းများကို ဖတ်ရှုလျှင် လေးငါးနှစ်အတွင်း သိပ္ပံပညာကို ကောင်းစွာနားလည်နိုင်ပါသည်ဟု 'အဲလီကော့' က ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျောင်းသားလူငယ်တို့သည်လည်း စာအုပ်စာပေတို့ကို ဖတ်မှတ်သင့်ပါသည်။ ကျောင်းသားလူငယ်တို့သည် အပြင်စာများကို ဖတ်ရှုပါက အခြားသူများထက် ဗဟုသုတအရာ၌ ခေါင်းတစ်လုံး ကျော်လွန်နိုင်ပေမည်။ ကျောင်းစာကိုသာ ကျက်မှတ်နေပါက ဘာသာရပ်တို့ကိုသာ သိနိုင်ပါသည်။ အပြင်စာတို့ကို ဖတ်မှတ်လျှင် ဘာသာရပ်များကို

ပို၍ လေးနက်စွာ သိရှိနိုင်ပါသည်။ အချို့ မိဘများက အပြင်စာကို ဖတ်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းစာထိခိုက်သည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။ ဤအယူအဆသည် လုံးဝမှားယွင်းနေပါသည်။ 'စာသင်ဟူက ကျမ်းထိုမျှကို၊ တွေ့က မရှောင်၊ ကြောင်ပုစွန်စား၊ ကျွတ်ကျွတ်ဝါးသို့၊ လွှသွားပမာ ကျောက်ထက် စာသို့၊ လိုရာရအောင် ကြံဆောင်လေ့ကျက်'ဟုပင် 'ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ' က ကဗျာစာပေများကို အမြဲတစေကြည့်ရှုဖတ်မှတ်သင့်ကြောင်း ဆုံးမထားပါသေးသည်။

'စာပေသည် ဘဝသံသရာ၌ ကျင်လည်ရာ၌ အလိမ္မာရှိနေထိုင်သူများအတွက် ဖြတ်ကျော်ကူးလူး လျှောက်လှမ်းနိုင်သော တံထားနှင့် အလားတူဖြစ်သည်'ဟုလည်း အနက်ဖွင့်ထားသည်။ 'အလိမ္မာစာမှာရှိ'ဟုလည်း ဆိုကြလေသည်။ မှန်ပါသည်။ အလိမ္မာတိုးပွားစေရန် စာအုပ်ကောင်းများက ထောက်မနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ လင်ကွင်း၊ ဂန္ဓီစသော ကမ္ဘာကျော်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စာပေဝါသနာထုံရာမှ အလိမ္မာတိုးပွားပြီး ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းထက်မြက်လာကာ နိုင်ငံကို မှန်ကန်သောနည်းလမ်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

စာအုပ်စာပေတို့ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် သုတအဖြာဖြာကို ရရှိသည့်အပြင် ရသမျိုးစုံကိုလည်း ခံစားတတ်လာပါသည်။ စာပေများဖတ်သော ကျောဦးသားကျောင်းသူအဖို့က သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကဗျာ၊ စကားပြေတို့ကိုပင် မိမိဘာသာ ရေးနိုင်သော အရည်အချင်း ရှိလာပြန်ပါသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူတို့သည် စာဖတ်ဝါသနာကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းဖြင့် စိတ်လေလွင့်မှု ကင်းလာပါသည်။ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက်ကဲ့သို့ ကျောင်းပိတ်ရက်ရှည်ကြီးများကြောင့် အချို့သော ကျောင်းသား

တို့သည် အပျော်လွန်ရာမှ အပျက်ဘဝသို့ ရောက်ရှိတတ်ပါသည်။ စာဖတ်ဝါသနာရှိသော ကျောင်းသားတို့ အဖို့ကား မိမိနှစ်သက်ရာ စာအုပ်ကောင်းတို့ကို ဖတ်မှတ်နေခြင်းဖြင့် ကျောင်းပြန်ဖွင့်သောအခါ တွင်လည်း မိမိသူငယ်ချင်းများထက် ဗဟုသုတ ပြည့်ဝနေပေမည်။

သို့သော်လည်း လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ပေါင်းသင်းသင့်သောလူ နှင့် ရှောင်ကြဉ်သင့်သောသူ ရှိသကဲ့သို့ စာအုပ်စာပေတို့တွင်လည်း ဖတ်ရှု လေ့လာသင့်သော စာအုပ်နှင့် မဖတ်သင့်သော စာအုပ်များလည်း ရှိပါသည်။ အပျော်ဖတ် အချစ်ဝတ္ထုများ၊ သိုင်းဝတ္ထုများ၊ စုံထောက်ဝတ္ထု များ၊ အချစ်ဝတ္ထုများသည် အထူးသဖြင့် လူငယ်တို့ ရှောင်ကြဉ်သင့် သော စာအုပ်များဖြစ်ပါသည်။ လူငယ်တို့ တိမ်းလွယ် ယမိမ်းလွယ် အရွယ်ဖြစ်ရာ ထိုစာအုပ်တို့ကို အမြဲဖတ်နေပါက စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာ ထဲ၌ တဝဲလည်လည်သာ ရှိနေပါသည်။ သုတစွယ်စုံ၊ နွယ်နီ၊ မြန်မာ့ဓန၊ သုပဒေသာ၊ မဟေသီစသော စာအုပ်များက အသိပညာ ဗဟုသုတ၊ မျက်မှောက်ရေးရာအဖြာဖြာကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လူတစ်ဦး သည် အကျိုးမရှိသော စာအုပ်များကိုသာဖတ်ပြီး စာဖတ်ဝါသနာ ပါသည်ဟု ဂုဏ်မယူသင့်ပါ။ လူ့ဘဝ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း စာအုပ်များကို ဖတ်မှတ်မှသာ ဂုဏ်ယူစရာ ဖြစ်ပေမည်။

နိဂုံးချုပ်ရလျှင် လူကြီးလူငယ်မရွေး စာအုပ်ကောင်းများကို အမြဲ ဖတ်မှတ်သင့်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာ့ရေးရာ၊ ကမ္ဘာ့ရေးရာ သုတ အဖြာဖြာကို လည်းကောင်း၊ ကျောက်ခေတ်မှ ယနေ့အထိ ပြောင်းလဲလာသော အခြေအနေများကို လည်းကောင်း၊ ရာစုနှစ်

အဆက်ဆက်၊ ခေတ်အဆက်ဆက် ရာဇဝင်သမိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကျကျနန သိရှိနိုင်ပါသည်။ စာဖတ်ခြင်းသည် အလိမ္မာစမ်းရေကြည် ထဲသို့ ဆင်းရသည်နှင့် တူပေရာ စာအုပ်စာပေတို့ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် ဆင်ခြင်တုံတရားများ၊ အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားနိုင်သော အသိစိတ်တရား များရရှိလာပြီး မိမိ၏ ဘဝတိုးတက်ရေး၊ နိုင်ငံတော်ကြီး စည်ပင် တိုးတက်ရေးတို့ကို မှန်ကန်သောနည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်ခြင်း ဝါသနာကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းဖြင့် ကောင်းကျိုး များစွာကို ဖန်တီးနိုင်ပြီး လူ့လောက သာယာတိုးတက်မည်မှာ မလွဲ မသွေပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ။

* * *

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းဖို့ သစ်ပင်စိုက်ကြစို့

သစ်ပင်စိုက်ပွဲတော်လှ
မြန်မာ့သစ်တောအလှ
(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

* သစ်ပင်တို့မည်သည်၊ မိမိအောက် ရောက်လာသူကို အရိပ် ပေးသော်ငြား၊ သူကိုယ်တိုင်ကမူ၊ နေပူဒဏ်ကို ခံရရှာလေသည်။
(ယောမင်းကြီး)

အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် သစ်တောရတနာအလှတို့ဖြင့် ဂုဏ်
မာန် ဝင့်သောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ သစ်တောများသည် သဘာဝလှပနေရုံ
မျှမက သက်ရှိသတ္တဝါ အားလုံး၏ မှီခိုအားထားရာ သဘာဝ မိခင်
ကြီးလည်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သစ်တောများမရှိပါက သက်ရှိ
သတ္တဝါအားလုံး ကွယ်ပျောက်သွားပေမည်။ သို့ဖြစ်၍ သစ်တော
ရတနာများ ပေါကြွယ်ဝ ခြင်းမှာ လူသားတို့နှင့် သတ္တဝါအားလုံး
အတွက် အစာရေစာပေးများပြီး ချမ်းမြေ့ငြိမ်းအေးမှုကို ရရှိစေ
ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မြန်မာ့သစ်တောအလှများ ထာဝရ လှပ
စိမ်းစိုနေစေ ရန်မှာ နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တာဝန်ဟုပင် ဆိုရမည်ဖြစ်ပေ
သည်။

မိုးပုလဲပန်းများ ဖြိုင်ဖြိုင်ရွာသွန်းသည့် ဇူလိုင်လသည် ပြည်
ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ သစ်ပင်စိုက်ရေးလပင် ဖြစ်သည်။
ဇူလိုင်လရောက် လျှင် ဘုရား၊ ပုထိုး၊ ပရိဂုဏ်များ၊ ကျောင်း၊ ကန်၊
သိမ်၊ ဧရပ် ဝန်းကျင်များ၊ မြို့လမ်းရွာလမ်းများ၊ ပညာသင်ကြားရာ
ကျောင်းများ၊ ရုံးများ၊ ဈေးများဝန်းကျင်၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံဝန်းကျင်
များတွင် စစ်သည်တော်များ၊ ကြက်ခြေနီလူငယ်များ၊ မြို့ပြနှင့်
ကျေးလက်လူငယ်များ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊
ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံး ပါဝင်လှုပ်ရှားကာ
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးလ
တွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်း သား အားလုံးတို့သည် တောင်ပေါ်မြေပြန့်
အလိုက် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွ ပျော်ရွှင်စွာ ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသည်။

မြန်မာ့သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးလကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများက စည်

ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် နှစ်စဉ် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး
လုပ်ငန်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်ကြသည်မှာ အားတက်ဖွယ်
ကောင်းလှသည်။ နေ့စဉ်ဖတ်ရှု မြင်တွေ့ရသော သတင်းစာ၊ ရေဒီယို၊
ရုပ်မြင်သံကြားတို့မှလည်း စိတ်ဓာတ်တက်ကြွဖွယ်သိချင်းများ၊ ဇာတ်
လမ်း ဇာတ်ကွက်များ၊ သတင်းကားများ၊ ဆေးရောင်စုံပုံစတာများ၊
စိုက်ပျိုးရေး၏ အကျိုးအာနိသင်များကို နေ့စဉ် ဖော်ပြပေးသည်မှာ
လည်း အသိဉာဏ်ပညာကို ပြန့်ပွားတိုးတက်လာစေပါသည်။ ဒုတိယ
ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင်
သဘာဝသစ်တောကြီးများ ပျက်စီးပြုန်းတီးလာခဲ့ရသည်။ အမှန်မှာ
ရေ၊ မြေ၊ လေနှင့်သဘာဝသစ်တောများသည် လူသားတို့နှင့် သတ္တဝါ
များ မှီခိုအားထားရာဖြစ်သည်။ သစ်တောများ ပျက်စီးပြုန်းတီးလာ
သောကြောင့် ရာသီဥတု၊ အပူအအေးများ လွန်ကဲလာခဲ့သည်။ မိုး
ရွာသွန်းမှုများ နည်းပါးလာပြီး မြေဆီမြေဩဇာများလည်း ခန်း
ခြောက်လာရသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ နိုင်ငံတိုင်း
သစ်တောများ ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူပေးခြင်း၊ သဘာဝ
အနေအထားများကို မပျက်စီးအောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း စသည်တို့ကို
ဆောင်ရွက်ရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးက ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်၍
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၂၆၁၂၂၈ ခန့်
ကျယ်ဝန်းသည်။ ဤမြေပေါ်တွင် သဘာဝ သစ်တောကြီးများသည်
အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အမွေအနှစ်များ ဖြစ်သည်။ ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊
တောင်ငူခေတ်များမှစ၍ တာတမံကြီးများ၊ အင်း၊ အိုင်၊ ဆည်

မြောင်းများ၊ ရေဝင်၊ ရေထွက်၊ ရေသွယ်၊ ရေလဲ၊ ရေဝေ ဒေသများကို ဘုရင်မင်း များက အမိန့်ပြန်တမ်းများဖြင့် ထိန်းသိမ်း တည်ဆောက် ခဲ့ကြသည်။ အလောင်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်တွင် မြန်မာ့ကျွန်းသစ် ကို 'သွား ကြားထိုး၊ နားပန်ခွင့်မပြုကြောင်း' တော်ဝင်သစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ ကြောင်း သိရှိရပေသည်။

‘နာရီနေ့ည ပြောင်းသွားသော်လည်း
ရာသီဥတုများ ပြောင်းသွားသော်လည်း
လူသားတို့ သဘာဝများ ပြောင်းသွားသော်လည်း
သစ်တောရတနာတို့မှာ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလျက်

ကမ္ဘာမြေပြင်ကို အလှဆင်လျက်ရှိ၏’ ဟူသော ဆောင်ပုဒ်သည် တရုတ်ပြည် သစ်တောဝန်ကြီးဌာန၏ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ထို ဆောင်ပုဒ်ကို ကမ္ဘာနိုင်ငံများက တန်ဖိုးထား လေးစားသင့်ကြပေသည်။ အမိနိုင်ငံတော်သည် ဤသဘောတရားကို ကောင်းစွာနားလည်ခဲ့သည်။ ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် သစ်တောသယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံအဖြစ် ကမ္ဘာနိုင်ငံအသီးသီးက အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ မြန်မာ နိုင်ငံ အကျယ်အဝန်း၏တစ်ဝက်သည် စိမ်းလန်းစိုပြည်သော သစ်တော ကြီးများ ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ သစ်တော ကြီးဝိုင်းကြီး (၇၀၀) ကျော် ရှိနေသည်။ ယင်းသစ်တောကြီးဝိုင်းကြီး များ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ဧရိယာစတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၃၉၀၈၀ ကျော် ရှိနေသည်မှာလည်း အနာဂတ်အတွက် အားတက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။

ယနေ့ ခေတ်ကာလတွင် မြန်မာ့သစ်တောကြီးများမှာ သစ်များကို

စနစ်တကျ တွက်ချက်ထားသည့် နှစ်စဉ် သစ်တောထွက် ပမာဏ တောင်အတွင်းမှသာ ထုတ်လုပ်ခွင့်ပြုထားသည့်ပြင် နှစ်စဉ် သစ်တော စိုက်ခင်းများကိုလည်း ပြုစုပျိုးထောင်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၉၅-၃နှစ် အထိ သစ်တောစိုက်ခင်း ဧကပေါင်း ၇ သိန်း ၅ သောင်းကျော်ကို တည်ထောင်ထားနိုင်ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးထားသည့်အတွက် ကျွန်းသစ်မှအပ အခြား သစ်မျိုးစုံ၊ ဝါး၊ ကြိမ်စသော လုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင် စီးပွားရေးများက ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြရာ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကိုလည်း တိုး၍ ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခဲ့သည်။ စလူ၊ သက်ငယ်၊ ကြိမ်၊ ဝါး၊ မှို၊ ဖန်ခါး၊ ဆေးမြစ်၊ တောင်စဉ့်၊ ဘန့်ဘွေး၊ အင်ဖက်၊ ဓနိ စသည်တို့ကို လူသုံးကုန်ပစ္စည်းအဖြစ် တိုးချဲ့ရှာဖွေ ထုတ်လုပ်လာနိုင်သည်။

‘တောပင်ကို တော်တော်ခတ်ကြ
တောပြုတ်လိမ့် နောက်နောင်။
တောခုတ်လို့တောပြောင်
မိုးခေါင်တောမှာပဲ။
မိုးခေါင်လို့ ရေမကြွယ်၊ သဲပင်လယ် ဖြစ်လိမ့်မလွဲ’ ဟူ၍

(ဆရာဇော်ဂျီ) သတိပေးခဲ့သည့် ကဗျာလေးမှာ သစ်တောများ ထိန်း သိမ်း ကာကွယ်ရေးပင်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ကမ္ဘာနိုင်ငံ အသီးသီးသည် သဘာဝရာသီဥတုဒဏ်ကို တွေ့ကြုံလာကြရသည်။ ရာသီဥတု ဖောက် ပြန်လာခြင်း၊ မိုးခေါင်၍ အပူဒဏ်လွန်ကဲလာခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ရေကောင်း ရေသန့် ရှားပါးလာခြင်း၊ မီးတောင်များ ပေါက်ကွဲလာခြင်း

လျှင်များ လှုပ်ခါလာခြင်း၊ သစ်တောပြုန်းတီးလာခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် သစ်ပင်များ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနေသကဲ့သို့ သစ်ပင်သစ်တောများကို စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်ယူခြင်း၊ မီးရှို့ခြင်း၊ မီးသွေးဖုတ်ခြင်း၊ ထင်းအဖြစ် ခုတ်လှဲကြခြင်း၊ တောင်ယာမြေများ တိုးချဲ့ ခုတ်လာခြင်းတို့ကြောင့် သစ်တောဧရိယာများ လျော့နည်းလာခြင်းမရှိအောင် ကာကွယ်ကြရမည် ဖြစ်သည်။ တောတောင်ရေမြေစိမ်းလန်းစိုပြည်နေအောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ပြုစုပျိုးထောင်ကြရန်မှာ နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

သစ်တောရတနာများ အလှဝေဖြာနေသော အမိမြေသည် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် အဖိုးတန်ကျွန်းသစ် ရတနာကြောင့် ဂုဏ်ကျက်သရေတိုးတက်နေပါသည်။ မြောက်မှတောင်သို့ သွယ်တန်း ယှက်ဖြာနေသော ရှမ်းရိုးမတောင်တန်းများ၊ ကချင်တောင်တန်းကြီးများ၊ ချင်းတောင်တန်းကြီးများ၊ ရခိုင်တောင်တန်းကြီးများ၊ ကရင်တောင်တန်းကြီးများ၊ ကယားနှင့် မွန်တောင်တန်းကြီးများသည် အမိနိုင်ငံတော်၏ သဘာဝမြို့ရိုးတံတိုင်းကြီးများပင် ဖြစ်သည်။ အမိနိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်ပေးနေသော ထိုသဘာဝတောင်တန်းကြီးပေါ်တွင် အင်၊ ကညင်၊ သစ်ရာ၊ သရက်၊ အင်ကြင်း၊ ပိတောက်၊ ထင်းရှူး၊ သန်၊ လက်ပံ၊ ထိန်၊ ပျဉ်းကတိုး၊ မအူ၊ မလွ၊ မျော၊ ကနစို၊ ဝါး၊ ကြိမ် စသည့် သဘာဝအလှများဖြင့် စိမ်းစိုဝေဆာနေပါသည်။ သို့ရာတွင် သစ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း လူသားတို့ကို ဒုက္ခဆိုးမွေပေးနေသည့် အပင်လည်း ရှိပါသေးသည်။ ဘိန်းပင်များသည် လူသားမျိုးနွယ်တစ်ရပ်လုံးကို အမှည့်ခြေခြွေနေသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အဖိုးတန်မြေပေါ်တွင် ရှင်သန်ခွင့်

မပြုရန်မှာလည်း တိုင်းရင်းသားအားလုံးတို့၏ တာဝန်ပင် မဟုတ်ပါလော။

'ဖားအော်မှ မိုးရွာ၊ မိုးရွာမှ ငါးမော့၊ ငါးမော့မှ ရေကြီး၊ ရေကြီးမှ ဆင်ဆွဲ၊ ဆင်ဆွဲမှ သစ်ချ၊ သစ်ချမှ ပြည့်ဝ'ဟူ၍ ရှေးလူကြီးများ ပြောခဲ့သည်မှာမှန်လှပါသည်။ မြန်မာ့သစ်တောရတနာများ ပေါကြွယ်ဝပြီး သစ်ရတနာများ များစွာထုတ်လုပ်နိုင်မှသာ နိုင်ငံခြားငွေ များစွာရရှိပေမည်။ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး မထွိုင့်ဖြစ်သော ဒုတိယဝင်ငွေအများဆုံး ဖြစ်သည့် သစ်တောအလှများ ထာဝရစိမ်းလန်းနေမှသာ နိုင်ငံတော်၏ ဂုဏ်သတင်းမှာလည်း မွှေးပျံ့နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမျှမက-

'စိမ့်ကြီးမြိုင်ကြီး၊ ရိပ်ကြီးတောတောင်၊ နေရောင်မခံ့ပုန်းပျံ့ပင်ဆင့်၊ မြေနှင့်ရန်ဖက်၊ ခက်လက်စိမ်းမြ၊ မိုးမခဘူး၊ နွေလသန်မပါကံ၊ နှစ်ချိန်ရောက်ခါမှ၊ နှင်းသောက်ကယ်ရွှင်ရွှင်' ပွင့်ဖူးတွေ ဆင်ကြသည့် မြန်မာ့သစ်တောအလှတို့မှာလည်း လှသည်ထက်လှကာ လှမာန်ဝင့်လျက် ရှိနေပါသည်။

အဆုံးသတ်ရမည်ဆိုလျှင် မြန်မာတိုင်းရင်းသား အားလုံးတို့၏ ဘိုးဘွားပိုင် အမွေအနှစ်ဖြစ်သော သစ်တောရတနာတို့မှာ အဖိုးအနုထိုက်တန်လှပါသည်။ ခုတ်၍မစဲ၊ လှဲ၍မနိုင်၊ ချိုင့်၍မလတ်၊ ဖြတ်၍မဟောင်း၊ ရောင်း၍မလောက် လှဂုဏ်မောက်နေမည့် ထာဝရစိမ်းနေသော အမြဲစိမ်းတောများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတောကြီးများ အခွန်ရှည်တည်တံ့ပြီး သားစဉ်မြေးဆက် ခုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ကာကွယ်ကြရပါမည်။ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ထန်သန်စွာဖြင့်

အမိမြေပေါ်ရှိ သစ်တောရတနာများကိုကာကွယ်ရင်း သားစဉ်မြေးဆက် ထုတ်ဖော် သုံးစွဲကြမည့် 'ရတနာရွှေအိုး' မြှုပ်ခြင်းကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ကြပါစို့ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြရမည် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။။

* * *

လူငယ်နှင့်မိတ်မတ်ပြုပြင်ရေး

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

၁၈၆

မြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသည် လောကကြီး၏ နိယာမတရားပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဖြစ်တည်မှုများ တိုးပွားလာသရွေ့ ပျက်စီးယိုယွင်း ခြင်းများလည်း ရှိလာမည်သာ။ ပျက်စီးခြင်းဟူသည် အဆုံးစွန်ထိ မရောက်သမျှ ကာလပတ်လုံး ပြင်ဆင်နိုင်ပေသည်။ အကောင်းပကတိ ပြန်မဖြစ်သည့်တိုင် သင့်တင့်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိအောင် ပြုပြင်နိုင်သည်။ အမှန်နှင့်အမှား၊ အကောင်းနှင့်အဆိုး ဒွန်တွဲနေ သကဲ့သို့ ပျက်စီးခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်မှုသည် ယှဉ်တွဲနေရပေမည်။

သဘာဝမိခင်က ဖန်တီးပေးထားသော အရာများသည် သဘာဝ အန္တရာယ်များကြောင့်ပင် ပျက်စီးနိုင်သည်။ ဤသည်ကို အသိဉာဏ်ရှိ သော လူတို့က ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရမည်။ လုတို့နေထိုင်ရာ လူ့ဘုံပျက်စီးလျှင် ဤလူသားများပင် ဒုက္ခအပေါင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရ

မည်။ ထို့ကြောင့် ယိုယွင်းမှုတစ်ခုရှိသည်နှင့် အချိန်မဆွဲဘဲ ပြုပြင် ကြရမည်။

ပျက်စီးမှုသည် အချိန်မီပင် တွယ်ကပ်ပေါက်ဖွား ကြီးပြင်းလာ သည်။ အချိန်ကြားလာသည်နှင့်အမျှ ပျက်စီးမှု၏ အရှိန်အဟုန်လည်း မြင့်တက်လာသည်။ အချိန်မီပြုပြင်မှသာ သင့်လျော်ပေသည်။ သို့ မဟုတ်လျှင် အပ်နှင့်ထွင်းရမည်ကို ပုဆိန်သုံးနေရလိမ့်မည်။ ပုဆိန် သုံးကာ ပြင်၍ရလျှင်ပင် တော်ပေသေးသည်။ မည်သို့မျှ မရတော့ဘဲ စွန့်ပယ်လိုက်ရသည့် သာဓကများလည်း ဒုနှင့်ဒေးပင်။ ဤသည်မှာ ပြင်ဆင်မှုမရှိခြင်း၏ အကျိုးအပြစ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

အိမ်တစ်လုံးတွင် အက်ကြောင်းများ ထင်ပြီဆိုလျှင် အမြန်ဖာထေး ဖြုပြင်ရမည်။ သို့မှသာ ဤအိမ်သည် မပြိုပျက်ဘဲ ရပ်တည်နိုင်ပေမည်။ အကယ်၍ မပြုပြင်လျှင်မူ အိမ်တစ်လုံး အလဟဿ ဆုံးရှုံးရပေမည်။ ထို့ကြောင့် လူသားတိုင်းသည် ပြင်ဆင်မှုကို သဘောပေါက် နားလည် ရပေမည်။ သို့ရာတွင် အရာရာကို ဖန်တီးနိုင်သော ဤဉာဏ်ကြီးရှင် လူသားများပင် ပျက်စီးခြင်းကို ခုံမင်နေချင်ကြသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် မြို့၊ ရွာ၊ အိုးအိမ်များ ပျက်စီးခြင်း ရှိသကဲ့သို့ လူပျက်ဆီးသောကြောင့် ပျက်ရသည့် အရာများလည်း မနည်းပေ။ သဘာဝ မီးအန္တရာယ်ကြောင့် 'မန္တလေး' တစ်မြို့လုံးနီးပါး လောင်ကျွမ်း ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ မီးလောင်ပြီး ကြွင်းကျန်နေရစ်သော တိုက်ပျက်များနှင့် သုသာန်တစ်ပြင်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဤသို့ ပျက်စီးခြင်းကို ပြင်ဆင်ခြင်းက အစားထိုး နေရာယူခဲ့သည်။ အချိန်မနှောင်းမီ အင်တိုက်အားတိုက် ပြုပြင်ခဲ့၍ ယခုအခါ မြန်မာ

နိုင်ငံတွင် အချမ်းသာဆုံးမြို့ပင် ဖြစ်နေချေပေပြီ။

ဤသို့သဘာဝကြောင့် ပျက်စီးသည်က ပြင်ဆင်ရန် လွယ်ကူပေသည်။ လူသားများကြောင့် ပျက်စီးမှုများမှာမူ ပြင်ရန်ခက်လှပေသည်။ ထိုလူသားများကြောင့်ဖြစ်သော အပြစ်ပျက်စီးမှုသည် ထိုသူ၏ အတွင်းစိတ်ဓာတ် ပျက်ပြားမှု၏ အစွယ်အပွားသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ်ဓာတ်ပျက်ပြားမှုကိုသာ ကောင်းအောင်ပြုပြင်သင့်သည်။ ကောင်းသော စိတ်ဓာတ်ပိုင်ရှင် ကောင်းသောသူသည် ကောင်းသည့်အမှုကိုသာ လုပ်ဆောင်ပေမည်။ ဆိုးသွမ်းညစ်ထေး၍ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သော လူများရှိသကဲ့သို့ ကောင်းသောသူများလည်း ရှိပေသည်။ အနောက်တိုင်းမှ အရင်းရှင်ကြီးများ၊ သိပ္ပံပညာရှင်ကြီး အချို့တို့သည် မိမိတစ်ဖို့သာကြည့်၍ ဓာတုဗေဒ အညစ်အကြေးများကို ပင်လယ်၊ လေထုအတွင်းသို့ စွန့်ပစ်ကြသည်။ ဤသည်မှာ ကမ္ဘာကိုဖျက်ခြင်းနှင့် တူနေပေ၏။ ယခုအခါတွင် ထိုမသမာသူတို့ ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် ကမ္ဘာလူသားတို့ကို ကာကွယ်ပေးနေသော အိုဇုန်းလွှာသည် ပါးလာပေပြီ။ ဤသည်မှာ ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းပင်။ ထို့ကြောင့် လူသားအချင်းချင်း စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပေးရန် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဟူသောအဖွဲ့များ ပေါ်ပေါက်လာကာ တတ်စွမ်းသမျှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေရပေသည်။

'မမှားသောရှေ့နေ၊ မသေသောဆေးသမား' ဆိုသည် မရှိနိုင်သကဲ့သို့ တစ်ခါတစ်ရံ မမှားဖူးသောလူဟူ၍လည်း ရှိမည်မထင်ပါ။ မှားခဲ့လျှင် မိမိအမှားကို ပြင်တတ်ရာမည်။ မိမိမှိုက်မဲမှုကို ဘဝသစ်ဖြင့် ထုထောင်ရပေမည်။ 'ကိုယ်မှိုက်ကိုယ်သိ၊ လူမှိုက်ပညာရှိ' ပင်တည်း။

'သေရည်သေရက်သည် ကောင်းသည်' ဟူသော အသိသည် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ စိတ်တွင်မှ ကိန်းအောင်းနေဟန်မရှိပါ။ သေရည်သေရက်၏ ဆိုးကျိုးများကိုသာ သိပြီးဖြစ်ကြလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ အမှိုက်စိတ်ဆင်ရိုင်းကို ပညာချွန်း၊ သတိချွန်းနှင့် မအုပ်နိုင်၍ သေရည်သောက်စားကာ ပျက်စီးခြင်းမက ပျက်စီးနေကြသော လူသားများစွာ ရှိနေသည်။ အဆိုးကို အဆိုးမှန်းသိလျက်နှင့် ဆက်လက်မှီတွယ်နေရန် မလိုပေ။ ယခင်က ဘိန်းခင်းနေရာတွင် ယခုအခါ နေကြာခင်းကို ပြင်ဆင်၍ စိုက်ခဲ့သောကြောင့် တစ်တိုင်းပြည်လုံး အတွက်လည်း အကျိုးရှိသည်။ မိမိအတွက်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများသာ ရရှိခဲ့သည်။

'ရောဂါသိလျှင် ဆေးရှာရလွယ်ပေသည်' မိမိပျက်နေသည်ကို သိမှ ပြင်နိုင်ပေမည်။ ပျက်သည်ကိုပင် ပျက်မှန်း မသိသည်က အဆိုးရွားဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူကောင်းတစ်ဦး ပေါ်ထွက်နိုင်ရန် ငယ်စဉ်ကတည်းက ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးရမည်မှာ မိဘဆရာတို့၏ တာဝန်ပင်။ ပျက်စီးမှုကို ကြိုတင် ကာကွယ်ခြင်းဖြင့်လည်း အနိုင်ယူနိုင်သည်။ ငယ်စဉ်က အနည်းငယ် အမှားပြုသည်ကို လွတ်မထားသင့်။ ကလေးကို အလိုလိုက်သည်မှာ နိုင်ငံ၏ ရတနာပန်းကောင်းများကို အညံ့ပန်းဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်းနှင့်တူပေသည်။ စိတ်ဓာတ် ရော့ ကိုယ်ကျင့်တရားပါ အကောင်းဖြစ်အောင် အနည်းငယ်ပျက်သည်နှင့် ချက်ချင်းပြင်ရပေမည်။

'သားကောင်းတစ်ယောက်၊ ထွန်းပေါ်ပေါက်က၊ သူ့နောက်ဆွယ်ကျိုး၊ တစ်ပြည်လုံးတိုး၍ အမြင့်သို့ ရောက်နိုင်သကဲ့သို့' သားဆိုး

တစ်ယောက်ရှိပါကလည်း အများ၏ ပြစ်တင်ရှုတ်ချ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ခံရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဆိုးသွမ်းမှုဟူသော အပျက်ကို ပြင်ရပေမည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က ဆရာဆိုး၏ အကြံကြောင့် ပျက်မှန်းမသိ ပျက်ခဲ့သော အင်္ဂုလီမာလသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမကြောင့် မိမိ၏ ပျက်စီးခြင်းကိုသိကာ ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ လက်ညှိုးတစ်ထောင်လိုက်၍ ဖြတ်နေသော လူကြမ်းကြီးဘဝမှ လူ့ အသက်ကို ကယ်ဆယ်နိုင်ခဲ့သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ခဲ့ရသည်။

‘ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏ’သည် စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရေးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပျက်စီးမှုရေစုန်နောက်သို့ မျော၍လိုက်ပါမနေဘဲ ရေဆန်ကို တက်၍ ပြုပြင်မှုကိုလုပ်ရပေမည်။ ယခုခေတ် မျက်မြင်သာကေအားဖြင့် **‘သဲအင်းဂူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး’**သည် စံနမူနာယူထိုက်ပေသည်။ လူဆိုးစားပြဗိုလ်ဘဝမှ အမြင်မှန်ရကာ တရားဘောင်သို့ ခိုဝင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်သဘောပေါက်ရမည်မှာ မည်မျှပင် ပျက်ပါစေ၊ စိတ်ဓာတ်မကျ၊ စွဲမလျှော့ဘဲ ပြင်ဆင်လျှင် ကောင်းသွား နိုင်သည်ဆိုသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာတို့သည် တစ်ချိန်က ပျင်းခဲ့ကြသည်။ ရှင်ဘုရင်ကလည်း အပျော်ကြူးကာ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကို မေ့လျော့ခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် နယ်ချဲ့တို့၏ ကျူးကျော်ပျက်ဆီးခြင်းကိုခံရကာ တိုင်းပြည် ပျက်ခဲ့ရသည်။ ဤအချိန်မှ အမှားကိုမြင်ကာ အမှန်ပြင်ခဲ့ကြသည်။ မစည်းလုံးသူတို့ ဝည်းလုံးကာ ‘ပြည်မြန်မာ ခေတ်သစ်ကို မြန်စွာထူလို့ စံရာကျ၊ လွတ်လပ်ရေးကို ကြိုးပမ်းခဲ့ကြ၍’ ယခုကဲ့သို့ လွတ်လပ်ရေး ပန်းကုံးကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်ဆင်ခြင်းကို အကျိုးအများ

ပင်တည်း။

ယခုအခါ လူငယ်လူရွယ်တို့မှစကာ လူကြီးပိုင်း အတော်များများ ထိ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ လူ့ယဉ်ကျေးမှုများသည် မြန်မာ့လေ့စရိုက်မှ ယိုင်လွဲနေပေသည်။ ဤသည်ကို သတိပြုရန်လိုသည်။ အစဉ်အလာ ကြီးခဲ့သော မြန်မာလူမျိုးဟူသော ဂုဏ်ကို ပျက်ဆီးပစ်ရန် မသင့်ပေ။ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု ပျက်ခြင်းသည် လူမျိုးပျက်ခြင်းနှင့် တူလှသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းကာပြုပြင်ရန် အထူး လိုအပ်နေပေပြီ။

မိမိက မှားသည်ကိုသိလျှင်လည်း ဝန်ချတောင်းပန်ရန် ဝန်မလေး သင့်ပေ။ သို့မှသာ မိမိ၏နာမည်၊ ဂုဏ်သိက္ခာပျက်စီးခြင်းကို ကာ ကွယ်နိုင်ပေမည်။ ဆရာတော် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် နောက်ဆုံးတွင် မိမိအမှားကို ပြင်သည့်အနေဖြင့် ‘ဤစာကိုးခန်း၊ ပုလဲပန်းဖြင့်၊ နှုတ်ကြမ်းမာန်လျှော့၊ ကျွန်ကန်တော့၏’ ဟူ၍ တောင်းပန်ခဲ့သည်။

အမှားကိုသိ၍ ပြင်သောသူသည် နောင်တဟူသည်နှင့် မတွေ့ ကြံနိုင်ပေ။ ပျက်စီးမှုကို မပြင်ဘဲ ဖြစ်လိုရာဖြစ်ဟူ၍ ရေစုန်မျောနေမှသာ ‘ကြောင့်ကြစိုးရိမ်၊ ဖန်ကြိမ်များစွာ၊ အိုသောခါလည်း၊ မဟာဒုက္ခ တွင်းဆုံးကျသည်၊ နောင်တနှလုံးမငြိမ်တည်း’ ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြရမည်။ ထို့ကြောင့် ပျက်မှုကို ရင်ဆိုင်ရလျှင် ပြင်ဆင်မှုကို လက်မှကိုင်၍ တွန်းလှန်ရပေမည်။

ခေတ်၏အရိပ်သည် လောကကြေးမုံပြင်တွင် ထင်ဟပ်လျက်ရှိ သည်။ ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်သည် မကြာသေးသော အခါကာလမှာပင် ပျက်စီးမှုအပေါင်း ရာ၊ ထောင်၊ သောင်းနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။

သို့ရာတွင်မူ ယခုအခါတွင် ယခင်ကနှင့်ပင်မတူဘဲ လှပ၍ ကျက်သရေ ရှိသော နိုင်ငံတော်ဖြစ်နေပေပြီ။ ဤသည်မှ ပျက်စီးမှုကို ပြင်ဆင်ခဲ့၍ ဖြစ်သည်။ မည်သည့် တိုင်းပြည်၏ အကူအညီကိုမျှမယူဘဲ ပြည်တွင်း အားကို ပြည်တွင်းမှာသာသုံး၍ ပျက်စီးမှုများကို ပြုပြင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ယခုအခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို နောင်လာ နောက်သားတို့ သတိမူကြရပေမည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် အပေါက်ရှိလျှင်ဖာရမည်။ အပြဲရှိလျှင် ချုပ်ရ ပေမည်။ ထို့အပြင် ပျက်စီးမှုကိုလည်း ပြင်ဆင်မှုနှင့် အနိုင်ယူကြရမည်။ လောကနိယာမတရားအရ မည်မျှပျက်ပျက် အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်း ဆုံးဖြစ်ရန် ကြိုးစား၍ ပြင်ဆင်မှုအပေါင်းကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် 'ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏ' ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ကိုင်စွဲကာ နိုင်ငံတော်အတွက် သားကောင်း သမီးရတနာများဖြစ်ရန် ကြိုးစားကြမည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြမည်ဆိုလျှင် အမိနိုင်ငံတော်၏ အနာဂတ်မှာ တိုးတက်သာယာ လှပနေမည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ် မလွဲဖြစ်ပါတော့သတည်း။

* * *

လူငယ်နှင့် အားကစားစိတ်ဓာတ်

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

လူငယ်ဟူသည်ကား တိုင်းပြည်၏ နား၊ တိုင်းပြည်၏ မျက်စိ၊ တိုင်းပြည်၏ နှလုံးသား အစိတ်အပိုင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည် တစ်ပြည်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဏ္ဍအားလုံးသည် လူငယ်ထုအပေါ်တွင် များစွာ အမှီပြုနေပေသည်။ ထို့အတူ အားကစားသည်လည်း ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးကောင်းတစ်ခွက်ပင် ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်၏ ရတနာများဖြစ်ကြသော လူငယ်တို့သည် ကျန်းမာသန်စွမ်းရမည်။ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရမည်။ ဤသည်တို့ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် အရာမှာ အားကစားမှလွဲ၍ အခြားမရှိနိုင်တော့ပေ။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေသုံးပုံနှစ်ပုံသည် လူငယ်ထုဖြစ်သည်။ နောင်တစ်ခေတ်၌ နိုင်ငံတော်ကြီး၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ တိုးတက်ရေးတို့သည် လူငယ်များပေါ်၌သာ အမှီပြုနေသောကြောင့် နိုင်ငံတာဝန် လွှဲပြောင်းယူ ရမည့် လူငယ်တို့သည် ကျန်းမာ၊ သန်စွမ်းမှု၊ စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ သည်းခံနိုင်မှု၊ စည်းစနစ်ရှိမှုတို့နှင့် ပြည့်စုံရပေမည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အားကစားစိတ်ဓာတ်နှင့် ပြည့်ဝရပေမည်။

နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသူများ၊ အုပ်ချုပ်ကြသူများ အားလုံးသည် မျိုးချစ်စိတ်၊ နိုင်ငံချစ်စိတ်နှင့် ပြည့်ဝကြရန်လိုသည်။ ကြီးသည်ငယ်သည်မရွေး၊ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ရှိသူသည်သာ နိုင်ငံ၏

သားကောင်းသမီးကောင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့သော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ကိုလည်း အားကစားက မွေးဖွားပေးပြန်ပါသည်။ ထို့ပြင် လူ၏အဖော် မွန် ဖြစ်သော ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့သည်လည်း အားကစား၏ ရင်သွေးငယ်များပမာပင်။ ဤမျှလောက် အကျိုးကြီးမားလှသော အားကစားကို အဘယ်ကြောင့် ရှောင်လွှဲရမည်နည်း။ မိတ်ကောင်း ဆွေမွန်အဖြစ် ထာဝရလက်တွဲသွားသင့်ပေသည်။

အားကစားလိုက်စားရာတွင် ကြီးသည်ငယ်သည်မရွေး လိုက်စား နိုင်သော်လည်း လူငယ်များနှင့် ပိုမိုသင့်လျော်ပေသည်။ လူငယ်အရွယ် သည် ပုပင်သောကနည်းသည်၊ တက်ကြွသောစိတ်ဓာတ်ရှိသည်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် အချိန်ကိုမသုံးရသေးသဖြင့် အချိန်ပိုများသည်။ ထိုအားနေသော အချိန်တွင် အားကစား လိုက်စားခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံး လုပ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။

‘ခေတ်ညိုကျ မြန်မာပြည်၊ အိုဘယ့်ဟစ်ငိုစရာ အခါပေ’ဟု အချုပ်တန်း ဆရာပေ ညည်းတွားခဲ့ရသော ထီးသုဉ်း၊ နန်းသုဉ်း၊ ကြာငှန်းသုဉ်းခဲ့ရသည့် ကျွန်ဘဝတွင် မြန်မာ့အားကစားသည် အဖိနှိပ် ခံခဲ့ရသည်။ နယ်ချဲ့တို့သည် အားကစား၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို သဘောပေါက်ထားသည်။ ထိုအကျိုးကျေးဇူးတို့အား မြန်မာတို့ မခံစားကြစေလိုပေ။ ထို့ပြင် အားကစားမှတစ်ဆင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ထက်မြက်ရှင်သန်သွားမည်ကို အကြောက်ကြီး ကြောက်ကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံကို အထင်ကြီးအောင် မျိုးချစ်စိတ်ပျောက်၍ ကျွန်စိတ် ဝင်လာအောင် အမျိုးမျိုး ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ‘မြန်မာကျောင်း များတွင် အလေးမခြင်းမပြုလုပ်ရ’ဟူသော ပိတ်ပင်ချက်ဖြင့် မြန်မာတို့

၏ ကြံ့ခိုင်ရေးလမ်းကို ပိတ်ပင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ အကားအဆီးများ ကြားမှပင် ကာယဗလဦးရှိန်နှင့် ဦးဇော်ဝိတ်တို့၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် မြန်မာကို ကမ္ဘာက သိခဲ့ရသည်။

ယခုခေတ် အချိန်အခါနှင့် ကိုလိုနီခေတ်ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မည် ဆိုလျှင် မဟာသမုဒ္ဒရာဟိုမှာဘက်နှင့် သည်မှာဘက်ပမာ ကွာခြားလွန်း လှသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း ထူးချွန်ထက်မြက်သော အား ကစားသမားကောင်းများအား လက်ကမ်းကြိုဆိုနေပေပြီ။ ထို့ပြင် ကြိုးစားဆဲ အားကစားသမားများအားလည်း ဥယျာဉ်မှူးသဖွယ် ခြေတောင်မြောက်ပေးလျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေး အခြေအနေ သည်လည်း အထိုက်အလျောက် တောင့်တင်း ခိုင်မာလာပြီဖြစ်၍ လူနေမှုအဆင့်အတန်းလည်း မြင့်မားလာပေပြီ။ ထူးချွန်ထက်မြက်သည့် အားကစားသမားကောင်းများအား ချီးမြှောက်ဂုဏ်ပြုမည့် ပြည်သူတို့က အဆင်သင့်ရှိနေပေပြီ။ ဤမျှကောင်းသော အခွင့်အရေးများနှင့် ဖြည့်စုံနေသည့်ခေတ်ခါတွင် လူငယ်တို့သည် အားကစားကို အလေး ထားသင့်လှပေသည်။

အားကစားအတွက် အချိန်များပေးနိုင်လေ ပိုမိုတိုးတက်လေ ဖြစ်သည်။ စွမ်းရည်ချင်း တူညီနေစေကာမူ အချိန်ပေး၍ လေ့ကျင့် နိုင်သူက သာ၍ တိုးတက်သည်သာ ဖြစ်၏။ ဤအချက်ကြောင့် အားကစားသမားတို့သည် အချိန်ကို လေးစားလာကြသည်။ တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ်၊ တစ်က္ကန့်ကိုပင် အလေအလွင့် မခံနိုင်သော စရိုက်ကို ဝိုင်ဆိုင်ကြသည်။ ထို့ပြင် အချိန်ယူ၍ လေ့ကျင့်သူချင်းတူသော်ငြား လည်း စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်မှုပေါ်တွင် တည်နေပေသေးသည်။ မိမိ

နိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သိက္ခာအတွက်ဟူ၍ ကြီးမားသောရည်မှန်းချက်နှင့် ပြင်းထန်သောစိတ်ဓာတ်ကို အခြေခံကာ လေ့ကျင့်သူသည်သာ ထူးချွန် ထက်မြက်မြဲဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့သော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်သာမက လောကတွင် အောင်မြင်မှုနှင့်ကြုံသော် မည်သို့တုံ့ပြန်နေထိုင်ရမည်။ ကျရှုံးခြင်းနှင့်ကြုံသော် မည်သို့ရင်ဆိုင်ရမည်တို့ကိုလည်း အားကစားမှ သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်။

လူငယ်တံခွန်၊ လူရည်မွန်သော်၊ မိုးစွန်အထွတ်၊ ကြယ်ကို ဆွတ်လည်း၊ မလွတ်စတမ်း၊ ရမြဲလမ်း' ဟူ၍ ဂုဏ်တင်ရလောက်အောင် အစွမ်းရှိသော နောင်တစ်ခေတ်၏ သားကောင်း လူငယ်တို့သည် စိတ်ဓာတ် ပျော့ညံ့၍ မဖြစ်ပါချေ။ ကျရှုံးခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရလျှင် စိတ်ဓာတ်ကျကာ ဆက်လက်မကြိုးစားချင်တော့သော စိတ်ဓာတ်မျိုးသည် ယုတ်ညံ့သော စိတ်ဓာတ်သာဖြစ်သည်။ အညွန့်တလူလူတက်နေသော လူငယ်မောင်မယ် အင်အားသစ်တို့တွင် ရှိအပ်သောစိတ်ဓာတ် မဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း ထူးချွန်တတ်မြောက်နေရုံမျှဖြင့် စည်ပင်ဝေဆာသော နိုင်ငံတော်ကြီးကို မတည်ဆောက်နိုင်ပေ။ စုပေါင်းညီညာသော စိတ်ဓာတ်သည်လည်း လူငယ်တို့ မွေးမြူအပ်သော စိတ်ဓာတ်ဖြစ်သည်။

လူငယ်တစ်ယောက်တွင် ရှိသင့်ရှိအပ်သော စိတ်ဓာတ်ကောင်းတို့ကို အားကစားမှပင် မွေးဖွားပေးနိုင်သည်။ အသင်းအဖွဲ့လိုက် လေ့ကျင့်ရသော အားကစားမျိုးတို့သည် တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်ဓာတ်ကို ဖယ်ရှားပေးနိုင်သည်။ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းဟူသော အတွေ့အကြုံ

ကိုလည်း အားကစားပွဲများမှ ရရှိပေသည်။ နိုင်လျှင်ပြုံးကာ ရှုံးလျှင် ဇီတတ်သူ မဖြစ်ရလေအောင် ယှဉ်ပြိုင်ဘက်ကို အထင်မသေးတတ်အောင်လည်း သင်ခန်းစာပေးနိုင်သည်။

မြန်မာတို့တွင် မြန်မာ့ရိုးရာ အားကစားနည်းများ များစွာ ရှိပေသည်။ ငွေကုန်ကြေးကျသက်သာကာ မည်သည့်နေရာတွင်မဆို အားလပ်သော အချိန်များ၌ ကစားနိုင်သော အားကစားနည်းများလည်း များစွာရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် အားကစားပြုလုပ်ရန် ဟိုဟာလိုသည် သည်ဟာလိုသည်ဟူ၍ ဆင်ခြင်ပေးရန် မလိုအပ်ပေ။ အားကစားကို စိတ်ဝင်စားသူသည် မည်သည့် နည်းနှင့်မဆို အားကစားနှင့် ကျွမ်းဝင်နေသည်သာဖြစ်သည်။

ယခုအခါတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကြီးမှူး၍ ကျင်းပသော အားကစားပွဲများ များစွာပေါ်ပေါက်နေပေပြီ။ လူငယ်မောင်မယ် အားကစားသမားတို့အတွက် အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းပင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံဂုဏ်ဆောင် အားကစားသမားတစ်ဦး ဖြစ်နိုင်ရန်၊ အခြားနိုင်ငံများမှ အားကစားသမားများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မိမိအရည်အချင်းကို ဤအားကစားပွဲများတွင် ဆန်းစစ်နိုင်ပေသည်။ ထို့ပြင် အောင်နိုင်သူတို့ အားလည်း ထိုက်ထိုက်တန်တန် ဂုဏ်ပြုနေပေပြီ။

အားကစားစိတ်ဓာတ်ရှိသော လူငယ်များ၊ အားကစားသမားများကြောင့် ယနေ့ မြန်မာ့အားကစားသည် မိမိပြောဖုံးဖြစ်နေရာမှ ပြန်လည်ခေါင်းထောင်လာပေပြီ။ ယခင်က အားကစားသမားတို့သည် စိတ်ဓာတ်ရေးရာတွင် လည်းကောင်း၊ နည်းစနစ်နှင့် လေ့ကျင့်မှုပေါ်တွင်လည်းကောင်း အားနည်းခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ပပြိုင်ပွဲများတွင်

မျက်နှာပန်းမလှခဲ့ကြပေ။ ပြည်သူတို့ကလည်း စိတ်မဝင်စားခဲ့ကြပေ။ အခြားသူများက ပါဝင်ဆင်နွှဲနေချိန်တွင် မိမိသည်လည်း အားသို့သော်လည်း ယခုအခါ 'မြန်မာ့အားကစား ကမ္ဘာ့ကိုလွမ်းစေ' ကစားကို အလေးထားသူ၊ ချစ်မြတ်နိုးသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အဖြစ် ရမည်'ဟူသော ပြတ်သားရဲရင့်သည့် စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ကြိုးစားခဲ့သော ပုံတည်နေသင့်သည်။ အမှန်မှာ အားကစားနှင့်လူငယ်၊ လူငယ်နှင့်ကြောင့် အောင်မြင်မှုများကို ရင်ဝယ်ပိုက်နိုင်ပေပြီ။ အားကစားကို အားကစားသည် ရေရှိလျှင် ငါးရှိရမည်ပမာ ထာဝရ ခွန်တွဲနေသင့် စိတ်မဝင်စားခဲ့သော ပြည်သူတို့သည်လည်း ဝမ်းပန်းတသာ လှိုက်လှိုက်သည်။ 'စိတ်ကောင်းရှိဖို့က ပထမ၊ စည်းကမ်းရှိဖို့က ဒုတိယ'ဟူသည့် လှဲလှဲ အားပေးနေပေပြီ။ ပြည်သူပြည်သားအားလုံး၊ အားကစားသမားလူတစ်ဦးတွင်ရှိအပ်သော အရည်အချင်းကောင်းတို့ကို အားကစားမှ အားလုံးတို့၏ တိမ်မြုပ်နေသော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်သည်လည်း ပြန်လည်အစ်ဆင့် ထုတ်ဖော်ပေးလျက်ရှိသည်။ လူငယ်တို့တွင် ပြည့်စုံရမည် ရှင်သန်လာခဲ့ပေပြီ။ ဖြစ်သော ဗလငါးတန်ကိုလည်း အားကစားမှပင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်

သက်ဆိုင်ရာလူကြီးများ၊ တတ်ကျွမ်းသူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နည်းပြများ၏ ဆေးသည်။ အကူအညီဖြင့် မြန်မာလူငယ်တို့၏ အားကစားသည် တရိပ်ရိပ် အားကစားစွမ်းရည်ဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့်လူမျိုးအား အကျိုးပြုခဲ့ တိုးတက်နေပေပြီ။ ကျောင်းသားလူငယ်များအနေနှင့်လည်း ကျောင်းသား သာဓကများလည်း ရှိပေသည်။ အေသင်မြို့မှ အပြေးသမား ခန်းကျဉ်းတွင် စာများနှင့်သာ လုံးပမ်းမနေကြတော့ဘဲ တောင်ကြီးလူငယ်တစ်ဦးသည် စစ်သတင်းများကို မိမိအပြေးစွမ်းရည်ဖြင့် အသက်ပုသိမ်၊ ရန်ကုန်၊ စစ်တွေ၊ မြစ်ကြီးနား၊ လွိုင်ကော်တို့တွင် (၆) ကြိမ်ကို ပဓာနမထားဘဲ သယ်ပို့ပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ၎င်းကို တိတိ ကျင်းပပြီးဖြစ်သော ကျောင်းသားအားကစားပွဲတော်ကြီးတွင် ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် မာရသွန်ပြေးပွဲများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ မိမိ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်မယှဉ်ပြိုင်သော်လည်း မြန်မာတို့တွင်လည်း တိုင်းပြည်ကာကွယ်ရန် စစ်ရေးလေ့ကျင့်ရာ၌ ယှဉ်ပြိုင်သူတို့ကို အားပေးခြင်းသည်လည်း မွန်မြတ်သောစိတ်ဓာတ်အားကစားနှင့်ဆက်သွယ်နေပေသည်။ အနောက်တိုင်းသားတို့ မြင်းစီးအားကစားကို မြတ်နိုးကြသည့်နည်းတူ ရှေးမြန်မာ ဘုရင်များ သက်ထက်ကတည်းက မြန်မာ့မြင်းခင်းသဘင်ပွဲတော်များကို တခမ်းတနား ကျင်းပပေးခဲ့သည်။

မကြာမီက ကျင်းပပြီးစီးသွားပြီဖြစ်သော ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသား အားကစားပွဲတော်ကြီးတွင်လည်း လူငယ်ထု၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ အားကစားစိတ်ဓာတ်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် တွေ့မြင်ခဲ့ရပေပြီ။ အမျိုးသားအားကစားပွဲတော်ကြီးမှာ လူငယ်တို့ အင်အားပြပွဲဟု ဆိုနိုင်ပေသေးသည်။ ယခုအခါတွင်လည်း ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သည့်အနေဖြင့် မြင်းခင်းသဘင်ပွဲတော်ကို ကျင်းပပေးပြန်ပါသည်။ မြန်မာလူငယ်တို့အနေဖြင့် အားကစားကို စိတ်ဝင်စားကာ ပါဝင်ဆင်နွှဲမည်ဆိုပါလျှင် မည်သည့်

ကျွန်းမာရေးအခက်ကိုမျှ ကြုံတွေ့မည်မဟုတ်ပေ။
ထို့ကြောင့် 'စိတ်ဓာတ်မြင်မား၊ မိုးကြိုးသွားသို့၊ ပတ္တမြားငမောက်၊
တောက်ပစိန်သွား၊ အားထားပြည်ကျိုး၊ သယ်ပိုးလူငယ်' ဆိုသည့်
အတိုင်း အားကစားနှင့် အဖော်ပြုရင်း နိုင်ငံတော်အတွက် ပန်းကောင်း
တစ်ပွင့်၊ ကျောက်ကောင်းတစ်စေ့ဖြစ်ရန် ကြိုးစားသင့်လှပေသည်။
အားကစားတွင် ထူးချွန်သောလူငယ်မောင်မယ်များအား တိုင်းပြည်
ကလည်း ထာဝရဇွေးထွေးစွာကြိုဆိုနေမည်သာ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်
တို့ ကျောင်းသားလူငယ်များသည် အားကစားကို လေ့လာလိုက်စားရင်း
နိုင်ငံတော်ကို ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ကြပါစို့ဟု ဆန္ဒပြုလိုက်ရပေသည်။

* * *

မိမိနှစ်သက်ရာဝါသနာ

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

လူတစ်ဦးတွင် ၎င်း၏ ဘဝရှေ့ရေးအတွက် ဝါသနာသည်
အရေးကြီးလှပေသည်။ လူချင်းတူသော်လည်း အကြိုက်ချင်းတူကြသည်
မဟုတ်ပေ။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဝါသနာများလည်း ကွဲပြားကြသည်
မည်သို့ဆိုစေ မိမိဝါသနာအရ လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် မိမိရော အများ
ကောင်းကျိုးရလျှင် ထိုဝါသနာသည် ကောင်းသောဝါသနာတစ်ခု

ဖြစ်ပေသည်။ ဝါသနာဆိုသည်မှာလည်း အလေ့အကျင့်များလာမှု
ကြောင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ကာ နှစ်သက်၍ ဝါသနာအဖြစ် အရင်းတည်
လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော့်အတွက်လည်း ငယ်စဉ်က ကျွမ်းဝင်ခဲ့ရသော လုပ်ရပ်
တစ်ရပ်ဖြစ်သည့် စာဖတ်ခြင်းသည် ကြီးလာသောအခါ ဝါသနာ
တစ်ရပ်အဖြစ် ခိုင်မာလာခဲ့သည်။ မည်သည့်ဘာသာ၊ မည်သည့်
လူမျိုးတွင်မဆို စာပေဟူသည် ရှိကြစမြဲပင် ဖြစ်သည်။ ခေတ်
အသက်ဆက် ပြောင်းလဲလာခဲ့သည့်အလျောက် စာပေများသည်လည်း
အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စာပေ၏ မပြောင်းလဲသော
အချက်သည်ကား လူသားအားလုံးအား ကောင်းသောလမ်းကို ညွှန်ပြ
နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စာပေ၏ စွမ်းအားဖြင့် အမှောင်ထုကမ္ဘာအတွင်း
ရှိသူကို အလင်းကမ္ဘာသို့ လက်ဆွဲခေါ်ဆောင်နိုင်သည်။ ထိုမျှ အကျိုး
ကျေးဇူးအရာတွင် များပြားလှသော စာပေများကို ဖတ်ရှုခြင်းကို
ဝါသနာပါရသည့်အတွက် ကျွန်တော်၏ ဝါသနာကိုပင် ဂုဏ်ယူမိ
နေပါသည်။

'လူသားတစ်ဦးအား အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် ဆောင်ပေး
သည့်အရာမှာ ထိုသူ၏ ဦးနှောက်မဟုတ်။ စိတ်ဓာတ်သာ ဖြစ်ပေ
သည်။' ထို့ကြောင့် လူသားတို့အတွက် စိတ်ကောင်းရှိဖို့က ပထမ
ဖြစ်ပေသည်။ လူတို့၏စိတ်ကို ကောင်းစေရန် ပြုပြင်ပေးနိုင်သည့်
အရာကား စာပေပင်ဖြစ်သည်။ 'အသိတရားသည် စာပေတွင်
ကိန်းဝပ်၍ ပညာသည် စာပေတွင် ကျိန်းစက်နေပေသည်။' စာပေကို
တန်ဖိုးထားသူသည် ထိုစာပေမှရသော အနှစ်သာရများကြောင့် ကပ်

လက္ခဏာ အဖြာဖြာနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရူပဗေဒပညာရှင်ကြီး 'အဲလီကော့'က "သိပ္ပံပညာနှင့် ပတ်သက်သောစာပေပညာကို တစ်နေ့လျှင် ၃၀ မိနစ်ခန့် ဖတ်ရုံမျှဖြင့် ၃ နှစ်အတွင်း ပညာရှင် တစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်သည်" ပြောဆိုခဲ့သည်။

တစ်နိုင်ငံမှတစ်နိုင်ငံသို့ လေယာဉ်ပျံကြီးများ၊ မီးရထားကြီးများ သင်္ဘောကြီးများကသာ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ထက်ကောင်းအောင် ပို့ဆောင်နိုင်သောအရာ ရှိပေသည်။ ဤသည့်ကား စာပေပင်ဖြစ်သည်။ ဤနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သော်လည်း ထိုနိုင်ငံ၏ အကြောင်းကို သိလိုလျှင် စာဖတ်ရုံဖြင့် တစ်ထိုင်တည်းသိနိုင်ပေသည်။ ဤမျှစွမ်းသော စာပေ၏တန်ဖိုးပင်။

'စာအုပ်စာပေ လူ့မိတ်ဆွေ' ဟု ရှေးလူကြီးတို့က ဆိုရိုးစကား ပြုခဲ့သည်။ ဤစကားပုံမှာ စာအုပ်ကြီးများကို မိတ်ဆွေပါဟု ခေါ်ခိုင်းခြင်းမဟုတ်ချေ။ ထိုစာအုပ်များတွင် ကိန်းဝပ်နေသော အသိအလိမ္မာ ဗဟုသုတများကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ 'ဓား၏ ဂုဏ်သိက္ခာမှာ ပြင်အောင် ခုတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ မြင်း၏ ဂုဏ်သိက္ခာမှာ လျင်မြန်စွာ ပြေးနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဆေးဆရာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာမှာ လူနာကို ကျန်းမာလှအောင် ကုသနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏' ဟူ၍ ဆရာဇော်ဂျီက ဆိုခဲ့သည်။ သို့ဆိုလျှင် စာပေ၏ ဂုဏ်သိက္ခာသည်ကား အဘယ်နည်း။ စာပေ၏ ဂုဏ်သိက္ခာမှာ စာဖတ်သူကို တိုးတက်ကောင်းမွန်သော အသိပညာများ ပေးနိုင်ရုံသာမက ထိုသူအတွက် ထာဝရမိတ်ဆွေစစ်အဖြစ် ရပ်တည်နေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သစ္စာရှိသော မိတ်ဆွေသည် ဆေးကောင်းဝါးကောင်း' မည်နိုင်လျှင် 'စာပေ'သည် 'လူတို့အတွက် ဆေးကောင်းတစ်ခွက်' ပင်ဖြစ်သည်။ စာပေကို လေ့လာလိုက်စားခြင်းကြောင့် ရှင်ရသေ့တစ်ဦး ဖြစ်မလာနိုင်သည့်တိုင် လူသတ်သမားတစ်ဦးတော့ ဖြစ်မလာနိုင်ပေ။ 'တွေ့ရာမှတ်သား၊ မိုးပေါက်များသော်၊ အင်းနားချောင်းကန်၊ ပြည့်သောဟန်တည့်' ဟူသော အဆိုအမိန့်လည်း ရှိပေသည်။ စာတစ်မျိုးစီမှရသော သင်ခန်းစာ အနည်းငယ်တို့ကို စုဆောင်းထားလိုက်လျှင်၊ မှတ်သားထားနိုင်လျှင် ပြည့်ဝသော ပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ စာပေသည် ပစ္စုပ္ပန်အတွက် အရေးပါသကဲ့သို့ အတိတ်သမိုင်းကိုလည်း ဖွင့်လှစ်ပြနေသည်။ အနာဂတ်ကိုလည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုသည်။ ရှေးကဆိုလျှင် 'စာတစ်လုံး၊ ဘုရားတစ်ဆူ' ဟု ဆိုကာ စာပေကို ထိုမျှအထိ တန်ဖိုးထားခဲ့ကြသည်။ သောကဂျိုးဖြစ်လျက်နှင့် အတတ်မသင်ဘဲနေလျှင် 'လိမ္မာမပွန်၊ အရွယ်လွန်ကာ၊ ရွှေဟန်ဆင်းရောင်၊ ဟင်္သာဘောင်ဝယ်၊ အတောင်ဖြူကာ၊ ချိုင်းပမာသို့' ဖြစ်တတ်ပုံကို စာပေက ဆုံးမထားသည်။ 'မိန်းမများ ရက်ကန်းမတတ်လျှင် အကျိုးနှင့်တူသည်။ ယောက်ျားများ စာမတတ်လျှင် အကန်းနှင့်တူသည်' ဟူ၍ပင် စာပေ၏ အရေးပါအရာရောက်ပုံကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြသည်။

စာပေသည် စိတ်ထားကြမ်းတမ်းသူ၏စိတ်ကို နူးညံ့လာစေရန် ဖြစ်ပေးနိုင်သည့် အကောင်းဆုံးသော လက်နက်ပင်ဖြစ်သည်။ စာပေတစ်ဦးကိုတစ်ဦး နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုဆုံးမခြင်းက ပို၍ အကျိုးထိရောက်သည်။ စာဟန် ပေဟန်ဖြင့် တိုက်ရိုက်လည်း ဆိုနိုင်သလို သွယ်ဝိုက်

၍လည်း ပြောနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် 'မှတ်ဖွယ်မှတ်ရာ ထိုထိုစာက
ရှာ၍မပြတ် အိမ်တွင်ဖတ်'ကြရမည်သာဖြစ်သည်။

စာပေသည် လူ့ယဉ်ကျေးမှု၏ သရဖူဖြစ်၍ လောကတရား၏
အရိပ်ထင်ရာ ကြေးမုံပြင်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာပေအဆင့်
အတန်း မြင့်လျှင် ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ထွန်းကားလာပေမည်
'ရေမြင့်မှ ကြာတင့်သည်။ စာပေမြင့်မှ နိုင်ငံတင့်တယ်နိုင်ပေမည်'
စာပေမှ ရသမျိုးစုံကို ပေးစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ သုတအဖြာဖြာကိုလည်း
ရရှိနိုင်သည်။ စာပေကို မှီဝဲရသောသူသည် အစစ အရာရာတွင်
အများထက်သာကာ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာနိုင်ပေသည်။

စာပေကို ဖတ်သံကြားရုံမျှဖြင့် အသိအလိမ္မာ ကင်းကွာနေ
တို့ပင် လိမ္မာယဉ်ကျေးလာနိုင်သည်။ ကျေးတောသားဘဝမှ ရွှေရေ
ဝင်းပြီး ရွှေထီးဆောင်းကာ ရွှေနန်းထက်တွင် ရွှေစည်းစိမ်ခံခဲ့ရသော
ဝန်စင်းမင်းရာဇာသည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ပညာရှိအမတ်ကြီးအဖြစ်
ကျော်ကြားခဲ့ရသည်။ ၎င်းအား ပညာရှိအမတ်ကြီးအဖြစ် ပို့ဆောင်
ပေးခဲ့သူမှာ ရွှေနန်းရှင်ဘုရင်မင်းမြတ်မဟုတ်။ ၎င်း၏ စာဖတ်ဝါသနာ
ကပင် ဖြစ်သည်။ မည်မျှ အားကျဖွယ်ကောင်းသနည်း။

'စာပေသည် ကညင်ဆီကဲ့သို့ နွေး၏။ ကုမုဒြာကြာပန်းကဲ့
အေး၏။ စန္ဒကူးနံ့သာကဲ့သို့ မွှေး၏။' စာပေ၏ အကျိုးကြောင့် မြန်
နိုင်ငံကြီး လွတ်လပ်ရေးရခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ အဘ
ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာအမျိုးသားဖခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသ
နိုင်ငံတကာစာပေများစွာကို ဖတ်ခဲ့၍ နိုင်ငံရေးအမြင်ရရှိလာခဲ့သူ
သူ၏ ဦးဆောင်မှုကြောင့်သာ နယ်ချဲ့တို့ကို တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့သ

မဟုတ်ပါလော။

ထို့ကြောင့် စာပေ၏ စွမ်းအားသည် ကြီးမားလှပေသည်။
သို့သော်လည်း လောကတွင် အေးချမ်းခြင်းနှင့် စစ်ပွဲ၊ ဓားပြနှင့်ရဟန်း၊
မုဆိုးနှင့် သားကောင်၊ မီးနှင့်ရေ၊ နေနှင့်လ စသည့် ဆန့်ကျင်ဘက်
တရားတို့ကို ဒွန်တွဲလျက်ရှိပေသည်။ စာပေတွင်လည်း အကျိုးပြုစာပေ
နှင့် အကျိုးမဲ့စာပေဟူ၍ ရှိပေသည်။ သို့သော်လည်း 'ကောင်းဆိုးကိုယ်
ကံ၊ ကိုယ်ထံပြန်'ဆိုသည့်အတိုင်း ဆိုးသည့်အရာကို ပယ်တတ်ရမည်။
ကောင်းသည့်အရာကို ယုတတ်ရမည်မှာ မိမိ၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါတွင် စာပေပန်းဥယျာဉ်ကြီး၌ စာပေပန်းပေါင်းစုံတို့သည်
အရွယ်အမျိုးမျိုး၊ အရောင်အမျိုးမျိုး၊ အဆင်းအနံ့ အမျိုးမျိုးဖြင့်
ထုံသင်းစွာ ပွင့်လန်းနေကြသည်။ ဝတ္ထု၊ ရုပ်ပြ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်၊
သုတစွယ်စုံ စသည်စသည်ဖြင့် စုံလင်လှသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ ကောင်း
သည်ကိုဆောင်ကြရမည်။ ဝတ္ထုတိုင်းကောင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သကဲ့သို့
ဝတ္ထုတိုင်း ဆိုးသည်ဟုလည်း မသတ်မှတ်နိုင်ပါ။ အကောင်းအဆိုး
ခွဲခြားရမည်မှာ စာဖတ်သူ၏ လုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။

ဆရာပါရဂူက 'ကပီလဝတ်ပြည်တွင် ဘုရင့်သားတော်များ
အထင်အရှားရှိနေသော်လည်း မင်းဧကရာဇ် မရှိသောကြောင့် မတင့်
တယ်။ ကြယ်တာရာအပေါင်း ရာထောင်ရှိနေသော်လည်း ရွှေလမင်း
မရှိလျှင် မတင့်တယ်။ စာဖတ်သော၊ စာပေဗဟုသုတရှိသောသူ
တစ်ယောက်မျှမရှိလျှင် ထိုနိုင်ငံသည် မည်သို့မျှ မတင့်တယ်နိုင်ပါချေ'
ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

စာပေသည် အလိမ္မာကိုတိုးစေသည်။ ထို့အတူ အလိမ္မာသည်

လည်း စာပေတွင်ကိန်းဝပ်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် 'သတိမမူ ဂုမမြင်' ဆိုသကဲ့သို့ စာပေ၏ အလိမ္မာအနှစ်သာရများကို လူတိုင်းက သဘောမထားသင့်။ မိမိနှင့် ထာဝစဉ် ပေါင်းသင်းလာရသော မိတ်ဆွေ၏ အကြောင်းကို နောကျေရွာ သိနေသကဲ့သို့ စာပေကိုလည်း သေချာစွာ သဘောပေါက်နေရမည်။

စာဖတ်ခြင်းဖြင့် အချိန်ကိုကုန်လွန်စေခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင် အားလပ်သော အချိန်ကလေးများကို အလဟဿမဖြစ်ကြစေရန် စာဖတ်ခြင်းကိုကျင့်ကြံသင့်သည်။ စာပေမတတ်လျှင် ပညာမဲ့၍ ပညာမဲ့လျှင် 'ကြောင့်ကြစိုးရိမ်၊ ဖန်ကြိမ်များစွာ အိုသောအခါလည်း၊ မဟာဒုက္ခ၊ တွင်းဆုံးကျ' တတ်ပုံကို သတိပြုသလှသည်။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အတွက် အနာဂတ်ကျောက်မျက်ရတနာလေးများဖြစ်သော လူငယ်တို့သည် ရွှေအနားကွပ်ကလေးများဖြစ်သော စာပေတို့ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် တင့်တယ်နေသင့်သည်။ 'အလိမ္မာစာမှာ' ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း စာတွင်ရှိသော အိမ်မှာကို မိမိတွင်ရှိလာစေရန် ဖန်တီးယူသင့်သည်။ ထိုသို့ ဖန်တီးယူရန် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းမှာ စာဖတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် စာဖတ်ခြင်းဝါသနာကို လက်ကိုင်ပြုကာ နိုင်ငံတော်၏ အနာဂတ်ကို လှပသာယာစေရန် ဖန်တီးကြပါစို့။ ။

* * *

တစ်လုတ်စားဖူးသူ ကျေးဇူး

(မမြဟောသာ ဂ ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင်)
(မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ပထမဆုရရှိသူ)

ကျေးဇူးဟူသည်မှာ အကျိုးတရားပင် ဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ဦးကြောင့် တစ်စုံတစ်ဦးတွင် အကျိုးတရား ဖြစ်ထွန်းသော် ကျေးဇူးရှိသည်ဟုဆိုကြသည်။ အကျိုးပြုသူသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အမြတ်အစွန်းကို မျှော်လင့်ခြင်း ရှိလိုမှရှိမည်။ ရှိကောင်းလည်း ရှိမည်။ မည်သို့ဆိုစေ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသူသည် အကျိုးပြုသူ၏ ကျေးဇူးကို နားလည်ရမည်။ မမေ့ကောင်းပါချေ။ ကျေးဇူးရှင်ကို ပြစ်မှားသူသည် လောကတွင် အမိုက်ဆုံးသောသူပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်အရ လူသားတိုင်း ကြုံတွေ့ကြရမည့် အနန္တ ကျေးဇူးရှင် ငါးပါးရှိပေသည်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာတို့ပင် ဖြစ်သည်။ အနန္တဂိုဏ်းဝင် ကျေးဇူးရှင်တို့ကို ဘုရားရှိခိုးလေတိုင်း ပူဇော်ကန်တော့ခြင်းသည် ကျေးဇူးမမေ့ခြင်းပင်။ သိုးဆောင်းပညာရှင်များက "လူဟူသည် အသိုက်အဝန်းနှင့်နေသော သတ္တဝါတစ်မျိုး" ဟု ဆိုကြသည်။ မှန်ပေသည်။ ထိုသို့တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး 'ကိုင်းကျွန်းမှ၊ ကျွန်းကိုင်းမှ' နေထိုင်ကြရသော လူသားတို့သည် ကျေးဇူးဘုရားကို လက်ကိုင်ထားကြရမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မကွေကွင်းနိုင်သမျှ ကျေးဇူးတရားကို မကင်း

ကွာနိုင်ပေ။ ကျေးဇူးကင်းသူ၏ သတင်းကို ကြားရသူတိုင်းသည် ထိုသူနှင့် မပေါင်းရဲ၊ မသင်းရဲ ဖြစ်ကြရသည်။ ရှောင်ခွာမဲကြဉ်ကုန်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် တစ်စတစ်စ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကင်းကွာလာသည်။ အထီးကျန်ဆန်လာရပေသည်။ အထီးကျန်ဆန်သူတို့အဖို့ ပျော်ရွှင်မှုဆိုသည်မှာ မရှိနိုင်။ သာယာမှုမှာလည်း နတ္တိ။ အဓိပ္ပာယ်မဲ့သော ဘဝကိုသာ ပိုင်ဆိုင်လာရပေမည်။ ကျေးဇူးမသိတတ်ခြင်း၏ အပြစ်များပင်ဖြစ်သည်။

“သူ့ကျေးဇူးကို မှတ်ထားပါ။ ကိုယ့်ကျေးဇူးကို မေ့ပစ်ပါ” ဟူ၍ တိုင်းရင်းသားများ၌ပင် ကျေးဇူးတရားနှင့် ပတ်သက်သည့် စကားပုံများ ရှိပေသည်။ ယခုအခါတွင် လူတို့သည် ‘ကျေးဇူးကန်းမှ ချမ်းသာမည်’ ဟူ၍ပင် ထင်နေကြသလော မသိနိုင်။ တစ်ပါးသူက ကရုဏာမွန်ဖြင့် စေတနာသွန်ကာ ကူညီသည်ကိုပင် ဘုန်းကံတော်ကြောင့် ပဏ္ဏာဆက်ရသည့်အလား ယူဆကာ ဝင့်ဝါနေကြသည်။

တစ်ဦးက ကျေးဇူးကန်းလျှင် တစ်ဦးက ကျေးဇူးလှမ်းနေမည် မဟုတ်ပါချေ။ (ပန်းသတင်း လေညင်းဆောင်၊ လူ့သတင်း လူချင်းပင် ဆောင်ချေသည်။ ကျေးဇူးသိတတ်သောသူသည် နေထိပန်းသို့ မညှိုးနွမ်းနိုင်၊ မိုးဆမ်းပန်းနှယ်သာ လန်းဖြာနေပေမည်။) မိဘဆရာတို့၏ ကျေးဇူးကို သိသူတို့မှာ မိဘဆရာတို့၏ မေတ္တာရိပ်ဖြင့် လှမ်းခြုံကာ အေးချမ်းသာယာသောဘဝကို ပိုင်ဆိုင်ရပေမည်။

‘နမ်းလိုသေးသည်၊ ပေါက္ကံပြည်၌၊ စိတ်ကြည်ရာ၊ ကုမာရ၏ မွေးဖရဏာ၊ တုံ့ပြန်ပါသည်၊ မေတ္တာရနံ၊ ကြူသည်ကို’ ဟူ၍ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က စာအလှသီကုံးထားပေသည်။ သားအရင်း

ဖြစ်လင့်ကစား ထီးနန်းမရသော်လည်း ဖခင်အပေါ် ငြိုးမာန်ကင်းကာ ကျေးဇူးဆပ်ခဲ့သော သားလိမ္မာကလေး ရာဇကုမာရ်အား အတုယူကြရမည်။ ကျေးဇူးတရားကို နားလည်ခြင်းသည် မင်္ဂလာပင် ဖြစ်ပေသည်။ အဘကိုသတ်သည့် သားမိုက် အဇာတသတ်၏ ကျေးဇူးကန်းသော အဖြစ်မျိုးကို မကြုံရလေအောင် ရှောင်ကြဉ်ကြရမည်။ အသိဉာဏ်နှင့် ယှဉ်ရပေမည်။

“အကြင်သူသည် အကြင်သစ်ပင်၏ အရိပ်၌ နေမှုလည်း နေဖူးအံ့၊ အိပ်မှုလည်း အိပ်ဖူးအံ့၊ ထိုသစ်ပင်၏ အကိုင်းအခက်တို့ကို မချိုးဖျက်ရာ၊ ထိုသစ်ပင်သည် မိမိစိတ်ချမ်းသာမှုကို ဆောင်ပေးသောကြောင့် ခင်ပွန်းတည်း” ဟု ဝိဇ္ဇာရဇာတ်တော်တွင် ဖတ်မှတ်ရသည်။ ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်သော သစ်ပင်ကြီး၏ အကိုင်းအခက်တို့ကို ချိုးဖျက်သောသူသည် လူမိုက်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ အရိပ်နေနေ အခက်ချိုးချိုး မပြုကျင့်သင့်ပေ။ ထို့ကြောင့် ‘မယဒေဝ လင်္ကာသစ်’ တွင် ‘ရက္ခဆာယာ၊ သစ်ရိပ်သာ၌၊ ရံခါတခိုက်၊ ကြုံကြိုက်နေနား၊ ခိုမိငြားက၊ ပြစ်မှား လိုလျက်၊ တရားပျက်၍၊ အခက်ကိုမျှ မချိုးရ’ ဟု အဆိုအမိန့်ရှိပေသည်။

ကျေးဇူးကို မဆပ်ဘဲ ကျေးဇူးသိလျှင်သော်မှ အကျိုးခံစားရပေမည်။ သာဓကအားဖြင့် မြင်စိုင်းဘုရင် ငါးစီးရှင်ကျော်စွာက စစ်ကိုင်းမြို့စား အသင်္ခရာစောယွန်းအား လုပ်ကြံရန် လက်ရုံးတပည့် ‘ငခင်ညို’အား တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ ‘ငခင်ညို’လည်း အခွင့်မသာ၍ သုံးရက်တိုင် ထမင်းအငတ်ခံကာ ပုန်းအောင်းနေခဲ့သည်။ အခွင့်သာ၍ လုပ်ကြံရန် သွားသော် သင်္ခရာစောယွန်းနတ်တင်ထားသည့် ထမင်းကို တွေ့ရာ ဆာလွန်းသဖြင့် စားလိုက်၏။ ထို့နောက်မှ ‘တစ်လုတ်စားဖူး၊

သူ့ကျေးဇူးကို သတိရ၍ မသတ်ဘဲ ဓားကိုယူ၍ သခင်ထံပြန်ခဲ့၏။
ငါးစီးရှင်ကျော်စွာလည်း တစ်လုတ်စားဖူးသည်ကိုပင် ကျေးဇူး သိသည်၊
မိမိကဲ့သို့ တစ်သက်လုံးကျွေးထားသူကိုကား ပြောဖွယ်ရာမရှိဟု
ချီးကျူးကာ ဆုလာဘ်များ ချီးမြှင့်လိုက်လေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျေးဇူးသိဖြင့်ပင် မည်မျှအကျိုးဖြစ်ထွန်းကြောင်းကို
ဆင်ခြင်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စာဆိုက 'များများမဟုတ်၊
တစ်လုတ်ထမင်း၊ တစ်ရှုတ်ဟင်းကို၊ ဝမ်းတွင်းလျှာနူး၊ သုံးရဖူးမူ၊
ထိုသသူအား၊ ပြစ်မှားတရံ၊ မကြံအပ်ပေ'ဟု ဆုံးမခဲ့သည်။

လူတစ်ယောက်တည်းရှိ လက်ချောင်းများပင် အတိုအရှည်မညီ
နိုင်၊ လူပေါင်းများစွာတို့၏ စိတ်သဘောထားတို့သည်လည်း တူညီရန်
ခက်ခဲပေသည်။ ကျေးဇူးသိတတ်မှု၌လည်း ကွာဟနိုင်ပေသည်။ ကျေးဇူး
မသိတတ်လျှင်သော်မှ ကျေးဇူးကန်းရန် မသင့်ပေ။ ကျေးဇူးမသိသူသည်
မီးပုံမီးကို မယူဘဲ ပိုးစုန်းကြူးမှ မီးထွက်အောင် ကြိုးစားသူကဲ့သို့
အမိုက်တကဲ့ အမိုက်ဆုံး ဖြစ်ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်
မယ်တော်မာယာ၏ မွေးကျေးဇူးကိုဆပ်ခဲ့ရာ နို့တစ်လုံးဖိုးပင် ကျေခဲ့
သည်ဟု ဆိုသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လူသားတို့တွင်ကား မဆိုနိုင်တော့ပေ။

သူ့အသက်သတ်မှ၊ သူ့ဥစ္စာခိုးမှ ဒုစရိုက်ကျူးလွန်သည် မဆိုနိုင်။
ကျေးဇူးမေ့မှုကိုလည်း မပြုအပ်သော မကောင်းမှုပြုသည်ဟု ဆိုသင့်ရာ
သည်။ သူတစ်ထူး၏ ကျေးဇူးကို နည်း၏၊ များ၏ဟု မဆိုနိုင်ရာ။
သူ့ကြောင့် လိမ္မာတွင် အကျိုးမြင်သော် ကျေးဇူးဆပ်ရတော့မည်သာ
ဖြစ်သည်။ ကျေးဇူးဆပ်တတ်ရမည်။ ယခုခေတ် အခါတွင် 'ကျေးဇူး
တင်ပါသည်'ဟူသော စကားတစ်ခွန်းကို နေရာတကာတွင် ပေါ့

သေးသေး တန်ဖိုးထားကာ သုံးတတ်ကြသည်။ ကျေးဇူးတင်ပြီး
ကျေးဇူးဆပ်ရန် မေ့လျော့နေကြသည်။

သူ့ခေတ်နှင့်သူ့ဘုန်း၊ သူ့လက်ရုံးနှင့် သူ့ပညာဟူသည်သို့၊
သူ့ကာလကို လိုက်နာကြပါ၏။ ခေတ်ပြောင်း စနစ်ပြောင်းလာသည့်
အထဲတွင် ကျေးဇူးသိခြင်းကိုမူ မပြောင်းသင့်ချေ။ ကျေးဇူးသိလျှင်
အကျိုးရှိပေမည်။

ကျေးဇူးကန်း၍ကား မတင့်တယ်နိုင်ပါချေ။ သေမင်း၏ ခံတွင်းဝ
မှ ကယ်တင်ခဲ့သော ဘုရားလောင်းမျောက်မင်း၏ အသားကိုမှ
မယားဖို့ လက်ဆောင်ယူလိုသူမှာ မြေမို့ခံခဲ့ရပါသည်။ အကျိုးပြုသည်
ကို အဆိုပြုသည်ဟု ထင်မှတ်မှားခဲ့သော စောလူးမင်းမှာလည်း
သေခြင်းဆိုးနှင့် သေခဲ့ရသည်။

ကျေးဇူးသစ္စာ စောင့်သိသော ကျန်စစ်သားမှာကား 'ရွှေအိမ်နန်း
နှင့်၊ ကြငှန်းလည်းခံ၊ မတ်ပေါင်းရံလျက်၊ ပျော်စံရိပ်ငြိမ်၊ စည်းစိမ်
မကွာ၊ မင်းချမ်းသာ'ကို ရခဲ့သည်။ နို့စို့ဘက် တပင်ရွှေထီး၏
အကျိုးကို ကျေးဇူးသိစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဘုရင့်နောင်မှာ မြန်မာပြည်
၏ ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် ဂုဏ်တင်ကျော်စောခဲ့ရသည်။ ကျေးဇူးသိ၍
အကျိုးရှိသော ဆိုးကျိုးတို့ကို ဖော်ကျူ သည့် သာဓကများလည်း
ရှိပေသည်။ ဗျိုင်းကို ဆရာဟုပြောရမည်ကို ရှက်သောလုလင်ငယ်သည်
အာခေါင်လုံစူး၍ သေပွဲဝင်ခဲ့ရသည်။ 'ဘုရားပြီးလျှင် ငြိမ်းဖျက်ရသည်'
ဟုဆိုကာ မင်းဖြစ်ရန် တင်ပေးခဲ့သော အမတ်ကြီးရာဇသင်္ကြန်ကို
ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခဲ့သော နရသီဟပတေ့သည် ရန်သူ၏ အဆိပ်သင့်ကာ
ဓမ္မမလှ ဘဝဆုံးခဲ့ရသည်။

ကျေးဇူးတရား၏ အကျိုးကား ကျေးဇူးသိတတ်သူဘက်၌သာ ရပ်တည်နေပေမည်။ အခြားနိုင်ငံဒေသတို့တွင် ကျေးဇူးတရား မည်မျှပင် ခေါင်းပါးစေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံမှာမူ ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်း၏ အကျိုးကြောင့် အေးချမ်းနေပေသည်။ ထိုအေးချမ်းမှုကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ကျေးဇူးတရားကို လက်ကိုင်ထားကြရမည်။ ကျေးဇူးကန်း၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ငယ်ရမည့်အစား ကျေးဇူးသိသော် ပီတိထင်၍ ရွှင်လန်းရပေမည်။ ထို့ကြောင့် လူသားတိုင်း ကျေးဇူးတရားကို ဆင်ခြင်၍ တန်ဖိုးထားသင့်လှပါတော့သည်။ ။

* * *

စိမ်းစိုလှထူးဝသန်ဦး

(မမြဟောသာ ၆ ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင်)
(မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး ပထမဆုရရှိသူ)

‘အုံ့ကာလေတမည်းမည်း၊ ရွာကာလေတသံသံ’ ဟူသော တေးသံသာနှင့်အတူ ဝသန်ကာလ မိုးရာသီကား စခဲ့ချေပြီ။ ‘မြေမင်းလွင်ထန်၊ ကြူသင်းတာချိန်’ ကို ကျော်ခဲ့ချေပြီ။ ခြိမ့်ခြိမ့်သံသံနှင့် ပျို့မေတို့ ညောင်ရေသွန်းကြမည့် ကာလသည်လည်း နှောင်းခဲ့လေပြီ။ အမွန်မိုး၏ အဖော်ဆွေ တိမ်တောင်တိမ်ရိပ်တို့လည်း ကောင်းကင်ထက်

တွင် လိုက်တမ်းပြေးတမ်း ကစားနေကြသလောင့်။ မိုးနတ်မင်းကလည်း တိမ်လွှာတို့ကို နဂါးရုပ်၊ ဂဠုန်ရုပ်အသွင် အမျိုးမျိုးဖန်ဆင်းနေပေတော့သည်။

မိုးရာသီအချိန်ကာလရောက်ခဲ့လျှင် ‘သေသောသူများ ရှင်လာ၏’ ဟူသော တင်စားချက်ကလေးအတိုင်း တစ်ဆောင်းတွင်းလုံး၊ တစ်နှေ့လုံး ခြောက်သွေ့နှမ်းညှိုးခဲ့သော မြက်ပင်ကလေးများမှအစ ပညောင်ပင်ကြီးအဆုံး သစ်ပင်ပန်းမန့်အားလုံး သက်ဝင် လှုပ်ရှားလာခဲ့သည်။ ‘မြကြောငယ်တခို စိမ်းစိမ်းစို’ နေသည့် အချိန်ကာလမှာ ဤ ဝသန္တမိုးဥတုပင်။

မိုးဥတု၏ ကောင်းကင်တခိုတွင် တိမ်ညိုတိမ်လိပ်တို့ကသာ အနိုင်ယူစိုးမိုးနေသည်။ ‘မိုင်းတစ်ခါ၊ ပြာတစ်ချို့၊ ညိုတစ်လှည့်’ နှင့် အရင့်အနုစုံအောင် ဆေးခြယ်ထားသည့်ပမာ လှချင်တိုင်း လှနေသည်။ မကြာမီသော အချိန်တွင်ပင် မိုးပေါက်မိုးစက်တို့သည် ပုလဲလုံးများပမာ တရှိန်ထိုးကျဆင်းလာပေတော့မည်။ မိုးကြိုသော ကိုရွှေဖားတို့ မြူးကြလေပြီ။ သံကုန်ပစ်၍ အပျော်ကြူးကြချေပြီတကား။

ဝသန်ကာလရောက်ခဲ့လျှင် ‘သခွတ်ပွင့်ချိန်၊ အသူရိန်၊ ဝတီသာသို့ ဆင်း’ ဆိုသကဲ့သို့ ကောင်းကင်ထက်တွင် အသူရာနှင့် နတ်သိကြားတို့ စစ်ခင်းနေသံများကို ကြောက်မက်ဖွယ် ကြားနေရသည်။ မြေပြင်တစ်ခွင်တွင်လည်း မိုးသည်းထန်လွန်း၍ သစ်ပင်သစ်ကိုင်းများ နတ်ဝင်သည့် နှယ် ယိမ်းထိုးနေကြသည်။ ငှက်မောင်နှံတို့လည်း သစ်ရွက်များ အောက်တွင် မိုးခိုနေကြသည်။ တိမ်များ မည်း၍လာသကဲ့သို့ မိုးကလည်း သည်း၍သည်း၍နေသည်။

ထိုသို့သော အချိန်ကာလတွင် ကိုရွှေဖားတို့နှင့်အပြိုင် အပျော်ကြီး ပျော်နေသူတို့က ကလေးတစ်သိုက်ပင်။ မိုးသံကြားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိုးရေချိုးရန် အစဉ်သင့်ဖြစ်နေသည်။ မိုးရေထဲတွင် လည်း 'မိုးတွေလေတွေ လာပါပေါ့၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်၊ ဘိုကေလေးတွေ လာပါပေါ့၊ ခုန်ဖိနပ်နှင့်ဆော်' ဟူ၍ သံပြိုင်ဟစ်ကြွေးကာ ကခုန်နေကြသေးသည်။ ကလေးတွေ အပျော်ကြူးနေကြသည်နှင့် ဆန့်ကျင်ကာ ဖော်မစုံသူတို့ကမူ မိုးပုလဲပန်းတို့ ဖြိုးကြနေသည့် အချိန်မျိုးတွင် လွမ်းအားသန်နေကြသည်။ မိုးဒေဝါက ဖြိုးစေ့စွာ နေစဉ် နန်းကလျာနှင့် အလှမ်းကွာနေရသော တောင်ငူဘုရင် နတ်သျှင်နောင်ကလည်း တေးသံနွဲ့နှင့် အဆွေးဘွဲ့ကို သိခဲ့ပြန်ပါသည်။

'တိမ်ညိုမိုင်း ထပ်၊ ပြက်လျှပ်ပြကာ၊ စိမ်းဝါမိုးပန်း၊ ထွေထွေစွန်က' ဟူ၍ပင်။ လွမ်းချင်သူတို့ လွမ်းကြပါစေ၊ ဆွေးချင်သူတို့လည်း ဆွေးလိုကဆွေးစေ။ မိုးနတ်မင်းကြီးကမူ ဂရုစိုက်ပုံပင်မရ။ နွေမင်းကြီးကို အနိုင်ရခဲ့သောကြောင့် မိုးနတ်စည်များ တခြမ်းခြမ်း တဂျမ်းဂျမ်း မြည်ဟည်း တီးခတ်၍နေသည်။ ဆောင်းကာလနှင့် နွေကာလ နှစ်ကာလမှ ညစ်ပေခဲ့သော ဖုန်မှုန့်များ၊ အရောင်မွဲကာ ဖုန်ရောင်ထွက်နေသော သစ်ရွက်ကလေးများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရာရာတိုင်းသည် မိုးဥတု ရောက်ပါက သစ်လွင်နေကြသည်။ တောက်ပနေကြသည်။ သစ်ရွက် သစ်ခက်တို့သည်လည်း မြသားမြစိုင်ပမာ စိမ်းစိမ်းစိုစို လန်းဆန်းနေပေသည်။

ဆည်၊ မြောင်း၊ ချောင်း၊ ကန် ပြည့်လျှံတိုးရန် ငွေမိုးရေတို့က အစွမ်းကုန် သွန်းဖြိုးနေသောကြောင့် လောကတစ်ခုလုံးက အေးစိမ့်စိမ့်

နှင့် သာယာနေသည်။ လေပြည်လေညင်းကလေးကလည်း ရေပြည့်နေသော မြစ်ပြင်ကျယ်နှင့် အေးစိမ့်နေသော လေထုကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်လာရသောကြောင့် လောကဓာတ်တစ်ခုလုံးအား အအေးဓာတ်နှင့် လွမ်းပတ်နေသကဲ့သို့ ရှိချေသည်။ ဤအချိန်သည် ကဗျာဆရာတို့၏ အတွေးကောင်း အရေးကောင်း ခံစား၍ အကောင်းဆုံး အချိန်ပင်။ ထို့ကြောင့်လည်း လွမ်းဟန်သိကာ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ စပ်ဆိုရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ 'မိုးနတ်ရှင်၊ ကိုးရပ်ခွင်မှာ၊ မှုန်ရီမြိုင်းလာနှင့်၊ ခံတိုင်းပြည်တော်ဆီသို့ လွမ်းပြီကွဲ့လေး' ဟု ခံစားချက် အပြည့်ဖြင့် 'စာဆိုဦးကြင်ဥ' က စပ်ဆိုသကဲ့သို့-

'မည်းမျှရစ်လည်၊ မြနှစ်ဝတ်ဆံ၊ ကုံးရှုပ်တ်သို့၊ မိုးနတ်လုလင်၊ လွမ်းရေးဆင်သော်' ဟု ရတုဘုရင် နတ်သျှင်နှောင်က ကဗျာရတု ခြယ်သခဲ့ပြန်ပါသည်။

ကဗျာရတုဆရာတို့က ဆွေးဆဲလွမ်းဆဲ၊ အတွေးကောင်းဆဲတွင် ဝမ်းစာရေးကြောင့် မဆွေးသာသူတို့ကို မြင်မိပြန်ပါသည်။ မိုးခေါင်၍ ဆင်းလာမည့် ရွှေပိန်းညင်းငှက်တို့ကိုမျှော်ကာ မိုးတဖြိုင်ဖြိုင်ကျလာလျှင် ထွန်တုံးကို ခြေတော်တင်ကာ ထွန်ရေးငယ်ငင်ကြရတော့သည်။ နွားနီနွားနက်တို့ကို အဖော်ပြုကာ တစ်ထွာတစ်ညိုခန့်ရှိသည့် ဆေးတံအိုကြီးကို ကိုက်လျက် လယ်ကွက်တစ်ခွင် ထွန်ရေးငင်နေသော လယ်သမားကြီး၏ သဏ္ဍာန်ဟန်ပန်ကလည်း မြင်သူတို့ အားကျစရာ။ ကဗျာဆရာတို့အတွက် ကဗျာအလှခြယ်သရန် ကောင်းလွန်းသော ပြကွက်တစ်ကွက်ဖြစ်နေသည်။

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာကလည်း ဤလယ်သမားကြီးအား မြင်မိ

ဟန်တူပါသည်။ ထို့ကြောင့် 'ဆေးတံတစ်ထွာ၊ ကိုက်ကာထွန်ရင်
လယ်ကွက်ကယ်တစ်ခွင်၊ ထွန်ရေးငင်၊ ရေဝင်ပုစွန်တွင်းငယ်နှင့်လေး'
စပ်ဆိုခဲ့သည်။

လယ်သမားကြီး၏ သဏ္ဍာန်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသကဲ့
ကောက်စိုက်သမလေးများ၏ ဟန်ပန်ကလည်း လှပနေသည်။ မိုးသည်
ထဲတွင် ပျိုးကြီသူတို့၏ တေးသံသာတို့ကလည်း ကြားရသူတို့
စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးစေသည်။ နိုင်ငံ၏ ရိက္ခာကို ဖြည့်တင်းနေကြ
များပင်။ ဝသန်ကာလ၏ မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းခြင်းသည် ထိုကဲ့သို့
တက်ကြွဖွယ် မြင်ကွင်းလေးများနှင့် ရောစပ်လိုက်သောအခါ အလှ
အယဉ်ဆင့်သကဲ့သို့ တင့်တယ်နေပေသည်။

မကြာမီ 'ကောက်ပင်စိမ်းလဲ့၊ ယိမ်းနွဲ့နွဲ့နှင့်၊ တာဖွဲ့ကျယ်ဝ
လယ်မြေခင်းလည်း၊ နတ်မင်းအချို့ ဖန်၏သို့' ဟူသည့် အတို
မြေလွှာညိုညိုပေါ်တွင် မြကမ္မလာ ခင်းထားဘိသကဲ့သို့ ရှိချေတော့မ

'သပြေကသီးသန့်၊ ရေကြီးငယ်ဘောင်ဘင်' ဆိုသည့်အတို
အညာဒေသ၏ ဝသန်ကာလရောက်လျှင် 'သပြေသီးချိန်၊ ရေကြီးခို
ဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင် ချောင်းရေကလျှံ၍ ကန်ရေက တိုးပေသ
ချောင်းတစ်ဖက်၌ သွားရောက်၍ လယ်ယာ လုပ်ကိုင်ရသော မေ
ကြီးသည် ချောင်းရေကြီး၍ ပြန်မလာနိုင်သဖြင့် နှမလေးမှာ ဆေး
ပြန်ပါသည်။

မည်သို့ဆိုစေ၊ လူသားတိုင်းသည် မိုးကိုမျှော်လင့်ကြသ
ချည်းဖြစ်သည်။ မိုးရွာမှပျိုးသာမည်။ ပျိုးသာမှ နိုင်ငံသားတို့
ဝတ်နေရေး ချောင်လည်ပေမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မိုးကို တမ်းဝ

တတ စောင့်စားတတ်ကြသည်။ မိုးခေါ်တေး၊ မိုးကြိုတေးတို့ကို
ဟစ်ကြွေးကာ ငုံ့လင့်နေကြသည်။

တိုင်းရင်းသားတို့ကပင် ၎င်းတို့ဘာသာအလျောက် မိုးခေါ်တေး
တို့ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ 'မိုးမပါပဲ၊ ကြာလေပြီ၊ မိုးကြီး လေကြီး
လာလေပြီ၊ မိုး မိုး ဝါလိုက်ပါတော့မိုး' ဟူသော တေးကဗျာသည်
အားဝယ်တိုင်းရင်းသားတို့၏ တေးကဗျာလေးပင်။ ရွှေညာသူတို့
ကလည်း မိုးကိုမျှော်ကြသည်ပင်။ မိုးမရွာဘဲနေမည်ကိ မိုးရိမ်ပုံနှင့်
'မရွာဘဲ မမည်းလိုက်ပါနဲ့၊ ရွှေမိုးညို၊ စည်သံကချို၊ ပျိုတို့ဆီ ရွာမလိုနဲ့၊
ရွှေမိုးညိုတောင်ကိုယိမ်းတယ်၊ လွဲရမည့်ကိန်း' ဟူ၍ပင် အပြစ်တင်
ဆိုခဲ့ကြသည်။

ဝသန်ကာလ မိုးရာသီသို့ရောက်လျှင် တောတောင် လျှိုမြောင်
တို့ကို မျှော်ကြည့်လိုက်ပါက ပိန်းပိတ်အောင်စိမ်းလျက် နေပြောက်ပင်
အထိုးနိုင်သည်ကို တွေ့ရပေမည်။ သစ်ပင်သစ်ခက်တို့လည်း သူတို့
၏ အားဆေး မိုးရည်ချိုချိုကို သောက်သုံးရ၍ အားအင်ပြည့်ဖြိုးကာ
သန်စွမ်းနေပုံရသည်။ တောတောင် တစ်လျှောက်တွင် ပိတောက်၊
အင်ကြင်း၊ သစ်ရာ၊ ကညင်၊ ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး စသော ကမ္ဘာ
အချစ်တော် သစ်မာများကလည်း နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေကို
ဖြည့်ဆည်းပေးရန် စိမ်းလန်းဝေဖြာနေပေသည်။ ဝသန်မိုး၏ ကျေးဇူး
များပင်။

ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့မှာလည်း အတန်းသစ်တွင် သင်ခန်း
စာများနှင့်ကြုံတွေ့ရမည်ကို ရင်ခုန်နေမိသည်။ နွေရာသီတွင် ခွဲခွာ
ခဲ့ရသော သူငယ်ချင်းများနှင့်လည်း ပြန်လည်ဆုံတွေ့ရတော့မည်ဖြစ်၍

မိုးဦးကို ကျေးဇူးတင်နေဟန် ရှိသည်။ စာသင်နှစ်၏ အစဖြစ်၍ ကျောင်းသားတိုင်း ရွှင်လန်းတက်ကြွလျက် ရှိသည်။ ကြိုးစားရန် အားမာန်များ ပြည့်လျက်ရှိသည်။ မိုးရာသီ၏ စံပယ်ပန်း၊ နှင်းဆီပန်းတို့ နှင့်အတူ ကျောင်းသူကျောင်းသား စာသင်သားတို့မှာလည်း အလှချင် ယှဉ်နေသကဲ့သို့ ရှိပေသည်။

‘ဝသန်ခါမီ၊ ချိန်နှင့်ညီအောင်၊ တိမ်နီတိမ်ပြာ၊ တိမ်လွှာတိမ်ပန်း လျှပ်နွယ်တန်းလျက်၊ တိမ်ဆန်းတိမ်ထူး၊ တိမ်ညိုမြူး၍၊ ခြူးသေ ခြူးနွယ်ဆေးပေါင်းခြယ်သို့၊ အံ့ဖွယ်စေ့စုံ၊ မြင်ရတုံ’ဟူသည့် မိုးရာသီ၏ မြင်ကွင်းမှာ လူတကာ၏ စိတ်အာရုံကို ဖမ်းစားနိုင်လွန်းလှပေသည်။ ရိုးသားရှင်းလင်းသော သဘာဝအလှတွင် အေးချမ်းမှုကြောင့် စိတ်နှလုံးကို အေးစေသည်။ ထို့ကြောင့် လှပလွန်းသော မိုးရာသီ၏ ရှုခင်းသည် သာ မမေ့နိုင်အောင် ခွဲလမ်းဖွယ်ကောင်းသော ရှုခင်းဖြစ်၍ ဝသန်ကာလ သည် ရာသီတကာ၏ ထိပ်ခေါင်ပင်ဖြစ်ပေတော့သည်။ ။

* * *

ခွဲကိုရင်းလျှင် အောင်ပွဲဆင်

(မမြဟောသာ-၆ ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင်)

ခွဲဟူသည်ကား အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေသော အရာတည်း။ ရေနှင့်ကြာ၊ ပန်းနှင့်လိပ်ပြာတို့သည် ထာဝစဉ်မခွဲဘဲ ဒွန်တွဲနေတတ် သကဲ့သို့ ခွဲဟူသော အရာသည် လူသားတို့နှင့် မစိမ်းကားသင့်ပေ။ ငန်းတို့တွင် မဉ္ဇူသကနတ်ပန်းနှင့် ပေါက်ပန်းတို့ မနှိုင်းအပ်ပေ။ ထို့အတူ တောဘုရင် ခြင်္သေ့မင်းနှင့် ခွေးအတို့ကိုလည်း မယှဉ်ရာ။ မြင်းတို့တွင် အသထိုရ်မြင်းကောင်း အာဇာနည်နှင့် မြက်စားနေသော မြင်းပိန်မတို့ကို မတူနှိုင်းသင့်။ ထိုနည်းတူစွာပင် လူတို့တွင်လည်း ခွဲကို လက်ကိုင်ပြုသူနှင့် ခွဲက လက်တွဲမထားသူတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ ၏ ဟိုမှာဘက်နှင့် သည်မှာဘက်ပမာ ဝေးကွာလွန်းလှပေသည်။

လူတို့သည် ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စတိုင်းကို အောင်မြင်လိုကြ သည်။ ထိုသို့ အောင်မြင်ရန် မည်မျှ ကြိုးစားရမည်။ အခက်အခဲတို့ကို ကျော်လွှားကြရမည်တို့ကို မေ့လျော့နေကြဟန် တူပေသည်။ ရေသာခို၊ လှေကြိုလိုက်ချင်နေကြသည်။ ဘဝ၏ အနိမ့်အမြင့်၊ အတက်အဆင်း တို့ကို လျစ်လျူရှုချင်နေကြသည်မှာ မဟာအမှားပင် ဖြစ်သည်။

လူ့ဘဝသည် မြှားပြေးသော လမ်းနယ် ပြောင်ဖြူးမနေနိုင်။ ဂေဟိထက်ပင် ရှုပ်ထွေးသော ကွေ့ကာတစ်လီ ကောက်ကာတစ်လှည့် အမျိုးမျိုး အထွေထွေ ပြောင်းလဲနေကာ ရှေ့ရေးကို ကြိုတင်ဆောက် ဆရန် ခက်ခဲလှသော လမ်းဖြစ်ချေသည်။ မြင့်သောဘဝကို ရောက်က

လည်း ရောက်နေပေမည်။ ထိုသို့ ရောက်ခဲ့လျှင် ထိုနေရာထက် ပို၍ မြင့်မြတ်သောနေရာသို့ တက်လှမ်းရန် ဇွဲကို မိတ်ဆွေပြုကာ ကြိုးစား နေရမည်။ အကယ်၍ ရုံးနိမ့်သော ဘဝကို ပိုင်ဆိုင်ရလျှင် မြင့်သော ဘဝသို့ ရောက်အောင် ကြိုးစားနေရမည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်သည်။

ဇွဲသည် အရာရာကို အောင်နိုင်စေသော လက်နက်ကောင်း တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ သစ်၊ဝါးတို့ကိုခုတ်ထစ်ရန် ပုဆိန်သည် မည်မျှပင် ထက်နေစေကာမူ ပြီးပြတ်သည်အထိ ဆောင်ရွက်မည်ဟူသော 'ဇွဲ' စိတ်ဓာတ် မရှိလျှင် ပုဆိန် ထက်ထက်သည်လည်း အသုံးဝင်မည် မဟုတ်ချေ။ ဇွဲသည် ဤမျှပင် အရေးပါလှသည်။ ကလေးအရွယ်မှစကာ လူကြီးဖြစ်သည်အထိ ဆောင်ရွက်နေရသော တာဝန်ကိစ္စများကို ဇွဲ နှင့်သာ ပြီးပြတ်စေနိုင်သည်။ အခက်အခဲ ပြဿနာနှင့် ကြုံလာရပါ လျှင်လည်း ဇွဲကသာ ပြေရှင်းပေးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့၏ မိတ်ဆွေကောင်းမှာ ဇွဲဟုပင် ဆိုချင်ပါသည်။

အရာရာကို အောင်မြင်နိုင်သူသည် ဤလောကတွင် မရှိ သလောက် ရှားပေမည်။ တစ်နေ့တစ်ချိန်တွင် အောင်မြင်သော် လည်း တစ်ချိန်တွင် ကျရှုံးနိုင်သည်။ ထိုသို့ ကျရှုံးခဲ့လျှင် ဘဝကို အရှုံးပေးကာ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းတတ်ကြသည်။ ဤသည်မှာ မဖြစ်သင့် မဖြစ်ထိုက်ပေ။ အရှုံးကိုလည်း အောင်စဉ်က ပြုံးခဲ့သော အပြုံးနှင့်ပင် ကြိုဆိုနိုင်ရမည်။ အကြိမ်တစ်ရာမြောက် ရုံးနိမ့်ခဲ့လျှင် တစ်ရာတစ်ကြိမ် မြောက် ကြိုးစားရန် အသင့်ဖြစ်နေရပေမည်။

လူတိုင်း လူတိုင်းက ဇွဲကို မလိုလားကြပေ။ ထိုသူတို့သည် တစ်နည်းအားဖြင့် အောင်မြင်မှုကို မိမိနှင့်ဝေးအောင် ရိုက်ပုတ်ဖယ်ရှား

နေသည်နှင့် တူပေသည်။ မိမိတက်လမ်းကို ရိုက်ချိုးနေသူများပင် ဖြစ်သည်။

မီးတောက်ကိုကျော်၍ ဓားပင်လယ်ကိုပင် ဖြတ်နိုင်သော ဇွဲ ကြောင့် အကျိုးယုတ်သည်ဟူ၍ မရှိနိုင်။ ဇွဲမရှိမှသာ အကျိုးဆုတ် နိုင်ပေသည်။

တစ်နေ့တစ်နေ့တွင် အနည်းငယ်မျှပင် မိမိကိုယ်မိမိ တိုးတက် အောင် ကြံဆောင်သွားနိုင်လျှင် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ အောင် မြင်ခြင်း၊ ပြီးဆုံးခြင်းဟူသော ပန်းတိုင်ကို လှမ်းကိုင်နိုင်ပေမည်။ 'တစ်နေ့တစ်လ ပုဂံဘယ်ရွေ့မလဲ'ဟူသော စကားပုံသည် ဇွဲကို အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ လောကတွင် ချမ်းသာမှုကိုလိုလျှင် ဆင်းရဲမှုနှင့်ရင်းရသည်။ သုခကိုလိုလျှင် ဒုက္ခနှင့်ရင်းရသည်။ ထို့ကြောင့် 'အစွမ်းကုန်ကြိုးစားခြင်းသည် ဇွဲ၏ ရင်းမြစ်ဖြစ်၍ ဆန္ဒရှိသည်တို့ကို ပြီးဆုံးနိုင်ပေသည်။' မြ

'ကျစွာမင်း'က ကျည်ဖွဲ့အတက်ပေါက်ပါမှ စာတတ်မည်ဟု ရွံ့ချခဲ့သော်လည်း ဂရုမမုဘဲ သက်တော် (၆၀) ရှိမှသာ ပညာကို သင်ယူခဲ့သော 'ရှင်ဒိသာပါမောက်မထေရ်'သည် အတုယူဖွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သည်။ မိမိကို ကဲ့ရဲ့ခဲ့သော်လည်း ကြံကြံခံကာ ဇွဲကို ဖက်၍ ကြိုးစားခဲ့သောကြောင့်သာ ထိုသို့ အောင်မြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အောင်မြင် ကျော်ကြားလျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဇွဲမရှိသူဟူ၍ မရှိပါပေ။ 'တောင်ကြီး မည်မျှပင်ကြီးပါစေ၊ ခြေဖဝါးအောက် ရောက်ရပေမည်။ လှိုင်းမည်မျှပင်ကြီးစေ လှေအောက်ရောက်ရပေမည်' ဟူသော ဇွဲစိတ်ဓာတ်ကို လက်ကိုင်ထားကြသူများသာ အောင်မြင်

ပေမည်။

ချမ်းသာခြင်းကို ရယူလိုလျှင် ဇွဲနှင့်ရင်းရသည်ကား အမှန်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ရေးလူကြီးတို့က 'မပြောလျှင်မပြီး၊ မတီးလျှင်မမြည်၊ မချည်လျှင်မမြဲ၊ မဆွဲလျှင်မပါ၊ မလာလျှင်မရောက်၊ မဆောက်လျှင် မခိုင်' ဟူ၍ အဆိုရှိခဲ့ကြသည်။ ဇွဲမရှိဘဲနှင့်မူ မည်သည့် အရာကိုမှ ဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ဇွဲကိုရင်းကား အသာစံလိုလျှင် အနာခံရပေမည်။ အေးမြသောနေရိပ်ကိုလိုလျှင် နေပူထဲတ စောင့်ရ ပေမည်။ ပြုလုပ်ခြင်းရှိမှ ဖြစ်မြောက်ခြင်း ရှိပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်လိုလျှင် ဦးစွာပထမပြုလုပ်ရပေမည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း ဆုံးခန်းတိုင်အောင် ပြုမှသာရမည်။ ဆုံးခန်း တိုင်အောင် ပြုလုပ်ရန် အဓိကလိုအပ်သော လောင်စာဆီမှာ ဇွဲပင် တည်း။

ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့တွင် အဓိက ပေါင်းဖက်သင့်သော မိတ်ဆွေမှာ ဇွဲပင်ဖြစ်သည်။ 'အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာ' ဟူသည့် ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း စာသင်နှစ်၏အစမှာပင် ဇွဲနှင့်ရင်းကား နှစ်ဆုံး အတန်းတင်စာမေးပွဲ၌ အောင်ပွဲဆင်နိုင်ရန် ကြိုးစားရပေမည်။ အစတွင် ဟုတ်သလောက် နောင်တွင် ဇွဲနှင့် လက်တွဲဖြုတ်ကာ အများရှူးသွားလျှင် ကျဆုံးမှု ချောက်နက်ကြီးထဲမှ တတ်နိုင်မည် မဟုတ်တော့ချေ။

'သန်လျက်ဖြစ်ငြား၊ မသွေးထားသော်၊ ချင်စားလိုခါ၊ မတုံးလား' ဟူသည့် စာဆိုနှင့်အညီ မည်မျှတော်၍ ထက်မြက်သော ကျောင်းသား ပင်ဖြစ်စေ ဇွဲမရှိလျှင် ထူးချွန်မည်မဟုတ်။ ဇွဲရှိသူကို လိုက်မီနိုင်မည်

မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားတိုင်း ဇွဲရှိရန်လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားတွင်သာမက အလုပ်သမားတွင်လည်း ဇွဲရှိရမည်။ လယ် သမားတွင်လည်း ဇွဲရှိရမည်။ မိဘတွင်လည်း ဇွဲရှိရမည်။ သားသမီး တွင်လည်း ဇွဲရှိရပေမည်။

စစ်သားတို့တွင် 'ချွေးထွက်များမှာ၊ သွေးထွက်နည်းမည်' ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ရှိပေသည်။ ရန်သူနှင့်ရင်ဆိုင်ရာတွင် အရုံးနှင့်မကြုံရန် လှေကျင့်စဉ်ကပင် ခိုကပ်ခြင်းမရှိဘဲ စွမ်းစွမ်းတမံ ကြိုးစားသင့်လှ သည်။ နေရိပ်တည်းဟူသော စစ်မြေပြင်တွင် အောင်ပန်းကို ဆွတ် လှမ်းလိုလျှင် နေပူတည်းဟူသော ဆင်းရဲဒုက္ခ ပင်ပန်းမှုများမှ စရ သည်။ ဇွဲကို ရင်းလျှင် အောင်ပွဲဆင်နိုင်ကြောင်း သတိချပ်သင့်သည်။ ဘုရင့်နောင်၏ ဖောင်ဖျက်၍ မလျော့သောဇွဲဖြင့်တိုက်ခဲ့သော နောင်ရိုး တိုက်ပွဲသည် သမိုင်းတွင် အထင်အရှားပင်။ ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ဇွဲ၊ မာန် တို့ကြောင့် ထိုတိုက်ပွဲအောင်မြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ယခုကဲ့သို့ လွတ်လပ်စွာ၊ အေးချမ်းစွာ နေထိုင်နိုင် ခြင်းမှာ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ရဲစွမ်း သတ္တိနှင့် ဇွဲတို့ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သာ ဇွဲမရှိခဲ့ဘဲ နိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးကို မကြိုးစားခဲ့လျှင် မြန်မာ နိုင်ငံသည် ကျွန်သားပေါက်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါဦးမည်လော။ စဉ်းစာ၍ မရနိုင်ပေ။ ထိုသို့ ဇွဲနှင့်ရင်းကားရယူခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးကြီး ကို ကျွန်ုပ်တို့ လူငယ်များကသာ ထိန်းသိမ်းရပေမည်။ 'တက်လူသာ လျှင်၊ မြန်မာပြည်လှ၊ အားသစ်ရ၍၊ ဇေယျအောင်လံထူမည်တည်း' ဟု အဆိုရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လူငယ်များတွင် ဇွဲရှိရန်ကား အလွန်

အရေးကြီးလှပေသည်။ ဇွဲရှိမှသာ မြန်မာပြည်အတွက် အားသစ်ရပြီး စေယျအောင်လံထူနိုင်သော လူငယ်များ ဖြစ်ပေမည်။

ဇွဲရှိခြင်းကြောင့်အောင်ပွဲဆင်နိုင်ပုံကို သက်သေလည်းပြ၊ သာဓကလည်း ဆင်နိုင်ပါသေးသည်။ လင်ကွန်းသည် ငယ်စဉ်က မီးလင်းဖို အနီးတွင်ထိုင်ကာ ဇွဲရှိရှိကြိုးစားခဲ့ရာမှ နောင်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အကြီးအကဲ သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သည်။ သစ်ခုတ်သမားဘဝမှ ဇွဲကိုရင်း၍ အောင်ပွဲဆင်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုနည်းတူပင် မြန်မာ့သမိုင်း၌လည်း ဝန်ဇင်းရွာသား 'စာတိုငည့်' သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် စာပေတို့ကို လေ့လာခဲ့သောကြောင့် နောင်တွင် ပညာရှိအမတ်ကြီး ဝန်ဇင်းမင်းရာဇာအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ပင်းယူခေတ်က 'အရှင်နာဂိတ' ခေါ် ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော်၏ ဇွဲစိတ်ဓာတ်ကလည်း ချီးကျူးဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ဖခင်က စိတ်ဆိုး၍ ရိုက်နှက်ပြီး ဆူးချုံကြားထဲသို့ ပစ်ထားခဲ့သော်လည်း ဘဝကို အစွဲမပေးဘဲ အဆင့်ဆင့်ကြိုးစားခဲ့ရာမှ မင်းဆရာတော်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် ဇွဲသည် အားလုံးသော အရာတို့အတွက် အရေးပါလှပေသည်။ လူ့ဘဝဆိုသည်မှာ တိုက်ပွဲတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ခလုတ်အတိ ဆူးငြိမှုများ ရှိသည်။ ချောက်ကမ်းပါး၊ လျှိုမြောင်တို့ ပေါလု၏။ လူ့ဘဝ၏ ခရောင်းလမ်းကြမ်းကို ဖြတ်ကျော်ကာ အောင်မြင်မှုကို ရင်ဝယ်ပိုက်နိုင်မည့် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်အောင် လှမ်းချီရာတွင် ဇွဲသည် အရေးကြီးသောကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်။

'စခဲမိတာပေါ့၊ တစ်နေ့မှာဆုံးရာရောက်ပါလိမ့်၊ အားလျှော့ကာ

ဆုတ်ချင်စမ်းပါနဲ့' ဟူသော ကဗျာအတိုင်း မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရပေမည်။ ပြင်သစ်စစ်ဗိုလ်ချုပ် နပိုလီယန်က 'ငါလာသည်၊ ငါတွေ့သည်၊ မဖြစ်နိုင်ဟူသော စကားသည် ငါ၏ အဘိဓာန်တွင်မရှိ' ဟူ၍ ဇွဲ၊ သတ္တိ အပြည့်ဖြင့် မြွက်ကြားခဲ့သည်။ မည်မျှ အတုယူဖွယ်ကောင်းပါသနည်း။

ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံသည် တောင့်တခြင်းနှင့် ကြောင့်ကြခြင်းကင်းသော အနာဂတ်ဆီသို့ ချီတက်လျက်ရှိပေသည်။ ထိုသို့ ချီတက်ရာတွင် တိုင်းသူပြည်သားတိုင်းသည် ဇွဲကို လက်ကိုင်ထားရပေမည်။

'တစ်ဆင့်တက်သော်၊ တစ်တောင်ကျော်၊ တစ်မှော်ရုံတိုး၊ တစ်ချုံလျှိုး၍၊ တစ်မိုးသောက်လျှင်၊ တစ်နေဝင်၊ တစ်ပင်မြိုင်ကြီး၊ ဂနိုင်ဆီး' သည်ပင်ဖြစ်စေ၊ ဇွဲကိုရင်းကာ အားခဲကြရမည်။ လူ့ဘုံကို တိုးတက်ရာသို့ ချီတက်နေခြင်းသည် နိုင်ငံတိုင်း ဆောင်ရွက်နေကြသည့်လမ်းသာဖြစ်သည်။ ထိုလမ်းပေါ်တွင် ဇွဲကို အရင်းတည်လိုက်လျှင် တိုးတက်သော နိုင်ငံဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲပင်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် 'ဇွဲကိုရင်း၍ အောင်ပွဲဆင်' ကြပါစို့။ ။

* * *

ယဉ်ကျေးချင်ပြင်ဝတ်စားဆင်

(မမြဟောသာ ၆-ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

'ကြက်မှာအရိုး၊ လူမှာအမျိုး' ဟူသော ဆိုရိုးစကားရှိခဲ့ပေသည်။ လူမျိုးတစ်မျိုး မပျောက်မပျက်ဘဲ ကြာရှည်စွာ ရပ်တည်နိုင်ရန် အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ 'ယဉ်ကျေးမှု' မဏ္ဍိုင်ကို ခိုင်ခိုင်တည်ဆောက်ကြရန် ဖြစ်သည်။ အဆောက်အအုံတစ်ခု ခိုင်ခံ့ရန် အရေးကြီးဆုံးမှာ အုတ်မြစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအတူ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ 'ယဉ်ကျေးမှုမဏ္ဍိုင်' ကြီး မပြိုလဲရန်မှာ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု အုတ်မြစ်ပေါ်တွင် တည်နေပေသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးသည် အမိမြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက် သွေးကြော ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုသည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၏ အသက် သွေးကြောပင်တည်း။

လူမျိုးတစ်မျိုးကို တွေ့သည်နှင့် ထိုသူသည် မည်သည့်လူမျိုး ဖြစ်ကြောင်းကို ပထမဆုံး အသိပေးသည့် အရာကား ဝတ်စားဆင်ယင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြကုန်သော မြန်မာတို့သည် မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့မာန်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေသူတို့သာ ဖြစ်သင့်သည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို မြတ်နိုးသင့်သည်။ မြန်မာလူမျိုးဟု ကမ္ဘာပေါ်တွင် သီးသန့်ပေါ်လွင်နေစေရန် မြန်မာဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို တန်ဖိုးထားသင့်သည်။ ထိုအချက်ကို မေ့ထား၍ မရပါချေ။

အမှန်မှာ မြန်မာတို့၏ ဟန်ပန်အမူအရာ၊ ဝတ်ဆင်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့မှာ မည်သည့်လူမျိုးနှင့်မှ မတူချေ။ မိမိတို့လူမျိုး

တစ်ဦးတည်းသာ သီးသန့်ပိုင်ဆိုင်သော ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်ချေသည်။ ရှေးဘိုးဘွားဘီဘင် အစဉ်အဆက်မှစ၍ နှစ်ရှည်လများ ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သော ယဉ်ကျေးမှုမဏ္ဍိုင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်တွင်မှ ပြိုလဲမည် ဆိုပါက မည်မျှ ရှက်ဖွယ်ကောင်းချေမည်နည်း။

ခေတ်ရေစီးကြောင်းသည် မည်သို့ပင် အခြေအနေများ ပြောင်းလဲစေကာမူ မြန်မာ့အမျိုးသားဟန်၊ အမျိုးသားပုံစံသည် လုံးဝ မပျောက်သင့်ပေ။ ရှေးကျသွားသော ခေတ်မမီတော့သော အရာများထဲတွင် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုမှာမူ 'အမှိုက်ထဲမှရွှေ' ဖြစ်သည်။ 'အဟောင်းထဲမှ အကောင်း' ဖြစ်သည်။ ရွှေဟုဆိုလျှင် တန်ဖိုးထားရမည်။ အကောင်းဆိုလျှင် မြတ်နိုးရပေမည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံ၏အသွေးအရောင် တောက်ပြောင်လာစေရန် အမျိုးသားဟန်ကို အထောက်အကူပြုမည့် ဝတ်ဆင်မှုကိုသာ လက်ကိုင်ထားသင့်လှချေသည်။

လူကြီးဆိုလျှင် လူကြီးအဝတ်အစားနှင့်သာ လိုက်ဖက်သည်။ လူငယ်ဆိုပါက သင့်လျော်သော ကျက်သရေရှိမည့် ဝတ်ဆင်မှုမျိုးသာ ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့လူကြီးလူငယ်တို့သည် မြန်မာဝတ်ဆင်မှုဖြင့် ထုံးဖွဲ့လိုက်လျှင် မည်သူကမျှ မြန်မာကို သီးသန့်လူမျိုးကြီးတစ်ဦးအဖြစ် မသတ်မှတ်၍ မရနိုင်တော့ပါချေ။ သို့မှသာ ရွှေမြန်မာ၊ သည်လူမျိုးကို တိုးဆင့်၍ ချစ်ခင်ရပုံကို ဂုဏ်ယူနိုင်ပေမည်။

အတိတ်သမိုင်းတွင် မြန်မာတို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုအမျိုးသားဟန်မှာ ပိုမိုလေးနက်ခဲ့လေသည်။ နယ်ချဲ့တို့၏ သစ္စာကို မယူခဲ့ဘဲ မြန်မာ့သွေးကိုပြဲခဲ့ကြရာ၌ ယဉ်ကျေးမှုသည် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍမှ ဝါဝင်ခဲ့သည်။ ယဉ်ကျေးမှုပါလာသောကြောင့် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုသည်

အဓိကဖြစ်လာသည်။ ထိုအချိန် ခေတ်အခါက နယ်ချဲ့တို့ကိုအားကိုးပြီး နယ်ချဲ့သစ္စာကို ခံယူလိုကြသော အသားထဲမှလောက်၊ အမျိုးသား သစ္စာဖောက်တို့က မြန်မာ့သျှောင်ကိုပယ်၍ ဘိုကေကို အစားထိုးခဲ့ကြ သည်။ ပင်နီတိုက်ပုံကို ကုတ်အင်္ကျီရှည်နှင့် လဲခဲ့ကြသည်။ ဤ အပြုအမူတို့မှာ မြန်မာ့သမိုင်းကို အကျည်းတန်အရပ်ဆိုးစေခဲ့သည်။

ဤသည်တို့ကို တော်လှန်ပြီး နယ်ချဲ့ကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသော မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ကို ဖျင်ပင်နီနှင့် တန်ဆာဆင်ကာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။

ကမ္ဘာတွင် မြန်မာမျိုးတို့၊ ဓမ္မတာအမျိုးအမည် ဖျင်ပင်နီနှင့်၊ ဆင်ထဘီ တဘက်ကြမ်းတို့ကို ဝတ်ဆင်ကာ၊ လူမျိုး၏ဂုဏ်ကို မြှင့် တင်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်သားပေါက်ဘဝမှ လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစား နေချိန်တွင် အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှု၊ အဝတ်အစားတို့ကို လက်ခံ ကျင့်သုံးနေ၍ မဖြစ်ချေ။ ဝံသာနုအထည်ကို ဝတ်ဆင်ကြရပေမည်။ 'သရက်ထည်နီအပြာနှင့်၊ ကံတ္တီပါ ပလိပလာကြလို့၊ အီတာလျံဂျာမန် က လုပ်ခဲ့တဲ့ ပိတ်အုပ်ချည်တွေဆိုက်ပြန်တော့၊ ငွေပိုက်ဆံပုံကာ နှင်းခဲကြရပုံ' ကို သတိထားဆင်ခြင်ရန် 'မောင်းထောင်းဦးကျော်လှ' က သတိပေးထားပေသည်။

'ရှေ့ဆောင်နွားလား၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားမှ နောက်နွားတစ်သိုက် ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်၏' ဟု ဆိုရိုးအတိုင်း ရှေးမြန်မာကြီးတို့က ဖြောင့် ဖြောင့် သွားခဲ့ကြသည်။ ယဉ်ကျေးမှု လမ်းပေါ်တွင် မတိမ်းမစောင်း ခဲ့ပေ။ ၁၃၀၀-ပြည့်အရေးတော်ပုံမှစ၍ သခင်မကြီး ဒေါ်ဆယ်၊ ဒေါ်သန်း၊ ဒေါ်ဂျမ်း၊ ဒေါ်ပု၊ ဒေါ်သိန်းတင်တို့သည် မြန်မာ့ဂုဏ်ကို

ဖော်သည့် အနေဖြင့် ဖျင်ပင်နီနှင့် ယောထဘီကိုသာ ဆင်မြန်းခဲ့ကြ သည်။ သပိတ်တိုက်ပွဲတွင် မြန်မာ့ဇာတိသွေးပြရှာ၌ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု နှင့် တွဲဖက်၍ပြခဲ့ခြင်းမှာ ဂုဏ်ယူဖွယ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂလန်၊ အိန္ဒိယမှလာသော ပိုး၊ နိုင်လွန်ထည်တို့ကို တားမြစ်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ထိပ်တင်ကိုယ်တော်၊ ဦးသက်၊ ဦးဖိုးကျား၊ ဦးဘချိုတို့သည် သေသည်အထိ မြန်မာ့သျှောင်ကို မဖြုတ်ခဲ့ပေ။ သမိုင်းမှတ်ကျောက်တွင် ထာဝရတည်နေမည်သာဖြစ် သော မျိုးချစ်လူငယ်တို့ကလည်း ၁၉၂၀ မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်အတွင်း ပင်နီတိုက်ပုံ၊ ယောလုံချည်နှင့် ပိန်းတိုင်းဖိနပ်ကိုစီးပြီး အိမ်တော်ရာ ထီးကို ဆောင်းကာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ 'ကွမ်းအစ် တစ်လုံး၊ သျှောင်တစ်ထုံးနှင့် ရင်ဖုံးအင်္ကျီ၊ ဖျင်ပင်နီနှင့်၊ ယောထည်၊ ပုဆိုး၊ မင်ကြောင်ထိုး' ခဲ့ကြသော မြန်မာမျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခင်းပေးခဲ့သော ယဉ်ကျေးမှု၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုလမ်းပေါ်တွင် နောင်လာနောက်သား တို့က လျှောက်လှမ်းသင့်သည်။

'ရက်ကန်းတွင် လွန်းပြန်ထိုးပါလို့၊ ပန်းဆိုးကာ ကိုယ်စိတ် ကြရ၊ မိုးစွတ်နှင့်နေပူခဲ' ဆိုသည့်အတိုင်း မြန်မာ့အဝတ်အစားတို့သည် ရာသီဥတုနှင့်လည်း ကိုက်ညီသည်။ ပြည်တွင်းဖြစ်ဖြစ်၍ ဈေးလည်း သက်သာသည်။ အနောက်တိုင်းသားတို့က ၎င်းတို့၏ ရာသီဥတု၊ ကိုယ်ခန္ဓာ အချိုးအစားနှင့် ကိုက်ညီ အောင် ဘောင်းဘီဝတ်ကြသည်။ ယခုအချိန်ထိ ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်သော အနောက်တိုင်းဝတ်စုံက မပစ်ပယ်ကြသေးပေ။ မြန်မာတို့ကသာ ၎င်းတို့ဝတ်စုံကို တုပနေကြ လေပြီ။ မည်မျှ ရင်နာဖွယ်ကောင်းလေသနည်း။

သာယာဖွယ်အစုံစုံ၊ ကြည်နူးဖွယ်အဖုံဖုံတို့ဖြင့် ပြည့်စုံလှသော အမိမြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေးအစဉ်အဆက်မှ ဆင်းသက်ခဲ့သော အလှတရား များဖြစ်သည့် ပင်နီတိုက်ပုံ၊ ယောပုဆိုး၊ ရင်ဖုံးအင်္ကျီ၊ ချိတ်ထဘီတို့ ဖြည့်စွက်ခဲ့လျှင် 'မြေပြင်ကျယ်ဝန်း၊ လယ်ယာခင်းနှင့်၊ အင်းအိုင်၊ မြစ်ချောင်း ရှုမညောင်းတည့်၊ တောင်စောင်းတောင်ထိပ်၊ စေတီရိပ်ဝယ်၊ မှေးမှိတ်ကြည်ရွှင် မိခင်မြေမြ သာလေစွ'ပင် ဖြစ်ချေတော့သည်။

မြန်မာလူကြီးတို့က ချပေးခဲ့သော ဝတ်စားဆင်ယင်မှုမျိုးစေ့ကို အပင်ပေါက်လာရန် ဂရုစိုက်ရမည်မှာ ကိုင်းရင်းသားလူငယ်တို့၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့သည် ရှေးကပင် မိမိတို့အဝတ်အစားကို မိမိတို့ဘာသာ ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ မည်သူ့ထံကမျှ ဝယ်ယူခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ပြည်တွင်းဖြစ် အဝတ်အထည်တို့မှာ ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီရုံသာမက ယဉ်ကျေးသော လူမျိုးဖြစ်သည့်အလျောက် အရှက် လုံခြုံရသော အဝတ်အထည်မျိုး ဖြစ်သည်။ မိန်းကလေးများဆိုပါလျှင် ရင်ဖုံးအင်္ကျီရှည်၊ ထဘီခြေမျက်စိမပေါ်အောင် ဝတ်ကြသည်။ သဲကြိုးအလုံး၊ ဖိနပ်ကလေးကိုစီးကာ တစ်ပတ်လျှို ဆံထုံးကလေးနှင့် အလှတွင် အယဉ်ဆင့်သည်။ မြင်ရသူတို့ကို ပူလောင်စေသည့် အလှမျိုးမဟုတ်။ စိတ်နှလုံးကို အေးချမ်းစေပြီး အပြုံးတစ်ခုနှင့်ပင် အပူကို အေးစေနိုင်သော အလှမျိုးပင်။

'ပျိုလေးရက်တဲ့ ရက်ကန်းစင်၊ ဘာဆင်လို့မေး။ မေးပါနဲ့အေ၊ ပဆစ်အိမ်ကွက်စုံခင်းတယ်၊ တင်းတိမ်တဲ့လေး' ဟူ၍ စာပန်းချီဖြယ် သကာ ကဗျာပန်းစီကုံးခဲ့သည်။ 'ရွှေချည်ငွေချည်တန်းပါလို့၊ ရက်ကန်း ကိုယ်စီ၊ တန်းကိုယ်စီ'နှင့် အထည်ရက်လုပ်ကြသည်မှာ ပျိုလေးတို့၏

တာဝန်တစ်ခုပင်။ အထည်ဖြစ်သော ဝါပင်တို့ကိုလည်း မြန်မာ့မြေ ပေါ်တွင် ကြံကာစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ဝါမှရသော ချည်ထည် တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင် ရက်ခတ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် အခြားယဉ်ကျေးမှု ကို တုပရမည်နည်း။

လူတစ်ဦးစီတွင်ပင် လက်ချောင်းငါးချောင်းမှာ အတိုအရှည် မတူညီကြပါ။ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး ယဉ်ကျေးမှု၊ ဝတ်စား ဆင်ယင်ပုံချင်း မည်သို့မျှ မအုပ်စပ်နိုင်။ အနောက်တိုင်းသားတို့က မြန်မာ့ဝတ်စားဆင်ယင်မှုများနှင့် မည်သို့မျှ မလိုက်ဖက်သကဲ့သို့ မြန်မာအမျိုးအသားတို့မှာလည်း အနောက်တိုင်းဆင်ယင်မှုနှင့် လုံဝ မဆီလျော်ပေ။ 'ဖားတု၍ ခရုရန်'လျှင် အိုင်ပျက်ရုံပင်ရှိတော့မည်။

ယခုကမ္ဘာတွင် ယဉ်ကျေးမှု အထွန်းကားဆုံးဖြစ်သော အရှေ့ တိုင်းနိုင်ငံများတွင်ပင် အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုတို့ ရောထွေးနေ ပေပြီ။ ပွဲတော်ရက်များ၌သာ မိမိတို့ ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်စရာဟု ထင် မှတ်လေသလောမသိပါ။ ထိုကဲ့သို့သော အုတ်အရောရော၊ ကျောက် အရောရော နိုင်ငံများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ မပါသင့်ချေ။ အမျိုးသား သွင်ပြင် 'လက္ခဏာများ ပျက်ပြယ်သွားလျှင် ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက် ယှက်နွယ်နေသော အခြားသော ယဉ်ကျေးမှုများလည်း ဆိတ်သုဉ်း ကုန်ပေမည်။ လူကြီးကို လူငယ်က လေးစားရကောင်းမှန်း သိမည် မဟုတ်တော့။ ရင်နာစရာကောင်းလွန်းလှပေသည်။

'ထက်ဆင်နီရောင်၊ ချည်စိမ်းပေါင်နှင့် ယဉ်အောင်တောသူ သနပ်ခါးကွက် ပါးမှာကူလို့၊ အမူကြီးကမ်းကုန်ကို၊ ဘယ်မြို့ပုံ သာချင်အောရယ်လို့ ပြောကြမယ်လေး'ဟူသော မြန်မာ့အလှသည်

မည်သည့်အရာနှင့်မျှ နှိုင်းယှဉ်၍ မရပေ။ ယနေ့တွင်မူ ထိုယဉ်ကျေးသော အလှသည် အလွန်ရှားနေပေပြီ။ ဆံမြိတ်၊ ဆံထုံးလေးများအစား၊ တိုနဲ့နဲ့ ကောက်လိမ်လိမ် ရှုပ်ထွေး၍ ကျီးပင်အသိုက်လုပ်ရန် လန့်မည့် ဆံပင်ပုံစံတို့ကို ထားလာကြသည်။ လည်စေ့ရင်ဖုံးအစား နိုင်ငံခြားဖြစ်လည်ဟိုက်၊ လက်ပြတ်၊ ခါးတိုအင်္ကျီတို့ကို ဝတ်ဆင်လာကြသည်။ ထဘီရှည်ရှည်နေရာတွင် ဘောင်းဘီကျပ်ကျပ်၊ စကတ်တိုတိုက အစားထိုးနေကြသည်။ မန္တလေးဖိနပ်ပါးကလေးအစား ဒေါက်မြင့်ဖိနပ်တို့ကို နှစ်သက်နေကြသည်။ ဤအခါတွင် 'မြင်မြင်သမျှ၊ တင်လှပဟန်၊ ဘက်မိရန်တည့်၊ ခြောက်တန်နတ်ရွာ၊ ဘုံကလာသို့' ဆိုသော အလှသည် မည်သည့်နေရာတွင် ရှာရမှန်းပင်မသိနိုင်။

အမျိုးသား လူငယ်ကလေးများဆိုလျှင်လည်း ထောင်နှင့် သောင်းနှင့်ချီ၍ ပေးရသော ဂျာကင်အင်္ကျီဝတ်မှ လှသည်ထင်ကြသည်။ ဘောင်းဘီဝတ်ရုံသာမက အကောင်းကို အဆိုးဖြစ်အောင် ဟိုနေရာဖြိုသည်နေရာဖြင့် သရုပ်ပျက်စွာဝတ်ဆင်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ သဏ္ဍာန်မှာ မြန်မာလည်းမမည်၊ အင်္ဂလိပ်လည်းမကျ။ အကြည့်ရဆိုးလှသည်။ ဒေါင်းယောင်ဆောင်သောကျီးပမာ မည်သို့မျှ မလှပနိုင်ပေ။

မိန်းမပျိုလေးတို့ပါးပေါ်တွင် သနပ်ခါးစက်ကလေးများအစား မိတ်ကပ်ကွက်တို့က နေရာယူလာသည်နှင့်အလျောက် အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာရောင်ဝါမှေးမှိန်လာရပေမည်။ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုများကို မတွန်းလှန်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး မြေပွေး ခါးပိုက် ပိုက်ထားသည့်နယ် ဖြစ်ပေမည်။ လူမျိုးတစ်မျိုးလုံး ပျက်သုဉ်းမည့် အရေးကိစ္စပင်။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့ လက်ချက်ဖြင့် ထီးသုဉ်း

နိုးသုဉ်း၊ မြို့သုဉ်း သုည၊ သုဉ်းသုံးဝ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယခုလူငယ်လူရွယ် ၇:ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုသုဉ်းကာ လူမျိုးပျောက်ဆုံးမည်ဆိုလျှင် တွေးဝံ့စရာပင်။ ရာစုခေတ်ပေါင်းများစွာကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော မာလှသည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အဝတ်အစားများကို နှစ်အနည်းယ် အတွင်း၌ ပျက်ဆီးပစ်၍မဖြစ်ပေ။

ဗမာ့ပင်နီအင်္ကျီ၊ ပင်နီချောနှင့် ယောပုဆိုး၊ အမရပူရလုံချည် ကိုက ကျက်သရေရှိသလောက် ကချင်လုံချည်နှင့် ရှမ်းတိုက်ပုံ၊ ရှမ်းဘောင်းဘီတို့ကလည်း ဂုဏ်တင်လှသည်။ ရခိုင်လုံချည်နှင့် ကရင်ပုဆိုး၊ ချင်းဘောင်းဘီနှင့် ရှမ်းလွယ်အိတ်တို့ကလည်း အမျိုးသားဂုဏ်ကို ဆောင်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ တစ်မြေထဲမှာနေကာ တစ်ရေထဲ သောက်နေကြသော တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဝတ်စုံတို့က မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု မဏ္ဍိုင်ကြီးကို အလှဆင်နေကြပေသည်။

မိမိတို့ယဉ်ကျေးမှုကို မိမိကမှ တန်ဖိုးထားလျှင် မည်သူကလာ၍ တန်ဖိုးထားမည်နည်း။ ထို့ကြောင့် အမေကျော်ကာ ဒွေးတော် မလွမ်းသင့်။ အယောင်ဆောင်ခြင်းသည် ကြာရှည်မမြဲနိုင်။ မြန်မာ့ဝတ်စားဆင်ယင်မှုသည်သာ မြန်မာတို့အတွက် အေးမြသော စမ်းရေအိုင် ဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုသည် သဲကန္တာရတွင်းမှ ရေနင့်ဘူသော တံလျှပ်ပင် ဖြစ်သည်။ တံလျှပ်ကို ရေထင်က ရွှေသမင် အလိုက်မှား မဖြစ်ကြရန် မိမိယဉ်ကျေးမှုကိုသာ တန်ဖိုးထားသင့်သည်။ အမျိုးသားဟန်ကို အထင်မသေးသင့်ပေ။

ရိုင်းစိုင်းသော လူမျိုးများဖြင့် နိုင်ငံတော်တစ်ခု မတည်ဆောက်ရာ။ သုဉ်ကျေးသောသူများဖြင့် တည်ဆောက်သော နိုင်ငံတော်သာ တိုး

တက်ပေမည်။ နိုင်ငံကိုချစ်လျှင် ယဉ်ကျေးမှုကို ချစ်ရမည်။ ယဉ်ကျေးမှု ကိုချစ်လျှင် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို မြတ်နိုးရပေမည်။ လူမျိုးပျောက်မည့် အဝတ်အစားတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ကာ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ဘိုးဘွားဘီဘင်တို့၏ အမွေအနှစ်ကို တန်ဖိုးထားသောလူမျိုးအဖြစ် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရပ်တည်နိုင်အောင် “ယဉ်ကျေးသွင်ပြင် ဝတ်စားဆင်” ကြပါစို့။

မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာ

(မမြဟောသာ ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

လူသားတို့နေထိုင်ရာ ဤလူ့ကမ္ဘာတွင် လူသာလျှင် တန်ခိုး အကြီးဆုံး စွမ်းအားရှင် ဖြစ်သည်။ ပညာဉာဏ် အထက်မြက်ဆုံးလည်း ဖြစ်သည်။ စွဲ၊ သတ္တိ အထက်မြက်ဆုံးလည်း ဖြစ်သည်။ အလုပ် တစ်ခုကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကာ ကြိုးစား၍ ဖြစ်မြောက်နိုင်သော စွမ်းရည်လည်းရှိသည်။ သို့သော် ထိုထိုသော စွမ်းအားတို့နှင့် ပြည့်စုံ နေသော လူသားတို့သည် ဒုက္ခနှင့် ကြုံလာလျှင် အဘယ်ကြောင့် အခြားသူကို အားကိုးကြလေသနည်း။ ‘ခလုတ်ထိမှ အမိတ’ကြ သည်။ ဤသည်မှာ မိမိကိုယ်မိမိ မယုံကြည်မှုပင် ဖြစ်သည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်သူသည် စိတ်အားငယ်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်း၊ ပူပင်ကြောင့်ကြခြင်း၊ မဝံ့မရဲဖြစ်ခြင်းတို့မှ ကင်းဝေးကာ အရာရာကို ဦးဆောင်နိုင်သော လူတော်တစ်ဦးဖြစ်လာပေမည်။ လူသည် ကြံစည် တွေးတောနိုင်သော ဦးနှောက်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။ လုပ်ကိုင်ဆောင် ရွက် သွားလာနိုင်ရန်လည်း ခြေလက်တို့ကို သဘာဝက ဖန်တီး ပေးထားသည်။ လူတစ်ယောက်အတွက် အားကိုးသင့်ဆုံး၊ အားကိုး ထိုက်ဆုံးက မိမိ၏ လက်ရုံးရည်နှင့် နှလုံးရည်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ မိမိဘဝကို မိမိဘာသာ တည်ဆောက်၍ မိမိ၏ အောင်မြင်မှု လမ်း ကြောင်းကို မိမိဘာသာ ရွေးချယ်ကြရပေမည်။

ရှေးခေတ်ကလူတို့သည် အရာရာကိုယုံကြည်ကြသည်။ အလွယ် တကူ အားကိုးလိုက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း လူလိမ်လူညာတို့၏ ဖန်တီးမှုသက်သက်သာဖြစ်သော တန်ခိုးရှင်ဟူသည့် ရုပ်တုကြီးများ၊ နတ်ဘုရားဟူသည့် အဆောင်နန်းတော်ကြီးများဖြင့် လုပ်ယူထားသော အရာတို့ကို အစစ်အမှန်ထင်ကာ ကိုးကွယ်ပူဇော်ခဲ့ကြသည်။ ယုံကြည်မှု ကို အမြတ်ထုတ်လိုသူတို့၏ သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်မှုကို ခံကြရသည်။ မိမိကိုယ်ကို မယုံကြည်ခြင်း၏ အကျိုးအပြစ်များပင် ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားလောင်းအလျာဖြစ်သော “သုမေဓာ” ရသေ့ဘဝ က ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားက ဧကန်ဘုရားဖြစ်မည်ဟု ဗျာဒိတ် ပေးတော်မူခဲ့သော်လည်း ထိုဗျာဒိတ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ကိုယ်တိုင် ဘဝပေါင်းများစွာ ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရ သည်။ နောက်ဆုံးဘဝတွင်ပင် ခံစားနိုင်သော စည်းစိမ်တို့ကိုစွန့်၍ ဒုက္ကရစရိယာ၊ ဝိပဿနာတရား စသည်တို့ကို ကျင့်ကြံကာ အားထုတ်

ခဲ၍ သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ရ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဘုရားရှင်က 'အတ္တဟိအတ္တနော နာထော၊ ကောဟိ နာထော ပရောသိယာ၊ အတ္တနာဟိ သုဒန္တေန၊ နာထံလဘတိဒလ္လာဘံ' မိမိသာလျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သည်။ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူသည် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း' ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

လူတို့သည် 'လာတုန်းက တစ်ယောက်တည်းနော၊ လက်တွဲခေါ်ကာ ဖော်ပါဘူး' ဆိုသည့်အတိုင်း မွေးဖွားသန့်စင်ကာ လောကသို့ ရောက်ရှိလာစဉ်ကလည်း တစ်ယောက်တည်းပင်။ အပိဝမ်းကြော တိုက်မှ လွတ်ရန်ကိုပင် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးကာ ရုန်းထွက်ခဲ့ရပေသေးသည်။ အရွယ်ရောက်လာသောအခါ အဘယ်ကြောင့် မိမိခြေထောက်ပေါ်မိမိ မရပ်တည်နိုင်ရပါမည်နည်း။

ယုံကြည်မှုနှင့် လုံ့လရှိသူသည် လေညင်းက ကျောက်ဆောင်ကို မလှဲနိုင်သကဲ့သို့ မည်သူ၏ စော်ကားမော်ကားပြုခြင်းကိုမျှ ခံရမည် မဟုတ်ချေ။

'မှီကောင်းဆရာ၊ ဆုံးမလာ၊ စိတ်မှာစွဲမှတ် နာရမည်' ဟူသော အဆိုအတိုင်း ဆရာမြတ်တို့က ကောင်းစေလို၍ ဆုံးမလာလျှင် စွဲစွဲမြဲမြဲမှတ်သား၍ ဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် လှေကားထစ်များအဖြစ် အသုံးပြုရပေမည်။ ဒုက္ခကြီးနှင့် ဆရာအား 'ကယ်ပါ၊ ကယ်ပါ' ဟု အားကိုးနေလျှင်လည်း ကယ်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ သူတစ်ပါးပြောသည့် စကားတိုင်းကိုလည်း လုံးဝဥသံ့ မယုံကြည်သင့်ပေ။ မိမိဘာသာ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ ကောင်းရာကိုယူကာ ဆိုးရာကိုပယ်ရမည်။ မိမိက ယခုအချိန်တွင် ယုံကြည်အားကိုးနေသောသူတို့သည် မိမိနှင့် တစ်သက်

ဘာလုံး အတူရှိမနေနိုင်ပါချေ။ မိဘများပင်လျှင် ချစ်လှသော သားသမီးတို့နှင့်အတူ နေနိုင်သည် မဟုတ်ပေ။ ထိုအခါတွင် သူများအားကိုးသူတို့သည် 'သူများအားကိုး၊ ခါးကျိုးနာလန်မထု' ဖြစ်တတ်ပေသည်။ ပြောတိုင်း ယုံ၍ ဆိုတိုင်းမှတ်လျှင် အများခြယ်လှယ်ခြင်းကို ခံရပေမည်။

'သျှင်ရဲထွတ်' အား 'ဘုရင့်နောင်' ဘဝသို့ ရောက်အောင် ပို့ပေးခဲ့သော အရာများမှာ ၎င်းကို၎င်းယုံကြည်မှုနှင့် ခိုင်မာသော စိတ်ဓာတ်များပင် ဖြစ်သည်။ သမိန်ပရူးပစ်လိုက်သောလုံ့က ပေါင်တွင်စိုက်နေသော်လည်း မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအပြည့်ဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာ ဟံသာတီနန်းကို သိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။

'လူသားတို့ အားမာန်၊ လုံ့လသန်၍၊ ဉာဏ်ရည်ကိုပြု၊ ဇွဲဖြင့် တုသော်၊ လူရပ်ခွင်မှာ၊ မစွမ်းရာလျှင်၊ ဘယ်မှာရှိအံ့ပါနည်း' ဟူ၍ပင်။ မိမိ၏ လက်ရုံးစွမ်းရည်ကို ဉာဏ်ရည်၊ ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်လိုက်လျှင် 'စေ' တစ်လုံးပိုင်ရှင်ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ တကယ်ဖြစ်ချင်၊ တကယ်လုပ်၊ အဟုတ်ဖြစ်ရပေမည်။

အပြီးအပိုင် ချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်းကို မည်သူမျှ မပိုင်ဆိုင်ကြသေးပါချေ။ အဆိုးထဲမှ အကောင်းဆုံးများ ဖြစ်ရန်သာ ကြံစည်အားထုတ်နေကြရသည်။ ထိပ်ဆုံးရောက်အောင်လည်း ကြိုးစားနေကြရသည်။ ဤသို့ ကြိုးစားကြရာတွင် မိမိကိုယ်ကို အားကိုး၍မဖြစ်။ လောကတွင် မိဘနှစ်ပါးမှလွဲ၍ ကျန်လူများသည် မိမိ တိုးတက်အောင်မြင်မှုထက် အခြားသူများ ကျဆုံးခြင်းကို ပို၍လိုလားကြသူများဖြစ်သည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မယုံကြည်နိုင်ပါချေ။

၇၂ ဦးတင်စင်းသျှင်

မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်အားကိုးမှု ပို၍ခိုင်မာလေလေ၊ ပို၍ထိထိ
ရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်၊ ပြောဆိုနိုင်ပေသည်။ ဝီရိယနှင့် တွဲ
ဖက်လိုက်လျှင် အောင်မြင်ကျော်ကြားသူတစ်ဦး ဖြစ်လာပေမည်။
ကျောင်းသူကျောင်းသားများအနေဖြင့် ဝေးဝေးလံလံကြည့်ဘဲ မိမိ၏
အတန်းဖော် သူငယ်ချင်းများထဲမှ ပထမ၊ ဒုတိယ ရရှိနေသူတို့ကိုပင်
သာဓကအဖြစ် ကြည့်နိုင်ပေသေးသည်။ ကျောင်းစာများကို ရရှိအောင်
ကျက်မှတ်လိုလျှင် မိမိကိုယ်တိုင် ကျက်မှတ်ပေမည်။ အခြားသူက
လာကျက်၍ မရနိုင်။ ယုတ်စွအဆုံး စာမေးပွဲ မေးခွန်းကို ကြိုတင်
သိရလျှင်ပင် ထိုမေးခွန်း၏ အဖြေတို့ကို ကိုယ်တိုင် ကျက်မှတ်မှ
နိုင်ပေမည်။ ဤသို့မဟုတ်လျှင် မေးခွန်းရသည်မှာ မေးခွန်းရသည်ပင်
ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပေမည်။ စာရသည်ဖြစ်မလာနိုင်ပါ။ လူအတော်များ
သည်ပင် မည်မျှပင်တော်စေ ကြိုးစားမှုလျှော့နည်းလာလျှင် တဖြည်း
ဖြည်း ညံ့ဖျင်းလာပေတော့မည်။

လူတိုင်းလူတိုင်းသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှသာ အနှောင့်
အယှက် အန္တရာယ်တို့ကို ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ပေမည်။ 'လူသွမ်း
လူသောင်း၊ လူဘူးတောင်းဟု၊ မကောင်းမိတ်ဖက်၊ လူသူပျက်နှင့်၊
ပေါင်းလျက်ယုံသွား၊ ပြုသူများ၊ စီးပွားပျက်မည်သိ' ဟူ၍ပင်။
မကောင်းသူနှင့် ပေါင်းမိ၍ မကောင်းသူကို အားကိုးမိလျှင် ဘဝ
တစ်ခုလုံး နစ်မြွန်းကာ ပျက်သုဉ်းရပေတော့မည်။ 'မေးပါများ စကားရ'
ဟူသည့်အတိုင်း မိမိအစွမ်းဖြင့် မတတ်နိုင်သည့်အရာတို့ကို မည်သို့
ဖြေရှင်းရမည်ကို တတ်သိနားလည်သူတို့ကို မေးရမည်။ ဖြေသည်တို့ကို
မှတ်သားကာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ အဖြေထုတ်သင့်

သည်။ စဉ်းစား တွေးခေါ်မှုဟူသည် မရှိ၍ မဖြစ်။ မိမိဉာဏ်ကို
အားကိုးကာ မိမိကိုယ်တိုင်စဉ်းစားကြံစည်သူသည် ထာဝစဉ် တိုးတက်
နေပေမည်။

အမေရိကန် သိပ္ပံပညာရှင်ကြီး 'အက်ဒီဆင်'သည် ငယ်စဉ်က
လွန်စွာဆင်းရဲသည်မှန်သော်လည်း မိမိ၏ ယုံကြည်ချက်ကလေးများကို
တတ်နိုင်သလောက် စမ်းသပ်ခဲ့၍ နောက်ဆုံးတွင် ရုပ်ရှင်လောကသား
တို့၏ ဖခင်ကြီး၊ လျှပ်စစ်ပညာ၏ ဖခင်ကြီးဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်း
ဖြစ်သည်။ မိမိဘာသာ ဖတ်မှတ်လေ့လာ၍ ဤသို့ အောင်မြင်လာခဲ့ရ
ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်လျက်ရှိသော ဤမြန်မာနိုင်ငံတွင်ပင် မိမိ
ကိုယ်ကို အားကိုးခြင်းမရှိသောကြောင့် ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသော သမိုင်း
စာမျက်နှာများ ရှိနေပေသေးသည်။ အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ထုတ်ရန်
ဂျပန်ကို အားကိုးခဲ့မိသည်။ ပထမတွင် ကူညီဟန်ဆောင်ခဲ့သော
ဂျပန်တို့၏ ဘီးလူးရုပ်သွင်ကို နောက်ပိုင်းတွင် တွေ့လာခဲ့ရသည်။
ထို့ကြောင့်လည်း ကိုယ့်သွေး ကိုယ့်သား၊ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း
စည်းလုံးခဲ့ကြသည်။ မိမိတိုင်းရင်းသားတို့၏ အစွမ်းကို ဝိုင်းချုပ်
အောင်ဆန်း၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ပူးပေါင်းကာ ဂျပန်အား တိုက်ထုတ်
နိုင်ခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ကြောင်း နားလည်လာ
ခဲ့ခြင်း၏ အကျိုးပင်။ နိုင်ငံတော် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရာတွင်လည်း
မိမိကိုယ်ကို အားကိုးကာ ပြည်တွင်းအင်အားဖြင့်ပင် တည်ဆောက်
ခဲ့ကြရသည်။ အကူအညီ ပေးလိုသည်ဟု ဆိုလာသူတို့၏ နောက်ဝယ်
တွင် အစွယ်တဖွေးဖွေးနှင့် ကျားရဲအသွင် ရှိနေပါသည်။

'ငါသည် လွန်စွာစွမ်းအားကြီး၏။ ငါလုပ်လျှင် ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်သည်။ ငါကြံစည်လျှင် မဖြစ်နိုင်သောအရာသည် မရှိဟု ယုံကြည်စိတ်။ သတ္တိစိတ်မွေးကာ အမှုကိစ္စအားလုံးကို လုပ်ဆောင် ပါက အောင်မြင်ပြီးမြောက်ရမည်'ဟု ဆရာကြီး 'ရွှေဥဒေါင်း'က မိန့်ဆိုခဲ့သည်။ မြန်မာ့ရုပ်ရှင်လောကမှ ဒါရိုက်တာ ဆရာကြီး ဦးသုခသည် အကယ်ဒမီဆုများစွာကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည့်ပြင် အသက် အရွယ် ကြီးလာကာ မျက်စိကွယ်ခဲ့သော်လည်း ရိုက်ကူးခဲ့သည့် ဇာတ်ကားမှာ အကယ်ဒမီသရုပ်ဆောင်ဆု၊ ဒါရိုက်တာဆုတို့ကို ထပ်မံ ဆွတ်ခူးခဲ့ပြန်ပါသည်။ အလင်းမရသော်လည်း မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်မှု အပြည့်ရှိ၍ ထိုသို့အောင်မြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လူမှန်လျှင် အစွမ်းအစ မရှိသူဟု မရှိပေ။ အစွမ်းမဲ့သူတို့မှာ ၎င်းတို့၏အစွမ်းကို အသုံးမချတတ်၍ ဖြစ်သည်။ မိမိကောင်းကျိုးကို မိမိကသာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေမည်။ မည်သူကမျှလာ၍ ဆောင်ရွက်ပေး မည် မဟုတ်ပေ။ ကြီးမြတ်သော မင်းဧကရာဇ်မှစ၍ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ လူလတ်၊ လူဆင်းရဲတို့ပါမကျန် အလွှာအစုံစုံမှ လူတိုင်းသည် မိမိ ကောင်းကျိုးကို မိမိကသာ ပြုနေကြရသည်။ 'ကိုယ့်ရှိမှ ကိုယ်စား' ဟူသော စကားသည် ဤအတွက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသလော မသိပါ။

လူသည် ဉာဏ်ကြီးသူ၊ ကံကြီးသူ၊ စွမ်းအားရှိသူ၊ အလုပ်လုပ် နိုင်သူ၊ တီထွင်ကြံဆနိုင်သူဖြစ်ပါလျက် လောကကို အရှုံးမပေးသင့် ပါချေ။ အားငယ်စိတ်ကို မောင်းထုတ်ရမည်။ အားငယ်စိတ် မဝင် မိအောင် ကြိုးစား၍ လေ့ကျင့်ကြရမည်။ အသက် (၁၃) နှစ်အရွယ်

ငယ်စဉ်မှစ၍ တာဝန်ကို စောင့်သိရှိသေကာ တိုက်ပွဲအဆင့်ဆင့်တွင် ကြောက်စိတ်၊ ရွံ့စိတ် တစိုးတစီမှ မရှိဘဲ ယုံကြည်မှုအပြည့်ဖြင့် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှုများရခဲ့သော ငထင်ငယ်'သည် အသက် (၄၃) နှစ်အရွယ်တွင် 'ဝန်ကြီး နန္ဒရော်စာ' ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ကုသိုလ်ဘာဝနာတရား စီးဖြန်းရှာဖွေရာတွင်လည်း ထိုနည်း တူပင်။ ဘုန်းကြီးတရားဟော၍ တရားနာလျှင် မိမိကိုယ်တိုင် စိတ်ပါဝင်စားစွာ နာမှသာ ကုသိုလ်ရပေမည်။ အခြားသူများက မိမိ အစား နာပေး၍ မရနိုင်ပါ။ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ရောက်လှမ်းလိုလျှင် မိမိကိုယ်တိုင် ကြိုးစားမှ ရောက်ရှိပေမည်။ 'ရေသာခို လှေကြိုလိုက်' ချင်၍ မရနိုင်။

မိမိမခင်က ဆရာဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း သားက အလိုလို ဆရာဝန် ဖြစ်မလာနိုင်ပါချေ။ သူဌေးကြီးသားက သူဌေးသားပင်။ အလိုအလျောက် သူဌေးကြီးမဖြစ်နိုင်။ မိမိဖြစ်ချင်လျှင် ဖြစ်ချင်သည့် ဆန္ဒကို အောင်မြင်ရန် ကြိုးစားရပေမည်။ ကုဋေရှစ်ဆယ်သူဌေးသား သည် မိဘများ ကွယ်လွန်လျှင် မည်သူ့ကို အားကိုးရမှန်းမသိ။ အပေါင်းအသင်းဆိုးတို့ကို အားကိုးယုံကြည်မိ၍ သူဆင်းရဲအဖြစ်နှင့် အသေဆိုးဖြင့် သေခဲ့ရသည်။ ဤသည်ကို သာဓကယူကာ 'ဆင်ခြင် တွေးတော၊ လူ့သဘော၊ ပြောတိုင်းမယုံသင့်' ပါပေ။ သာလျှင် လာ၍၊ နာလျှင်ခွာကြမည့် အပေါင်းအသင်းမျိုး ရှောင်ရမည်။ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းတို့ကို ခင်မင်ပေါင်းသင်းရုံသာ ပေါင်းသင်း၍ အားမကိုး သင့်ချေ။

အသက်ကို ဉာဏ်စောင့်၏။ မိမိအသက်ကို မိမိက မွေးမှသာလျှင်

ကြာရှည်စွာ နေနိုင်ပေမည်။ မိမိကျန်းမာရေးကို မိမိက ဂရုစိုက်မှသာ ကျန်းမာနိုင်မည်။ အခြားသူက ၎င်း၏ ကျန်းမာရေးကို လိုက်စားလျှင် သူသာ ကျန်းမာလာမည်။ မိမိအတွက် အကျိုးမြို့မှုန်မျှပင် ရှိမည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် 'မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာ' ဟူသော စကားသည် မှန်ကန်လှပေသည်။

တိရစ္ဆာန်များသည်ပင် ၎င်းတို့အကျိုးကို ကိုယ်တိုင်သယ်ပိုးကြရ သည်။ မိမိအစာကို မိမိကသာ ရှာကြရသည်။ မိမိ အသိုက်ကို ကိုယ့် စွမ်းကိုယ့်အားဖြင့်ပင် ဖန်တီးကြသည်။ မိမိတွင် ကျရောက်လာသည့် ဘေးအန္တရာယ်ကို မိမိအစွမ်းဖြင့်ပင် ကာကွယ်ရှောင်ရှားကြရသည်။ အသိဉာဏ် နည်းပါးသော တိရစ္ဆာန်များပင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဤမျှ အားကိုးနေလျှင် လူသားတို့သည် ပို၍အားကိုးရန် မသင့်ပါလော။

ခေတ်ရေစီးကြောင်းသည် ပြောင်းလဲနေသည့်အလျောက် လူတို့၏ အတွေးအခေါ်များသည်လည်း တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပါသည်။ ယခင်ကကဲ့သို့ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မှီခိုအားထားကြရန် မကြိုးစားတော့ ဘဲ မိမိအစွမ်းကိုသာ အားကိုးကာ ထိပ်ဆုံးသို့ရောက်ရန် အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားနေကြပေပြီ။ ဘဝပေး အသိတရားတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ကြောင့် သဘောပေါက်လာကြသည်။

လူတစ်ဦးရှိ လက်ချောင်း ငါးချောင်းပင်လျှင် အတိုအရှည် မတူပေ။ များပြားလှစွာသော လူသားတို့၏ စိတ်သဘောထားတို့မှာ လည်း လွန်စွာ ကွာခြားလှပေမည်။ ပုထုဇဉ်လူသားတို့၏ စိတ်နှလုံးမှာ မှန်းဆရန် ခက်ခဲလှသောကြောင့် ထိုသူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ယုံကြည်အားကိုးရန် မသင့်လျော်ပါချေ။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်မိမိ

ပြန်လည်ဝေါင်းသင်း၍ မိမိသာ မိမိ၏ ကိုယ်ရံတော် ဖြစ်သင့်ပေသည်။

'မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာ' ဟု ဆိုသော်လည်း အမှားမလိုက်၊ အမှန်ကြိုက်သင့်ပေသည်။ မိမိကိုယ်ကို အားကိုးကာ မကောင်းမှုများ ဆောင်ရွက်နေလျှင်လည်း အများ၏ ဝိုင်းဝန်းနှိမ်နင်းခြင်းကို ခံရပေ မည်။ ခွန်အားကို အားကိုးကာ ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်းလည်း မပြုသင့်ပေ။ ဤသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို အားကိုးခြင်းမဟုတ်ဘဲ မိုက်ရူးရဲဆန်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အမှားကိုမြင်လျှင် အမှန်ကို ပြင်ရပေမည်။ မိမိကိုယ်မိမိ မှန်ကန်စွာ ယုံကြည်သူသည် အရာခပ်သိမ်းကို အောင်မြင် ပေမည်။ 'မရ၊ မရှိ' ဟူသည် ၎င်း၏ အဘိဓာန်တွင် ရှိမည်မဟုတ်တော့ ပါချေ။

အချုပ်ဆိုရလျှင် သူ့ဘဝသည် မြားပြေးသောလမ်းနှယ် ဖြောင့် တန်း မနေနိုင်ပါပေ။ တက်လှမ်းနေသော ခြေလှမ်းတိုင်းတွင် အနှောင့်အယှက်၊ အဟန့်အတားတို့ ပေါ်ပေါက်နေမည်သာဖြစ်သည်။ ဤသည်တို့ကို ဖြူစင်သော နှလုံး၊ ကြံ့ခိုင်သောစိတ်ထား၊ ယုံကြည်မှု ပြည့်ဝသော သဘောတို့ဖြင့် ပေါင်းစည်းလျက် ကျော်လွှားသွားရပေ မည်။ 'မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာ' ဟူသော အချက်ကို လက်ကိုင်ပြု၍ အောင်မြင်မှု တံခါးဝသို့ ရောက်လှမ်းနိုင်ရန် ကြိုးစားရပေမည်။ တစ်ဦးချင်း အောင်မြင်လျှင် တစ်ဦးစီကို စုထားသော နိုင်ငံတော်သည် လည်း တိုးတက်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် 'မိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာ' ဟု ဆိုသည်မှာ သွေးထွက်အောင် မှန်ကန်သည့် စကားတစ်ရပ် ဖြစ်ပေ တော့သည်။

* * *

အနှစ်သက်ဆုံးဘာသာရပ်

နှိမ့် (ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဘဝမကြိုင်ခိုင်မြဲစေရန် ပထမအရွယ်ဖြစ်သော လူငယ်ဘဝတွင် ငယ်စဉ်အခါ ပညာရှာကြရသည်။ လူဟူ၍ ဖြစ်လာလျှင် ကျောင်းသားဘဝကို ဖြတ်ကျော်ကြရပေမည်။ ကျောင်းသား ဘဝကို မတွေ့ကြုံခဲ့ရသော သူသည် ပညာဉာဏ် ဗဟုသုတ ခေါင်းပါးလှသောကြောင့် လောကအလယ်တွင် မည်သို့မျှ မတင့်တယ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားဘဝတွင် သင်ကြားရသော ပညာရပ်တို့သည် အဘယ်မျှ တန်ဖိုးရှိသည်ကို တွက်ဆနိုင်ပေသည်။

ကျောင်းသားတစ်ဦးအနေဖြင့် ငယ်စဉ် သူငယ်တန်းမှ စ၍ အထက်တန်းကျောင်း အောင်မြင်သော တက္ကသိုလ်ပြီးဆုံးသည်အထိ ပညာရည်နို့ သောက်စို့သည့် အနေဖြင့် စာပေ ဘာသာရပ်တို့ကို အတန်းလိုက် သင်ကြားခဲ့ရသည်။ လူ့ပတ်ဝန်းကျင် အတွက်ရော မိမိဘဝ အတွက်ပါ အသုံးဝင်မည့် ဘာသာရပ်များပင် ဖြစ်သည်။ ပန်းတွင်လည်း သူ့ရနံ့နှင့်၊ သူ့အလှနှင့်။ မိုးလမင်းကြီးတွင်လည်း သူ့အလင်းနှင့်၊ သူ့အဆင်းနှင့်။ ဆင်ကြီးတွင်လည်း သူ့အစွမ်းနှင့်၊ ခွန်အားနှင့်။ ထို့အတူပင် ဘာသာရပ်တစ်ခုစီတွင် သူ့ပညာ၊ သူ့အတတ်နှင့် ဂုဏ်တင့်လျက်ရှိပေသည်။ ကျွန်တော့်အနေနှင့်မူ ငယ်စဉ်ကလေးဘဝ ကတည်းက သင်ကြားခဲ့ရသော ဘာသာရပ်များထဲမှ အနှစ်သက်ဆုံးကို ပြောရလျှင် မြန်မာစာဟူသာ ဆိုချင်ပါတော့သည်။

မြန်မာတို့သည် ရောက်တတ်ရာရာ လူမျိုးများ ပေါင်းစုကာ နေထိုင်ရင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော လူမျိုးမဟုတ်ချေ။ မြန်မာအစတကောင်းက'ဟု ဆိုစကားပြုသကဲ့သို့ပင် အတိတ်သမိုင်း အစဉ်အလာကြီးမားခဲ့သည်။ မြန်မာတို့၏ မြန်မာစာသည်လည်း တခြားဘာသာရပ်ထစ်ခုမှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားခြင်းမဟုတ်။ မူပိုင်ဟန်၊ မူပိုင်ပုံစံပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာလူမျိုးတစ်ဦးအနေဖြင့် မိမိဘာသာ၊ မိမိစာကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားသင့်လှသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကလေးအရွယ်ကတည်းက မြန်မာစာ၏ အနှစ်သာရများ ရင်တွင်း၌ စိမ့်ဝင်နေစေရန် မြန်မာဘာသာရပ်ကို သင်ကြားခဲ့ရသည်။ မြန်မာစာသည် သင်သည်အချိန်တွင်လည်း ပျော်စရာကောင်းသည်။ တတ်သွားလျှင်လည်း ဝမ်းမြောက်ရသည်။ ကျောင်းမနေမီကပင် အိမ်တွင် မေမေက 'ကကြီး-ခခွေး' ဟုဆိုတတ်အောင် သင်ပေးခဲ့သည်။ မပီကလာ ပီကလာဖြင့် 'ကကြီးခခွေး' ဆိုရသည်မှာ ထိုစဉ်က အလွန် ကြည်နူးခဲ့ရသည်။ ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်တွင် ကျောက်တံ ယိုင်ထိုးထိုးနှင့် 'ဝလုံး' ဝိုင်းဝိုင်းလေးများလည်း ရေးခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ ငယ်စဉ်အခါကပင် အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ခိုင်ခိုင်ချချခဲ့ရသော မြန်မာစာ ဘာသာရပ်သည် ကျွန်တော့် အတွက် အနှစ်သက်ဆုံးဘာသာရပ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။

ကျွန်တော့်အတွက်သာမက အခြားသူများအတွက်ပါ မြန်မာစာဘာသာရပ်သည် မိခင်စာပေဖြစ်၍ အခြားဘာသာရပ်များထက် ပို၍ ကျွမ်းဝင်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ကျောင်းသားဘဝ မကုန်မချင်း သူငယ်တန်းမှ တက္ကသိုလ်နောက်ဆုံးနှစ်ထိ ကျောင်းသားတစ်ဦးသည်

မြန်မာစာနှင့် ကင်းကွာ၍မရနိုင်ပါချေ။
 ကျွန်တော်သည် ကျောင်းစု၊နေစဉ်အခါကပင် အင်္ဂလိပ်နှင့် သင်္ချာဘာသာထက် မြန်မာစာကို ပို၍ နှစ်သက်မိသည်။ မြန်မာစာ သင်နေရလျှင် စိတ်တဲတွင် ကျေနပ်နေမိသည်။ 'ညအခါ လသာသာ' ဟူသော စာပိုဒ်ကလေးများကို ဖတ်ခိုင်းသော အခါတွင်လည်း စိတ်ပါလက်ပါ အော်၍ ဖတ်ခဲ့ဆိုခဲ့သည်။ 'အမေတို့ တိုင်းပြည်၊ ငါ့တို့ ချစ်တဲ့မြေ' ဟူ၍လည်း အားရပါးရ ကျက်ခဲ့ရသည်။ ကဗျာ ကလေးများ ရလျှင်လည်း ဘိုးဘိုးဘွားဘွားရှေ့တွင် အမူအရာနှင့် ရွတ်ခဲ့သည်။ ဤမျှ မြန်မာစာကို စိတ်ပါဝင်စားကာ သင်ကြားရာတွင် လည်း ပျော်ရွှင်ခဲ့ခြင်းသည် သူငယ်တန်းမှ မြန်မာစာဆရာလေး၏ အပြောကောင်းမှုကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

ငယ်စဉ်က မြန်မာစာမှာ ရွတ်၍ကောင်းသည်။ ကျက်၍လွယ် သည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်သက်ခဲ့ရသည်။ တဖြည်းဖြည်း အတန်းကြီး လာသည်နှင့်အမျှ မြန်မာစာ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ပို၍ပို၍ သိလာရ သည့်နောက် နှစ်သက်မှုသည် ပိုမိုခိုင်မာလာခဲ့သည်။ မြန်မာစာသည် 'အတတ်'ကိုသာ သင်ကြားပေးသော 'အတတ်ပညာ' ဘာသာရပ် သက်သက် မဟုတ်။ ဦးနှောက်ထဲသို့ အသိပညာသစ်၊ အတတ်ပညာ သစ်တို့ကို သွင်းပေးနိုင်ရုံသာမက စိတ်ထားအလှကိုလည်း ပြုပြင် ပေးနိုင်သည်။ အတတ်သင်ရုံသာမက ပဲ့ပြင်ဆုံးမပေးစွမ်းနိုင်သော ဘာသာရပ်ဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်လာရသည်။

အင်္ဂလိပ်စာသည်လည်း မြန်မာစာကဲ့သို့ပင် အတတ်ရော၊ အသိ ရောပေးသည့် ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်လည်း အဓိက

ဘာသာစကားမဟုတ်၍ ဆရာမပါဘဲနှင့် မိမိဘာသာ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် မလေ့လာနိုင်။ ဘာသာခြား၍ စိတ်ပါဝင်စားမှုမှာလည်း အမိဘာသာလောက် မများနိုင်။ မြန်မာစာမှာမူ စကားသင်ကာစမှ စ၍ကျွမ်းဝင်လာရသော ဘာသာရပ်ဖြစ်၍ မြန်မာစာနှင့် ပတ်သက်သည့် အသေးအဖွဲ့ကိစ္စများကိုပင် ပုံကြီးချဲ့ကာ အရေးတယူပြုနေမိသည်။ ငယ်စဉ်ကဆိုလျှင် ဆရာက လက်ရေးလှရေးခိုင်း၍ 'ကောင်း' ရလျှင် အိမ်သို့ အပြေးအလွှားပြန်ကာ မိဘများကို ကြွားရသည်မှာ အမောပင်။ ကျောက်သင်ပုန်းကြီးကို ကောင်းကင်မှတ်၍ ကြယ်ဝလုံးကလေးများကို မရေမတွက်နိုင် အောင်ရေးခဲ့ရသည်ကပင် တွေးမိတိုင်း ကြည်နူးနေမိ သည်။

ဘာသာရပ်တိုင်းသည် သူ့တန်ဖိုးနှင့်သူ့ အဖိုးတန်ကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ ဓာတုဗေဒ၊ ရူပဗေဒ၊ ဇီဝဗေဒ၊ သင်္ချာ၊ ပထဝီ၊ သမိုင်း စသည်တို့သည် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အလိုက် အတတ်ပညာများကို ပေးကြသည်။ ဓာတုဗေဒပညာဖြင့် လူသားအကျိုးပြုဆေးဝါးများ၊ အာဟာရဓာတ်များကို ထုတ်လုပ်နိုင်သကဲ့သို့ လူသားတို့အား အန္တရာယ် ဒုက္ခပေးနိုင်သော အဆိပ်ငွေ့ အဆိပ်ရည်များကိုလည်း ထုတ်လုပ် နိုင်သည်။ ရူပဗေဒပညာဖြင့် ဒုံးပျံယာဉ်ကြီးများကို စီမံကာ ကမ္ဘာ ကြီးနှင့် အာကာသတစ်ခွင်ကို လေ့လာနိုင်သော ကောင်းကျိုးများ ရရှိသကဲ့သို့ အဏုမြူဗုံးများ၊ နယူးကလီးယားထိပ်ဖူးတပ်ယာဉ်များကို ထုတ်လုပ်၍ ကမ္ဘာကြီးအား ဒုက္ခပေးနိုင်သည်။ အတတ်ပညာသည် အတတ်သက်သက်ကိုသာပေး၍ ထိုအတတ်သည် အသုံးချသူ၏ အပေါ်ကိုလိုက်၍ အကောင်းနှင့်အဆိုး ရလဒ်နှစ်မျိုး ဖြစ်လာသည်။

ထိုအသုံးချသူအား ကောင်းကျိုးအတွက်သာ အသုံးချရန် အသိတရားပေးရန် လိုအပ်လာသည်။ ထိုလိုအပ်သော အသိတရားကို မြန်မာစာဘာသာရပ်က ပေးစွမ်းနိုင်ပေသည်။ စိတ်ဓာတ်ကြမ်းသူကို နုလာစေပြီး နုသူကို သိမ်မွေ့စေကာ မေတ္တာတရားတို့ကို ပေါက်ဖွားလာစေနိုင်သော အစွမ်းကို မြန်မာစာမှ ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။

မြန်မာစာသည် ရသကို အခြေခံကာ သုတကို တိုးပွားစေသော ဘာသာရပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာစာသည် လိုက်စားလေလေ ပို၍လေးနက် ခက်ခဲကြောင်း သိလာရသည်။ မြန်မာဘာသာဆိုရာ စကားအသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရတို့ကို ကြွယ်ဝစေသည်။ မြန်မာတစ်ယောက်အနေနှင့် မိမိဘာသာဖြင့် စာရေးသားသောအခါ အလင်္ကာတန်ဆာ ဆင်တတ်စေရန်လည်း သင်ပြပေးသည်။ 'သဒ္ဒါမတတ်၊ စာမတတ်' မဖြစ်ရလေရန် သဒ္ဒါနည်းစနစ်တို့ကိုလည်း ညွှန်ပြနေသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာစာသည် သာမညမဟုတ်ဘဲ အခြေခံအုတ်မြစ်ခိုင်ခံ့ခဲ့ကြောင်းကို လေးစားဖွယ် သိနိုင်ရန် အုတ်ခွက်စာ၊ စဉ့်ကင်းစာ၊ ကျောက်စာတို့အား သင်ကြားရခြင်းဖြင့် သိခဲ့ရသည်။

မြန်မာဘာသာရပ်ကို သင်ကြားရခြင်းဖြင့် သင်ခန်းစာမျိုးစုံကို လူငယ်တိုင်းအား အလွယ်တကူ ရစေသည်။ မိမိစာပေဖြစ်၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောပေါက်ကာ အကျိုးကျေးဇူးပို၍ ထိရောက်သည်။ မိဘကျေးဇူး သိကြရန်မှာ လူတိုင်းအတွက် အရေးကြီးလှသည်။ ဤသည်ကို မြန်မာစာမှ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း သင်ခန်းစာပေးထားသည်။ 'ချစ်လှစွာသောသား၊ မင်းကတော်၊ သားအမိ၊ မိတဆိုးရှင်ပြု၊ မိခင်သောက' စသည့် သင်ခန်းစာများပင်။ မိဘကျေးဇူး သိတတ်ခြင်း။

ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းသည် သန္တရသကို ဖြစ်ပေါ်လာစေကြောင်း ရာဇကုမာရ် ကျောက်စာမှတစ်ဆင့် သိရှိရပေသည်။

ထို့ပြင် အချိန်ကို လေးစားသင့်ကြောင်း၊ ပညာကို ငယ်စဉ်အခါမှစ၍ ရှာသင့်ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်အတွက် စစ်ရေးသည် အရေးကြီးကြောင်း၊ မခံချင်စိတ်၏ နေရာလွဲမှားမှုကြောင့် ဒုက္ခရောက်ရကြောင်း စသည်စသည်ဖြင့် တန်ဖိုးကြီးလှသော စကားပြေကောင်းများ သင်ကြားရသောကြောင့် မြန်မာစာအား ပို၍အလေးထားမိသည်။ ထို့ပြင် 'ရေသည် ပြဇာတ်' မှတစ်ဆင့် မြန်မာစာအား အသုံးချလျှင် ချွတ်သလို အကြောင်းအရာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထိထိမိမိ တင်ပြနိုင် ကိုလည်း လေ့လာမိသည်။

မြန်မာစာပရိယာယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား ပြသနိုင်ခဲ့သော 'ဦးပုည' အားလည်း အထူးလေးစားမိသည်။ မြန်မာစာသည် မည်သည့် ရှုထောင့်မှ ကြည့်စေကာမူ အထင်ကြီးစရာကြီးများပင် ရှိချေသည်။

ငယ်စဉ်ကပင် သင်ကြားခဲ့ရသော သံပေါက် ကဗျာလေးများ၊ လေးချိုးကဗျာလေးများသည်လည်း မြန်မာစာ၏ အဆင်းတန်ဆာ စာပန်းကုံးကလေးများ ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာမိပြန်သည်။ 'အစာနှင့်ခိုင်းဝမ်းကိုနှိုင်း၊ ဝင်တိုင်းမစားနှင့်။ ဆင်ခြင်တွေးတော၊ လူ့သဘောပြောတိုင်းမယုံနှင့်' ဟူသော ကဗျာစာသားကလေးမှာ ကလေးဘဝကတည်းကပင် ဆင်ခြင်တုံတရားကို ရင့်သန်လာစေသည်။ အတန်းကြီးလာသည်နှင့်အမျှ သင်ကြားရသော ကဗျာတို့၏ အာနိသင်မှာ ပိုမိုကြီးမားလာသည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆုံးမစာ၊ လောကသာရပျို့ စသည်တို့သည် ရိုးလည်းမရိုး ဆန်းလည်းမဆန်းသည့် ဂန္ထဝင်မြောက်

စာပေတို့ပင်ဖြစ်ပေသည်။ 'ပျူပျူငှာငှာ' ကဗျာကို သင်ရခြင်းဖြင့်လည်း လူပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လိုက်လျောညီစေရန် 'ရေ' လိုကျင့်သင့်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ထို့ပြင် 'သီတင်းငါးမည်၊ သီလတည်လျက်' ဟူသော မိညို၏ ရတုစာသားကလေးကလည်း ဘာသာတရားအား ဦးထိပ်ပန် ရန် လမ်းညွှန်နေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့်မြန်မာစာကို သင်ကြားရခြင်း သည် အရသာစုံပင်ကို မှီဝဲရသကဲ့သို့ပင်။

မြန်မာစာပေသင်ခြင်းဖြင့် အဗ္ဘန္တရ သရက်သီးထက်ချိုသော အရသာကိုလည်း ခံစားရမည်။ သူတော်စင်တို့၏ စိတ်နှလုံးကဲ့သို့ အေးချမ်းခြင်း သန္တရသကိုလည်းရရှိစေမည်။ ထိုမျှမက ရသ(၉)ပါ စလုံးကို စုံစုံလင်လင်ပြည့်ပြည့်ဝဝပေးနိုင်ပေသည်။ ထို့ပြင် ပုံဂံ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ တောင်ငူ၊ ညောင်ရမ်း၊ ကုန်းဘောင်စသည့် စာပေ ခေတ်(၇)ခေတ်မှ အဆီအနှစ်စာပေများကိုသင်ကြားရ၍ ကျောင်းသား တို့အဖို့ မြန်မာစာစာအုပ်များသည် စာပတ္တမြားထုပ်များသာ ဖြစ် ချေသည်။

မြန်မာစာ၏ တန်ဖိုးကို ပို၍မြင့်တက်စေသည့်အရာမှာ မြန်မာစာ သည် အခြားဘာသာရပ်များကဲ့သို့ ကျက်ရုံမှတ်ရုံဖြင့် အမှတ်မရခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အချို့ကျောင်းသားတို့က မြန်မာစာကို ကြောက်ကြသည်။ ထိုသူတို့သည် မိမိဘာသာဖြစ်လျက်နှင့်ကြောက်ခြင်း သည်ကဲ့ရဲ့စရာဖြစ်ကြောင်း နားလည်သင့်သည်။ 'စာစီစာကုံး' ဟူသည်မှာ မြန်မာစာကို စကန်တန်ဖိုးထားသူတစ်ဦးအတွက် ခက်ခဲသောအရာမဟုတ်ပါချေ။ 'စာစီစာကုံး' တွင် သတ်ပုံ၊ သတ်ညွှန် ဝါကျတည်ဆောက်မှု မှန်ကန်စေရန်လည်း သဒ္ဒါကို အတွဲ(၁)

စကော ယခုအတွဲ(၂)၊ အခန်း(၆)တိုင်အောင် သင်ကြားခဲ့ရပြီလေပြီ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာအား အခက်အခဲကို ပေးနေသော ဘာသာဟု မသတ်မှတ်ဘဲ အမိစာပေ ဘာသာတစ်ရပ်အဖြစ် မြတ်နိုးသင့်လှ ပေသည်။

မြန်မာစာကို နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာစာမှပေးသော အသိ များကြောင့် အခြားဘာသာများအားလည်း တန်ဖိုးထားလာစေသည်။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အတတ်ပညာကို တတ်မြောက်ပြီး ကောင်းကျိုးကို သာ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အသုံးချမှုမျိုးကိုသာ ပြုမိရန် သတိတရား ရှိလာသည်။ ထိုအခါ မြန်မာစာ၏ ကျေးဇူးကြောင့် 'လူတော်လူတတ်' အဆင့်သာမက 'လူကောင်းလူမြတ်' ပါ ဖြစ်လာကြပေမည်။ မြန်မာစာ သည် မည်မျှအေးချမ်းမှုကို ဆောင်လေသနည်း။ မိမိဘာသာကို နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် အခြားစာပေတို့ကို လေးစားလာစေနိုင်ပေသည်။

မြန်မာတို့သည် အခြားနိုင်ငံများ၏ လှပမှု၊ ခန့်ညားမှုတို့ကို သာ အားကျနေကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝရေမြေအလှတို့ကို မေ့လျော့နေကြသည်။ နီးလွန်းတော့သေးခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကို မြန်မာစာကထောက်ပြခဲ့သည်။ 'တောင်တောရယ်သာ၊ မာလာကင်ဖူး၊ တစ်ပင်ကို နှစ်ပင်ယှက်တယ်၊ ကျေးငှက်ကမြူး' ဟူသော မြန်မာအလှ ပွဲကဗျာကလေးများဖြင့် မိမိမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေသည် ပူးသောပန်းကို အာလာစေသည်။ အာသောပန်းကို ပွင့်လာစေသည် သို့ပင်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသော ပန်းပေါင်းစုံနှင့် တူသော လူမျိုးပေါင်း(၁၃၅)မျိုးတို့ အသိပညာများ၊ ဗဟုသုတများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများကို ပွင့်လင်းလာစေပါသည်။

'ရေမြင့်မှ ကြာတင့်ပေမည်' 'စာပေမြင့်မှ နိုင်ငံတင့်တယ်ပေမည်' ထို့ကြောင့် အမိမြန်မာစာပေကို တိုးတက်သထက် တိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်သင့်သည်။ 'မြန်မာစာသည်တို့စာ'ဖြစ်သည့်အလျောက် တို့စာကို လေးစားသင့်ပေသည်။ မြန်မာစာချစ်သူတို့၏ စွမ်းဆောင်မှု ကြောင့် ယခုအခါ မြန်မာစာသည် မင်စာ၊ ပေပုရပိုက်စာ၊ ပုံနှိပ်စာတို့ကို ကျော်ဖြတ်ကာ ကွန်ပျူတာစာအဆင့်ပင် ရောက်ရှိနေပေပြီ။ ထိုသို့ပန်းတိုင်းကိုပွင့်စေပြီး ပွင့်သောပန်းတိုင်းကို မွေးစေကာ နိုင်ငံ အတွက် စိတ်အလှရော၊ ပညာအလှပါပြည့်စုံသည့် သားကောင်းရတနာ များ မွေးဖွားပေးနိုင်သော မြန်မာစာဘာသာရပ်သည်သာ ကျွန်တော်၏ အနှစ်သက်ဆုံး ဘာသာရပ်အဖြစ် ကမ္ဘာ့တင်လျက် ရှိပါတော့ သတည်း။

* * *

မူးယစ်အန္တရာယ် ပြည့်ရန်စွယ်

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

ရှေးလူကြီးတို့က ဆိုရိုးစကားပြုကာ သတ်မှတ်ချက်တစ်ခုကို ဘားရှိခဲပေသည်။ လူတစ်ဦး၏ဘဝတွင် ငါးပါးသော ရန်သူသည်သာ ကြောက်စရာအကောင်းဆုံးဟူသတည်း။ ဇားချမ်းသောကာလက ရန်သူအန္တရာယ်သည် ငါးပါးသာရှိသော်လည်း ၊ ယခုခေတ်၌မူ ရန်သူ

တို့ကများလှသည်။ 'ချဲ့ထီ'ကလည်း လူ၏ရန်သူဖြစ်သကဲ့သို့ 'စည်းကမ်းမဲ့ကား'များမှာလည်း လူ၏ရန်သူပင်။ သို့သော်လည်း အားလုံးကို ရှိ၍ကြည့်လိုက်လျှင် အလွန်ဆုံးလူတစ်ဦး၏ ဥစ္စာနှင့် အသက်ကိုသာ အန္တရာယ်ပေးကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဆိုလျှင် လူများစွာ (လူမျိုးတစ်မျိုးလုံး)ပျောက်ပြီး အဆီကိုစား၊ အသားကိုမျိုသော ရန်သူကြီးကား အဘယ်နည်း။ 'မူးယစ်ဆေးဝါး'ဟူသော မူယာ ကြွယ်ပြီး မာယာဖြင့်ဆွယ်တတ်သည့် လှယဉ်ကျေးမယ်ဟန်နှင့် လူသတ်ကောင်သာတည်း။

'ရေကြီးပြီ မီးလောင်ပြီ'ဟုဆိုလျှင် လူသားတို့ ဖိန့်ဖိန့်တုန်အောင် ကြောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့ထက်ကြောက်စရာကောင်းသော မူးယစ်ဆေး ကိုမူအချို့က ဖိတ်၍ပင် ခေါ်နေသေးသည်။ ကြောက်စရာအကောင်းဆုံး ရန်သူဟု မမြင်ကြပေ။ အပြင်ပန်းသဏ္ဍာန် ရုပ်ကိုကြည့်ကာ ချစ်စရာ ကောင်းသည်ဟုပင် ထင်ကြလေသလောမသိ။

မူးယစ်ဆေးဝါး၏ သမိုင်းမှာလည်း ဝိုးတဝါးမဟုတ်။ ပိတ်ကား ဖြူပေါ်တွင် မင်နက်နှင့် ရေးထားသည့်ပမာ ထင်ရှားလှပေသည်။ ဘိန်းမည်း၊ ဘိန်းခြောက်တို့နှင့် အစပြုခဲ့သည်မှာ ယခုအခါ ဘိန်းဖြူ သာမက ထူးထွေးဆန်းပြားသော ဆေးပြားမျိုးစုံတို့ထိပင် အခြေတည်ခဲ့ ပေပြီ။ ဤသည်မှာ ကောင်းသည့်လက္ခဏာမဟုတ်ပေ။ ပြည်ပျက်မည့် အရေးပင်။

ရှေးရှေးခေတ်ကဆိုလျှင် သေရည်သေရက်သည်သာ အဓိက မူးယစ်ဆေးပင်ဖြစ်ပေသည်။ 'အရက်သမား အမှားတစ်ထောင်' ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း မူးယစ်ဆေးနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ကောင်းသည်

ဟူ၍မရှိတော့။ မည်သို့မှားရမည်၊ ဆိုးမိုက်ရမည်ကိုသာ ဦးတည် နေကြသည်။ ယစ်ထုပ်ကြီးဟုဆိုလိုက်လျှင် မည်သူကမျှ အနားမကပ် ချင်ကြတော့။ အဓိက မူးယစ်ဆေးမဟုတ်သေးသည့် အရက်မှာပင် ဤမျှဆိုးညစ်မှု များနေလျှင် ယခုခေတ် ဘိန်းဖြူနံပါတ် 'ဖိုး' ဆိုလျှင် မည်မျှအန္တရာယ်များချေမည်နည်း။

မူးယစ်ဆေးဝါးသည် သစ္စာအရှိဆုံး ရန်သူဟုလည်း ဆိုထိုက် သည်။ ချမ်းသာသူ၊ ဆင်းရဲသူ၊ အသက်အရွယ်ကြီးသူ၊ ငယ်သူဟူ၍ မျက်နှာမလိုက်တတ်။ မိမိကိုခင်တွယ်ကာ သံယောဇဉ်အမျှင်တန်းလာ သူ မှန်သမျှကို မိမိအာဏာစက်အောက်မှ ရန်းမထွက်နိုင်အောင် ချုပ်ကိုင်ထားတတ်သည်။ ယခင်က ဂုဏ်သိက္ခာကြီးတစ်ခွဲသားနှင့် နေသူအားလည်း ယခုအခါ အိမ်က ပစ္စည်း အလစ်ချောင်းသူဖြစ်အောင် စွမ်းနိုင်ပေသည်။

ဤမူးယစ်ဆေးကြောင့်ပင် လူတို့သည် ပြစ်မှုအမျိုးမျိုးကို ကျူး လွန်ခဲ့ကြသည်။ လူသတ်ရန်လည်း ဝန်မလေးတော့၊ လူယက်သည် မှာလည်း အသေးအဖွဲကိစ္စဖြစ်လာသည်။ အဖေသတ်သား၊ အမိသတ် သား၊ မယားသတ်သည်လင်တို့သည် မူးယစ်ဆေးဝါးသားကောင် များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။

ယင်းတို့သည် မူးယစ်ဆေး ဘိန်းမှုန့်ဖြူဖြူကလေးများကို သာတွေ့နေသည်။ ဆေးအာနိသင်များအကြား ပေါ့ပါးလွင့်မျော နေခြင်းကိုသာ ခုံမင်နေကြသည်။ ၎င်း၏ နောက်ကွယ်မှ သေမင်းက အစွယ်သွေးကာ စောင့်နေသည်ကိုမူ မသိကြ၊ မမြင်ကြချေ။ တဒဂ် ပျော်ပါးရေးကို ဘဝအသက်နှင့်ရင်း၍ လဲလှယ်ရယူနေကြသည်။

မည်မျှမိုက်ရူးရဲဆန်သနည်း။ မိမိဘဝကို မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ဖျာလိုခင်း၍ နင်းနေကြခြင်းပင်တည်း။

မူးယစ်ဆေး၏ အမြင့်ဆုံးအဆင့်မှ ဘိန်းဖြူဟုခေါ်သော 'ဖိုး' ပင်။ သို့ရာတွင် ဤဘိန်းဖြူ၏ နိဒါန်းကား ဆေးလိပ်ပင်တည်း။ ဆေးလိပ်သောက်မှ ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်၏ အရည်အချင်းများ ပြည့်စုံသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် အမျိုးသာအများစုမှာ ဆေးလိပ်နှင့် မိတ်ဖက်ကြပေသည်။ ငွေလည်းကုန်၊ ဉာဏ်လည်းထုံကာ ကျန်းမာရေး ကိုလည်း ထိခိုက်စေနိုင်သော ဤဆေးလိပ်ကိုမှ ခံတွင်းရှင်းစေရန်ဟူ၍ အကြောင်းပြချက်နှင့် သုံးနေကြသည်။ ဆေးလိပ်ဟုဆိုလျှင် မည်သည့် ဆေးလိပ်မျှမကောင်းချေ။ စီးကရက်လည်း မကောင်းသကဲ့သို့ ဆေးပေါ့ လိပ်သည်လည်း ကောင်းကျိုးမပေး။ ဆေးပြင်းလိပ်ဆိုပါက သာ၍ ဝေးစွ။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသူများကို မူးမိုက်ရလောက်အောင် အနံ့ကလည်း ဆိုးရွားလှသည်။

ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းမှာ အဓိကစမ်းစစ်လိုက်လျှင် လူကိုဒုက္ခ ပေးနိုင်သော ကာဗွန်မိုနော့ဆိုဒ်နှင့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် အဆိပ်ငွေ့ များကို ငွေပေး၍ဝယ်ကာ ရှုရှိုက်နေခြင်းပင်။ တပည့်လေး သာဖြစ်သော ဤဆေးလိပ်သည်ပင် ဆိုးကျိုးများက များလှသည်။ ဆရာကြီးဖြစ်သော ဘိန်းဖြူဆိုလျှင် မည်မျှကြောက်လန့်ဖွယ် ကောင်းပေမည်နည်း။

လေးဆင့်လေးခါ ပြုလုပ်ထားရသဖြင့် လူသားတစ်ဦးအား စွဲဆောင်ဖြားယောင်းနိုင်သောအား၊ ယစ်မူးစေသောအားတို့ကလည်း ကြီးမားသည့်အလျောက် တန်ဖိုးကလည်း ကြီးလှပေသည်။ အမှုန့်က လေး လက်တစ်တို့စာအား ငွေထောင်နှင့်ချီကာပေး၍ ဝယ်နေကြ

သည်။ ဤငွေကြေးနှင့်ပင် မလုံလောက်ပေ။ မူးယစ်ဆေးဝါးက ကလူကျီစယ်သည်အနေဖြင့် မိမိ၏ ဖြူစင်ခဲ့သော ဘဝလမ်းကိုလည်း အမည်းရောင်ဆေးခြယ်လိုက်သေးသည်။ မိမိ၏ ဂုဏ်ပုဒ်တို့ကိုလည်း ရှုပ်ပါသည်ဟူ၍ အဖြုတ်ခံရသေးသည်။ ဤမူးယစ်ဆေးကို မတွေ့မီ ကပင် ရှောင်၍မမြင်ခင်က ကြည့်မှတော်ပေမည်။

မူးယစ်ဆေးဝါးဟူသော ယမင်းပျိုဟန်ဆောင်ထားသည့် စုန်းကဝေမကြီး၏ မျက်စိအကျဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်လေးများကား လူငယ်တို့ပင် တည်း။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်လည်း ၎င်းလူငယ်ကလေးများပင်။ တိုင်းပြည်ကတစ်ဖက်၊ မူးယစ်ဆေးဝါးကတစ်ဖက် အပြိုင်အဆိုင် လူငယ်တို့ကိုလုကြရာတွင် တိုင်းပြည်ဘက်ပါလာသူ ရှိသကဲ့သို့ မူးယစ်ဆေးဝါးဘက် ယိုင်သွားသူများလည်း ရှိပေသည်။

လူငယ်တို့သည် 'မုန်တိုင်းသို့ထန်၊ လှိုင်းသို့သန်၍၊ တောင်ယံသို့ မောက်၊ ကျောက်စိမ်းသို့မာ၊ တာရာသို့လင်း၊ လမင်းလိုရွှင်၊ စံပယ်လိုမွှေး' ဆိုသည့်အတိုင်း အရာရာကို ဖန်တီးနိုင်သော စွမ်းအားရှင်များဖြစ်ကြသည်။ ထို့အတူပင် ဘဝ၏အစဖြစ်၍ အရာရာကို အစမ်းထွင်ချင်ကြသည်။ မကြံဖူးသည်ကို ကြံဖူးချင်သည်။ မကောင်းသည်ကိုလည်း မကောင်းမှန်းသိလျက် စမ်းသပ်ကြည့်ချင်သည်။ နောက်မှဆက်မလုပ်တော့ဘဲ၊ ယတိပြတ် ဖြတ်လိုက်နိုင်မည်ဟုလည်း မိမိကိုယ်မိမိယုံကြည်ကြသည်။ ဤသို့ပင် မူးယစ်ဆေး ဝဲဂယက်ထဲသို့ တဝဲလည်လည်နှင့် ရောက်သွားကြတော့သည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲဖူးသော သူတစ်ဦးသည် ဆက်လက်၍

မသုံးစွဲတော့ဘဲ ဖြတ်လိုက်စေကာမူ သာမန်လူကဲ့သို့ ပြန်လည်မကောင်းနိုင်တော့ပေ။ အရေးကြုံပါက သက်လုံကောင်းခြင်းမရှိတော့၊ သာမန်ထက်အကြောက်လွန်ကာ အလိုအလျောက် စိတ်အားငယ်နေတတ်သည်။ အဆန်းမဟုတ်သော ကိစ္စများကိုပင် မဖြေရှင်းနိုင်ဖြစ်တတ်သည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု၏ အပြစ်များကို ခံစားနေရခြင်းပင်။

စိတ်ပျော့သူ၊ ခံစားလွယ်သူ၊ စိတ်ဓာတ်ကျနေသူတို့မှာ မူးယစ်ဆေးနှင့် လျင်မြန်စွာ မိတ်ဆွေဖြစ်နိုင်ကြသည်။ တစ်ချိန်က အင်အားကြီးလွန်းသော တရုတ်နိုင်ငံကြီးအား အင်္ဂလိပ်တို့က သိမ်းယူလို၍ မူးယစ်ဆေးမှိုင်းတိုက်ကာ ကြံစည်ကျွန်ပြုခဲ့ကြသည်။ တရုတ်လူမျိုးများမှာ ဤဘိန်းများကြောင့် မွဲသထက်မွဲကာ ပြာတောင်ကြီးပေါက်ခဲ့ကြရသည်။ ဤမျှအကျိုးယုတ်စေသော ပြည်ဖျက်ရန်သူ မူးယစ်ဆေးကို ဝိုင်ဝန်းတွန်းလှန်ကာ အမြစ်ဖြုတ်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းကြပေမည်။

မူးယစ်ဆေးများကြောင့် ရင်နာစရာအကောင်းဆုံး ဖြစ်ရပ်များမှာ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသော မိဘများမှ ကိုယ်အင်္ဂါမစုံမလင်၊ ဉာဏ်ရည်မမီတမိသားသမီးများ မွေးဖွားလာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤကလေးသူငယ်တို့မှာ အပြစ်ကင်းလှသော်လည်း မိဘများ၏ မိုက်မဲခြင်း ရုလဒ်များကို ဝေမျှခံစားနေကြရသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းပြည်၏ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရမည့် သားကောင်းရတနာများ လျော့နည်းသွားပေတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ဤမူးယစ်ဆေးဝါးများသည် ပြည့်ရန်စွယ်များပင် ဖြစ်ပေသည်။

မူးယစ်ဆေးဟုဆိုရာတွင် ဘိန်းဖြူသာမကတော့ပေ။ ဆေးပြား

၉၂ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

မျိုးစုံပါဝင်နေသည်။ လူငယ်တို့သည် မော်ဖီးယား၊ ဖင်ဆီဒိုင်း၊ ကော်မစ်သဇင် စသည့် သုံးတတ်လျှင် ဆေးဖြစ်သော အကျိုးပြုသည့် အရာများကိုပင် အကျိုးမဲ့အောင် အသုံးပြုနေကြသည်။ မူးယစ်ရိဝေ စေရန် တစ်ခုတည်းကိုသာ ဦးတည်ကာ မိဘကိုလည်းမသနား၊ ဆရာကိုလည်း မလေးစားတော့ပေ။ မိမိသွေးကြောထဲသို့ ဘိန်းဖြူ အရည်ကို ထိုးသွင်းကာ ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် အသက် အန္တရာယ်နှင့် နီးစပ်သည့်အမှုကို ပြုနေကြသည်။ ထို့ပြင် 'ယခုခေတ် ကျောင်းသားများသည် မူးယစ်ဆေးကို အရသာခံကြည့်နေကြပေပြီ။ ဆေးအာနိသင် မြန်မြန်ရစေရန် နားထင်ရှိအသားကိုခြစ်ကာ ဆေးမှုန့်ကိုသိပ်၍ တစ်မျိုးရူးကြပြန်သည်။ ထိုအနာကို ပလတ်စတာ ကပ်ထားရသည်ကပင် ၎င်းတို့အတွက် ခေတ်မီသယောင်ယောင်၊ လှသယောင်ယောင် ထင်မြင်နေကြသည်။ ကျောင်းသားများသာမက ကျောင်းသူကလေးများပါ နားပြားများကို သုံးစွဲနေကြသည်။ တိုင်းပြည်၏အနာဂတ်အတွက် မည်မျှရင်လေးဖွယ် ကောင်းလှပါ သနည်း။ မိဘနှင့်ဆရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ အတတ်နိုင်ဆုံး မူးယစ် ဆေးအန္တရာယ်ကို နှိမ်နင်းရပေမည်။

မိမိအမည်ကို မိမိအသက်ထက်ပင် တန်ဖိုးထားသင့်သော ကမ္ဘာ ဘောလုံးဘုရင် အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံသား 'မာရာဒိုနာ' မှာ မူးယစ် ဆေးကြောင့် အရှက်တကွ အကျိုးနည်းဖြစ်ကာ တရားရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ 'ပနားမား' နိုင်ငံခေါင်းဆောင် 'နိုရေးဂါး' သည်လည်း ဤမူးယစ် ဆေးဝါးနှင့်ပင် အကျဉ်းသားဘဝရောက်ခဲ့ရသည်။ မူးယစ်ဆေးသည် ပြည်ပျက်လက်နက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤပြည်ပျက်လက်နက်ကိုဆောင်

ထားသူအား မည်သူပင်ဖြစ်စေ ရှင်းလင်းပစ်ရမည်။ အရေးယူသင့်က ယူရပေမည်။ ထို့ကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲသည်ဟု အထောက် အထားများ တွေ့ရှိရသော နယူးယောက်မြို့တော်ဝန် 'ဂျိုးလူဝီဆန်' မှာ လည်း ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း တိုင်းပြည်၏ကျော်ကြားသော ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်၊ အဆိုတော်တို့ဘဝမှ မူးယစ်ဆေးနှင့် ရင်းနှီးခဲ့၍ ထောင်နန်းစံခဲ့ရသူများလည်း ရှိနေ ပေသည်။

မူးယစ်ဆေးဝါးတွင် ယခုအခါ ဘိန်းဖြူထက် အဆင့်မြင့်သည့် အရာများ ပေါ်ပေါက်နေပေပြီ။ 'အိုက်စ်' ဟုခေါ်သော ဘိန်းဖြူထက် ပြင်းထန်သည့် မူးယစ်ဆေးတစ်မျိုးကလည်း ခေတ်နှင့်အမီ ပေါ်ပေါက် လာသကဲ့သို့ 'အေဒ်စ်' ဟုခေါ်သော အေဒ်စ်ဒီအက်စ် ရောဂါကလည်း ဆန်းပြားသော မူးယစ်ဆေးတို့နှင့်အတူ ရောထွေးကာပါလာခဲ့ချေပြီ။ ကုရာနတ္ထိဆေးမရှိသော ဤရောဂါကို လူတိုင်းကကြားရုံနှင့်ပင် သေမလောက်ကြောက်ကြသည်။ ရောဂါရပြီးမှ မိမိကိုယ်မိမိ သေ ကြောင်းကြံကြသူများလည်းရှိသည်။ ဤသို့ပြုမူနေကြမည့်အစား ရောဂါမဖြစ်ရန် အစကတည်းက ဆင်ခြင်နေရန် လိုအပ်လှသည်။ မူးယစ်ဆေးသည် ထိုရောဂါဖြစ်သော အဓိကအချက်များတွင် ပါဝင်နေ ပေရာ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူကို ထိုရောဂါဆိုးကြီးက အလွတ်ပေးလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ဤဘဝတွင် ထိုရောဂါကြီးဖြင့် ဤမူးယစ်ဆေးကို တွယ်တာစရာဟု မမြင်ကြရန် အလွန်အရေးကြီးလှပေသည်။

ဘိန်းခင်းထဲမှ ရိုးတံရှည်ရှည် စိမ်းစိမ်းကလေးများနှင့် အသီးစိမ်း ကလေးများသည် လေငှေ့တိုင်း ယိမ်း၍ယိမ်း၍ကျန်နေသည်။

အဖြူရောင် ဘိန်းပန်းကလေးများကလည်း လှလှပပကြွကြွရွှရွှနှင့် မူယာမာယာ များနေကြသည်။ အမှန်မှာ ၎င်းတို့သည် သေမင်း၏ အထောက်တော်၊ တမန်တော်တို့သာ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် လူငယ်တို့သည် 'ဘိန်းပင်ကိုဖျက်၊ ဘိန်းဖူးကိုရွှေ့၊ ဘိန်းရေကိုမှောက်၊ ဘိန်းရောက်လျှင်ပြေး၊ ဘိန်းစေးကိုရှောင်၊ ဘိန်းတောင်ကိုဖြို' ကြရပေမည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးရန် ဆွယ်လာသော အပေါင်းအသင်းများကိုလည်း သံယောဇဉ်ဖြတ်နိုင်ရပေမည်။ သို့မှသာ လူသားတို့၏ ဘဝအရေး လှလာမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ နိုင်ငံအရေးလည်း သာယာလာပေမည်။

တိုင်းပြည်၏ ရတနာများဖြစ်သော လူငယ်လူရွယ်တို့အကြားတွင် ရှုပ်ထွေးနေသော မူးယစ်ဆေးငရဲတွင်းများကို ယခုအခါ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကြီးကြပ်၍ ရှင်းလင်းနေပေပြီ။ ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာတန်သော ဘိန်းဖြူနှင့် အခြားမူးယစ်ဆေးများကို နိုင်ငံခြားသံတမန်များ၏ရှေ့မှောက်မှာပင် ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ပြီ။ မူးယစ်ဆေးသယ်သူ၊ ရောင်းသူ၊ ဝယ်သူတို့ကိုလည်း ပိုက်စိတ်တိုက်၍ စုံစမ်းကာ ရှာဖွေဖမ်းဆီးနေပေပြီ။ နယ်စပ်ဒေသရှိ ဘိန်းခင်းများကိုလည်း မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေး၊ မဲလုံးနှင်းပန်း၊ ရဲမင်းအောင်၊ ဟေမန်ဦး စစ်ဆင်ရေးတို့ဖြင့် သွားရောက်ဖျက်ဆီးနေပြီဖြစ်သည်။ ဘိန်းပင်အစားနေကြာကို အစားထိုး စိုက်ပျိုးကာ တိုင်းပြည်အတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှာ အကျိုးရှိစေခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှလည်း အထူးကြပ်မတ်လျက် ဆေးလိပ်မသောက်ရေးနေ၊ အရက်လျော့ပေါ့ရေးနေတို့ကို သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့အနံ့အပြားတွင် ရုပ်ရှင်၊ ဂီတ၊ စာပေတို့မှတစ်ဆင့် ပညာပေးအစီအစဉ်များကို အလူးဆောင်ရွက်ကာ အမှောင်တွင်းထဲမှ မူးယစ်ဆေးသားကောင်များကို အလင်းကမ္ဘာသို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်နိုင်ရန် ဖန်တီးနေကြပေပြီ။

ထို့ကြောင့် အနာဂတ်သည် သန့်ရှင်းသောရောင်နီနှင့်အတူ အေးမြနေပေတော့မည်။ မူးယစ်ဆေးသည် တိုင်းပြည်၏ ရန်စွယ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်သူပြည်သားတိုင်း သဘောပေါက်ကာ မူးယစ်ဆေးကို အမြစ်ဖြုတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် အနိုင်ယူရပေမည်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ငါးပါးသီလတွင် မူးယစ်ဆေးကို ထည့်သွင်းပညတ်တော် မူခဲ့သဖြင့် မူးယစ်ဆေးကို ရှောင်ရှားကာ ငါးပါးသီလကို လုံအောင်ထိန်း၍ တိုင်းပြည်အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံသားတိုင်း တိုင်းပြည်အပေါ် တာဝန်ကြေပါစေဟု ဆန္ဒပြုလျက်ရှိပါသည်။

* * *

သန့်ရှင်းကျန်းမာ တို့ပြုချိန်
မြို့ရွာသန့်ရှင်းရောဂါကင်း

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

အနာရောဂါဖြစ်၍ ဆေးရုံခုတင်ထက်တွင် ငြိမ်သက်စွာလဲ
 လျောင်းနေရသော သူဌေးကြီးတစ်ဦးထက် ကျန်းမာစွာ လှည့်လည်
 တောင်းရမ်းနေသော သူတောင်းစားက သာ၍မြတ်ပေသည် ဟူသော
 အဆိုရှိပေသည်။ ကျန်းမာရေးဟူသော ဗိမာန်ကြီးကို မီးမောင်းထိုး
 ပြလိုက်သော စကားပင်ဖြစ်သည်။ ဗိသုကာတို့၏ လက်ရာတို့သည်
 တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မညီနိုင်သကဲ့သို့ လူသားတိုင်း၏ ကျန်းမာရေးဗိမာန်
 တို့၏ ဖွဲ့စည်းမှုသည်လည်း မတူညီနိုင်ပေ။ လှည့်ဆင်ကာ အမြဲတစေ
 ဂရုတစိုက်ရှိနေသူအတွက်မူ ၎င်း၏ ကျန်းမာရေးနန်းတော်ကြီးသည်
 ထည်ဝါသထက်ထည်ဝါ၊ ခန့်ညားသထက် ခန့်ညားရပေတော့မည်။
 ကျန်းမာရေးကို မည်သည်တို့နှင့် အလှဆင်ခြယ်မှုန်းရမည်နည်း။
 လူတစ်ဦး၏ ကျန်းမာရေးအတိမ်အနက်၊ အပြောင်းအလဲတို့ကို
 အဓိကဦးဆောင်နေသောအရာကား အာဟာရနည်း။ “သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
 ခြင်း”တည်းဟူသော လောကအလှတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ လူတို့၏
 သည်းခြေကြိုက်မှာ အဖြူရောင်ပင်ဖြစ်သည်။ ကားဆိုပါကလည်း
 အဖြူရောင်။ ထို့ပြင် ပုလဲအဖြူလေးများ၊ စိန်ပွင့်ဖြူဖြူလေးများကို
 လည်း မြတ်နိုးကြသည်မှာ ပြောဖွယ်ရာမရှိ။ ထိုမျှမက မိမိ၏ ချစ်သူ

ကို တင်စားလိုလျှင်ပင် “ဖြူစင်သူလေး”ဟု တင်စားတတ်ကြသေး
 သည်။ “အဖြူရောင်”ဆိုသည်မှာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း၏ သင်္ကေတ
 အမှတ်အသားပင်။

ထိုအဖြူရောင်၏ ပင်မရင်းမြစ်ဖြစ်သော “သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
 ခြင်း”ကို လူသားတို့က ဥပေက္ခာပြုချင်ကြသည်။ ကျန်းမာရေး၏
 အဓိကပင်မရင်းမြစ်ဖြစ်သည်ကို မေ့လျော့နေလေသလားမသိ။

ဤလောကတွင် မကျန်းမာချင်သောသူဟူ၍ တိရစ္ဆာန်၌ပင်
 ရှိမည်မထင်ပါ။ စိတ်ညစ်နေသော သူသည်ပင် “သေလိုက်ချင်တယ်”
 ဟုသာ ညည်းကြသည်။ “မကျန်းမာဖြစ်ချင်သည်”ဟု ညည်းကြ။
 သက်ကြီးရွယ်အိုများကလည်း နာတာရှည်ရောဂါကြီးဖြင့် အိပ်ရာထဲ
 လဲနေမည့်အဖြစ်ကို မလိုလားကြ။ ဤမျှကျန်းမာရေးဆိုရွာမည်ကို
 ကြောက်ကြသည်။

ဘုရားရှေ့မှောက်၌ “ကျန်းမာချင်သည်၊ ကျန်းမာချင်သည်”ဟူ၍
 ဆုတောင်းနေရုံဖြင့် ကျန်းမာသူခန့် မပြည့်စုံနိုင်။ ကျန်းမာလိုပါက
 ကျန်းမာရေး၏ အဓိကဖြစ်သော သန့်ရှင်းရေးကို လုပ်ဆောင်ရပေမည်။

သန့်ရှင်းရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌လည်း အတ္တဟူသည် မပါစ
 ကောင်းပေ။ မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက်ကိုသာ မကြည့်သင့်ပေ။ မိမိနေ
 ထိုင်နေသော ဝင်းခြံလေးအတွင်းတွင်သာ သန့်ရှင်းရေးကို ပြုမနေသင့်။
 မိမိသည် ဤဝင်းခြံလေးထဲတွင် ထာဝစဉ်နေနိုင်သည်မဟုတ်။ ကိစ္စ
 မြားမြောင်သော ဤလူ့ဘောင်တွင် ဟိုဟိုသည်သည် သွား၍နေထိုင်
 လုပ်ကိုင်စားသောက်နေရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့သွားလာနေရသော
 ပတ်ဝန်းကျင်သည် မသန့်ရှင်းလျှင် မိမိခြံဝင်းလေးအတွင်း သန့်ရှင်း

သမျှသည် မည်သို့မျှ အရာမထင်နိုင်တော့ပေ။

ထို့ကြောင့် “မြို့ရွာသန့်ရှင်းခြင်း”သည်ကား အလိုအပ်ဆုံးသော လိုအပ်ချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ မြို့ရွာတို့သည် လူအများစုဝေး၍ နေထိုင်ရာ အရပ်ဖြစ်၍ ထိုမြို့ရွာသန့်ရှင်းရေးသည် လူတို့၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော အသိသည် လူတိုင်း၏ နှလုံးသည်းပွတ်တွင် ကိန်းဝပ်နေသင့်သည်။

မိမိခြံမှ အမှိုက်သည် ပြည်သူပိုင်လမ်းမပေါ်သို့ ရောက်သွားခြင်းသည် တစ်ဖက်မှကြည့်လျှင် ခြံသန့်ရှင်းရေးဖြစ်သော်လည်း တစ်ဖက်မှာမူ မြို့ရွာညစ်ညမ်းရေးပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခြံထွက်အမှိုက်များကိုမီးရှို့ခြင်း၊ စနစ်တကျအမှိုက်ပုံးများတွင်ပစ်ခြင်း၊ လိုက်လံသိမ်းဆည်းထားသော အမှိုက်ကားထဲသို့ သွန်ခြင်းတို့ကိုသာ ပြုသင့်သည်။ အမှိုက်ပုံးထဲသို့ ထည့်ရာတွင်လည်း ဘေးဘက်အနီး တဝိုက်တွင် အမှိုက်များကိုကျမကျန်စေဘဲ ပုံးထဲသို့ဝင်အောင် ဂရုတစိုက်ထည့်ရပါမည်။

သန့်ရှင်းရေးဆောင်ရွက်သည် လုပ်ငန်းများကို အဓိကနှောင့်ယှက်နေသည်မှာ စည်းကမ်းမဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းမဲ့သူသည် သန့်ရှင်းရေးဆောင်ရွက်နေသူတို့၏ အဓိကရန်သူကြီးပင် ဖြစ်ပေသည်။ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများမှာ ထင်တိုင်းမပေါက် ဖြစ်ရသည်။ စည်းကမ်းသည် လူ၏တန်ဖိုးဖြစ်ကြောင်း လူသားတိုင်း သဘောပေါက်နားလည်သင့်ပေသည်။

သန့်ရှင်းရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိကိုယ်ကို တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မိမိနေအိမ်ခြံဝင်း သန့်ရှင်းရေးကို

ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ မြို့ရွာသန့်ရှင်းရေးကိုလည်း ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြရမည်။ မြို့တစ်မြို့တွင် သန့်ရှင်းမှုကင်းမဲ့နေလျှင် ထိုမြို့သည် ကြွက်၊ ခြင်၊ ယင်တို့အုပ်စိုးရာမြို့ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် လူသားတို့ကို ပိုးမွှားလက်နက်များဖြင့် တိုက်ခိုက်ကာ ဒုက္ခဝေဒနာမျိုးစုံကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ရောဂါကိုကြောက်ကာ သန့်ရှင်းရေးကို အလေးပေးရပေမည်။ ရောဂါအများစုသည် သန့်ရှင်းရေးနှင့် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ပတ်သက်နေပေသည်။

ထို့ကြောင့် မြို့ရွာအတွင်းရှိ ရေမြောင်းများကိုနေလျှင် ဝိုင်းဝန်းဆယ်ကြရမည်။ ရေသွားရေလာကောင်းအောင် ဖောက်လုပ်ပေးရမည်။ ဤနည်းဖြင့် ခြင်ပေါက်ဖွားခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်သည့်ပြင် မြောင်းပုပ်၊ ရေပုပ် စသည်တို့မှ အနံ့ဆိုးများနှင့်လည်း ကင်းဝေးနိုင်ပေသည်။ ထို့ပြင် အိုးကွဲ၊ ပုံးပျက်များကို အမှတ်တမဲ့ ပစ်မထားသင့်။ မိုးရွာသောအခါ ၎င်းတို့ထဲတွင် ရေဝပ်၍ ခြင်ပေါက်ဖွားခြင်းကို အားပေးနိုင်သည်။ ခြင်ဦးရေ တိုးပွားခြင်းသည် လူဦးရေလျော့ကျခြင်း၏ နိဒါန်းပင် ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလား။

စာသင်ကျောင်းများ၊ ဆေးရုံများ၊ အလုပ်ရုံများသည်လည်း မြို့ရွာ၏ အင်္ဂါရပ်များဖြစ်ပေရာ ၎င်းတို့သန့်ရှင်းရေးသည် ကျောင်းသားများ၊ ဆေးရုံဝန်ထမ်းများ၊ အလုပ်သမားများ၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ စာသင်ခန်းများတွင် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာဖြင့် ဝယ်ယူထားသော စာရေးခုံများ၊ အခန်းခုံရုံများ၌ ရေးခြစ်ခြင်းကို ကျောင်းသားအများစု ဝါသနာပါနေကြသည်။ ဤသို့ပြုခြင်းဖြင့် မိမိစာသင်ကြားနေသော အခန်းသည်သာ အရပ်ဆိုး အကျည်းတန်မည်ကို

၁၀၀ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

သတိချပ်သင့်သည်။ အလုပ်ခန်းများ၊ ရုံးများတွင်လည်း နံရံ၌ ပင့်ကူအိမ်များ တွယ်ကပ်နေခြင်းသည် ကြည့်မကောင်းပါချေ။ အထက် လူကြီးများ၊ နိုင်ငံခြားသားများ လာရောက်စစ်ဆေးကြည့်ရှုမည်ဆို မှ လုပ်ဆောင်ခြင်းထက် နေ့စဉ်၊ အပတ်စဉ်လုပ်ဆောင်နေမှသာ ပို၍ထိရောက်သည်။ ဤသည်ကို လူသားတိုင်း နားလည်သင့်သည်။ သဘောပေါက်သင့်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်သောမြေသည် မြန်မာ့မြေ ဖြစ်ပေသည်။ ဤမြန်မာ့မြေသန့်ရှင်းရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဝေလံခေါင်းပါးသော ကျေးလက်ဒေသများ၌ သန့်ရှင်းရေးအသိတရားများ မှေးမှိန်နေကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အိမ်သာ တည်ဆောက်ခြင်းပင်။ မြို့ကြီးများတွင် ထိုပြဿနာများ အလွန်နည်းပါးသော်လည်း ကျေးလက်များတွင်မူ သန့်ရှင်းခြင်းကို များစွာ အနှောင့်အယှက်ပေးလျက်ရှိသည်။ ယင်လုံအိမ်သာ မဟုတ်သဖြင့် ယင်ပေါက်ဖွားခြင်းကို အထောက်အကူပြုပေသည်။ ယင်မှတစ်ဆင့် အသက်အန္တရာယ်ပေးနိုင်သော ဝမ်းလျောရောဂါပိုး သယ်ဆောင်လာ သည်ကို ဂရုပြုသင့်သည်။ ထိုမျှမက အချို့အရပ်များတွင် အညစ်အကြေးကို ရေထဲသို့စွန့်ပစ်ကြသည်။ ဤနေရာရှိ မြစ်ချောင်းရေသည် အညစ်အကြေးလက်ခံရာ ဖြစ်သော်လည်း နောက်တစ်နေရာတွင် လူတို့၏ သောက်သုံးခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းကို ခံရသောရေဖြစ်နေပါက လွန်စွာအကျိုးမဲ့စေသည်။ ရောဂါများ ထူပြောသထက် ထူပြောလာ နိုင်သည်။

ယခုမြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြားနိုင်ငံကြီးများကဲ့သို့ နျူကလီးယားစွန့်

ပစ်ပစ္စည်းများ မရှိသေး၍ အနည်းငယ်စိတ်အေးရပေသေးသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများသည် လွန်စွာတိုးတက်သည့်အလျောက် စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ၏ လူသားတို့ သိုက်မြိုကို ဒုက္ခပေးနိုင်သော အာနိသင်တို့မှာ လည်း မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများမှ ပင်လယ်ရေ ကဲ့သို့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် ရေသတ္တဝါများနှင့်အပင်များ များစွာ သေဆုံးကြရသည်။ ထို့ပြင် သဘောကြီးများမှ ယိုဖိတ်သော ရေနံ များကြောင့်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ရေထု ညစ်ညမ်းစေသည်။ သတ္တဝါနှင့် အပင်တို့သည် အစာသံသရာကို ထိန်းညှိနေခြင်းဖြစ်ရာ ဤလူတို့ ပြုသော အညစ်အကြေးများကြောင့် လူ့ဘုံကို ထိခိုက်လာနိုင်သည်။ အစာရှားပါးခြင်းဒုက္ခနှင့် ရင်ဆိုင်လာနိုင်သည်။

ရေထုညစ်ညမ်းမှုသာမက လေထုညစ်ညမ်းခြင်းကလည်း လူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ စက်ရုံခေါင်းတိုင်များမှ စွန့်ထုတ်သော မီးခိုးများထဲတွင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်၊ ကာဗွန်မိုနော့ဆိုဒ်၊ ဆာလဖာဒိုင်အောက်ဆိုဒ် စသည့် အဆိပ်ငွေ့များ များစွာ ပါဝင်ပေသည်။ ဤသည်တို့ကို ရှူရှိုက်မိက အသက်ရှူလမ်းကြောင်းတွင် ရောဂါအမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။ အဝတ်အစား၊ ပရိဘောဂတို့ကိုလည်း ဆွေးစေသည်။ ထို့ပြင် လေထုတွင် အဆိပ်ငွေ့များ များပြားလွန်းလျှင် အက်ဆစ်မိုး ရွာချတတ်သည်။ ထိုအခါ သီးပင်စားပင်များ ပျက်ပြုန်း ကာ သတ္တဝါများလည်း သေကြေဆုံးရှုံးရပေသည်။ အဆိုးရွားဆုံးမှာ လေထုညစ်ညမ်းမှုတို့ကြောင့် ကမ္ဘာအိုစုန်းလွှာ ပါးလာခြင်းပင်။ ဤ သို့သော ဆိုးကျိုးတို့ကို ခါးစည်း၍ ခံနေရခြင်းမှာ အတ္တကြီးမှုနှင့် သန့်ရှင်းရေးကို ဘေးချိတ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

“အမိန့်ဟူသည် မခိုင်လုံ၊ အသိပါမှ ခိုင်လုံသည်”ဟူသော စကားအရ သန့်ရှင်းရမည်။ စည်းကမ်းရှိရမည်ဟူသော အမိန့်များနှင့်ပင် မလုံလောက်နည်း။ ပြည်သူပြည်သားတို့က စိတ်ပါလက်ပါ သန့်ရှင်းရေးကို ဆောင်ရွက်ပါမှ မြို့ရွာသန့်ရှင်း ရောဂါကင်းပေမည်။ တောက်ပြောင်သော အရာသည် မှေးမှိန်သောအရာများထက် ပို၍လည်း လှပသည်။ ပို၍လည်း မြင်သာသည်။ ထင်ရှားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး တောက်ပြောင်ကာ သာယာလှပစေလိုလျှင် သန့်ရှင်းရေးကို ဦးထိပ်လည်းထားရမည်။ ရင်ဝယ်လည်း ပိုက်ရမည်။

မြန်မာ့သမိုင်းတွင် သန့်ရှင်းခြင်းကို သက်သေထူခဲ့သောသူလည်း ရှိခဲ့ပေသည်။ ရခိုင်ဘုရင် “မင်းထီး ဘုရင်မင်း”မြတ်ပင်တည်း။ သူသည် နန်းတော်တိုင်တွင် စည်းကမ်းမဲ့စွာ ညစ်ပတ်စွာဖြင့် ကွမ်းစားပြီး လက်တွင်ပေသောထုံးကို တိုင်သုတ်က ထိုလက်ဖြတ်ရမည်ဟု အမိန့် ထုတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းကိုယ်တိုင် သတိလွတ်၍ သုတ်မိသဖြင့် မိမိလက်ညှိုးကို သန့်လျက်တော်ဖြင့် ချက်ချင်းဖြတ်ခဲ့သည်။ မည်မျှ ချီးကျူးဖွယ်ကောင်းသနည်း။ ထို့ပြင် ‘မစလ’ရွာသား မောင် ‘မာယ’ သည်လည်း ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေးကို လုပ်ကိုင်၍ သိကြားမင်း ဦးမာယ ဘဝကို ရရှိခဲ့ရသည်။

ယခုအခါ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့လည်း နားလည်လာကြ ပေပြီ။ ရပ်ကွက်သန့်ရှင်းရေး၊ ဈေးသန့်ရှင်းရေးတို့တွင် ဘစ်တပ် တစ်အား ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ကြက်ခြေနီများ၊ တပ်မတော်သားများ၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းဝင်များ၊ ရပ်ကွက်ပြည်သူပြည်သားအားလုံး ဆုံစည်းရာ

သည် သန့်ရှင်းရေး လုပ်အားပေးပွဲပင် ဖြစ်ပေသည်။ စည်းလုံးညီညွတ် မှု၏ အခြေခံရာလည်း ဖြစ်သည်။

“အိမ်တိုင်း လမ်းတိုင်း သန့်ရှင်းပါ၊ မြို့ရွာနိုင်ငံ သန့်ရှင်းမှာပဲ၊ ကျန်းမာခြင်းရဲ့အခြေခံ သန့်ရှင်းဖို့ရန် လုပ်အားပေးဖို့”ဟူသောသံချပ် သံကလည်း သန့်ရှင်းရေး လုပ်အားပေးများအား ခွန်အားသစ်တစ်ရပ် ဖြစ်ထွန်းစေသည်။

မြို့နယ် စည်ပင်သာယာရေး ဌာနမှလည်း ပုံမှန် အမှိုက်သိမ်းခြင်း၊ အမှိုက်များ စနစ်တကျ စွန့်ပစ်နိုင်ရန် အမှိုက်အိတ်များ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ လမ်းများပေါ်ရှိ အမှိုက်များအား နေ့စဉ်လည်းကျင်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေပေပြီ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်သည် ကျက်သရေများ ဝေဆာနေပေပြီ။

မိမိတစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးမှသည် မိမိနေအိမ် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် မြို့ရွာသန့်ရှင်းရေးကို ဦးတည်ကာ စိုက်လိုက်မတ်တတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါလျှင် မသန့်ရှင်း၍ ဖြစ်သောရောဂါများ၏ အန္တရာယ် ဆိုးမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပေမည်။ တိုင်းပြည်ကြီးလည်း သာယာမည်။ လူတို့လည်း ရောဂါကင်းမည်။ ပန်းပေါင်းစုံ၏ မွှေးရနံ့ပေါင်းစုံကိုလည်း လတ်ဆတ်သော လေညင်းက သယ်ဆောင်လာနိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးသုခ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ သုခများနှင့် ပြည့်စုံလိုပါက မြို့ရွာသန့်ရှင်းရေးကို အလေးထားရပေမည်။

သန့်ရှင်းမှုကြောင့် ကျောင်းသားများလည်း လန်းဆန်းစွာ စာပေသင်ယူနိုင်မည်။ အလုပ်သမားတို့လည်း တက်ကြွစွာ လုပ်ငန်းခွင် ဝင်နိုင်မည်။ ရဟန်း သံဃာတို့လည်း သန့်ရှင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်၌

ချမ်းမြေ့စွာ တရား အားထုတ်နိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် မြို့ရွာသန့်ရှင်း ရောဂါကင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရင်း လောကအလှဆင်ကြပါစို့။

* * *

လူငယ်နှင့် အားကစားစိတ်ဓာတ်

(မနန်းအေးအေးလင်း ၆-ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)
(တစ်နိုင်ငံလုံး ပဉ္စမဆုရရှိသူ)

လူငယ်သည် အနာဂတ်၏ ဖန်တီးရှင် ဖြစ်ပေသည်။ လူငယ် အတွေးသည် ရဲရင့်သည်။ စူးရှသည်။ လူငယ်လက်သည် လွတ်လင် သည်။ အားပြည့်သည်။ လူငယ်လုပ်ဆောင်ချက်သည် တိကျသည်။ ပြတ်သားသည်။ ဤသို့ အဖိုးတန်သော လူငယ်၏ အရည်အသွေးသည် ထာဝစဉ် သစ်လွင်စေရန် လူငယ်သည် တွေဝေမှု ကင်းရမည်။ အစဉ်အမြဲ နိုးကြားတက်ကြွနေရမည်။ သို့ဆိုလျှင် 'ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား အားကစား'သည် လူငယ်ကဏ္ဍ၏ အဓိက ဓာတ်ဆောင်ဖြစ်နေချေပြီ။ သာယာသော လူ့ဘောင်သစ်ကို တည်ဆောက်ရန် လူငယ်တို့တွင် ကြံ့ခိုင်၊ ကြီးမြတ်၊ သန့်ရှင်းသော စိတ်ဓာတ်များ ရှိရပေလိမ့်မည်။
[ကြယ်ရောင်ပျောက်သော ညသည် လှပမှု ကင်းမဲ့သကဲ့သို့ လူငယ် အင်အားချိနဲ့သောတိုင်းပြည်သည် အညကြပင် ဖြစ်ချေမည်။ ကန်ရေ

၏ အတိမ်အနက်ကို ကြာစွယ်ကြာရိုးကိုကြည့်၍ သိနိုင်သလို နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလည်း ထိုနိုင်ငံရှိ လူငယ်တို့၏ နိုးကြားတက်ကြွမှုကိုကြည့်၍ ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ မရိုးနိုင်သော၊ အသစ် အသစ်တို့ကို တီထွင်သော လူငယ်ပညာရှင်တို့၏ ဉာဏ်ပညာ၊ အတွေးအခေါ်တို့သည် အမြဲဆန်းသစ် ထက်သန်နေရမည်။ ကာယ ဗလ၊ ဉာဏ်ဗလ၊ စာရိတ္တဗလ အသွယ်သွယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံရန် လူငယ်တိုင်း အားကစားကို လိုက်စားသင့်ပေသည်။

လူငယ်တိုင်း ကျန်းမာမှ အရေးကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။ အားကစားလှုပ်ရှားမှုသည် ကျန်းမာရေးကို များစွာအထောက်အကူ ပြုပါသည်။ အရိုးရှင်းဆုံးသော အားကစားနည်းဖြစ်သည့် လမ်းလျှောက် ခြင်းသည်ပင် ကျွန်ုပ်တို့အား အစာကြေလွယ်ခြင်း၊ ခရီးဝေးလျှောက် နိုင်ခြင်း၊ သမာဓိအား ကောင်းစေလိုခြင်း၊ မလိုအပ်သော အဆီဓာတ်ကို လောင်ကျွမ်းစေ၍ ရောဂါကင်းစင်စေခြင်း စသော အကျိုးထူးများကို ပေးနိုင်စွမ်းသည်။ ထိုထက်ထူးကဲသော အားကစားခြင်းတို့ကြောင့် ရလာမည့် အကျိုးများမှာ မခန့်မှန်းနိုင်တော့ပေ။

ယနေ့ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ ခေတ်ရေစီးကြောင်းတွင် ပျော်ပါးနေကြ သော ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူငယ်အများစုသည် မှားယွင်းသော အတွေးအခေါ်တို့နှင့် လမ်းလွဲလိုက်နေကြသည်။ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်၊ သွက်သွက်လက်လက်ဖြင့် လောကကို ဦးဆောင်ရမည့်အချိန်တွင် လူမသိ၊ သူမသိ ချောင်တစ်ခုခုတွင် မှိန်းနေရသည့်အဖြစ်ကို မနောတွေ့နေကြသည်။ ဆေးလိပ်ကို လက်ကြားညှပ်မှ ရှို့လှသည် ထင်၏။ မျက်လုံး မှေးစင်းကာ ပါးစပ်မှ မီးခိုကွင်းများ မှုတ်ထုတ်ရ

၁၀၆ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

သည်ကို အာသာတွေ့ကြသည်။ ဤသို့သော တေလေမှုတို့နှင့် စိတ်
ဉာဏ်အားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေပြီး တန်ဖိုးရှိသော အချိန်ကို ဖြုန်းနေ
ခြင်းကို ရပ်တန့်ကရပ်သင့်ပေပြီ။ လူ့ဘဝ သုဂတိဘုံကို ရောက်လာ
ချိန်တွင် မိမိအကျိုး၊ တိုင်းပြည်အကျိုး၊ လူသားအကျိုးအတွက်
အားထုတ်ရန် အချိန်တန်နေပေပြီ။

တချို့သော လူငယ်တို့က တီဗွီရှေ့တွင် အချိန်များစွာတို့ကို
ငြိမ်သက်စွာ ဖြုန်းနေကြသည်။ လှုပ်ရှားမှုနည်း၍ သွေးလေးနေသည့်
ကြားမှပင် အာဟာရနည်းပြီး အဆီတိုးစေသော စားစရာ ကြော်ငြာများ
ကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အဝလွန်သူဦးရေများ တိုးတက်နေသည်။
မျက်မှန်တပ်ရသူတို့ ပေါများလာသည်။ ကျန်းမာခြင်း၏ အနုတ်
လက္ခဏာများ ပြလာသည်။ တီဗွီကို လုံးဝမကြည့်ရန် ဆိုလိုခြင်း
မဟုတ်ပါ။ တစ်ဖက်စွမ်းရောက်မသွားစေရန်၊ အတိုင်းအတာ ကျော်လွန်
မသွားစေရန် သတိထားရပေလိမ့်မည်။ ပစ္စိမပဋိပဋာ လမ်းစဉ်အကျိုးကို
လက်တွေ့ ခံစားနိုင်ရန် ကြိုးစားကြည့်ရမည်။

ကိုယ်ပိုင် အလင်းရောင်ရှိသော ပိုးစုန်းကြူးသည်ပင် မပျံသန်း
ပါက ရောင်ဝါပျောက်ရ၏။ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှု နည်းသူတို့သည်
လည်း ဦးနှောက်နှင့် စိတ်နှလုံးအုံ့ခဲကာ ငြိမ်စိစိနှင့် ရှုပ်ထွေးပွေလီနေ
လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်မဲ့ အချိန်များတွင် မိမိ၏ ကိုယ်ကာယ
ကြံ့ခိုင်မှု၊ ဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အားကစားခြင်းနှင့် အစားထိုးသင့်
ပါသည်။ အားကစားခြင်းကြောင့် ခံစားလာရမည့် လျင်မြန်ဖျတ်လတ်မှု၊
ဟာသပြက်လုံးတို့ စိတ်ရွှင်လန်း ပျော်ရွှင်မှုတို့သည် တီဗွီထဲမှ ကျန်းမာ
သန်စွမ်းမှုထက် ပို၍ ပျော်ရွှင်စရာကောင်းပေလိမ့်မည်။

မျက်မှောက်ခေတ် ကျောင်းသားအနည်းစုသည် ဘဝရှေ့ရေ
ကောင်းမွန်နိုင်ရန်အတွက် စာကို အင်မတန် အင်မတန် ကြိုးစားကြ
သည်။ စားချိန်၊ အိပ်ချိန်မှလွဲ၍ ကျန်အချိန်များတွင် စာကိုသာ
သဲကြဲ မဲကြီး ခွဲကြီးကြီးဖြင့် လေ့လာကြသည်။ တင်းလွန်းသော
စောင်းကြိုးသည် ပြတတ်သကဲ့သို့ ဝိရိလွန်သူတို့အတွက် အောင်မြင်မှု
ပန်းတိုင်သည် မရေမရာ။ လောကတွင် စည်းစနစ်များစွာရှိ၏။
ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများအဖို့ စာကျက်ချိန် စာကျက်၊ ကစားချိန်တွင်
ကစားရမည်။ တင်းမာမှုနှင့် ဖြေလျော့မှုတို့ ဘက်မျှစေအောင် ဆောင်
ရွက်ရပေမည်။

စာပေလေ့လာမှုနှင့် အားကစားလှုပ်ရှားမှုကို ဟန်ချက်ညီညီ
မျှမျှတတ ခွဲခြားဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အားကစားခြင်းကြောင့်
ဦးနှောက်ကြည်ကာ ဉာဏ်အားထက်က အတွေးသွက်မည်။ ထို့ကြောင့်
စာကိုရလွယ်မည်။ မှတ်ဉာဏ်အားကောင်းကာ မေ့ရန်ခဲယဉ်းမည်။
အခက်အခဲတို့သည် အလိုအလျောက် လွယ်ကူလာပေမည်။ ထိုအခါ
ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်သည် စေ့စေ့တွေးစရာမလိုဘဲ ထင်းထင်း
လင်းလင်းကြီး ပေါ်လာပေလိမ့်မည်။ ဒဂါးတစ်ပြား၏ ခေါင်းနှင့်ပန်း
သည် တစ်သားတည်းရှိသကဲ့သို့ ကျောင်းသားလူငယ်နှင့် အားကစား
သည်လည်း ကွဲကွာထား၍ မရပေ။

အားကစားလှုပ်ရှားမှုတွင် လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ ရေကူးခြင်းကဲ့သို့
သော တစ်ဦးချင်းပြုလုပ်ရမည့် အားကစားတို့သည် တစ်ကိုယ်ရေ
ကြံ့ခိုင်မှု၊ စိတ်တည်ငြိမ်မှု၊ အာရုံစူးစိုက်မှု အကျိုးတို့ကို ဖြစ်စေသည်။
ဘောလုံးကန်ခြင်း၊ ခြင်းခတ်ခြင်းကဲ့သို့သော အစုအဝေးအသင်းနှင့်

ကစားရသော အားကစားတို့က စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ အပေးအယူမှု၊ စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ မိတ်ဆွေတိုးပွားမှုတို့ကို ရစေပါသည်။ အသင်းအဖွဲ့ ပုံစံဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ရသောကြောင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကောင်း မဟုတ်ဘဲ ကစားသမား အားလုံး ညီတူညီမျှ ကောင်းမွန်ရန် ကြိုးပမ်းရ၍ အများအကျိုး ရှေးရှုဆောင်ရွက်လိုသည့် အလေ့အကျင့်များကို ရရှိစေ ပါသည်။

အားကစားရာတွင် သန့်ရှင်းသော ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် တရားသဖြင့် အနိုင်ယူရပေလိမ့်မည်။ “အနိုင်အရှုံးသည် ပဓာနမဟုတ်၊ ယှဉ်ပြိုင် ခြင်းသည်သာ အဓိက” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း သန့်ရှင်းဖြူစင်သော အားကစားစိတ်ဓာတ်ကို မွေးမြူရမည်။ တစ်ဘဝတစ်နပ်စာအတွက် တားမြစ်ဆေး၊ ဘေးဖြစ်ဆေးတို့ကို အသုံးပြု၍ အရည်အချင်းအတူဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ယူခြင်းမျိုးကို ရှောင်ရှားရပေမည်။ အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး သော စိတ်ဓာတ်၊ လှေခွက်ချည်းကျန် အလံမလှဲ ကြံ့ခိုင်သော စိတ်ဓာတ်အပြည့် ထားရပေမည်။

ယနေ့ တတိယကမ္ဘာကြီးတွင် အားကစားစိတ်ဓာတ် အပြည့် အဝနှင့် အားကစားလှုပ်ရှားမှုသည် ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်ခြင်း၏ အပေါင်းလက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာသာဓက တစ်ခုကို တင်ပြလျှင် အင်အားကြီးနိုင်ငံနှစ်ခုဖြစ်သော တရုတ်နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ယခင်က အမြင့်ကွာခြားလွန်းသော ကမ်းပါးနှစ်ခုကဲ့သို့ ဆက်နိုင်အောင် ကြိုးစား၍ မရခဲ့ပေ။ သို့သော် ၁၉၆၆ ခုနှစ် ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့တွင် ပြုလုပ်သော ကမ္ဘာ့အိုလံပစ်ပွဲကြီးအပြီးတွင် ‘ပင်ပေါင် သံတမန်နည်း’ အရ ညီညွတ်သွားကြပါသည်။ အားကစားစိတ်ဓာတ်၏ အကျိုးရလဒ်

ပင်တည်း။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် “မြန်မာ့အားကစား ကမ္ဘာကိုလွှမ်း စေရမည်” ဟူသော ရည်မှန်းချက်ဖြင့် အားကစားလှုပ်ရှားမှုများကို အမျိုးသားရေးအသွင်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ မြန်မာ့အနာဂတ် လှပရန် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဖြစ်လာမည့် ယနေ့ သူငယ်တို့တွင် မိမိ၏ အစွမ်းအစကို ဖော်ထုတ်ပြသရသော၊ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည် စိတ်ချမှုရှိသော စိတ်အားမျိုး ရှိရပေမည်။ ထို့ကြောင့် အားကစားနှင့် ကာယပညာ ဦးစီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ အားကစား အဖွဲ့ချုပ်များက ကြီးမှူး၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း နွေရာသီအခြေခံနှင့် အဆင့်မြင့်အားကစား သင်တန်းများဖွင့်ကာ လူငယ်များထံမှ ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သော နိုင်ငံ့ဂုဏ်ဆောင် အားကစားသမားကောင်းများကို လေ့ကျင့်မွေး ထုတ်ပေးပါသည်။ မြန်မာ့အားကစားအဆင့်မြင့်ရေးအတွက် မြှင့်တင် ပေးနေပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ယခုအခါ အပြေးလေ့ကျင့်နေကြ သော လူငယ်များ၊ ကျန်းမာရေးအတွက် ကြက်တောင်ရိုက်၊ ဘောလုံး ကန်၊ ခြင်းခတ်နေကြသော လူငယ်များ၊ အားကစားဝတ်စုံများဖြင့် ကျောပိုးအိတ်ကလေးများ လွယ်ကာ အားကစားရုံသို့ ဦးတည်သွား နေသော လူငယ်များကို နေ့စဉ် ဓူဝမြင်ကြရသည်။ အားကစားရုံထဲမှ လူငယ်တို့၏ မာန်သွင်းသံတို့ကလည်း အားမာန်အပြည့် ထွက်ပေါ်နေ ပါပြီ။ လူငယ်တို့သည် အားလပ်ချိန်များတွင် မတွေ့ဝေတော့၊ မလေ ပေတော့။ အားလပ်ချိန်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝါသနာပါရာ အားကစားဖြင့် ဖော်ထုတ်ပြသကြပြီ မဟုတ်ပါလော။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော် လူငယ်တို့သည် အဖိုးတန်သော တလူလူလွင့်နေသော မိမိ၏ဘဝ အညွန့်အဖူး ဆက်လက်ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးရန် အားကစားကို မပစ်ပယ်ဘဲ လတ်ထွဲထားရမည်။ အားကစား စိတ်ဓာတ်ဖြင့် လူသားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကို တည်ဆောက်ရမည်။ အားကစားနည်းနှင့် စည်းလုံးခြင်းကို မဖြိုခွဲရာ။ အားကစားကြောင့် ကောင်းကျိုးသည် ရောက်လာ၍ ဆိုးကျိုးကို ပျောက်ကွယ်စေရမည်။ သန့်ရှင်းမြင့်မြတ် ကြံ့ခိုင်သော အားကစားစိတ်ဓာတ်များနှင့်အတူ မိမိအရေး၊ နိုင်ငံအရေး၊ တိုင်းရင်းသား အရေးတို့ကို ထမ်းဆောင်ကြမည့် လူငယ်များသည် လာခြင်းကောင်းသော အနာဂတ်ကို ဖန်တီးနိုင် ကြပါစေဟုသာ မေတ္တာပို့ဆုတောင်းရင်း လက်တွေ့ကွင်းဆင်း ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပါသတည်း။ ။

* * *

ကျောင်းသားခဉ် မြင်ထွင်းများ

(မနန်းအေးအေးလင်း ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)
(တစ်နိုင်ငံလုံး ပဉ္စမဆုရ ဂုဏ်ထူးရှင်)

မရပ်မနား ရွေ့လျားနေသော တိုင်ကပ်နာရီမှ ရှစ်နာရီထိုးသံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ကျွန်မသည် ဖတ်လက်စစာအုပ်ကိုပိတ်ကာ အချိန်စာရင်းကို ဂရုတစိုက် လှန်လိုက်သည်။ မှတ်စုစာအုပ်များနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းစာအုပ်များကို လွယ်အိတ်ထဲထည့်၍ ပုံနှိပ်စာအုပ်များကို ထမင်းဘူးနှင့် ရေဘူးထည့်ထားသော ခြင်းထဲသို့ ထည့်လိုက်၏။ ပြီးလျှင် လွယ်အိတ်နှင့် ခြင်းတို့ကို ဘုရားစင်ရှေ့တွင် ထားလိုက်သည်။ နံနက်စာကို သုတ်သုတ်စားပြီးသောအခါ ရင်ဖုံးလက်ရှည်အဖြူနှင့် လုံချည်စိမ်းကို ကမန်းကတန်း ဝတ်လိုက်သည်။ အမေက ဖွာနေသော ဆံပင်များကို သပ်သပ်ရပ်ရပ်ဖြစ်စေရန် ဖြီးသင်ပေးပါသည်။ ဘုရားကို ဦးချအပြီးတွင် အမေ့ကို နှုတ်ဆက်လိုက်၏။ ထို့နောက် လွယ်အိတ်ကို စလွယ်သိုင်းလျက် လက်တစ်ဖက်က ခြင်းကိုဆွဲကာ ပညာရည်နို့ သောက်စို့ရန်အတွက် မိခင်ကျောင်းတော်ကြီးဆီသို့ ခြေလှမ်းကျတို့ဖြင့် ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

ပြည်နယ်ရုံးကြီးဘေးရှိ ကတ္တရာ လမ်းမကြီးအတိုင်း တစ်ယောက် တည်း သွက်သွက်လေး လျှောက်လာမိသည်။ ရုံးကုန်းထိပ် အပိုင်းတွင် တပ်မတော်သား တစ်ဦးနှင့် ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် တိုင်းရင်းသား တိုင်းရင်းသူ တစ်ဦးစီတို့ လက်တွဲကာ မြောက်ထားဟန်ရုပ်တုကြီးက

၁၁၂ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

ထီးထီးမားမား ရှိနေသည်။ ရုပ်တုကြီးကား တပ်နှင့်ပြည်သူတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ဖော်ဆောင်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ရုပ်တုအောက် အပိုင်းအတွင်းတွင် ရောင်စုံပန်းတို့ ဖူးပွင့်ဝေဆာနေကြသည်။ လူတို့၏ ဖန်တီးမှုဖြင့် စနစ်တကျ ပွင့်လန်းဝေဆာနေကြသော ပန်းကလေး များသည် မြို့တော်ဘားအံ၏ အလှကျက်သရေကို တိုးပွားစေပါသည်။

ရုံးကုန်းဆင်းလမ်း၏ ဟိုမှာဘက်တွင် ရဲရဲနီနေသော ကြက်ခြေ ခတ်ပုံ အဆောက်အအုံကြီးက ပြည်နယ် ကြက်ခြေနီရုံး၏ဂုဏ်ကို ထင်ပေါ်စေပါသည်။ ရုံးရှေ့ပန်းခြံထဲတွင် ဖြူ နီ ဝါ ခရမ်း ရောင်စုံ ပန်းတို့က အစွမ်းကုန် ဖူးပွင့်နေကြသည်။ ပန်းများကြားတွင် လိပ်ပြာငယ်ကလေးများ၊ ပျားပီတုန်းများက ဟိုမှသည်မှ ရစ်ဝဲ နေကြသည်။ ဒီမှာဘက်တွင် ဇွဲကပင် ခန်းမကြီးနှင့် ဇွဲကပင် ပန်းဥယျာဉ်တို့ကို ပေါင်းစည်းစွာ တွေ့မြင်ရသည်။ ပန်းခြံတွင်းရှိ မြကန်သာ၊ ငြိမ်းစေ၊ အပန်းဖြေနှင့် ပန်းဝတ်မှု စားသောက်ဆိုင်တို့ဆီမှ မြို့ပြတေးသွား များက ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပျံ့လွင့်နေသည်။

ပန်းခြံပတ်လည်တွင် မလေးရှား ပိတောက်ပင်ကလေးများက ဝန်းရံထားသည်။ အပင်အောက်ရှိ ခုံတန်းကလေး အချို့အပေါ်တွင် နံနက်စောစော လမ်းလျှောက်ထွက်သူအချို့တို့ နားနေမကြသည်။ စားသောက်ဆိုင်အတွင်း စားသောက်နေသူများက တေးသီချင်းသံစဉ် တွင် နစ်မြောရင်း ပန်းခြံအတွင်း သဘာဝရွှေခင်းများကို ငေးမောနေ ကြသည်။ ရောင်စုံ ဒန်းကလေးများနှင့် သစ်ကုလားအုတ်ပုံ လျှောကြီး တို့မှာ စီးသူမရှိ၍ အထီးကျန်ဆန်နေသည်။ ငြိမ်သက်နေသော လျှောကြီးကိုကြည့်ရင်း ခံစားလွယ်သော နှလုံးသားက ခေါင်းညောင်း

ခနသည့် သစ်ကုလားအုတ်အား သနားပိုမိပါသည်။

ပန်းခြံထောင့်တွင် လေရဟတ်ကလေးက လေပြည်နုနုကြောင့် နှေးကွေးစွာ လည်ပတ်နေသည်။ ရေပန်းကလေးများကလည်း လှပစွာ ဖွာကျနေသည်။ စိမ်းမြသော ဘေးမဲ့ငါးလွှတ်ကန်၏ ကမ်းစပ်တွင် စီးသူမဲ့လှေကလေးမှာ အနားယူနေသည်။ ဇွဲကပင်ခန်းမကြီးသည်ကား ချယ်ရီပင်ကလေးများနှင့် ပနံ့ရနေသည်။ ခန်းမဆီသို့သွားရာ လမ်း တစ်ဖက်တစ်ချက်စီတွင်လည်း ရေတမာပင်ကလေးများက စီရရီ တန်းနေသည်။ ရေတမာပင်များကြား မီးတိုင်ထက်ရှိ မာကျူရီ ဖန်မီးလုံးကြီးများက မြို့ပြ၏ သင်္ကေတတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြို့တော်ဘားအံမြို့၏ နေရာတိုင်းမှနေ၍ မာယာရှင် ဇွဲကပင်ကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် မြင်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ ကြာအင်း တောင်မျိုးနှင့် တူယှဉ်တွဲနေသော ဇွဲကပင်ကို ကန်သာယာရေပေါ် တံတားဆီမှကြည့်လျှင် အလှပဆုံးဟု ထင်ပါသည်။ နံနက်ဦး၏ ရောင်နီဖူးကလည်း ဇွဲကပင်၏ အရှေ့ဖက်ဆီမှ ပွင့်အာလာပေပြီ။ ပြာမှိုင်းမှိုင်း ဇွဲကပင်တောင်ရိပ်က ကြည်လှသော ကန်ရေပြင်ထက်တွင် အရိပ်ထင်နေ၏။ ကန်ထဲ၌ မရမ်းပြာဗေဒါတို့က အစွမ်းကုန် လှနေကြသလို ကြာပန်းကလေးများကလည်း ဖူးပွင့်နေကြသည်။ ရေကစားနေကြသော စစ္စလီငှက်၊ မောင်တင်ငှက်၊ ဟင်္သာငှက်၊ မယ်ညို ငှက်ကလေးများသည် ပလိပ်လာနှင့် စီစီညံနေကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စစ္စလီငှက်ကလေးများသည် အလန်တကြား ပျံတက်သွားတတ်သေး၏။ နံနက်ခင်း လေပြည်နုနုက ကန်ရေပြင်ထက်ကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ် လာသည်။ နေပြည်နုနုအောက်တွင် လတ်ဆတ်သော လေပြည်

သန့်သန့်ကို ရွှေရွက်လိုက်ရသဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး လန်းဆန်းသွားပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်က ပေါ့ပါးသလို ခြေလှမ်းများက အားမာန်ပြည့်သည်။ ပညာပန်းဖူးကို အရခူးမည့် အသိဉာဏ်နှင့် ဦးနှောက်တို့ကလည်း ကြည်လင်ထက်မြက်နေသည်။

စိမ်းညိုမှိုင်းပြာနေသော ကုန်းမြင့်အထက်တွင် တည်ရှိသော တနင်္ဂနွေ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ လက်ဝါးကပ်တိုင်ပုံ အမှတ်အသားကို အဝေးမှလှမ်းမြင်နေရသည်။ ရွှေဘိုဘုန်းကြီးကျောင်းသည် သစ်ရိပ်၊ ဝါးရိပ်တို့နှင့် အေးမြနေသည်။ ထို့ထက်ပို၍ ဗုဒ္ဓ၏ တရားရိပ်က ပို၍အေးမြနေပါသည်။ ရွှေဘိုဘုန်းကြီးကျောင်းနံဘေးမှဖြတ်အလာတွင် စေတီဆီမှ ဆည်းလည်းသံသာလေးက ပျံ့လွင့်လာသည်။ ကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိ ထိုစေတီကို စိတ်ဝယ်ရည်စူးကာ အာရုံနှင့် ရှိခိုးဦးချလိုက်ပါသည်။

ထိုမှတဖန် လျှောက်လာရင်း ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးနားသို့ ရောက်လာပါသည်။ ထာဘီနီဝတ် သူနာပြုဆရာမ တချို့ကို မြင်ရသည်။ ကိုယ်ပိုင်ကားနှင့်တစ်မျိုး၊ ဆိုင်ကယ်နှင့်တစ်ဖုံ၊ စက်ဘီးနှင့်တစ်သွယ်၊ ခြေကျင်နှင့်တစ်ဖုံ လာကြသော ဆရာဝန်၊ ဆရာမများအား မြင်ရသော အခါ အားကျစိတ်များဝင်မိသည်။ အားကျစိတ်နှင့်ယှဉ်၍ စာမြန်မြန် သင်ချင်လာပြီး ကျောင်းသွားစဉ် ခြေလှမ်းတို့က ပိုမိုသွက်လက်လာသည်။

ဆေးရုံရှေ့ပန်းခြံသည် နုသစ်သော ရောင်ခြည်ဦးအောက်တွင် လှပနေသည်။ ပန်းခြံတွင်း၌ ကျန်းမာရေးပညာပေးဆိုင်ဘုတ်ကြီးများကို စိုက်ထူထားသည်။ လှပသော ပန်းကလေးများနှင့် ထုံသင်း

မွှေးကြိုင်သော ပန်းရနံ့တို့သည် လူနာတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ကုစားပျော်မွေ့စေနိုင်မည်။ မက်ဒီကယ်အပေါ် ထပ်မှ ခံရခက်စွာ အော်ဟစ်လိုက်သော လူနာတစ်ဦး၏ ဝေဒနာသံသည် သာယာသော နံနက်ခင်း၏ အလှကို အကျည်းတန်သွားစေသည်။ ဆေးဝယ်ရန် ခပ်သုတ်သုတ် ထွက်လာသော သူတစ်ဦးက 'ဦးနှောက်ထဲ ငှက်ဖျားပိုးဝင်တာ' ဟု ရေရွတ်သွားသဖြင့် လမ်းပေါ်တွင် သွားလာနေကြသူများ စုတ်တသပ်သပ်ဖြစ်သွားကြသည်။ ကျွန်မရင်တွင်း၌လည်း စာနာသနားစိတ်များ ဖြစ်ထွန်းလာကာ သတ္တဝါခပ်သိမ်း ကျန်းမာ့ပျမ်းသာကြပါစေ' ဟူ၍ တီးတိုး ဆုတောင်းလိုက်မိသည်။ အသိထဲတွင်လည်း 'လူသားတွေရဲ့ အသက်ကို ကယ်တင်တဲ့ ဆရာဝန်မကြီး ဖြစ်ကို ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမည်' ဟု တေးထားလိုက်သည်။

ဆေးရုံကြီးအလွန် မီးသတ်ကုန်းမှ ဆင်းလာသောအခါ မိခင်ကျောင်းကြီးသို့ ခြေလှမ်းမိပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မနည်းတူ ကျောင်းသူကျောင်းသားပေါင်း များစွာတို့သည်လည်း ပညာဆည်းပူးရန် ကျောင်းတော်ကြီးဆီသို့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် လာရောက်ကြသည်။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် အရာရှိကြီးတို့၏ သားသမီးများ၊ အလုပ်သမားတို့၏ သားသမီးများ၊ ချမ်းသာသူတို့၏ သားသမီးများ၊ ဆင်းရဲသူတို့၏ သားသမီးများ စသည်ဖြင့် အလွှာပေါင်းစုံမှ လူတန်းစားမျိုးစုံတို့၏ သားသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ အဆင့်အတန်းချင်း မည်မျှပင် ကွာခြားကြစေကာမူ မိခင်ကျောင်းတော်ကြီး၏ ရင်ခွင်တွင်းသို့ ရောက်လာကြသောအခါ တူညီဝတ်စုံအဖြူ အစိမ်းနှင့် တပြေးတည်း၊ တညီတည်း သီအိမ်ကိုရင်း၊ မောင်နှမရင်းများသဖွယ် ဖြစ်သွားကြသည်။

၁၁၆ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

'မြရတနာ'ဟု အမည်ပေးထားသော မူကြိုကျောင်းထဲတွင်မူ အဖြူရောင်နှင့် မိုးပြာရောင် ဝတ်ဆင်ထားသော ကလေးငယ်ကလေးများ သံပြိုင်သီချင်းအော်ဆိုနေကြသည်။ ကျောင်းကြိုပိုပေးသည့် ပုခင်ကို အငိုလိုက်နေသော ကလေးငယ်တစ်ဦးအား သွက်လက်သော သူ၏ သူငယ်ချင်းက ချော့မော့နေသည်။ ကျောင်းလမ်းမအတွင်းတွင် ကားကြီး၊ ကားငယ်၊ ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီး၊ ဆိုက်ကား၊ မြင်းလှည်းတို့နှင့် ရှုပ်ယှက်ခတ်နေသည်။ မူလတန်း ကလေးငယ်လေးများ၏ 'မြကြေးမုံ' ဆောင်နှင့် ကျောင်းကြီးကို လမ်းမကြီးက ခြားထား၏။ လမ်းဖြတ်ကူးသော မူလတန်းကလေးငယ်များ ယာဉ်အန္တရာယ် ကင်းရှင်းရန်အတွက် ယာဉ်ထိန်းရဲတစ်ဦးက နေ့စဉ်လာရောက် စောင့်ရှောက်ပေးပါသည်။

ငြိမ်းအေးသော 'မြကြေးမုံ' အဆောင်နံဘေးတွင် ကလေးများ ကစားရန် ပန်းခြံငယ်လေးရှိ၏။ ပန်းခြံအတွင်း၌ ဒန်းစီးနေသူတို့က စီးကြသည်။ လွဲပေးသူတို့ကလည်း အားကုန် လွဲနေကြသည်မှာ အသည်းယားစရာပင်။ စီးစောစီးနေကြသူများကလည်း စီးကြသည်။ ကွပ်ပျစ်ပေါ်တွင် ဝိုင်းဖွဲ့စကားပြောသူတို့ကလည်း ပြောနေကြသည်။ အကြောက်ကင်းစွာဖြင့် အမြင့်ထက်မှ လျော့စီးသူတို့ကလည်း စီးနေကြသည်။ ပြေးလွှားပျော်ပါး ကစားနေကြသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားငယ်ကလေးတို့ကြောင့် ပန်းခြံကလေးမှာ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသည်။ အပြစ်ကင်းစွာ ရယ်မောပျော်ရွှင်နေကြသော ကလေးငယ်လေးများ၏ ငွေစန္ဒာ မျက်နှာကလေးများသည် ကြည်လင်လန်းဆန်းနေသည်။ သဘာဝ ပန်းရောင်စုံကလေးများက ဖူးပွင့်မွှေးကြိုင်နေသည်။ ကျောင်း ဥယျာဉ် အတွင်း၌လည်း ဥယျာဉ်မူးဆရာ၊ ဆရာမတို့

ပြုစုပျိုးထောင်ထားသော ပန်းငယ်ကလေးများကလည်း သဘာဝပန်းကလေးများနှင့်အပြိုင် ဝေဆာနေကြသည်။ သဘာဝပန်းကလေးများ၏ ရနံ့က မွှေးကြိုင်သလို ကျောင်းတော်ကြီး၏ ကောင်းသော ဂုဏ်သတင်းကလည်း သင်းယျှလှိုင်နေပါသည်။

မိခင်ကျောင်းတော်ကြီးရှေ့ မရိုးပင်အောက်ရှိ ဘုတ်ခုံပေါ်တွင် ကျောင်းသားကြီးများ ဝိုင်းဖွဲ့ စကားပြောနေကြသည်။ စက်ဘီးအပ်ရာ နေရာတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့၏ များလှစွာသော စက်ဘီးတို့က စနစ်တကျ စီတန်းနေသည်။ ကျောင်းတော်ကြီးရှိရာ ကုန်းကမူကလေးထက်သို့ တက်လာရာ "အမှတ်(၁) အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၊ ဘားအံမြို့"ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီးက ဆီးကြိုနေသည်။ ရုံးခန်းရှေ့ရှိ အလံတိုင်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်အလံကြီးက တလူလူလွင့်နေသည်။ အလံတော်ကြီးအောက် ဘေးတစ်ဖက်တွင် ဝါ၊ စိမ်း၊ နီ၊ ပြာ အလံငယ်လေးများနှင့် ကျန်တစ်ဖက်၌ တာဝန်ကျသော အသင်း၏ အလံငယ်ကလေးက တလူလူလွင့်နေသည်။

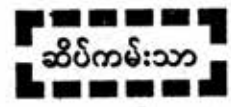
ကျောင်းကြီးရှေ့ အရောက်တွင် လျှပ်စစ်ခေါင်းလောင်းသံက ကျယ်လောင်စွာ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ကျောင်းတက်ခေါင်းလောင်းထိုးပြီ။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် မိမိရောက်နေသော နေရာမှ စာသင်ခန်းဆီသို့ ကတိုက်ကရိုက် သွားကြသည်။ မကြာမီ နိုင်ငံတော်သီချင်းဆိုရန် အလှည့်ကျသော အလယ်တန်းကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူကလေးများက 'မြသံလွင်' ခန်းမဆီသို့ စီတန်း၍ ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မသည် ဆရာ၊ ဆရာမများနားနေခန်းတွင် အိမ်စာစာအုပ်များတင်ပြီး စာသင်ခန်းထဲသို့ ဝင်လာခဲ့သည်။ စာသင်ခန်းမှ

လှမ်းမြင်နေရသော ပန်းခြံလေးသည် ကျောင်းလာစဉ်ကနှင့်မတူ။
လုံးဝ ကွာခြားသွားသည်။ ပန်းခြံကလေးသည် ငြိမ်သက်နေသလို
မရိုးပင်ကြီးကလည်း တိတ်ဆိတ်နေသည်။

သိက္ခာရှိသည့် နာရီစင်မှ ကိုးချက်တီးသံမြည်လာပါသည်။
မရှေးမနှောင်းမှာပင် ဒုတိယ ခေါင်းလောင်းထိုးသည်။ 'မြသံလွင်'
ခန်းမကြီးဆီမှ နိုင်ငံတော်သီချင်းနှင့်အတူ စန္ဒရားသံက ငြိမ်ညောင်းစွာ
ထွက်ပေါ်လာသည်။ တစ်ကျောင်းလုံး အပ်ကျသံပင် မကြားရအောင်
တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သွားသည်။ သီချင်းသံအဆုံးမှာ အားလုံး ဦးညွတ်
လိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် အတန်းပိုင်ဆရာမကို 'မင်္ဂလာပါ' ဟု
နှုတ်ခွန်းဆက်လိုက်ကြကာ စာသင်ရန် စာအုပ်များ ထုတ်လိုက်ပါသည်။

ကျောင်းတက်ရသော နေ့သည် ကျွန်မအတွက် မင်္ဂလာနေ့ပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းပျော်သူကျွန်မသည် နံနက်တိုင်းလိုလို ကျောင်း
သွားစဉ် မြင်ကွင်းများနှင့် တွေ့ကြုံထိတွေ့နေရ၏။ သို့သော် ထို
မြင်ကွင်းများသည် ကျွန်မအတွက် ရိုးအိသွားခြင်းမရှိပါ။ သောက်လေ
သောက်လေ ငတ်မပြေသော ဆားငန်ရေလိုပင်။ နေ့စဉ် မြင်ရလေ၊
ဤမြင်ကွင်းများကို ကျွန်မ စွဲမက်လေပင်။ မွေးရပ်ဌာနေ ဘားအံမြေ၏
လှပသောရှုခင်းများနှင့် သာယာကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော ကျောင်း
တော်ကြီး၏ အလှပသာဒများသည် ကျွန်မ၏ ရင်ထဲ၊ အသည်းထဲတွင်
အစဉ်အမြဲ စွဲမြဲတွယ်တာနေမည် ဖြစ်ပါတော့သည်။

* * *

မနန်းအေးအေးလင်း ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်
(တစ်နိုင်ငံလုံး ပဉ္စမဆု)

ယနေ့သည် ကျွန်မ၏ မွေးမိခင် အမိုး၏ မွေးနေ့ ဖြစ်ပါသည်။
မွေးနေ့ရောက်တိုင်း သက်စေမီးထွန်းခြင်း၊ ငါးလွတ်ခြင်းတို့သည်
အမိုး နှစ်စဉ်ပြုလေ့ရှိသော ဝတ္တရားများပင် ဖြစ်၏။ သံလွင်မြစ်
အတွင်းသို့ ငါးများသွားလွှတ်တိုင်း ကျွန်မသည် အမိုးနှင့်အတူ
လိုက်သွားမြဲ ဖြစ်သည်။ အမိုးသည် ငါးများကို လွှတ်ရင်း မိရိုးဖလာ
ဆုတောင်းမှုကို ပြုနေသည်။ မြစ်ထဲတွင် လွှတ်လပ်ပျော်မြူးစွာဖြင့်
ကူးခတ်သွားကြသော ငါးကလေးများကိုကြည့်၍ ကျွန်မက “နှင့်
အသက် တစ်ခါလွတ်၊ ငါ့အသက် ဆယ်ခါလွတ်” ဟူ၍ ဘေးမှ
မဆီမဆိုင် ရေရွတ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ရောက်နေသော ရွှေယာဉ်
မျှော်မြစ်ကမ်းပါးမှနေ၍ သာယာလှပသော ဆိပ်ကမ်းသာ၏ ပသာဒကို
ငေးမောရင်း ကျွန်မ၏ရင်ထဲ၊ စိတ်အာရုံထဲတွင် ခံစားမှုများစွာ၊
အံ့တွေးများစွာတို့ တိုးပွားလာပါတော့သည်။

သံလွင်မြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းနံဘေးရှိ တစ်ခုသော ကျောက်ဆောင်
ကြီး ထက်တွင် တည်ထားသည့် ရွှေယာဉ်မျှော်ဘုရားသည် ရွှေရောင်
တောက်ကာ သပ္ပာယ်နေသည်။ ဘုရားရင်ပြင်တွင်မူ ဘုရားဖူး
ဧည့်သည်တို့ဖြင့် စည်ကားလျက် သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသည်။ ဘားအံ

သဘောဆီပ်သည် ဘုရား၏ ခြေရင်းတွင် တည်ရှိနေသည်။ ဆီပ်ခံ
ဇောတံတားကြီး ဘေးတွင် ရေတပ်တိုက်ရေယာဉ်ကြီးက ကျောက်ချ
ထား၏။ မိန့်ဟင်္သာမော်တော်ကြီးသည် တိုက်ရေယာဉ် ဘေးတွင်
ရပ်နားနေသည်။ မြစ်ကမ်းစပ်တွင် လူကြီးလူငယ်အချို့ ရေချိုးနေကြ
သည်။ ရေကူးရင်း ရယ်ရယ်မောမော ကစားနေကြသော ကလေးငယ်
နှစ်ဦးကိုကြည့်ရင်း ကျွန်မသည် မရည်ရွယ်ပါဘဲလျက် ပြုံးမိပျော်မိ
သွားပါသည်။

တိုင်းရင်းဘာသာစကားအရ “ကမော့သျှူး” ဟု အမည်တွင်သော
မြစ်သံလွင်သည် ငြိမ်သက်စွာ စီးဆင်းနေသည်။ ဣန္ဒြေနှင့် စီးဆင်းနေ
သော သံလွင်နဒီသည် ဖတ်ခဲ့ဖူးသည့် ဘဝအားမာန် ကဗျာတေး
တစ်ပုဒ်ကို အမှတ်ရစေ၏။ “သံလွင်ရေစီး၊ ဒီခရီးကို ကြမ်းတယ်
လို့တော့ ထင်ပါနဲ့လေ။ သံလွင်မြစ်ဟာ၊ ဖျားပိုင်းမှာကြမ်း၊ လယ်မှာ
ဖြည်းလာ၊ နောက်ဆုံးမှာတော့၊ ညင်သာစွာနဲ့ စီးဆင်းတယ်” ဟူ၍
ဖြစ်သည်။ သံလွင်သည် ကုန်းမြင့်အထပ်ထပ်၊ တောင်တန်း အသွယ်
သွယ်၊ လျှိုမြောင်၊ ချိုင့်ဝှမ်းများစွာတို့ကိုဖြတ်ကာ ကြမ်းတစ်ခါ၊
ဖြည်းတစ်လှည့် စီးဆင်းခဲ့၏။ နောက်ဆုံးတွင် မုတ္တမကွေ့ထဲသို့
ညင်သာစွာ စီးဝင်သွားသည်။ ဘဝခရီးသည်များမှာ သံလွင်ရေစီးနှင့်
ဆင်ဆင်တူ၏။ အခက်အခဲ၊ အကွေ့အကောက်တို့နှင့်လည်း တွေ့ရ
မည်။ အနိမ့်အမြင့်တို့နှင့်လည်း ကြုံရမည်။ လောကဓံ၏ အကောင်း
အဆိုးတို့ကိုလည်း ရင်ဆိုင်ရမည်။ သံလွင်ကဲ့သို့ပင် ဘဝရေစီးတွင်
လေထန်ပါစေ၊ ရေဆန်ပါစေ၊ လှေကြုံမလိုက်လိုပါ။ တက်မရှိလျှင်
လက်နှင့်လှော်ကာ ဘဝပန်းတိုင်ဆီသို့ အရောက်ချီမည်။ ကြိုးစားမှု

အားမာန်တို့သည် တစ်နေ့ကျလျှင် ကောင်းသော ကံတရားအဖြစ်သို့
ပြောင်းလဲကာ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို အေးချမ်းစွာ ရောက်ရှိစေ
လိမ့်မည်။ သံလွင်ရေစီးများသည် ကျွန်မ၏ အားငယ်စိတ်များကို
ကြက်ပျောက် ငှက်ပျောက် ပျောက်သွားစေပါသည်။

ထိုစဉ် မော်လမြိုင်မှ ဆန်တက်လာသော သဘောသည်
ရှည်လျားသော ဥဩသံကိုဆွဲ၍ ကမ်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်လာသည်။
မကြာမီပင် သဘောဆိုက်လာ၏။ သဘောဆိုက်သည်နှင့် ဇောတံတား
ဝန်းကျင်တွင် ခရီးသည်များ၊ လာကြိုသူများ၊ ကုန်တင်ကုန်ချလုပ်သား
များ၊ ဈေးသည်များနှင့် ဖျားပန်းခတ်မျှ ဖြစ်နေသည်။ ဆိပ်ကမ်းထက်ရှိ
အအေးဆိုင်၊ စားသောက်ဆိုင်များဆီမှ ဈေးခေါ်သံများကလည်း
အလှအယက် သံပြိုင်ထွက်လာ၏။ ဆိပ်ကမ်းသာသည် အသက်ဝင်
နေသော ပန်းချီကားတစ်ချပ်နယ် ဖြစ်နေ၏။

ထိုလှုပ်ရှားမှုများတွင် အမှတ်မထင်ဘဲ ပေါက်ကွဲလှပြိုင်တစ်ခု
ပြင်းထန်၍ မြည်ဟည်းသွားသည်။ သို့သော် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်
မျှ တုန်လှုပ်သွားခြင်း မဖြစ်ဘဲ မိမိအလုပ်ကိုသာ ဆောင်ရွက်မြဲ
ဆောင်ရွက်နေကြ၏။ ထိုအသံသည်ကား ဘားအံသူ၊ ဘားအံသားတို့
နှင့် ယဉ်ပါးနေပြီဖြစ်သော သံလွင်တစ်ဖက်ကမ်းမှ မိုင်းခွဲ၍ တောင်ပြို
သံပင် ဖြစ်ပါသည်။ သံလွင်၏ ဟိုမှာဘက်ကမ်းရှိ ‘မြိုင်ကလေး’
ဘီလပ်မြေစက်ရုံ၏ မီးခိုးခေါင်းတိုင်မှ ညိုမှောင်ဝါကျင်သော မီးခိုးလုံး
ကြီးများသည် လေအစေ့တွင် တလှလူလွင့်နေ၏။ မြစ်အတွင်း၌
ပဲ့ချိပ်စက်လှေကလေးများ၏ စက်သံတို့သည် ဟိုမှသည်မှ ဆူဆူညံညံ
ထွက်ပေါ်နေသည်။ သည်ဘက်ကမ်းမှ ဟိုဘက်ကမ်းဆီ၊ ဟိုဘက်ကမ်း

မှ သည်ဘက်ကမ်းဆီသို့ လူးလာဖြတ်သန်းနေသော ပဲ့ချိပ်စက်လှေများ ထဲတွင် ခရီးသည်များ ပြည့်နှက်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အထက်မှ စုန်ဆင်းလာသော၊ အောက်အရပ်ဆီမှ ဆန်တက်လာသော လောင်းလှေများကိုလည်း တွေ့ရတတ်သေးသည်။

ဆိပ်ကမ်းသာတွင် 'သာမည'တောင်သို့ ဘုရားဖူးလာကြသော ကားကြီးကားငယ် အသွယ်သွယ်တို့သည် ဇက်ယာဉ်ပေါ်သို့ တစ်စီးပြီးတစ်စီး မောင်းတက်ကာ စနစ်တကျ နေရာယူနေသည်။ ဇက်ပေါ်တွင် ယာဉ်များအပြည့်တက်ပြီးသောခဏတွင် ဇက်ယာဉ်သည် ရေစီးအတိုင်း ကမ်းမှခွာ၏။ ရုတ်တရက်ကြည့်လျှင် ကားပဒေသာတန်းကြီးသည် သံလွင်မြစ်ပြင်၌ မျောပါနေသည်လားဟုပင် ထင်မှတ်မှားရ၏။ ခုတ်မောင်းနေသော ဇက်ယာဉ်ထက်မှ ကားငယ်ကားကြီး အသီးသီးတို့ကို ငေးမောရင်း ကျွန်မ၏အတွေးအိပ်မက်ထဲတွင် မကြာခင် တည်ဆောက်တော့မည့် သံလွင်မြစ်ကူးတံတားကြီးမှာရေးရေးပေါ်လာတော့သည်။

ကရင်ပြည်နယ်အလှ သံလွင်တံတားကြီးသာ တည်ဆောက်၍ ပြီးသွားပါလျှင် သံလွင်အရှေ့ခြမ်းနှင့် အနောက်ခြမ်းတို့ကို အိမ်ဦးနှင့်ကြမ်းပြင်ပမာ စိတ်လိုလက်ရ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ကူးနိုင်မည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ပို၍ အဆင်ပြေချောမွေ့ကာ မြို့ဘားအံသည်လည်း သာ၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပေလိမ့်မည်။ ခဏအကြာတွင် ဆိပ်ကမ်းသာသို့ ဇက်ယာဉ်ကြီး ဆိုက်ကပ်လာ၏။ ဇက်ပေါ်မှ ဆင်းလာသော ကားများထဲတွင် ဘုရားဖူးညွှတ်သည်တို့ကို တွေ့ရသည်။ ခရီးပန်း၍ နွမ်းနယ်နေကြသော်လည်း 'သာမည'တောင်သို့ရောက်ခါနီး

ပြီဟူသော အသိကြောင့် ထင်သည်။ ဘုရားဖူး ညွှတ်သည်တို့၏ မျက်နှာပြင်တွင် ပျော်ရွှင်မှု အရိပ်အယောင်များ ထင်ဟပ်၍နေပါသည်။

ရွှေယာဉ်မျှော်ရင်ပြင်ထက်တွင် ဖားနှင့် နဂါးတို့ ငြိမ်သက်စွာ ပန်ရနေကြသလို ဟိုမှာဘက်ရှိ 'မိခံတောင်'သည်လည်း ခန့်ထည်စွာ တည်နေ၏။ သံလွင်မြစ်ကမ်းနံဘေး၌ ကျယ်ပြန့်လှသော သဲဇောင်ပြင်ကြီး ဖြစ်ထွန်းနေသည်။ သောင်ပြင်ထက်တွင် ကိုင်းသမားတို့ ခိုက်ပျိုးထားသော ရာသီလိုက် သီးနှံပင်တို့သည် စိုပြည်စိမ်းလန်းကာ ရှင်သန်နေကြသည်။ စိမ်းစိုလန်းဆန်းနေသော ကိုင်းခင်များကြားတွင် တဲစုစုအိမ်ကလေးများကို ဟိုမှသည်မှမြင်ရ၏။

ဆိပ်ကမ်းသာ၏ အရှေ့ဘက်ရှိ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းအောက်တွင် ပြာလဲ့လဲ့ 'ဒေါနတောင်တန်းကြီးကို မှုန်ရီဝိုးတဝါး မြင်နေရသည်။ ဖြူဖွေးတောက်ပသော တိမ်စိုင့်ကြီးများ အုပ်ဆိုင်းလျက် မြူခိုးများ ရစ်သိုင်းနေသော ဒေါနတောင်ပြာတန်းကြီး၏ သာယာလှပမှုကို ယစ်မှူးမိသောအခါ လွမ်းဆွတ်ကြည့်နူးခြင်းကို ခံစားရသည်။ ဘာဖြစ်ခဲ့မှန်း မသိနိုင်တော့။ အတိတ်ဘဝကို လွမ်းတသသ ဖြစ်လာရသည်။ စိမ်းညိုရောင်တောင်သေလာများထက်တွင် ရဲရဲနီနေသော မီးတန်းကလေးများကို တွေ့မြင်ရသည်။ ငယ်ငယ်တုန်းကဆိုလျှင် တောင်ပေါ်မှ မီးနီတန်းကလေးများကို မြင်ရပြီဆိုလျှင် သူငယ်ချင်းများနှင့် ဝိုင်းဖွဲ့ကာ "တောင်ပေါ်မှာ မီးလောင်ပြီ၊ ပြေး-ပြေး" ဟူ၍ အော်ဟစ်ကာ ပြေးလွှားပျော်ပါး ကစားခဲ့ကြ၏။ အပူပင်ကင်း၍ အပြစ်ကင်းသော ကလေးဘဝဖြစ်၏။ ပျော်မြူးခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းတို့ကို ပြန်လည်ခံစားမိသည်။ အာရုံထဲတွင်လည်း ပေါ့ပါးစွာ လှုပ်ရှားနေသော ပုံရိပ်ဟောင်း

များကို ထင်းထင်းလင်းလင်း မြင်ယောင်လာမိသည်။

သံလွင်မြစ်ကမ်းပါး တစ်လျှောက်တွင် ကမ်းပါးကို ရေတိုက်စားခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ကွန်ကရစ်ကမ်းပါးကို တည်ဆောက်ထားပြီးဖြစ်သည်။ အချက်ကျကျ ထွက်ပေါ်လာသော သံလွင်ကမ်းမှ လှိုင်းခတ်သံကလေးများကိုလည်း ကြည့်နူးဖွယ် နားဆင်နေမိသည်။

ဝင်လုလုနေမင်းသည် ရောင်ခြည်တန်းကလေးများဖြင့် ကွန်မြူးနေပါသည်။ မြစ်ပြင်ထက်မှာ ဖြာကျလာသော ရောင်ခြည်လဲ့လဲ့တို့သည် လှိုင်းကြက်ခွပ်ကလေးများကြောင့် လူးလွန်နေသည်။ နေရာတိုင်းသည် သာယာနေ၏။ အိပ်တန်းတက်ရန် ပျံသန်းလာကြသော ဗျိုင်းအုပ်ကလေးများကြောင့် ဆိပ်ကမ်းသာ၏ သဘာဝအလှကား ပိုမို၍ ပြီးပြည့်စုံသွားပါသည်။

ကျွန်မတို့သည် ဘုရားတွင် လိုရာဆုတောင်းပြီး ဦးချကာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။ လွမ်းဆွတ်ကြည့်နူးခြင်း၊ လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်ခြင်းတို့နှင့်အတူ အပြန်ခြေလှမ်းသည် ပေါ့ပါးသွက်လက်နေပါသည်။ ကျွန်မသည် အဝေးတစ်နေရာသို့ ရောက်နေသော ငယ်ငယ်တုန်းက ချစ်သူငယ်ချင်းကို သတိရမိသည်။ သူငယ်ချင်းသည် “ဆိပ်ကမ်းသာဝယ်၊ ငွေကြယ်မလင်း၊ ညနေခင်း၌၊ တေးချင်းတံတျာ၊ မြစ်ယံကမ်းဘေး၊ လွမ်းတေးဆိုလျှင်၊ ဇွဲကပင်သက်သေ၊ ရွှေငွေသံစဉ် မြစ်သံလွင်” ဟု စပ်ဆိုထားသော လွမ်းကဗျာကို ပါးခဲ့ပါသည်။ ယခုဆိုလျှင် ဝေးရပ်မြေမှ ငယ်သူငယ်ချင်းသည် သာယာလွမ်းမောဖွယ်ကောင်းသော ဘားအံမြေကို ပြန်လာချင်သော ဆန္ဒပြင်းပြနေပေလိမ့်မည်။ မှန်ပါသည်။ မွေးရပ်ဌာန ဘားအံမြေကို အမှတ်ရနေသော ငယ်ကျွမ်းဆွေ၏ အလွမ်း

အိပ်မက်ထဲတွင် သာယာကြည်နူးဖွယ် ဤဆိပ်ကမ်းသာလေးသည်လည်း အကြောင်းသက်သေတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်နေမည် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။ ။

ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်မြင်ကွင်း

(မစုစုချစ်-ဝိဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ကျွန်မနေထိုင်သောရွာမှာ တောင်ငူမြို့နယ် ‘သံတောင်ရွာ’ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာတွင် အစိုးရအလယ်တန်းကျောင်းသာ ရှိ၍ သူငယ်တန်းမှ အဋ္ဌမတန်းအထိသာ ပညာသင်ကြားခဲ့ရပါသည်။ သံတောင်ရွာသည် အလွန်မကြီးလှပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မနေထိုင်ရာ အိမ်နှင့်ကျောင်းကလည်း သိပ်မဝေးလှပါ။ ကိုက် (၁၀၀) လောက်လမ်းလျှောက်လိုက်လျှင် ကျောင်းသို့ ရောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်တန်းကျောင်းသူဘဝ ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် မြင်ကွင်းမှာ စာဖွဲ့စရာ များများမရှိပါ။ သို့သော် နဝမတန်းနှင့် ဒသမတန်းကျောင်းသူဘဝ ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် မြင်ကွင်းသည်ကား ရေးခြယ်စရာများစွာရှိပါသည်။ ဤနှစ်နှစ်တာ ကာလ ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် မြင်ကွင်းများမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

၁၂၆ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

ကျွန်မတို့ရွာမှ တောင်ငူအထက်တန်းကျောင်းသို့ တောင်ငူနှင့် သံတောင်ရွာ ဆက်သွယ်ထားသော ကျောက်ခင်းလမ်းမကြီးအတိုင်း သွားရပါသည်။ မနက်ခင်း ၇ နာရီခွဲလောက်တွင် ကျွန်မတို့ ရွာထိပ် ဧရပ်ကြီးတွင် လူစုကြပါသည်။ ၈ နာရီလောက်တွင် အုပ်စုလိုက် သွားကြပါသည်။ လွယ်အိတ်ကိုယ်စီ၊ ထမင်းချိုင့်ကိုယ်စီဖြင့် တပျော် တပါးသွားကြပါသည်။ ရွာထိပ်မှစထွက်လျှင် အလျင်ဆုံး ပသိချောင်း ကြီးကို ဖြတ်ရပါသည်။ ဤချောင်းကြီးကို သစ်သားတံတားဖြင့် ဖြတ်ကူးထားသည်။ မိုးတွင်း မိုးများသည့်အခါသာ ဤချောင်းတွင် ရေရှိပါသည်။ ကျန်အချိန်များတွင် ရေမရှိပါ။

တံတားကို ကျော်လိုက်သည်နှင့် လမ်းဘေးဝဲယာတွင် ထနောင်း တန်းများကို ဖြတ်သွားရပါသည်။ လမ်းမ၏ ညာဘက်တွင် အပြန် ကျယ်သော လယ်ကွင်းပြင်ကြီးကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လယ်ကွင်းပြင် ကြီး၏ အဆုံးတွင် မှန်ပျဉ် ပဲခူးရိုးမတောင်တန်းကြီးကို တွေ့မြင်ရ သည်။ ပဲခူးရိုးမတောင်တန်းကြီး၏ အပေါ်တွင် တက်သစ်စ၊ နေဝန်းကြီး ကို မြင်ရသည်။ နေရောင်ခြည်နအောက် လယ်ကွင်းပြင်တွင် လယ် သမားများ လုပ်ငန်းခွင် ဝင်နေကြသည်ကို မြင်ရသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ နွားငေါက်သံ၊ လူခေါ်သံ၊ သီချင်းဆိုသံတို့ကို ကြားရသည်။

လမ်းဝဲဘက်တွင်မူ ညိုမှိုင်းအုပ်ဆိုင်းနေသော ထန်းတောကြီး ရှိသည်။ ထန်းတောကြီး၏ ခြေရင်းတွင်လည်း လယ်ကွက်များကို တွေ့ရသည်။ ထန်းတောကြီးဘက် ကြည့်လိုက်လျှင် အဝေးကိုမမြင်ရ။ အပင်ချင်းထပ်၍ ထန်းလုံးတံတိုင်းကြီးအဖြစ်သာ မြင်ရသည်။ ယင်းထန်းတောညိုညို၏ အပေါ် မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင်ကား စေတီ

တော်တစ်ဆူကို ထုံးဖြူဖွေးဖွေးနှင့် ပူးမြင်ရသည်။ စေတီကြီး၏ ထူးခြားချက်မှာ ခေါင်းလောင်းပုံအထက် ငှက်ပျောဖူးမှ ထီးတော်အထိ ငွေရောင်ဖြင့် ပူဇော်ထားသည်။ ထန်းတောညိုညိုထက်တွင် ငွေရောင် ထိုးထွက်နေသော စေတီတော်ကြီးကို မနက်ခင်းနေရောင်ခြည်တွင် ပူးမြင်ရသည်မှာ သပ္ပာယ်လှပေသည်။ ဤစေတီတော်ကြီးသည် ကျွန်မတို့ သံတောင်ရွာ၏ ကျက်သရေဆောင်စေတီတော်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဤစေတီအနောက်ဘက် ကပ်လျက် နန္ဒာဝန်ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းကြီးကို လှမ်းမြင်နိုင်သည်။ တန်ဆောင်း၊ ပြာသာဒ်တို့ တည်ရှိပြီး ကျွန်းတိုင်ကြီးများနှင့် တည်ဆောက်ထားသော နှစ်ထပ် ကျောင်းကြီးဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ ဤဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းရှေ့ ရောက်ချိန်သည် ဆွမ်းတော်ခံထွက်ချိန်နှင့် ကိုက်နေတတ်သည်။ အများအားဖြင့် ကိုရင်များ၊ သျှောင်ပေစူးနှင့် ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း သားလေးများသည် သပိတ်များ၊ ဆွမ်းတော်ဟင်းဆိုင်ထမ်းများနှင့် အစီအရီ ထွက်လာသည်ကိုတွေ့ ရသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ဘုန်းတော် ကြီးကျောင်း အုန်းမောင်းခေါက်သံ၊ ကြေးစည်သံတို့ကို ကြည်နူးစဖွယ် ကြားရတတ်သည်။

နန္ဒာဝန်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို ကျော်၍ တစ်ခေါ်လောက်သွား လိုက်လျှင် မြို့စပ်ရောက်လာသည်။ မြို့မသည် တာလမ်းမကြီး၏ ညာဘက်တွင်ရှိသည်။ ကျောင်းမှာ တာလမ်းမကြီး၏ ဘယ်ဘက် ကုန်းမြင့်ကျယ်ကြီးအပေါ်တွင် ထီးထီးမားမားတည်ရှိသည်။ ကျောင်း မား နီးလာလျှင် ကျောင်းဝင်းဘက်ဆီမှ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၏

လှုပ်ရှားသံများ ကြားရသည်။ ကျောင်းနား ရောက်လာလျှင် လမ်း
လျှောက်ခွဲရသမျှ အမောပြေတော့သည်။

ကျောင်းရောက်လျှင် မိမိအတန်းရှိရာသို့သွား၍ စာအုပ်များ
ထားသည်။ ထမင်းချိုင့်များ သိမ်းသည်။ အချိန်ရလျှင် ကစားလိုက်
ကြသေးသည်။ ကျွန်မတို့ကျောင်းတက်ချိန်ကား နံနက် ၉ နာရီ
ဖြစ်သည်။ ပထမကျောင်းတက် သံချောင်းခေါက်လိုက်လျှင် ကျောင်း
ဆောင်မကြီး ရှေ့ကွင်းပြင် နိုင်ငံတော်အလံတိုင်ရှေ့တွင် ကျောင်းသား
ကျောင်းသူများ သတ်မှတ်နေရာတွင် အတန်းလိုက် စီတန်းနေရာယူ
ကြရသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများက သက်ဆိုင်ရာ အတန်းသားများ
ရှေ့တွင် နေရာယူကြသည်။ ပြီးလျှင် အမျိုးသားသီချင်းကို သံပြိုင်ဆို
ရသည်။ နိုင်ငံတော်အလံကို အလေးပြုရသည်။ ထို့နောက်
အလံတိုင်ရှေ့သို့ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ထွက်လာပြီး လိုအပ်သည်
တို့ကို အမှာစကား မြွက်ကြားသည်။ ဆရာကြီး အမှာစကားပြောပြီး
သောအခါ ဒုတိယသံချောင်း ခေါက်၍ သက်ဆိုင်ရာ အတန်း
အသီးသီးဝင်ပြီး စာသင်ကြားကြရသည်။ (၁၂) နာရီခွဲမှ (၁) နာရီ
ထိတွင် ထမင်းစားချိန် အနားပေးသည်။ ကျွန်မတို့ အဝေးမှ
ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ကိုယ့်အစုနှင့်ကိုယ် ထမင်းစားကြသည်။
ပြီးလျှင် အရိပ်ကောင်းလှသည့် မန်ကျည်းပင်ကြီးအောက် သွား၍
ကစားကြသည်။ နေ့လည် (၁) နာရီတွင် ကျောင်းပြန်တက်ရပြီး
ညနေ (၃) နာရီတွင် ကျောင်းဆင်းသည်။

ကျောင်းပြန်ခရီးကား ကျောင်းသွားခရီးထက် ပို၍လွယ်လှသည်။
ဖိတ်စရာ လမ်းဟင်းချိုင့်များက အလွတ်ဖြစ်နေကြပြီ။ အပြန်ခရီး

ဖြစ်၍လည်း ပို၍ ခြေသွက်ကြသည်။ တစ်နေ့တာ စာသင်ရသည်
အတွေ့အကြုံကို ပြောသူပြောသည်။ စာဆွေးနွေးသူက ဆွေးနွေးသည်။
နောက်ပြောင်ကျီစယ်သူက ကျီစယ်သည်။ သီချင်းအော်ဆိုသူက
အော်ဆိုသည်။ ထမင်းချိုင့်ကို ဗုံလုပ်၍ တီးသူတီးသည်။ ကျွန်မတို့
ကျောင်းပြန်ရာ လမ်းမပေါ်သို့ ကျွန်မတို့၏ အသံမျိုးစုံဆူညံနေသည်မှာ
ကျေးဇူးလှသာရကာတို့ပင် အမြင်ကပ်စရာ ဖြစ်နေသည်။

နေဝန်းကား အရှေ့ဘက်မှာ မဟုတ်တော့။ အပြန်လမ်း၏
အနောက်ဘက် ထန်းတောကြီးအပေါ်သို့ ရောက်နေပြီ။ ကန်းတက်
သမားကြီး၏ ထန်းပင်ပေါ်မှ ဟစ်ဆိုလေ့ရှိသော တွံတေးသိန်းတန်၊
မင်းအောင်၏ တေးသံအချို့ကို ကြားရတတ်သည်။ မြူအိုး လေးငါး
လုံး ခါးတွင် ချိတ်ဆွဲ၍ ရင်းထောင်ဖြင့် ထန်းပင်ပေါ်သို့ တရိပ်ရိပ်
တက်နေသော ထန်းတက်သမားကြီးကို အံ့သြစိတ်ဖြင့် ငေးမိသည်။
တာလမ်းနှင့် မလှမ်းမကန်း ထန်းတောကြီးထဲတွင် ထန်းတက်သူ
အချို့ကိုလည်း မြင်နိုင်သည်။ ထန်းလျက်ဖိုမှ မီးခိုး တအူအူ
ထွက်နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ထန်းရေချိုကို ကျိုချက်သည်
ထန်းလျက်နံ့သင်းသင်းကိုလည်း ရှူရှိုက်ရတတ်သည်။

တာလမ်းမကြီး ဘယ်ဘက်တွင်ကား အပြန်ကျယ်သော
လယ်ကွင်းပြင်ကို မြင်ရသည်။ လယ်ကွင်းပြင်အစပ်ဆုံးတွင် ပြာညို
နေသော ပဲခူးရိုးမ တောင်တန်းကြီးကို တွေ့ရသည်။ သည်တောင်တန်း
ကြီးက ကြည့်၍ရိုးနိုင်သည်မရှိ။ သည်တောင်တန်းညိုညိုကြီးဆီသို့
အရောက်သွားချင်သည့်စိတ် ဖြစ်လာတတ်သည်။ ပဲခူးရိုးမတောင်တန်း
ကြီး နောက်ခံနှင့် လယ်ကွင်းပြင်မှ လယ်သမားများ အလုပ်သိမ်း၍

ပြန်လာသော မြင်ကွင်းမှာ မရိုးနိုင်သော မြင်ကွင်းဖြစ်သည်။ နွား
ငေါက်သံ၊ နွားခလောက်သံတို့ကိုလည်း ကြားရသည်။ နွားအုပ်၊
ဆိတ်အုပ်တို့ကိုလည်း မြင်ရသည်။ နွားအော်သံ၊ ဆိတ်အော်သံ
တို့ကိုလည်း ကြားရသည်။ နွားကျောင်းသားတို့၏ လက်ကွင်းမှတ်၍
အချက်ပေးသံ 'တရွီရွီ'ကိုလည်း ကြားရသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ
နွားချင်းငှေ့နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သည်မြင်ကွင်းကို
ငေးကြည့်မိ ၍ တစ်ခါတစ်ရံ ခလုတ်ပင်တိုက်မိသေးတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ထန်းတောကြီးကို ကျော်ခဲ့သည်။ လယ်ကွင်းများဘေးမှ
ဖြတ်ခဲ့သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှ ကိုရင်တို့၏ စာအံသံတို့မှာ
နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ထနောင်းပင်တန်းအစရောက်ပြီဆိုလျှင်
ကျွန်မတို့ သံတောင်ရွာ၏ ကျက်သရေဆောင် စေတီတော်ကြီးကို
လှမ်း၍ ဖူးမြင်နိုင်သည်။ စေတီကြီးကို ဖူးမြင်နိုင်ပြီဆိုလျှင် ကျွန်မ
တို့ အိမ်သို့ ရောက်သကဲ့သို့ အားရှိသွားတော့သည်။ ထနောင်းပင်ထန်း
အောက်မှလျှောက်လျက် ရေမြောင်းပေါင်ကို ကျော်၍ 'ပသိချောင်း'
တံတားကို ရောက်တော့သည်။ ရွာထိပ်ဧရိပ်ကြီးတွင် လူစုခွဲ၍
ရွာထဲရှိ မိမိအိမ်သို့ အသီးသီးပြန်ကြသည်။

ဤသို့လျှင် ကျွန်မဇာတိ သံတောင်ရွာမှ နှစ်မိုင်မျှဝေးသော
တောင်ငူအခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းသို့ နှစ်နှစ်တာမျှ သွားခဲ့
ရပြီးဖြစ်ပါသည်။ ခြေကျင်ခရီးဖြစ်၍ ကျောင်းသွား ကျောင်းပြန်
မြင်ကွင်းများကို အသေးစိတ် မှတ်မိနေပါသည်။ မြင်ယောင်နေပါသည်။
ကျေးလက်ပတ်ဝန်းကျင် မြင်ကွင်းဖြစ်၍ မြို့ကြီးပြကြီးမြင်ကွင်းများနှင့်
မတူပါ။ သို့သော် နွေရာသီရောက်လျှင် နွေရာသီအလိုက်၊ မိုးရာသီ

ဆိုလျှင် မိုးရာသီအလိုက်၊ ဆောင်းရာသီဆိုလျှင် ဆောင်းရာသီအလိုက်
လယ်ယာထန်းတော၊ သစ်ပင်မြင်ကွင်းများ ပြောင်းလဲတတ်ပါသည်။
ပဲခူးရိုးမတောင်ကြီးများ၊ စေတီတော်များ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၊
တံတား၊ ရွာနှင့်လမ်းမကြီးတို့ကား မပြောင်းလဲပါ။ မပြောင်းလဲသော
နေရာ၊ ဌာနများနှင့် ရာသီအလိုက် ပြောင်းလဲသော မြင်ကွင်းများ
ပေါင်းစပ်ထားခြင်းသည်ပင် ကျွန်မအဖို့ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းနေ
ပါတော့သည်။

နိဂုံးသတ်ရလျှင် ပထမအရွယ် ပညာသင်ချိန်မှာ အထက်တန်း
ပညာသင်ယူခဲ့ရသော ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် မြင်ကွင်းကား
ကျွန်မတစ်သက်တာ၌ မေ့ပျောက်မရသော နှစ်သက်ကြည်နူးစရာ
မြင်ကွင်းဟု ဆိုရပါတော့မည်။

* * *

ကျန်းမာခြင်းသည် လာဘ်တစ်ပါး

(မခင်မာကြူ-ဦးအုံးပေ မြန်မာစာ စာပေဆုရှင်)

သဘာဝတရားသည် ရင်နှစ်သည်းချာ လောကသားတို့အား
လက်ဆောင်မွန်တစ်ခုစီ ပေးထားသည်။ အကြင်သူ အချို့သည်
ထိုလက်ဆောင်၏ တန်ဖိုးကို နားလည်ရကား အမြော်အမြင်ကြီးစွာ
ထိန်းသိမ်း၏။ အကြင်သူအချို့ကား ထိုလက်ဆောင်၏ အသုံးဝင်ပုံကို

သတိမမူမိ၍ လုံခြုံစွာ မစောင့်ရှောက်ခဲ့။ ပျက်စီးပျောက်ဆုံးသွားမှ ထိုအရာ၏ တန်ဖိုးကို တိုင်းတာသိရှိကာ နှမြောတသဖြင့် ပြန်လည် တောင့်တကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူသားတို့ဘဝတွင် ထိုအရာမှမရှိခဲ့လျှင် ဘဝသည်လည်း အဓိပ္ပာယ်မဲ့သွားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုအရာသည်ကား သတ္တဝါတို့အတွက် အဖိုးအနတ္ထထိုက်သော မိခင်သဘာဝ၏ လက်ဆောင်မွန်ဖြစ်သော “ကျန်းမာခြင်း”ဟူသည့် လာဘ်ကြီးတစ်ပါးပင်တည်း။

ပြောင်းလဲတိုးတက် ရှုပ်ထွေးနေသော မျက်မှောက်လောက ကြီးတွင် ဘက်စုံတော်ပြီး ထက်မြက်နိုင်မှ တော်ကာကျမည်။ ထိုသို့ ဘက်စုံတော်ပြီး ထက်မြက်နိုင်ရန် ကျန်းမာခြင်းသည် မွေးရာပါ အရင်းအနှီးကြီး ဖြစ်ပါသည်။ “အာရောဂျံ၊ ပရမံ၊ လာဘံ၊ ကျန်းမာခြင်းသည် လာဘ်တစ်ပါး”ဟု မြတ်ဗုဒ္ဓက မိန့်ဆိုခဲ့သည်။ မှန်ပေ၏။ “ကျန်းမာပါက အခြားအခြားသောလိုအပ်ရာ၊ တောင့်တရာ တို့ကို စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါ ကြိုးစားရယူနိုင်သည်။ ကျန်းမာရေး ချို့ယွင်းပါလျှင် အခွင့်အရေးက လက်ယပ်ခေါ်နေစေဦးတော့ ထိုအခွင့် အရေးကို ရယူရန်မဆိုထားနှင့် အခွင့်အရေးထံသို့ ရောက်အောင် သွားနိုင်မည်ပင် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာလျှင် နှစ်သက်ဖွယ် လာဘ်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်နေသကဲ့သို့ ကျန်းမာရေးပျက်သုဉ်းလျှင် အားလုံး သော လာဘ်အပေါင်းတို့ကို ဆုံးရှုံးသည်နှင့်ပင် တူတော့၏။

လူသည် သေမျိုးဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ကို သေတတ် သောသူက မွေးဖွားခဲ့၍ သေသွေး ကျွန်ုပ်တို့တွင် ပါလာကာ တစ်နေ့ မုချ ကျွန်ုပ်တို့ သေရလိမ့်မည်။ သူတစ်ပါးအား ရောဂါတို့ကို

သက်သာပျောက်ကင်းအောင် ကုသပေးသော ဆေးသမားသည်ပင် တစ်နေ့တွင် ဧကန်မလွဲ သေရမည်ဖြစ်၏။ မည်သို့ဆိုစေ မွေးဖွားခြင်း နှင့် သေခြင်းကြားရှိ တစ်ဘဝတာတွင် အကျိုးရှိစွာ ပျော်ရွှင်စွာ နေလိုကြသည်မှာ လူသားတိုင်း၏ တူညီသောဆန္ဒ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့နေနိုင်ရန် “ကျန်းမာခြင်း”သည် အဓိကဖြစ်ကြောင်း လူသား တိုင်း နားလည်သည်။

ရောဂါဝေဒနာ ဖိစီးမှုကြောင့် ရွှေသလွန်ထက်တွင် လဲလျောင်း နေသော ဘုရင်မင်းမြတ်သည် မိမိ၏ဘဝကို ကျန်းမာသန်စွမ်းသော သူဆင်းရဲ၏ဘဝနှင့် လဲရန် ဝန်မလေးပေ။ သို့သော် ထိုသူဆင်းရဲကား ရွှေ၊ ငွေကြား၊ ရာထူးစည်းစိမ်ကြားတွင် ရောဂါဝန်၏ ဖိနှုပ်မှုကို ဝင့်ကြေးအလား ခံနေရမည့်ဒုက္ခများအား မိမိ၏ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သော အဖြစ်နှင့် လဲနိုင်မည်မဟုတ်။ ကျန်းမာခြင်းသည်ကား သက်ရှိတို့ အတွက် ရေပမာ၊ လေပမာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အရာတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အကောင်းဆုံးကို မျှော်လင့်ရင်း သမိုင်းရေးစီမံ ကြောင်းတွင် မျောပါနေကြသည်။ ရဲရင့်လွတ်လပ်သော ကျွန်ုပ်တို့ လက်သည် သမိုင်းကိုရေးနေ၏။ သမိုင်းရေးသော လက်များသည် အားမာန်အပြည့်ရှိမှ သမိုင်းစာမျက်နှာသည် ပီပီပြင်ပြင်ရှိမည်။ အားအင် ကုန်ခန်း၍ တုန်ယင်သောလက်နှင့် ရေးလိုက်သော မှတ်တမ်းသည် အရေးအကြောင်း မပီပြင် ဝိုးတဝါးသာ ဖြစ်နေမည်။ သန်မာသော လက်သည် တိကျပြတ်သားသော လုပ်ငန်းကို မတွေ့ဝေဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ကာယစိတ္တ ကြံ့ခိုင်သူသည် လူသားအကျိုးကို

ထမ်းဂွက်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ သူ့ကို လူတိုင်းက အထင်ကြီးအားကျကြသည်။ အားကိုးချင်ကြသည်။ အတုယူချင်ကြသည်။ သူ၏ ကောင်းမွန်သော လုပ်ဆောင်မှုတို့ကို ထောက်ခံရန် အသင့်ရှိကြသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ၁၉၆၀-ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ နှစ်ဆင်ကို ကနေဒီက အနိုင်ရခဲ့သည်မှာ ကမ္ဘာ့သိပင်ဖြစ်သည်။ သမ္မတလောင်းနှစ်ဦးသည် စကားရည်လှ မဲဆွယ်ကြရာ ရုပ်မြင်သံကြားမှန်ပြင်၌ နှစ်ဆင်၏ မျက်နှာသည် ဖြူဖတ်ဖြူရော်နှင့် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ပုံရပြီး လူမမာရုပ်ပေါက်နေ၏။ ကနေဒီမှာမူ သန်မာကြံ့ခိုင်၍ အသားအရေ နီညိုရောင်သမ်းပြီး ယုံကြည်မှုအပြည့်၊ အားမာန်အပြည့်ရှိသည်။ ဤအချက်သည်က ကနေဒီက နှစ်ဆင်ကို အလဲထိုးနိုင်သော အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာကျော် ဘတ်စကက်ဘောသမား “မက်ဂျစ်ဂျွန်ဆင်” ကို အားကစား ဝါသနာရှင်တိုင်း သိကြပေလိမ့်မည်။ သူ၏ ကြံ့ခိုင်သန်မာမှု၊ လျင်မြန်ဖျတ်လတ် ထူးချွန်သော စွမ်းရည်တို့ကြောင့် အားကစားလောကတွင် အောင်ပန်းဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ အမိနိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သိက္ခာလည်း တက်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် သူ့ဘဝတစ်ဆစ်ချိုးတွင် “အေအိုင်ဒီအက်စ်” ရောဂါဆိုးသည် သူ၏ မျှော်လင့်ချက်ကို ရိုက်ချိုးကာ သူ့ဘဝပါ ပြောင်းလဲပြစ်လိုက်သည်။ အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါရှင်အဖြစ် ဝါသနာပါသော အားကစားလောကကို ရင်နာနာနှင့် ကျောခိုင်းခဲ့ရသည်။ ပန်းကောင်း အညွန့်ကျိုးခဲ့သည်။

လောကရှိ ကြင်နာခြင်းနှင့် နာကျင်ခြင်း နှစ်မျိုးအနက် နာကျင်ခြင်းကို ရရှိပါက လူတိုင်းရင်နာမိမည်သာ။ နာကျင်မှုဝေဒနာ၏

အတွေ့ကို လူသားတိုင်း ခါးသည်းမုန်းတီးကြ၏။ ရောဂါဝေဒနာ၏ အနိဋ္ဌာရုံကို မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မမြင်လိုကြ။ ထိုကဲ့သို့ ရောဂါဝေဒနာ ခံစားရမည်ကိုလည်း သေမတတ် ကြောက်ကြသည်။ သို့သော် အကောင်းနှင့်အဆိုး ဒွန်တွဲနေသော လောကတွင် ကျန်းမာပျော်ရွှင်သူတို့ ရှိသလို မကျန်းမာသူတို့လည်း ရှိကြသည်။ ဆင်းရဲလှသော သံသရာခရီးတွင် မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ ရောဂါဝေဒနာ၏ ကျိစယ်မှုကို ပင်ပန်းကြီးစွာ ရင်ဆိုင်နေရသော ထိုသူတို့၏ ဘဝမှာ လွန်စွာသနားစဖွယ် ကောင်းလှသည်။

ရောဂါဝေဒနာရှင်တို့သည် သက်တောင့်သက်သာ နေနေရသော အဖြစ်ကိုပင် ဝန်တစ်ခုခု ပိနေသကဲ့သို့ မလွတ်မလပ်ခြင်းကို စိတ်ရှုပ်စွာ ခံစားနေရသည်။ ကိုယ်ပိုင်ခြေလက် ရှိနေလျက်နှင့် ဝေဒနာ၏ ပိစီးမှုကြောင့် ကိုယ့်ဘဝကိုယ် မရပ်တည်နိုင်။ သူတစ်ပါးနှာခေါင်းနှင့် အသက်ရှူရသည်။ စားချင်သလို မစားရ၊ သွားချင်ရာ မသွားနိုင်၊ အိပ်ချင်တိုင်းလည်း အိပ်မရ၊ “စိတ်ကဆွဲလည်း ရုပ်မဆောင်သာ” သော ဘဝတွင် ကျယ်ပြန့်လွတ်လပ်သော လေဟာပြင် နေနေရသည်ကိုပင် ကျဉ်းကျပ်သလို ခံစားရ၏။ ရောဂါဝေဒနာနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောအတွေ့သည် ခါးသီးလှပေစွ။ ဤသို့သော ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲမှုအောက်တွင် ဝေဒနာရှင်၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့သည် သူ့အတွက် တန်ဖိုးမရှိနိုင်။ ဥစ္စာပစ္စည်း ချမ်းသာမှုသည် ရောဂါဝေဒနာ ဆင်းရဲခြင်းအစွဲကြောင့် အလိုလို အဓိပ္ပာယ်မဲ့နေမည်။

ဖျတ်လတ်သွက်လက်စွာ လှုပ်ရှားနေသူတို့ကြားတွင် အိပ်အိပ်နှင့် နေသူ၏ အဖြစ်က အားငယ်စရာကောင်း၏။ လျစ်လျူရှုတတ်သူတို့

ကြားတွင် သူ၏အားနည်းချက်သည် ဝမ်းနည်းဖို့ ကောင်းပြန်သည်။ စေတနာမထားနိုင်သူတို့၏ အပြုအမူကို ခံကာ အသက်ရှင်ရသည့် ဘဝတွင် အရာရာကို ဆုံးရှုံးနေ၏။ စိတ်တိုင်းကျ အကောင်အထည် ဖော်မရသော ဘဝသည် လုံးလုံးအဓိပ္ပာယ်မရှိတော့။ ကျားကန် အသုံးပြုနေရသော ပိန်လှိုသေးနပ်၊ ကမ္ဘာ့နှုတ်ရုပ်နှင့် အများအကျိုး၊ လူသားအကျိုးကို ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ဝေးစွ။ ကိုယ်တိုင်ပင် အတင်းဆုံး သံပတ်ပေးထားရမည်။ ထိုအခြေအနေသည် အဖိုးမဖြတ်နိုင်တော့ ကျန်းမာခြင်း၏ တန်ဖိုးကို နားလည်မှုအရှိဆုံး အချိန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် တိုးတက်နေသော သိပ္ပံပညာတို့နှင့် အတူ ဆန်းပြားသော ရောဂါဆိုးတို့ကလည်း များပြားလာ၏။ 'ပြုသူအသစ် ဖြစ်သူအဟောင်း' ဟူသည့်အတိုင်း 'ဘယ်သူမပြု မိမိမှု' ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ဖောက်ပြန်သော လူတန်းစားတချို့ကြောင့် လောကဓံသည် ကမ္ဘာကြီးအား ကပ်အမျိုးမျိုးတို့နှင့် နှိပ်စက်နေသည်။

မရုဏ်ဖောက်ကားသူ ဆေးရွက်ကြီး ရာဇာတို့ကြောင့် ဆေးလိပ် အလွန်အကျွံ သောက်သူတို့သည် အဆုတ်ကင်ဆာ၊ နှလုံးရောဂါ၊ အင်ဖီစီးမားဗားဂျား ရောဂါ အစရှိသည့် ရောဂါဆိုးအချို့ကို ခံစားရ သည်။ ထို့ပြင် ဆေးလိပ်သောက်သူမိခင်တို့ကြောင့် အပြစ်မဲ့သော မျိုးဆက်သစ်တို့ လူစဉ်မမီဖြစ်ရသည်မှာ အသည်းနာစရာ အဖြစ်ဆိုး တစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လူသားများစုသည် ဆေးလိပ်ကို အဖော်ပြုကြသည်။ သို့သော် ဤသို့ ရောဂါဆိုးမျိုး ဖြစ်ရကျိုးမနပ်ပါ။ 'နစ်ကိုတင်း' မှ ရရှိသော တဒဂ်စိတ်ထက်ကြွမှု လေးအတွက် မိမိ၏ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် အသက် ဆုကျေးဇူးကို

လဲလှယ်ခြင်းဖြင့် အဆုံးရှုံးခံရန် မသင့်ပေ။

မျက်ကန်း တစ္ဆေမကြောက်သကဲ့သို့ ဝိသမလောဘ ကာမ ဖောက်ပြားသူတို့ကြောင့် ဂန့်၊ ဆစ်ဖလစ်၊ ရေယုန်၊ ကလယ်မီဒီးယား တို့ကဲ့သို့သော ကူးစက်ရောဂါများ ဖြစ်ပွား၏။ ကူးစက်ရောဂါများတွင် ယနေ့ ကမ္ဘာ့ပြည်သူတို့၏ပါးစပ်ဖျား၌ အေအိုင်ဒီအက်စ်ဟု ရေပန်း စားနေသော ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါဆိုးကား အဆိုးရွား ဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းရောဂါပိုးဖြစ်သော အိပ်ချ်အိုင်ဗီပိုးရှိနေသူသည် သေမင်းနှင့် ရက်ချိန်းရထားသူများပင် ဖြစ်၏။ မကျေမနပ်ချက်တို့ ပေါက်ကွဲသောကြောင့် ကမ္ဘာစစ်မီးတောက်မှာ အသက်ပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးရသည်။ သို့သော် ဤ ၂၀-ရာစု အကုန်ရောက်လျှင် ကမ္ဘာရှိ လူသတ်ကောင် အေအိုင်ဒီအက်စ်ကြောင့် ကြွေလွင့်ရမည့် ဝိညာဉ်တို့ သည် ကမ္ဘာစစ်ကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရသည့် အသက်ပေါင်းထက် များပေ လိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်၍ ကျန်းမာခြင်း၏ အကျိုးဆက်သည် ကောင်းမြတ် သကဲ့သို့ ရောဂါဆိုးကြောင့် ကျန်းမာခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲကား အတော်ဆိုးရွားပေသည်။ "ရောဂါဖြစ်မှ ကုသခြင်းထက် ရောဂါမဖြစ်မီ ကာကွယ်ခြင်းက ပို၍အကျိုးရှိ၏။ မကျန်းမာသူတို့က ကျန်းမာလာ အောင် ကုသလုပ်ဆောင်ကြရသကဲ့သို့ ကျန်းမာသူတို့လည်း စိတ်သွား တိုင်း ကိုယ်ပါလာဆဲ မိမိ၏ အခြေအနေကောင်းကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်ပေသည်။

ရောဂါဆိုးတို့အနားမတိုးနိုင်ရန် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ရှိရမည်။ စိတ်ရောဂါဝေဒနာမှ ကင်းလွတ်အောင် အခိုးမထွက်သော လောဘ၊

ဒေါသ၊ မောဟမီးတို့ကို ငြိမ်းထားရမည်။ “လူမှာ အကျင့်၊ ဝမ်းမှာ အချင့်” ဆိုသကဲ့သို့ ဝမ်းမီးမတောက်စေရန် အစားအသောက်ကို ဆင်ခြင်ရမည်။ ဘောဇဉ်၌လည်း အတိုင်းအရှည်သိရမည်။ ဦးနှောက် ထာဝစဉ် ကြည်လင်ရန် သင့်တင့်ပြည့်ဝသော အိပ်စက်အနားယူချိန် ထားရမည်။

ကြွက်၊ ခြင်၊ ယင်၊ ကပ်ပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်လာမည့်ရောဂါတို့ကို ကာကွယ်သည့်အနေဖြင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေးကို အထူးဂရုပြုရလိမ့်မည်။ “အားကစားလှုပ်ရှားဆေး တစ်ပါး” ဆိုသကဲ့သို့ ကျန်းမာရေးအတွက် အားကစားကိုလည်း လိုက်စားသင့်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းသဖြင့် မဖြစ်သင့်ဘဲ ရေတိမ်နစ်နဲရသူများ ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူပိုင်ကြားတွင် ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတများ ပြည့်ဝစွာ စီမံဝင်နိုင်အောင် ကျန်းမာရေး ပညာပေးခြင်းတို့ကိုလည်း အခွင့်သင့်သလို ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ ယခုဘဝတွင် သာမက နောင်ဘဝတွင်လည်း အနာရောဂါကင်းရှင်းအောင် အားနည်းသူအား မညှင်းဆဲဘဲ ညှာတာသနားစိတ် ထားရလိမ့်မည်။ ကျန်းမာသော ပြည်သူတို့ဖြင့် ဖွံ့စည်းထားသော နိုင်ငံတော်သည်လည်း သာယာဝပြော စည်ပင်နေမည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လှပနေမည်။

ကျန်းမာခြင်း၏ သုခကား ချိုမြိန်ချမ်းသာ၏။ မကျန်းမာခြင်း၏ ဝင့်ဒုက္ခကား ခါးသီးဆင်းရဲစွာ၏။ သံသရာ၏ လမ်းဆုံးကို ရောက်လို ကြသော ကျွန်ုပ်တို့သည် လောကုတ္တရာအတွက် လောကီကောင်းမှု တို့ကို ပြုနိုင်ရန် ကျန်းမာခြင်းတည်းဟူသော ပကတိ အရင်းအနှီး

ကြီးသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာမြေပြင် သည် ရောဂါကပ်ဆိုးကြီးမှ ကင်းဝေး၍ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့ ရောဂါ ကင်းရှင်း ကျန်းမာခြင်းနှင့် ဖြီးပြည့်စုံကြပါစေဟု ကျွန်ုပ် မေတ္တာပို့သ လိုက်ပါသည်။ ။

* * *

အန္တိသက်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်

(မောင်သန်းမင်းထွဋ်၊ တစ်နိုင်ငံလုံး မြန်မာစာတတ်ယဆုရှင်)

မဖတ်မိသည်ကမှ ကောင်းပါလိမ့်ဦးမည်။ သည်စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးကာမှ ကျွန်တော်ရင်သည် တသိမ့်သိမ့်တုန်ခဲ့ရသည်။ တငြိမ့်ငြိမ့် ခုန်ခဲ့ရသည်။ စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးသွားသော်လည်း ကျွန်တော်လက်မှ မချနိုင်သေး။ မျက်ရည်တို့ဖြင့် ဝေဝါးသော မျက်လုံးအစုံသည် စာအုပ် အဖုံးဆီသို့ ဝေဝါးရောက်ရှိသွားပြန်သည်။ စာအုပ်အမည်ကား “ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်” ရေးသူကား ယနေ့တိုင် ထင်ရှားဆဲဖြစ်သော “ဆရာ မြသန်းတင့်” ပါတည်း။

စင်စစ် ကျွန်တော်သည် စာအုပ်များစွာကိုဖတ်ဖူးပါ၏။ အချို့ စာအုပ်ကား ဇာတ်လမ်းကောင်းပါသည်။ ဦးတည်ချက် မကောင်း ပါ။ အချို့ကား ဦးတည်ချက် မှန်ကန်ပါ၏။ အရေးအသားတွင်ကား

မကောင်းလှပါ။ ယခု ကျွန်တော် ဖတ်ရှုခဲ့ပြီးသော စာအုပ်မူကား ဇာတ်လမ်းရော ဦးတည်ချက်ပါ ပြောစရာမရှိလှပါ။ အရေးအဖွဲ့ တွင်လည်း ဖတ်သူ ကျွန်တော် မျက်ရည်ဝဲခဲ့ရပါ၏။ စာအုပ်ထဲမှ ဇာတ်လိုက်များသည် ပြင်ပလောကတွင် တကယ်ရှိနေသည်ဟုပင် ယုံမှတ်မှားမိပါသည်။ စင်စစ် စာအုပ်သည် ကျွန်တော် တစ်သက်ဖတ်ဖူး သမျှ စာအုပ်တို့အနက် အကောင်းဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်ဟုပင် ဆိုလိုက်ချင်ပါတော့သည်။ “ဓားတောင်”သည်ကား ကျွန်တော်၏ အနှစ်သက်ဆုံး စာအုပ်ပင်တည်း။

သည်စာအုပ်လေး ကျွန်တော့်ထံ ရောက်လာသည်မှာ မှတ်မှတ်ရရ ရှိလှပါသည်။ ထိုနေ့ကို ကျွန်တော် မမေ့ပါ။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ့သည် ကျွန်တော်၏ အသက် ၁၇ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့မင်္ဂလာ ရက်မြတ်ပါသည်။ (၁၇) နှစ် ပြည့်မြောက်ပြီ ဖြစ်သော ကျွန်တော့်ကို ကျွန်တော်၏ အဖေက လက်ဆောင်လေးတစ်ခု ပေးပါသည်။ ထိုလက်ဆောင်ကလေးကား “ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကိုဖြတ်မည်”ဟူသော ဖော်ပြပါ စာအုပ်ကလေး ဖြစ်ပါသည်။

စာအုပ်ကလေး၏ ရှေ့ဆုံးစာမျက်နှာတွင် ဖေဖေက “သား အတွက် (၁၇) နှစ်မြောက် မွေးနေ့လက်ဆောင်မွန်”ဟု ရေးထိုးထား ပါသည်။ စာအုပ်လေးကို ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်လေး၏ သက်တမ်းကား ကျွန်တော့်အသက်ထက် (၁) နှစ်တိတိ ငယ်နေပါသည်။ စာအုပ်ကလေး ကို ဖေဖေပေးခဲ့စဉ်က စိတ်မဝင်စား၍ မဖတ်မိခဲ့ပါ။ စာအုပ်ကလေး

သည် ကျွန်တော်၏ စာအုပ်စင်ပေါ်တွင် တစ်နှစ်နီးပါမျှ ဖုန်မင်းသားနှင့် နှစ်ပါးသွားနေရပါ၏။ ယခုမှသာ ပျင်းပျင်းရှိသည်နှင့် စာအုပ်လေးကို ယူဖတ်မိရာမှ လက်ထဲမချနိုင်အောင် တသသ စွဲမက်နေခြင်းပါတည်း။

စာအုပ်ထဲမှ ဇာတ်လမ်းသည် ဆန်းလွန်းလှပါသည်။ ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးသော စာအုပ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဆီနှင့်ရေလို ကွာခြားလွန်း လှသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ “ဓားတောင်”ဟု အတိုကောက်ခေါ်သော စာအုပ်ကလေးတွင် ဇာတ်ကောင်ဟူ၍ များများစားစား မပါဝင်ခဲ့။ လမ်းသူရဲလေး “တင်ထွန်းအောင်”နှင့် “ရဲမြင့်” ကဗျာဆရာ “ကိုနန္ဒာ” အဖိနှိပ်ခံ အလုပ်သမား “သံချောင်း”နှင့် မှောင်ခိုစက်လှေပိုင်ရှင် “ဦးဘရန်”ဟူ၍ အဓိကဇာတ်ဆောင် (၅) ဦးသာ ရှိပါသည်။ သည်ငါးဦးသာ လူသားတို့သည် ကျွန်တော် တွေ့နေမြင်နေရသော လူသားအားလုံး၏ ရုပ်ပုံလွှာများပင်တည်း။

စာအုပ်ပါ ဇာတ်လမ်းကို ကျွန်တော် ပြန်လည်ဖောက်သည် ချချင်ပါသည်။ လမ်းသူရဲ လူငယ်လေးများဖြစ်ကြသော ရဲမြင့်နှင့် တင်ထွန်းအောင်တို့သည် အရက်သောက်ဖော်သောက်ဖက်၊ ဆေးရှုဖက် ပျက်စီးနေကြသော သူငယ်ချင်း (၂) ယောက် ဖြစ်ကြပါသည်။ သူတို့သည် အေးမြသော မိဘမေတ္တာရိပ်ကို ပူပြင်းသော သဲကန္တာရ သဖွယ် ယူဆထားကြသည်။ တံလျှပ်ကိုရေထင်၍ ရွှေသမင်အလိုက်မှား နေကြသူများ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် မေတ္တာရိပ်မြဲမှ စွန့်ခွာခဲ့ကြသည်။ သူတို့ မြတ်နိုးသော ဘိန်းဖြူရဲပန်း ပွင့်လန်းရာ “နတ်အိမ်တောင်” ဘက်ဆီသို့ လှမ်းခဲ့ကြသည်။ အမှောင်လမ်းဆီသို့ လျှောက်လှမ်းခဲ့ကြပါတော့သည်။

သို့သော် မိဘဆိုသည်မှာ တောင်းဆိုပလုံးဆိုကိုသာ ပစ်ရိုးထုံးစံ ရှိသည်။ သားဆိုသမီးဆိုကို ပစ်ရိုးထုံးစံ မရှိပါပေ။ ထို့ကြောင့် တင်ထွန်းအောင်၏ အမေက မောင်ဖြစ်သူ ကိုနန္ဒာအား လိုက်ရှာစေ ပါသည်။ “ပျောက်သောသူ ရှာလျှင်တွေ့” ဟု ဆိုရိုးရှိသည် မဟုတ်ပါ လော။ ကိုနန္ဒာသည် နတ်အိမ်တောင်၌ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ စားသောက် နေရသည့် တင်ထွန်းအောင်နှင့် ရဲမြင့်တို့ကို ပြန်လည်တွေ့ရှိခေါ်ဆောင် ခဲ့ပါသည်။ အမှောင်လမ်းမှ ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာပါ။ ကိုနန္ဒာ၏ အပြန်လမ်းကား ကြမ်းတမ်းလှပါ၏။ အပြောကျယ်သော ပင်လယ်ကို စက်လှေငယ်ဖြင့် ဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ စက်လှေပေါ်တွင် ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမား သံချောင်း၊ လူတစ်ယောက်အသက်ကို အင်ဂျင်တစ်လုံးလောက်မှ တန်ဖိုးမထားသော စက်လှေပိုင်ရှင် မှောင်ခိုသမားကြီး ဦးဘရန်တို့ကို ကိုနန္ဒာတို့ သိကျွမ်းခဲ့ရသည်။ ကံဆိုးချင်တော့ ကိုနန္ဒာတို့ ဦးလာသော စက်လှေသည် ကျောက်ဆောင်နှင့်တိုက်မိပြီး နစ်မြုပ်သွားလေသည်။ ကိုနန္ဒာ၏တူ တင်ထွန်းအောင်သည်လည်း စက်လှေငယ်နှင့်အတူ နစ်မြုပ်သေဆုံးသွားပါတော့သည်။

ကိုနန္ဒာမှာမူ ကံကောင်းထောက်မ၍ လူမနေသော ကျွန်းတစ် ကျွန်းပေါ် ရောက်သွားလေ၏။ အဖော်မဲ့ ကိုနန္ဒာသည် အဖော်ကိုရှာရင်း သံချောင်းနှင့် တွေ့ရှိသွားလေသည်။ အစက သံချောင်းကို ကိုနန္ဒာ အထင်မကြီးခဲ့။ အန္တရာယ်နှင့် ကြုံလာသောအခါ သံချောင်း၏ အရည်အသွေးကို သိလာရသည်။ ကိုနန္ဒာတတ်ထားသော အတန်း ပညာတို့သည် သံချောင်း၏ အန်းပင်တက်ပညာလောက်မျှ အသုံး

မကျတော့။ ကိုနန္ဒာပိုင်ဆိုင်ရာ ငွေများစွာတို့သည် ဓားတစ်ချောင်း လောက်မှ တန်ဖိုးမရှိတော့။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ဘဝကို သုညမှ စကြရသည်။ မီးခြစ်မရှိ၍ ကျောက်တုံးချင်းခတ်ကာ မီးမွှေးရသည်။ နေစရာအဖြစ် ကျောက်ဂူပျက်ကြီးကို သုံးခဲ့ရသည်။ ကံကောင်းထောက် မ၍ ကမ်းစပ်တစ်နေရာမှ ဓားတစ်ချောင်းရခဲ့သည်။ ဤဓားတစ်ချောင်း ဖြင့်ပင် သံချောင်းသည် ဘဝကို စခဲ့သည်။ မြေရှင်းသောနေရာတွင် စားပင်စိုက်သည်။ တိရစ္ဆာန်တို့ကို မွေးသည်။ ငါးမန်းမျှားသည်။ အာက သံချောင်းပါတည်း။

တစ်နေ့ တောထဲသွားရင်း ကိုနန္ဒာတို့သည် “ရဲမြင့်” ကို တွေ့ သည်။ အထီးကျန်နေခဲ့ရသောကြောင့် ရဲမြင့်မှာ စိတ်မမှန်တော့။ သံချောင်းသည် ရဲမြင့်ကို စိတ်ကောင်းလာသည်အထိ မညည်းမညူ ပြုစုပေး၏။ သူ့လက်ထဲမှ ဓားတစ်ချောင်းရှိသည်။ ဤဓားတစ်ချောင်း သည်ပင် သူ့အသက်ပါတည်း။ သို့သော် ကြံမ္မာဆိုသည်ကား အလှည့်အပြောင်း များလှပါ၏။ သံချောင်းစိုက်ထားသော သီးပင်တို့ကို တစ်စုံတစ်ဦးက လာခိုး၏။ နောက်ဆုံး ထိုလူသည် ဓားကိုပါ ရသွားပြန်သည်။ သံချောင်းသည် ထိုလူကိုရှာ၏။ တွေ့ပြီ။ ထိုသူကား အခြားမဟုတ်။ သံချောင်း၏ အသက်ကို အင်ဂျင်တစ်လုံးလောက်မျှ အရေးမထား။ လူသားမဆန်သော ဦးဘရန်ပင်တည်း။ သံချောင်းသည် ဓနရှင် “ဦးဘရန်” ကို သည်အတွက် လှလှကြီး လက်စားချေပြခဲ့သည်။ သံချောင်းကား သူ့ရဲကောင်းကြီးပါတည်း။

ဝတ္ထုဖတ်နေရင်း ကျွန်တော်သည် သံချောင်းကို အားကျမိပါ သည်။ သူ့လိုလူတိုင်းကို စေတနာထားတတ်သူ အမှန်တရားမြတ်နိုး

သူ ဖြစ်ချင်လာပါသည်။ ကျွန်တော် အနှစ်သက်ဆုံး အခန်းကား ဇာတ်သိမ်းခန်းဖြစ်သည်။

တစ်နေ့တွင် “ရဲမြင့်” နှင့် “သံချောင်း” တို့ ငါးမျှားကြသည်။ ငါးမန်းကားမိပါ၏။ သို့သော် ကြိုးပြုတ်ပြီး လွတ်သွားသည်။ ငါးမန်းမျှားပြီးချိန်တွင် သူတို့ရပ်နေသော ကျောက်ဆောင်လေးကို ဒီရေဖုံးစပြုပြီး ထို့ကြောင့် သူတို့နှစ်ဦးသည် မိုင်ဝက်ခန့်ဝေးသော ကမ်းသို့ ကူးခဲ့ကြသည်။ ကမ်းသို့ မရောက်မီအချိန်တွင် ရေဘုရင် ငါးမန်းက လိုက်လာတော့သည်။ သံချောင်းကား ရေလုပ်သား။ ရေမှာပျော်သူ။ သူပြေးမည်ဆိုလျှင် လွတ်နိုင်ပါ၏။ သို့သော် သူ မပြေး။ ရဲမြင့်ကို မမိနိုင်အောင် ငါးမန်းကို ရင်ဆိုင်သည်။ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သည်။ ရေဘုရင်ငါးမန်းကား အဘယ်မှာ အညံ့ခံမည်နည်း။ ရဲမြင့်အတွက် သံချောင်းသည် အသက်နှင့်လဲ ခုခံတိုက်ခိုက်သည်။ နောက်ဆုံး သံချောင်းသည် ငါးမန်းစွယ်၏ ထိပ်ဖျားတွင် အသက် ပျောက်ခဲ့ရ၏။ မဟာဇာတနည် သံချောင်းပါတည်း။

သံချောင်းသေဆုံးပြီးမှ ကိုနန္ဒာတို့အား ကယ်မည်သဘောရောက် လာသည်။ သံချောင်းကား ပြန်မလိုက်နိုင်တော့။ ကိုနန္ဒာတို့က သံချောင်းကိုရည်စူး၍ သဘောပေါ်မှ ပန်းပွင့်လေးများကို ခြွေချပေး နေသည်။ သို့သော် သံချောင်းသည် သူချစ်သော ပင်လယ်ပြင်ဝယ် ချစ်သောရဲမြင့်အတွက် သူ့အသက်ကိုစွန့်ရင်း ပန်းပွင့်လေးများနှင့်အတူ ဝေး၍ဝေး၍ ကျန်ခဲ့ချေပြီ။

နိဂုံးချုပ်ရလျှင် သံချောင်းသည် အများအကျိုးအတွက် အသက် စွန့်ပုံသူဖြစ်၏။ ထိုသူငယ်မျိုးကို “အာဇာနည်” ဟုခေါ်မည် မဟုတ်

ပါလော။ ဝတ္ထုဆုံးသည့်အခါ သံချောင်း၏စိတ်ဓာတ်သည် ကျွန်တော်ရင်ကို တငြိမ်ငြိမ် ခုန်နေစေပါသေးသည်။ စင်စစ် ကျွန်တော် သည်လည်း ဤစိတ်ဓာတ်ဖြင့်ပင် ဘဝဟူသော ဓားတောင်ကြီး ကျော်ဖြတ်ရဦးမည်ဟု ဘဝသင်ခန်းစာ ရယူမိပါတော့သည်။ ။

* * *

တန်ခူးလေမြူး ခါနွေဦး

(မစုစုချစ် ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဆောင်းကုန်၍ နွေကူးခဲ့ပါပြီ။ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း သုံးရာသီ စက်ဝန်းတွင် ဆောင်းရာသီကုန်ဆုံး၍ နွေရာသီသို့ စတင်ကူးပြောင်း သော အခါသမယသည်ပင် နွေဦးအခါဖြစ်ပါသည်။ လေးရာသီရှိသော နိုင်ငံများအဖို့ နွေဦးရာသီဟူသည်မှာ တိတိကျကျ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ရှိသော်လည်း သုံးရာသီသာရှိသော မြန်မာနိုင်ငံအဖို့မူ ဆောင်းအကုန် နွေဦးစကို နွေဦးကာလဟု ဆိုရပါသည်။

နွေဦးရာသီကား ဘယ်ပန်းချီရေး၍ မမိသော အလှရာသီ ဖြစ် သည်။ “ရာသီတွင် စာညီပြောပေပ၊ ကျော၍သာမြဲ” ဟု အောချယူရ သော ရာသီဖြစ်သည်။ နွေဦးကာလတွင် သစ်ပင်များထက်၌ အစိမ်းမှ အဝါ၊ အစိမ်းမှ အနီစသည်ဖြင့် အရောင်ပြောင်းစပြုနေသော သစ်ရွက်

ရော်၊ သစ်ရွက်ရင့်များသည် နွေဦး၏ လေရူးတိုက်ခတ်မှုကြောင့် သစ်ပင်ထက်မှ ဝေ့ကာဝဲကာဖြင့် မြေပေါ်သို့ ကြွေကျကြရသည်။

ရွက်ဟောင်းတို့ကြွေပြီး ရွက်သစ်၊ ရွက်နုတို့ ပြုထွက်ကြသည် မှာလည်း နွေဦးကာလပင် ဖြစ်ပါသည်။ အရွက်များ မရှိတော့ဘဲ ဟိုတစ်စုသည်တစ်စု ပြုထွက်နေသော ပုရစ်ဖူးကလေးများသာရှိသည့် အကိုင်းအခက်များ ထိုးထိုးထောင်ထောင်နှင့် သစ်ပင်ကြီးများကို ကြည့်ရသည်မှာ စိတ္တဇပန်းချီကားဆန်ဆန်လှပပါသည်။ နွေဦးကာလ ၏ သာယာလှပမှုများကို စာဆိုကြီးများအစဉ်အဆက် စာပန်းချီဖြယ် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တစ်ဆယ့်နှစ်လရာသီ ရှိသည့်အနက် တပေါင်းလသည် သာယာလှပမှုတွင် အထွတ်အထိပ် ဖြစ်၍ “တပေါင်း သာခေါင်လများနောင်” ဟူ၍ ဆိုစမှတ်ပြုကြရပါ သည်။

တပေါင်းလအခါသည် ဆောင်းကုန်နေ့ကူးစဖြစ်သည့်အတိုင်း နံနက်စောစော၌ မြူဆိုင်းကာအေးချမ်းလှသည်။ နေပူရှိန် တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာသောအခါ၌ မြူတို့လွင့်ပြယ်ကာ အပူရှိန်ကို သိသိသာသာ ခံစားလာရသည်။ ထို့ကြောင့် ‘နေပူလို့ညချမ်း၊ တပေါင်းလသရမ်း’ ဟု ရှေးအစဉ်အလာက တပေါင်းလကို သတ်မှတ်ပေးခဲ့ကြသည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လဘွဲ့ လင်္ကာအရ ‘တပေါင်းလည်းကူး၊ မိုးသားကြူး’ ဟု ဆိုထားပြန်ရာ ရာသီအားဖြင့် ပွင့်လင်းရာသီ ဖြစ်သော်လည်း မိုးသား၊ တိမ်လိပ်တို့ အံ့ဆိုင်တတ်သည့် လ၊လည်း ဖြစ်နေပါသေးသည်။

တပေါင်းလတွင် တိုက်သောလေသည် ဦးတည်ရာမဲ့ ဟိုမှသည်၊

သည်မှဟို တိုက်ခတ်တတ်သည့် လေရူး ဖြစ်သည်။ ဘာသာဘာဝ တွန်ကျူးသော ငှက်တို့အသံမှာလည်း သာယာနာပျော်ဖွယ် ကောင်းလေ သည်။ စိန်ပန်း၊ လဲပေါက်နှင့် လက်ပံတို့သည် ထိန်ထိန်ရဲနေကြသည်။ သရဖီတို့လည်း ပွင့်လန်းကြသည်။ ပူပြင်း တောက်လောင်သော ရာသီဒဏ်ကို အံ့တုစိန်ခေါ်နေသယောင်ပင်။ ပတ်ဝန်းကျင် သဘာဝ ရှုခင်းအလှက ဆွဲဆောင်၍ လေရူးက ဆော့ကစားသည့် အခါ အလွမ်းဓာတ်ခံ ရှိသူများအဖို့ သိကြားမင်း မာန်မဲဟန်တားသော်မှ စိတ်မခိုင် အလွမ်း လှိုင်ခဲ့ကြရပါသည်။ နွေဦး၏ သဘာဝအလှသည် လူသားတို့အား ကောင်းစွာ ဖမ်းစားနိုင်ပါသည်။

နွေဥတုတွင် တောလည်း တောအလျောက်၊ တောင်လည်း တောင်အလျောက် မြင်ကွင်းစိမ်းစို အလွမ်းပိုရသည်။ တငြိမ်ငြိမ်နှင့် လှိုက်လှိုက်၍ လေအငွေ့ဝယ် ခြောက်ခြောက်သွေ့သွေ့ ပင်တိုင်းကြွသည့် ရွက်ကြွေတောများကိုလည်း တွေ့ရသည်။

နွေဦး၏ သဘာဝအလှကို လူသားတို့ လှုပ်ရှားမှု၊ အားမာန် တို့ဖြင့် ဖြည့်စွက်လိုက်ပါလျှင် ပိုမိုပြည့်စုံသောအလှ သဘာဝပန်းချီကား တစ်ချပ် ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။ စာဆိုဝန်ကြီးပဒေသရာဇာက “နွေဦး ကာလ မြူထသောအခါ၊ ရင်းထောင်ရင်းဆွဲ၊ ဆောင်မြဲအိုးလွယ်ကာ၊ ဓားနှီးထက်စွာ၊ ခါးမှာချပ်လျက်၊ ထန်းပွင့်ထန်းခိုင်၊ ရွှန်းမြိုင်မြိုင်၊ ကလိုင်သာ လွယ်လိုတက်သည်နှင့်လေး” ဟူ၍ တျာချင်း ဖွဲ့သီဆို ခဲ့ပါသည်။ နွေဦးကာလကို နောက်ခံကားချပ်ပြု၍ ထန်းတက်သမား ကြီး၏ မမောမပန်းသော လုပ်အားအလှကို ဖြည့်စွက်ထားလျက် စာပန်းချီ ခြယ်ခဲ့ပါသည်။

နွေဦးရာသီသည် ထန်းရာသီဖြစ်ပြီး သဘာဝ၏ အလှနှင့် လူသားတို့၏ လုပ်အားကို အားပြိုင်ဖော်ကျူးခဲ့ပါသည်။

တန်ခူးလဆိုလျှင် နှင်း...ကုန်၍ နှစ်ကူးသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ “တန်ခူး၊ ကဆုန် ဆွေဆွေခုန်”ဟု ဆိုရလောက်အောင် အပူရှိန်ကလည်း ပြင်းထန်သည်။ ထိုအချိန်တွင် မြန်မာတို့သည် သင်္ကြန်ပွဲကို ဆင်နွှဲကြသည်။ သင်္ကြန်သည် နှစ်ဟောင်းမှ နှစ်သစ်သို့ ကူးပြောင်းသည့် အထိမ်းအမှတ်ပွဲ ဖြစ်သည်။ နှစ်ဟောင်းမှ အညစ်အကြေးများနှင့် နွေ၏ အပူရှိန်ကို အတာရေစင်ဖြင့် ပက်ဖြန်းဆေးကြောသည့် အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရေပက်ကစားကြသည်။

သင်္ကြန်တွင် ပိတောက်ပန်းများ ပွင့်လှေ့ရှိသည်။ ဝါဝင်းသင်းပျံ့သော ပိတောက် ပန်းခက်များနှင့် အေးမြသော သင်္ကြန်ရေတို့သည် နွေ၏ ထူးခြားသော အလှဖြစ်သည်။ ထိုအလှပေါ်တွင် သက်ကြီးပူဇော်ပွဲများ၊ တိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့လွတ်ပွဲများ၊ စတုဒိသာကျွေးမွေးပွဲများနှင့် ထပ်ဆင့်လိုက်သောအခါ မြန်မာတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာမှာ ခင်တွယ်လေးစား တန်ဖိုးထားစရာလည်း ဖြစ်တော့သည်။

နွေဦးကာလတွင် မြန်မာတို့၏ ယဉ်ကျေးသော အမူအရာကိုသာ တွေ့ရသည် မဟုတ်။ ရဲရင့်သော အမူအရာများကိုပါ တွေ့ရသည်။ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၇) ရက်သည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် အလွန်ထင်ရှားသည်။ မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံးက ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို ရရာလက်နက် စွဲကိုင်ဆန့်ကျင် တော်လှန်ခဲ့သောနေ့ဖြစ်သည်။ ဤတော်လှန်ရေးသည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် နွေမှာရေးသော

သွေးမော်ကွန်းပင် ဖြစ်သည်။

နွေဦးရာသီသည် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများကိုလည်း ရင်ခုန်စေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အတန်းတင်စာမေးပွဲကြီးကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အတန်းတင် စာမေးပွဲကြီး ပြုံးပန်းဆင်နိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများသည် တည်တံ့ စာအံကြရပါသည်။ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအတွက် နွေဦးကာလသည် စာမေးပွဲကြီးကြောင့် ရင်ခုန်ရသော ကာလများပင် ဖြစ်ပါသည်။

နွေ၏အလှ၌ ပန်းမျိုးစုံ ရနံ့သင်းကို ပိတုန်းနှင့် လိပ်ပြာငယ်တို့က ချွေးသုံး ဝတ်ရည်စုပ်ယူကြသည်။ တောတောင်တစ်ခွင် ပင်မြင့်ထက်၌ ငှက်ငယ်မောင်နှံ တူယှဉ်နှစ်ကိုယ် ချစ်တင်းသီဆိုနေကြသည်မှာ ကြည်နူးစရာ ကောင်းလှပါသည်။

ရုတ်တရက် ဝါးရုံတောဘက်မှလား၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲမှ မရမ်းပင်အုပ်ဆီမှလား၊ ကံ့ကော်ပင်ကြီးဆီမှလား မသိ။ ချိုအေးသာယာသော အသံတစ်သံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ နွေရောက်ပြီဆိုလျှင် သူ့အသံကို ကြားရစေမိ။ ဆက်ရက်တို့၏ အသံက ဆူညံသလောက် သူ့အသံလေးက အေးချမ်းသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်က လွမ်းမလွမ်းတော့မပြောတတ်။ သူ့အသံထဲမှာတော့ အလွမ်းဓာတ်ပါသည်မှာ အမှန်ပင်။ သူကား အခြားမဟုတ်။ “ဥဩ” ငှက်ဖြစ်သည်။

ဥဩနှင့် နွေရာသီမှာ ခွဲခြား၍မရနိုင်ပါ။ ချိုနွဲ့စွာ လွမ်းတေးသိဖွဲ့သော ဥဩသံသည် နွေဦးရောက်ပြီဟု ဆိုနေသယောင် ရှိပါသည်။ ‘ဥဩ-ဥဩ’ နှစ်ခွန်းဆင့်၍ တွန်လိုက်လျှင် ကြားရသူရင်မှာ အမျိုးအမည် မဖော်ပြတတ်အောင် ဝေဒနာခံစားရသည်။ လွမ်းတာလား၊

ကြည်နူးတာလား။ အောက်မေ့တမ်းတ၊တာလား၊ သို့မဟုတ် အားလုံးရောနှောပါဝင်နေတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ အသံရှင်ကို မြင်လိုသဖြင့် လိုက်ရှာသော်လည်း မတွေ့ရပါ။ အသံသာကြားရပြီး အကောင်ကိုမတွေ့ရအောင် ပုန်းရှောင် တွန်ကျူးတတ်သော နွေသီချင်း သည် ငှက်ကလေးဖြစ်ပါသည်။

နွေသည် ပူပြင်းသော ရာသီဥတုဖြစ်ပါသည်။ နေပူရှိန်ကြောင့် ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းရသည်လည်း မှန်ပါသည်။ သို့သော် ဥဩတွန်သံ တစ်ခွန်းနှင့် နွေ၏အပူကို ကျွန်မ မမေ့နိုင်ပါသည်။ ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းမှု ပပျောက်နိုင်ပါသည်။

ဥဩငှက်သံနာခံရင်းက ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ကြားယောင်လာသည်။ ဆရာဇော်ဂျီ၏ 'နွေအဝင်'ဟူသော ကဗျာကလေး ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဗျာက နွေ၏အလှကို တစ်နည်းတဖုံ ပြောပြနေပါသည်။

ဥဩငှက်မွန်
တွန်ပါပေါ့လေး။
ပုရစ်ကလေးငယ်တို့
မြသွေးတစ်ထည်ဆင်နှင့်
နွေအဝင် သည်စခန်းမှာ
လန်းတော့မဖိလေး။

နွေတွင် ရွက်ဝါတို့ ကြွေသည်မှန်သော်လည်း ထိုရွက်ဝါဟောင်း တို့၏ နေရာတွင် ရွက်သစ်ရွက်နု ပုရစ်ဖူးကလေးများက အစားထိုး ဝင်ရောက်လာသည်။ သူတို့သည် မြစိမ်းရောင်တောက်၍ ရွန်းစိုလှပ နေသည်။ နွေသည် အဟောင်းနှင့်အသစ်တို့ နေရာချင်းလဲကြသော

စခန်းဖြစ်သည်။

နွေစခန်းတွင် အဟောင်းတွေ ကြွေသော်လည်း အသစ်တွေ ဝေလာသည်။ အဟောင်းတို့နွမ်းသော်လည်း အသစ်တို့ လန်းတော့မည် ခါနွေဦးပါတကား။

အလိမ္မာ စာမှာရှိ

(မစုစုချစ် ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

အလိမ္မာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း၊ တတ်သိကျွမ်းကျင် ခြင်း ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်များ ပါဝင်သည်။ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း ဆိုရာတွင် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့၏ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုကို ဆိုလိုသည်။ လူတစ်ယောက်၏ အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ စိတ်နေ စိတ်ထားတို့ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စေရန် အိမ်ရှိ လူကြီးမိဘများက သွန်သင် ဆုံးမကြသည်။ ကျောင်းမှ ဆရာ၊ ဆရာမများကလည်း ပဲ့ပြင်လမ်းညွှန်ကြသည်။ သို့သော် ဆရာမိဘတို့၏ သွန်သင်မှုကို ခံယူရုံမျှနှင့် အသိအလိမ္မာ မပြည့်စုံနိုင်ပါ။ စာပေကို လေ့လာဆည်းပူး ၍ စာပေ၏ သွန်သင်မှုကိုလည်း ခံယူကျင့်သုံးမှသာ အသိအလိမ္မာ ပြည့်ဝနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးလူကြီးများက 'အလိမ္မာစာမှာရှိဟု'

ဆိုရိုးပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

စာပေသည် ခေတ်၏ကြေးမုံပြင် ဖြစ်သည်။ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်ကို ဆက်သွယ်ပေးသောအရာ ဖြစ်သည်။ အနာဂတ် အတွက် အားမာန်သစ်များ ဖြည့်ဆည်းပေးရာ ဖြစ်သည်။ စာပေများကို သုတစာပေ၊ ရသစာပေ၊ သုတရသစာပေ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားထားသည်။ ထိုသို့သော စာများကို ဖတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖတ်သူတို့သည် အသိပညာ ဗဟုသုတများ တိုးပွားလာနိုင်ပါသည်။ လိမ္မာရေးခြား ရှိလာနိုင် ပါသည်။

ကျောင်းစာနှင့် အပြင်စာ နှစ်မျိုးရှိရာတွင် ကျွန်မတို့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ၏ မိဘနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမ အတော်များများက ကျောင်းစာကိုသာ အာရုံစိုက်စေချင်ကြသည်။ အပြင်စာကို သိပ်မဖတ် စေချင်ကြပါ။ သူတို့၏ အယူအဆမှာ အပြင်စာ ဖတ်ပါများလျှင် ကျောင်းစာဘက်၌ ပေါ့လျော့မည်စိုးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အပြင်စာအချို့သည် လူကို စိတ်လေစေသည်ဟု ယူဆသည့်အကြောင်း လည်း ပါဝင်သည်။ ဤသို့သော အယူအဆများမှာ မှန်သင့် သလောက်တော့ မှန်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ ကျောင်းသား လူငယ်များသည် ကျောင်းစာများသာမက ပြင်ပမှ ဗဟုသုတဖြစ်စေမည့် စာပေများကိုပါ ဖတ်ရှုလေ့လာသင့်သည်။ သို့မှသာ လူမှုဆက်ဆံရေး၊ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဘက်ဘက်တို့တွင် တိုးတက်လာစေပါမည်။ ထိုသို့ ကျွန်မတို့ ကျောင်းသားလူငယ်များ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း ဆထက်ထမ်းပိုး တိုးတက်လာ မည်ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်သော အပြင်စာကိုမူ ဖတ်ခွင့်ပြုသင့် သည် ထင်ပါသည်။ ဖတ်ခွင့်ပြုရုံသာမက လူကြီးမိဘများအနေနှင့် မည်သို့သော အပြင်စာမျိုးကို ဖတ်သင့်သည်ဟု တိတိကျကျ လမ်းညွှန် ပေးဖို့ပင် ကောင်းပါသည်။ သို့မှသာ ကျွန်မတို့သည် အပြင်စာကို စမ်းတဝါးဝါးနှင့် ရှာဖွေဖတ်နေရန် မလိုတော့ဘဲ ဖတ်သင့်သည့် စာအုပ်နှင့် တည့်တည့်မတ်မတ် တွေ့ဆုံနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဖတ်သင့်သည့် အပြင်စာကို ဖတ်ရသည့်အတွက် အသိအလိမ္မာ တိုးပုံကို ကျွန်မ ကိုယ်တွေ့နှင့်ယှဉ်၍ တင်ပြလိုပါသည်။ ယမန်နှစ် နွေရာသီကျောင်းရက်ရှည်ပိတ်ထားချိန်က ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ မိခင်သည် ကျွန်မအား စာအုပ်တစ်အုပ်ကို အဖတ်ခိုင်းပါသည်။ “ဂျပန်သူ ဆင်းရဲမလေးတစ်ယောက်အကြောင်း” အမည်ရှိ စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းသာမဟုတ်၊ ကျွန်မတို့ တစ်အိမ်သားလုံး ဖတ်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်အိမ်သားလုံးကလည်း ကြိုက် နှစ်သက်ကြ ပါသည်။ ကြိုက်နှစ်သက်ရုံသာမက ကျွန်မတို့တွင် အားကျစိတ်၊ အတုယူလိုစိတ်၊ တိုးတက်ကြီးပွားလိုစိတ်၊ စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေရာတွင် ရှက်စရာ၊ ကြောက်စရာမလိုဘဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ လုပ်လိုစိတ်တို့ပါ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။

‘ဂျပန်မလေး မိကို’သည် အလွန် ဆင်းရဲသော မိသားစုမှ မွေးဖွားလာသူဖြစ်သည်။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် များကို ဈေးထဲတွင် ရောင်းရသည်။ သူတို့မိသားစု ကြီးစားလုပ်ကိုင် မှုကြောင့် တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်ကြီးပွားလာသည်။ ရိုးသားမှု၊

ကြီးစားမှု အရင်းတည်ပြီး လုပ်ကိုင်ခဲ့သဖြင့် ယခုအခါ အသက် (၃၅) နှစ်အရွယ် 'မိကို'သည် စားစရာ ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံကုမ္ပဏီ၏ ဦးဆောင်ဒါရိုက်တာ သန်းကြွယ်သူဌေးမတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ဤအကြောင်းအရာများကို စာရေးသူက စိတ်ဝင်စားဖွယ် အားကျဖွယ် ကောင်းအောင် ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားထားသည်။

ကျွန်မကို 'မိကို'က လွမ်းမိုးခဲ့ပါပြီ။ သူမက ကျွန်မ၏ ရှက်စိတ်ကို ဖယ်ရှားပေးပါသည်။ ကျွန်မကို လမ်းပြပေးပါသည်။ ကျွန်မတို့ အိမ်အနောက်ဘက်တွင် ကန်စွန်းခင်းကြီး ရှိသည်။ အိမ်ရှေ့တွင် စံပယ်ရုံများရှိသည်။ ဟိုတုန်းကတော့ အိမ်မှာ စားဖို့ လောက်သာ ကန်စွန်းရွက်ကို ခူးသည်။ ဘုရားပန်းတင်ဖို့ မေမေ ပန်းပန်ဖို့လောက်သာ စံပယ်ပန်းကိုခူးခဲ့သည်။

ယခု ကျွန်မတို့ မောင်နဲ့နှစ်ယောက်နှင့် မေမေသည် ကန်စွန်းရွက် များကို အစည်းငါးဆယ် တစ်ရာရအောင် ခူးပါသည်။ နောက် ရပ်ကွက်ထိပ်ရှိ ဈေးကလေးမှ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဆိုင်သို့ လိုက်ပို့ပြီး ဖောက်သည်ပေးပါသည်။ ညပိုင်းတွင် အိမ်ရှေ့စံပယ်ရုံမှ စံပယ်ပန်းများ ကိုခူးပြီး သိကြပါသည်။ နံနက်စောစောထပြီး မြို့ထဲက ဈေးကြီးထဲသို့ သွားကြသည်။ ဈေးထဲ တစ်ပတ်လှည့်လိုက်လျှင် ဟိုဆိုင် သည်ဆိုင်က ခေါ်ဝယ်သည်နှင့် ပါသမျှ ကုန်သွားသည်။ သည်လိုနှင့် တစ်လအတွင်း ကျွန်မတို့ ဝင်ငွေတော်တော်များများ စုမိခဲ့ကြသည်။ ဤဝင်ငွေသည် စာဖတ်ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အသိအလိမ္မာ၏ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်မှု ကြောင့် လုံ့လစိုက် ရှာဖွေ၍ ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းစာကပေးသော အသိအလိမ္မာအကြောင်း ဆက်ပါဦး

မည်။ ကျွန်မတို့အား စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေချင်အောင် ကျောင်းစာကလည်း လမ်းညွှန်ပြပါသည်။ 'မြန်မာ့ကဗျာလက်ရွေးစင်'မှ ရခိုင်သူမြတ် ပြုသည့် လောကသာရပျို့ ကောက်နုတ်ချက်ကို ကြည့်ပါ။ ပညာမရှိ၊ စီးပွားရေးနားမလည်သော လူမိုက်နှင့် မပေါင်းပါနှင့်။ ရန်သူကဲ့သို့ သဘောထား၍ ဝေးဝေးကရှောင်ပါ။ အခက်အလက် ဝေဆာ၍ အရိပ်ကောင်းသော ညောင်ပင်ကို ရွလော့၊ ငှက်ကျေးတို့ ညောင်သီးကို စားရသည်။ ညောင်ပွင့်ကို ခြွေရသည်။ လူအများတို့လည်း ညောင်ရိပ်ကို ခိုရသည်။

“ထိုသစ်ပင်ကား

ဝင်လာသသူ၊ ခပ်သိမ်းလူကို
ပူဆာငြိမ်းအောင်၊ လူဘုံကယ်လည်း
ထိုနှယ်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်တုံ့ရှောင်၍
မျိုးပေါင်းဆွေဝါး၊ လူအများကို
သနားကြင်နာ၊ စီးပွားရှာ၍
မေတ္တာမကင်း၊ မ၊စခြင်းဖြင့်

ထံရင်းမှိုကိုးကွယ်စေမင်း'ဟု ဖွဲ့ဆိုထားသည်ကို ကျွန်မတို့ ကျက်မှတ် သင်ယူရသည်။ ဤစာကလည်း စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေလိုသည့် အသိစိတ်ဓာတ်ပေါ်အောင် တိုက်တွန်းပါသည်။ “သစ်တစ်ပင်ကောင်း လျှင် ငှက်တစ်သောင်း နားရသည်” ဆိုထုံးအတိုင်း မိမိ ကြီးပွား ချမ်းသာလျှင် ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေ လူအများ၏ အားကိုးရာ ဖြစ်စေရ မည်ဟုလည်း လမ်းမှန်ကို ညွှန်သည်။ မှတ်သားထိုက်သောစာ၊ အလိမ္မာတိုးသောစာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၅၆ ဦးတင်ဝင်းသျှင်

ကျွန်မတင်ပြခဲ့သော ကျောင်းစာနှင့် အပြင်စာတို့သည် စီးပွား ဥစ္စာ ရှာဖွေရေးအတွက် အသိအလိမ္မာပေးသော စာများဖြစ်ပါသည်။ အသိအလိမ္မာပေးသည် မှန်သော်လည်း ယင်းစာနှစ်ပုဒ်သည် အရည် အသွေးခြင်း မတူကြပါ။ 'လောကသာရ'က ကျွန်မတို့၏ အသိဉာဏ် ကို အလိမ္မာ တိုးအောင် ဆုံးမသွန်သင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ 'ဂျပန် သူဆင်းရဲမလေး တစ်ယောက်'ကတော့ ကျွန်မတို့၏ စိတ်နှလုံးတွင် အလိမ္မာ တိုးအောင် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘဝ အသိကြွယ်ဝအောင် လမ်းပြပေးပါသည်။

ကျွန်မ နားလည်သလို အတိုချုံး၍ပြောရလျှင် 'လောကသာရ'က ဦးနှောက်အတွက် အလိမ္မာ။ 'ဂျပန်သူဆင်းရဲမလေး'က နှလုံးသား အတွက် အလိမ္မာ။ မည်သို့ဆိုစေ အလိမ္မာကတော့ စာမှာသာ ရှိပါ သည်။ အသိအလိမ္မာ တိုးစေသော စာပေရတနာများကို လူငယ်တိုင်း ဖတ်မှတ်ကြရန်၊ လေ့လာကြရန်၊ အတုယူလိုက်နာကြရန်မှတစ်ပါး အခြား မရှိပြီ။ မပြတ်ဖတ်မှတ် လေ့လာရင်း မိမိဘဝကိုရော၊ မိမိနိုင်ငံတော်ကိုပါ ဂုဏ်မြင့် တင့်တယ်အောင် ဆောင်ရွက်ကြပါစို့။။

* * *

အနှစ်သက်ဆုံးစာအုပ်တစ်အုပ်

(မခင်လဲ့လဲ့ရီ ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ကျွန်မသည် စာဖတ်ဝါသနာပါသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ငယ်စဉ် ကတည်းမှစ၍ စာအုပ်မျိုးစုံကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဖတ်ရှုခဲ့သည်။ စာနုစာယဉ် များ၊ ရဲစွမ်းသတ္တိကို ဖော်ကျူးသည့် စွန့်စားခန်း ဝတ္ထုများ၊ ပညာပေးဆောင်းပါးများ စသည်ဖြင့် ဖတ်ခဲ့ဖူးသော စာအုပ်များစွာတို့ အနက်မှ ယနေ့ထက်တိုင် ကျွန်မ မြတ်မြတ်နိုးနိုးနှင့် အဖန်တလဲလဲ ပြန်လည် ဖတ်ရှုနေခဲ့သည့် အနှစ်သက်ဆုံးသော စာတစ်အုပ် ရှိပါ သည်။

ထိုစာအုပ်မှာ ဆရာ'မောင်ဆုရှင်' မြန်မာပြန်သော 'ပင်လယ်ပြာ နှင့် တံငါအို'အမည်ရှိ ဝတ္ထုတစ်အုပ်ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ထင်ရှားကျော်ကြားလှသည့် စာပေဆိုင်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆရာ စာရေးဆရာကြီး 'အားနက်ဟ်မင်းဝေး' ရေးသားခဲ့သည့် ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုတစ်အုပ်ကို ဆရာ'မောင်ဆုရှင်' ဝတ္ထု မူရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို မပျောက်မပျက် ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် သူ၏ထက်မြက်သော ကလောင်စွမ်းဖြင့် မြန်မာပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

'ပင်လယ်ပြာနှင့် တံငါအို'ဝတ္ထု၏ ဇာတ်အိမ် တစ်ခုလုံးမှာ အဓိပ္ပာယ်ရသရှိရှိဖြင့် လှပစွာ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ထားသည်။ သတ္တိ၊ ခွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံကာ လောကကို အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးဟူသော စိတ်ဖြင့် ကြံကြံခံ၍ ယှဉ်ပြိုင်ဝံ့သည့် လူသား

တစ်ယောက်၏ အားမာန်ကို ကြည်နူးနှစ်သက်ဖွယ်၊ အားကျဖွယ် ဖြစ်အောင် ရေးဖွဲ့ တင်ပြထားသည်။

ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းမှာ ကျူးဘားလူမျိုး 'စန်တီယေဂိုးအဲ' အမည်ရှိ တံငါအဘိုးအိုတစ်ယောက်နှင့် ငါးကြီးတစ်ကောင်အကြောင်း ဖြစ်သည်။ တံငါအဘိုးအို 'စန်တီယေဂိုး'သည် ၈၄ ရက်တိုင်တိုင် ငါးတစ်ကောင်မျှ ဖမ်းဆီးရမိခြင်းမရှိ၍ ကမ်းခြေနှင့် မိုင်ပေါင်းများစွာ ကွာဝေးသော ပင်လယ်ပြင်သို့ လှေငယ်တစ်စင်းဖြင့် တစ်ကိုယ်တည်း စွန့်စားထွက်ခွာခဲ့ရာမှ အလွန်ကြီးမားလှသော ငါးကြီးတစ်ကောင်ကို ငါးဖျားချိတ်တွင် ဖမ်းမိသည်။

ငါးကြီးသည် တံငါအဘိုးအိုနှင့် လှေကို နှစ်နေ့နှင့် နှစ်ညလုံးလုံး ဝေးသထက် ဝေးရာသို့ ဆွဲယူပြေးသွားခဲ့သည်။ အဘိုးအိုလည်း ငါးကြီးဆွဲရာသို့ စိတ်ရှည်ရှည်ဖြင့် လိုက်ပါရင်း လူသားနှင့် ငါးတို့ စွမ်းအားပြိုင်လျက် ရှိနေကြသည်။ နောက်နေ့တွင် ဇွဲမာန်ကြီးမားသော တံငါအဘိုးအိုသည် ငါးကြီးကို အောင်မြင်စွာ မှိန်းဖြင့်ထိုးသတ်၍ လှေတွင် ချည်နှောင်ချိတ်ဆွဲကာ ယူဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

သို့သော် အပြန်ခရီးစတင်၍မှ မကြာသေးခင်မှာပင် ငါးမန်းများသည် လှေဖြင့်ဆွဲယူလာသော ငါးသေကြီးကို ဝိုင်းအုံ့၍ တွတ်ကြစားကြတော့သည်။ အဘိုးအိုသည် သူ၏ ဇွဲလုံ့လကြောင့် ရရှိခဲ့သော ဆုလာဘ်ကို သူ့လက်မှ အဓမ္မ လုယက်ကြကုန်သော ငါးမန်းများအား အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ကိုယ်စွမ်းရှိသမျှ ရှိသရွေ့ ရဲဝံ့စွာ ပြန်လည်၍ တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ငါးမန်းများ စားသွားသဖြင့် ငါးသေကြီးမှာ

အရိုးချည်းသက်သက်သာ ကျန်ရစ်တော့သည်။ အဘိုးအိုလည်း ခြေကုန်လက်ပန်းကျကာ ငါးအရိုးစုကြီးကို ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆွဲယူ သယ်ဆောင်လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပင်ပန်းနွမ်းရိစ္စာ အိမ်သို့ပြန်၍ ပျော်ရွှင်စွာ အိပ်စက်ရင်း ကုန်ဆုံးခဲ့သော နေ့ရက်များကို အိပ်မက်မက် လျက် ရှိနေပေသည်။

ထိုဝတ္ထုတွင် 'စန်တီယေဂိုး'သည် တစ်ချိန်တစ်ခါက တံငါ အတတ်တွင် ပြိုင်ဘက်ကင်းအောင် ကျွမ်းကျင်သူ၊ ထင်ရှားသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုမူ အရွယ်လည်း အိုမင်းလာပြီဖြစ်၍ ဂုဏ်သတင်း ကလည်း တဖြည်းဖြည်း မှေးမှိန်လာခဲ့ချေပြီ။ ထို့ကြောင့် သူ့ကိုယ်သူ မအိုသေးကြောင်း၊ ထက်မြက်သည့် အစွမ်းအစများရှိနေပါသေးကြောင်း ကို ကြီးသောဇွဲ၊ မဆုတ်မနစ်သော လုံ့လဝီရိယ၊ မရွံ့ကြောက်သော သတ္တိတို့ကို အသုံးချကာ ကြီးမားလှသောငါးကြီးကို ဖမ်းပြခဲ့ခြင်းဖြင့် သက်သေပြခဲ့သည်။ အရွယ်ပင်အိုသော်လည်း သူ၏ မလျော့သောဇွဲ၊ ရဲရင့်သောသတ္တိနှင့် ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လ သေခါမှလျော့မည်ဟူသော စိတ်ထားတို့ကို ကျွန်မ အလွန်လေးစားဂုဏ်ယူမိခဲ့သည်။

အဘိုးအိုသည် သူဖမ်းမိသော ငါးကြီးကို ဆုံးရှုံးရသည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် အရှုံးပေးခဲ့သူကား မဟုတ်။ သူ့အဖို့ လှေခွက်ချည်း ကျန် အလံမလုံ့စတမ်း ဟူသော စိတ်မာန်စွဲဖြင့် ငါးမန်းများကို ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် လောကနှင့် ဘဝကို အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးသူ ဖြစ်ကြောင်း အောင်ပွဲခံသူသာ ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မ ထင်မြင်ယူဆမိ ပါသည်။

ကျွန်မသည် 'ပင်လယ်ပြာနှင့် တံငါအို'ကို ဖတ်ပြီးနောက်

ဘဝဟူသည် ရန်ကန်ရမြ၊ တိုက်ခိုက်ရမြဖြစ်ပြီး ထိုဘဝခရီးကြမ်းကို လျှောက်လှမ်းရာတွင် အဘိုးအို 'စန်တီယေဂိုး'ကို အတုယူ၍ လောကခံကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည် ရှိရမည်ဟူသော တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် ဘဝသင်ခန်းစာတစ်ခုကို ရင်ဝယ်ပိုက်မိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုဝတ္ထုလေးမှာ ကျွန်မ အနှစ်သက်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်နေရ ခြင်းပင်။

ထိုမျှမက ကျွန်မသည် ထိုစာအုပ်ကို စတင် ဖတ်ရှုမိသည့် အချိန်ကပင် လက်မှမချချင်လောက်အောင် စွဲလမ်းခဲ့ရသည်။ ဝတ္ထုပါ အကြောင်းအရာတို့က ကျွန်မ၏ စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကျုံးဆွဲယူနိုင်စွမ်း ရှိရုံမက မြန်မာပြန်သူ ဆရာ 'မောင်ဆုရှင်' ကလည်း စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်အာရုံတွင် ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လွင်လာအောင် ပီပီသသ သရုပ်ဖော် စာပန်းချီခြယ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်လုံးကို လှပချောမွေ့စွာ ရေးဖွဲ့သွားခဲ့သည်သာမက သုံးနှုန်းထားသည့် စကားပြေအရေးအသားကလည်း အပြစ်ဆိုဖွယ် မရှိအောင်ပင် ကျစ်လျစ်ပြေပြစ်လှသည်။ သူ၏ ပြောင်မြောက်သော ကလောင်စွမ်းကြောင့် ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သော ဇာတ်ကောင်များနှင့် အပြစ်အပျက်တို့မှာ တကယ့်သက်ရှိ၊ တကယ့် အဖြစ်အပျက်များသဖွယ် ထင်မှတ်ရလောက်အောင်ပင် အသက်ဝင် လှပသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် 'ပင်လယ်ပြာနှင့်တံငါအို' ဝတ္ထုသည် ၁၉၆၈ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေ ဘာသာပြန် ပထမဆုကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်မသည် တိုစာအုပ်ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖတ်ရှုခဲ့ပြီး

ဖြစ်သည်။ ဖက်တိုင်း ဖတ်တိုင်းလည်း အသစ်အသစ်သော သင်ခန်း စာများ၊ ဗဟုသုတများ တိုးပွားသထက် တိုးပွားလာရသည်။ စာမျက်နှာ ပေါင်း ၂၀၀ ခန့်သာရှိသည့် စာအုပ်လေးတစ်အုပ်က များစွာသော အကျိုးကျေးဇူးများကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်မှာ အံ့ဩစရာကောင်းလှပေ သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဖတ်ရှုရသူတို့အား အတုယူဖွယ်ရာများ၊ ဘဝ သင်ခန်းစာများ၊ အထွေထွေဗဟုသုတများပေးရန်ဟူ၍ မွန်မြတ်သော ရည့်ရယ်ချက်များဖြင့် ရေးသားထားသည့် 'ပင်လယ်ပြာနှင့် တံငါအို' ဝတ္ထုသည် ကျွန်မ အနှစ်သက်ဆုံး စာတစ်အုပ်အဖြစ် ထာဝရ တည်ရှိနေမည်ကတော့ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလိမ့်မည်ဟု မထင်ပါချေ။ ။

* * *

ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်မြင်ကွင်းများ

(မခင်လဲ့လဲ့ရီ ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

နံနက်မိုးသောက်ရောင်ခြည်၏ အလင်းတန်း၊ အလင်းစက် ကလေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အမှောင်ထုကြားမှ မဝံ့မရဲနှင့် ပေါ်ထွက်စ ပြုလာပါပြီ။ ကျွန်မတို့နေထိုင်ရာ ရပ်ကွက်အတွင်းရှိ မီးကင်းစောင့်တဲကလေးမှ သံချောင်းခေါက်သံ ငါးချက်နှင့်အတူ

အိမ်ရှေ့လမ်းပေါ်မှ အချိန်မှန်မှန် ကြားရတတ်သည့် ဈေးသည်ကြီး 'ဒေါ်ဘုမ'၏ 'ပဲပြုတ်'ဟူသော အသံ အော်သံတို့က ကျွန်မကို အိပ်ပျော်နေရာမှ နိုးလာစေပါသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ကျွန်မတို့ အိမ်ခေါင်မိုးထက်မှ အိပ်တန်းထစ ကျေးငှက်သာရကာတို့၏ တစာစာအော်မြည်ရင်း ဝမ်းစာရှာဖွေနေသံ ဝှိုကိုလည်း ကြားလိုက်ရပါသည်။ ကျွန်မသည် အိပ်ရာထက်မှ ကမန်းကတမ်းထ၍ ကျောင်းသို့သွားရန် အမြန်ပြင်ဆင်ရပါတော့ သည်။ အားလုံး အဆင်သင့်ပြင်ဆင်ပြီး၍ အိမ်မှထွက်သောအခါတွင်မူ ခြောက်နာရီထိုးလုနီးပါးရှိနေပါပြီ။ ကျွန်မလည်း မျက်နှာချင်းဆိုင် အိမ်မှ ကျွန်မ၏ သူငယ်ချင်း 'နှင်းနှင်း'ကို ဝင်ခေါ်ကာ လမ်းထိပ်သို့ ကျောင်းကားထွက်စောင့်ရန် အတူတူလျှောက်လာခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်မတို့ ပညာရင်နို့ သောက်စို့ရာ ဒဂုံမြို့နယ်ရှိ အမှတ် (၁) အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းကြီးမှာ နံနက်ပိုင်းနှင့် ညနေပိုင်း နှစ်ချိန်ခွဲ၍ တက်ရပါသည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်း သားများ အတွက် ညနေပိုင်း အချိန်ကို သတ်မှတ် ပေးထားပြီး ကျွန်မတို့လို အထက်တန်းကျောင်းသူကျောင်းသားများကမူ နံနက် ၇ နာရီမှ ၁၂ နာရီအထိ နံနက်ပိုင်းအချိန်ကို တက်ကြရပါသည်။ ကျွန်မသည် လှိုင်မြို့နယ် အတွင်း၌ နေထိုင်သူတစ်ဦးဖြစ်၍ ကျောင်းနှင့် ဝေးကွာသောကြောင့် အချိန်မီရောက်ရန် အိမ်မှစောစောကြိုတင်၍ ထွက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မနှင့် နှင်းနှင်းတို့ လျှောက်လှမ်းလာရာ လမ်းတစ်လျှောက် တွင် နံနက်စောစော ဈေးဝယ်ထွက်ကြသည့် အိမ်ရှင်မအချို့ကို

တွေ့လိုက်ရသည်။ အမှောင်ထုကွဲစ အချိန်မို့ လူသွားလူလာ နည်းပါး သေးသော်လည်း မုန့်ဆိုင်၊ အလှကုန်ဆိုင်၊ စာရေးကိရိယာဆိုင်၊ ကက်ဆက်ခွေအငှားဆိုင် စသည့် အိမ်ဆိုင်ကလေးများက မိမိတို့၏ ပစ္စည်းများကို အသီးသီး ခင်းကျင်းပြင်ဆင်နေသည်ကိုလည်း တွေ့လိုက် ရပါသည်။

မကြာမီပင် ကျွန်မတို့သည် လမ်းထိပ်ရှိ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှ ပျံ့လွင့်လာသည့် ရဲသွင်၊ ဗဒင်တို့၏ သီချင်းသံများကို ကြားလိုက် ရပါသည်။ ထို့နောက် ဆိုင်ရှေ့မှ ဖြတ်လျှောက်သွားသော အခါ ဆိုင်ထဲ၌ လက်ဖက်ရည် ထိုင်သောက်နေသူ၊ ချိုင့်ကိုယ်စီကိုင်၍ လက်ဖက်ရည်ဝယ်နေသူ အတော်များများကို မြင်လိုက်ရသည်။ ထို ဆိုင်လေးကို လွန်လာသည့်အခါ၌ အင်းစိန်လမ်းမကြီးပေါ်သို့ ရောက် လာပါတော့သည်။

ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်သားမှာ လမ်းထိပ်ရှိ ယခင်စောင့်နေကြ နေရာတွင်ရပ်၍ ကျောင်းကားအလာကို စောင့်နေကြသည်။ ကျွန်မတို့ ရပ်နေသည့်နေရာနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် လွန်ခဲ့သော လပိုင်းကမှ ပြန်လည်၍ အသစ်ပြင် ဆောက်လုပ်ထားသဖြင့် လှပခုံညားကာ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်နေသည့် "လှိုင်ရတနာ"ဈေးကြီး တည်ရှိနေပါသည်။ သို့သော်လည်း ဈေးတိုင်းလိုလို၌ တွေ့ရလေ့ရှိသည့် ပျံ့ကျဈေးသည် များက ဈေး၏ အပြင်ဘက် ပလက်ဖောင်းတွင် နေရာယူထားကြသည်။ ထိုဈေးသည်တို့၏ အပြိုင်အဆိုင် ဈေးခေါ်ရောင်းချသံများကလည်း ကျွတ်ကျွတ်ညံ့လျက်ရှိနေသည်။

ထိုခဏမှာပင် ကျောင်းကြိုကျောင်းပို့ကားသည် ကျွန်မတို့

ရှေ့သို့ညင်သာစွာ ထိုးဆိုက်လာပါသည်။ ကျွန်မနှင့် နှင်းနှင်းတို့ ကားပေါ်သို့ ရောက်သောအခါတွင် ကားထဲ၌ အခြားကျောင်းသူ သုံးဦးခန့်သာ ရှိသေးသည်။ ကျောင်းကားသည် အခြားသူများကို ကြိုရန် ဆက်လက် မောင်းနှင်လာခဲ့ရာ အင်းစိန်လမ်းမကြီး၏ ဝဲယာ တစ်ဘက်တစ်ချက်ရှိ ဆေးကုခန်းများ၊ ဓာတ်ပုံဆိုင်များ၊ စတိုးဆိုင်များ၊ စသည့်ဆိုင်အချို့ကို ဖြတ်သန်းပြီးနောက် နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းလေး ဝတ်ကျောင်းကိုကျော်၍ ရပ်ကာ အခြားသူများကို တင်နေပြန်ပါသည်။

အချိန်စောသေးသဖြင့် ထိုကျောင်းလေးသို့ ကလေးငယ်များ မရောက်လာကြသေးဘဲ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေသည်။ ထိုနေရာလေးကို ကျော်လွန်လာခဲ့ပြီး ခဏအကြာတွင် ကျောင်းကားသည် လှိုင်ရဲစခန်းရှေ့တွင် ဆိုက်ရပ်၍ ကျောင်းသူတစ်ဦးကို တင်ပါသည်။ ကားရပ်ထားသည့် တစ်ခဏအချိန်လေးတွင် ကျွန်မအနောက်ဘက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်မိပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်မရင်ထဲတွင် 'ဒိန်း'ခနဲ ဖြစ်သွားကာ ကြောက်ရွံ့စိတ်တို့က မဖိတ်ခေါ်ဘဲ ဝင်ရောက်လာ၍ ဘုရားစာများကိုသာ တွင်တွင်ရွတ်ဆိုနေမိပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရဲစခန်း၏ ဝဲဘက်တွင် ကပ်လျက် တည်ရှိနေသော တစ်ထပ်တိုက် ဖြူဖြူလေးမှာ သရဲခြောက်သည်ဟု သတင်းကြီးနေသောကြောင့်ပင်။ ထိုတိုက်လေးတွင် နေ့ခင်းဘက်၌သာ လူများနေကြပြီး ညဘက်၌ မည်သူမျှ မအိပ်ရဲကြဘဲ သော့ခတ်၍သာ ထားတတ်သည်။ ယခုလို မနက်စောစော အချိန်မျိုး၌ လူသူ တစ်ရပ်တစ်ယောက်မျှ မရှိဘဲ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်နေသည်ကပင်

တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ခြောက်ခြားဖွယ် ကောင်းနေပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ ကျောင်းကား ထိုနေရာမှ ထွက်ခွာလာတော့မှသာ ရင်ထဲမှ ကြောက်စိတ်များ ပျောက်ကွယ်၍ စိတ်လက် ပေါ့ပါးသွားကာ 'ဟင်းခနဲ' သက်ပြင်းချလိုက်နိုင်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ခရီးဆက်လာရင်းက လှည်းတန်းမီးပွိုင့်ကို ကျော်လွန်၍ ပြည်လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်သို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ မကြာမီ ခုံညားထည်ဝါလှသော အမှတ်(၁) ဆေးတက္ကသိုလ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့သည်။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ အသက်ကို ကယ်တင်ပေးနိုင်သော ဆေးပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးနေသည့် ဤတက္ကသိုလ်ကြီးကို မြင်ရသည့် အခါတိုင်း ကျွန်မ၏ ရင်ထဲတွင် ကြည်နူးဂုဏ်ယူစိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာမိပါသည်။ တစ်ချိန်တွင် ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဤတက္ကသိုလ်ကြီးသို့ တက်ရောက်နိုင်အောင် ကြိုးစားမည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမိပါသည်။

ထိုနောက်တွင်မူ ကျွန်မတို့ လိုက်ပါလာသည့် ကျောင်းကြိုကျောင်းပို့ ကားလေးသည် နေရာအချို့တွင် ရပ်လိုက်၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများကို တင်လိုက်နှင့် မြေနီကုန်းသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ကျောင်းကား ရပ်နေသည့်နေရာ၏ ဝဲဘက်ရှိ ရတနာပုံရုပ်ရှင်ရုံလေးမှာ ဣန္ဒြေကြီးမားသည့် မိန်းမပျိုလေးသဖွယ် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ တည်ရှိနေပါသည်။

အချိန်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ကျောင်းသူကျောင်းသားအတော်များများ ကြိုပြီး၍ အရှေ့တောင်အာရှတွင် အကောင်းဆုံးအဆောက်အအုံ၊ အခမ်းနားဆုံး အဆောက်အအုံအဖြစ် ဂုဏ်ယူ

နေကြသည့် 'ပြည်သူ့လွှတ်တော်'ကြီးကို ညှိနှိုင်းမှုခိုင်းနေသည့် သစ်ပင်များကြားတွင် ဝင့်ကြွားစွာ တွေ့မြင်လိုက်ရပြန်သည်။

ထိုအဆောက်အအုံကြီးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် မြင်သူတိုင်း မျက်စိအေးစေသည့် စိမ်းလန်းစိုပြည်ကာ ဝေဆာစွာ ပွင့်လန်းနေသည့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ၊ လှပသော မီးတိုင်များ၊ ဆန်းကြယ်သော ရေပန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားကာ လုပ်သားပြည်သူတို့ အေးချမ်းစွာ အနားယူနိုင်အောင် ခေတ်မီစွာ ဆောက်လုပ်ထားသည့် 'ပြည်သူ့ ရင်ပြင်နှင့် ပြည်သူ့ဥယျာဉ်'ကြီးကိုလည်း အပန်းဖြေသူများဖြင့် စည်ကားလှပနေပါသည်။

တစ်ဖန် ဥယျာဉ်တွင်း၌ အုံ့ခိုင်းနေသည့် သစ်ပင်များ၊ အထက်မှ နံနက်ခင်း နေရောင်တွင် ရွှေရောင် တဝင်းဝင်း တောက်ပနေသည့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကိုလည်း ကြည့်ညိုဖွယ် တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်မ၏ စိတ်တွင်းမှ အလွန် ကြည်ညိုသဖွယ်မိသဖြင့် ကားပေါ်တွင် ထိုင်နေရင်းကပင် လက်အုပ်ချီ၍ အာရုံပြုနေမိပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် မကြာမီပင် ကျောင်းသူကျောင်းသား အားလုံးလိုလိုကို ကြိုပြီး၍ ကျွန်မတို့ ကျောင်းကားလေးသည် ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းအတိုင်း မောင်းနှင်လာကာ နဝဒေးလမ်းအတွင်းသို့ ချိုးဝင်လိုက်ပါသည်။ လမ်းအတွင်းတွင်မူ ကျောင်းကြိုကျောင်းပိုကားများဖြင့် ပြည့်ကျပ်နေပြီး ကားဟွန်းသံများကလည်း ဆူညံနေပါသည်။ ကျွန်မနှင့် နှင်းနှင်းသည် ကားပေါ်မှ ဆင်းလာပြီးနောက် ပျားပန်းခတ်မျှ သွားလာနေကြသည့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများကြားတွင် ဝင်ရောက်တိုးဝှေ့ရင်းဖြင့် မိခင်ကျောင်းတော်ကြီးထဲသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

နေ့လယ် ၁၂ နာရီထိုး၍ ကျောင်းဆင်းသည့် အခါတွင် ကျွန်မတို့၏ ကျောင်းကားသည် ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းအတိုင်း ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ တစ်နေ့တာ၏ အပူဆုံးအချိန်ပိုင်း ဖြစ်သောကြောင့် ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်သို့ ဘုရားဖူးလာသူများ နည်းပါးနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းကားလေးသည် အရှိန်ကိုဖြင့်၍ မောင်းနှင်လာရာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကြီးသည် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ရင်ပြင်နှင့် ပြည်သူ့ဥယျာဉ်ကြီးသည် လည်းကောင်း ကျွန်မတို့ ကားနောက်တွင် ကျန်ခဲ့ပါတော့သည်။

ကျွန်မ ကျောင်းသို့လာစဉ်က မြင်တွေ့ခဲ့သည့် မြေခိုကုန်းရှိ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်နေသည့် ရတနာပုံ ရုပ်ရှင်ရုံလေးမှာ ယခုမူ လက်မှတ်တန်းစီသူများ၊ မုန့်သည်လေးများဖြင့် စည်ကားနေပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် အင်းစိန်လမ်းမကြီးပေါ်သို့ပင် ပြန်လည် ရောက်ရှိလာပါ သည်။ အလာတုန်းက ကျွန်မ ထိတ်လန့်ခဲ့သည့် သရဲခြောက်သည် ဆိုသော တိုက်ကလေးမှာလည်း နေ့ခင်းဘက် အချိန်မို့ လူများ ဝင်ရောက်နေထိုင်နေပြီဖြစ်၍ သိပ်မကြောက်မိတော့ပါ။ နံနက်စောစော အချိန်က တိတ်ဆိတ်နေခဲ့သည့် ကလေးထိန်းကျောင်းလေးမှာလည်း ကလေးသူငယ်တို့၏ အသံစာစာကလေးများဖြင့် ဆူညံလျက် ရှိနေ ပါပြီ။

မကြာမီပင် ကျောင်းကားသည် အခြား ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များကို တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ချပေးရင်းက ကျွန်မတို့ လမ်းထိပ်သို့ ထိုးဆိုက်လာပါတော့သည်။ ကျွန်မနှင့် နှင်းနှင်းလည်း ကားပေါ်မှဆင်း၍ မနက်ပိုင်းက လူနည်းပါးသလောက် ယခုမူ

လမ်းသွားလမ်းလာများ မပြတ်အောင်ဖြစ်နေသည့် ကျွန်မတို့နေထိုင်ရာ လမ်းသွယ်လေးထဲသို့ လျှောက်ဝင်လာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ရပ်ကွက် လမ်းတစ်လျှောက်တွင်မူ အခြားစိတ်ဝင်စားဖွယ် မြင်ကွင်းများလည်း မရှိတော့ပါ။ ထို့နောက် ကျွန်မနှင့် နှင်းနှင်းတို့သည် မိမိတို့အိမ် အသီးသီးရှေ့သို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် နှင်းနှင်းအား နှုတ်ဆက်စကားဆို၍ မိမိအိမ်ထဲသို့ လှမ်းဝင်လာခဲ့သည့် အခါတွင်မူ ကျွန်မ၏ တစ်နေ့တာ ကျောင်းသွား ကျောင်းပြန် မြင်ကွင်းများသည်လည်း ပြီးဆုံးသွားခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ။

မမေ့နိုင်သော ဈေးမြင်ကွင်း

(မခင်စံပယ်သိန်း ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဈေးမြင်ကွင်းဟူသည် လောကကြီး၏ ကြည့်မှန်တစ်ချပ်သာ ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မ ဆိုချင်ပါသည်။ ထိုနေရာတွင် ဈေးရောင်းသူ၊ ဈေးဝယ်လာကြသူ စသည့် လူအမျိုးမျိုးတို့၏ စရိုက်သဘာဝကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်နိုင်သည်။ လူ့သဘော လူ့မနောကိုလည်း ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကြည့်နိုင်သည်။ “ယူတတ်လျှင် ရ၏” ဆိုသလို ဈေးမြင်ကွင်းမှ ဘဝအသိနှင့် လောကသင်ခန်းစာတို့ကို ရယူနိုင်သည်

ကတော့ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့မှာ ကျောင်းအားရက်တစ်ရက် ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်မမဈေးသို့ ရောက်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မသည် ဆယ်တန်းကျောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်သည့်အပြင် ကျောင်းချိန်ကလည်း မနက်ပိုင်းဖြစ်နေသောကြောင့် ကျောင်းဖွင့်ရက်များတွင်မူ အိမ်သားများ အတွက် ဈေးမဝယ်ပေး နိုင်ခဲ့ပါ။ ယခုလို ကျောင်းပိတ်ရက်မျိုး၌သာ အိမ်မှုကိစ္စများကို ဝိုင်းဝန်းကူညီ လုပ်ကိုင်ပေးရင်း မနက်စောစော၌ ဈေးဝယ်ထွက်လေ့ ရှိပါသည်။

နံနက်ခင်း၏ နေရောင်ခြည်သည် ရွှေရောင်အဆင်းဖြင့် ဝင်းလက် ခနပါသည်။ ခပ်ပြည့်ပြည့်တိုက်ခတ်လာသော လေအေးကလေး ကလည်း ဈေးခြင်းတောင်းကိုကိုင်၍ လျှောက်လှမ်းလာသော ကျွန်မ တို့အား ပွတ်တိုက်ကျိစယ်၍ သွားပါသည်။ မကြာမီအချိန်အတွင်းမှာပင် ပုစွန်တောင်ဈေးဝင်ပေါက်ရှေ့သို့ ရောက်ရှိလာပါတော့သည်။

ဈေးအတွင်းသို့ လှမ်းဝင်လိုက်ပင်လျှင် ဈေးသည်တို့ အော်ဟစ် ရောင်းချသံများ၊ စကားပြောသံများ၊ တဝါးဝါး ရယ်မောလိုက်သံများကို ဆူညံစွာ ကြားလိုက်ရသည်။ ဈေးအတွင်း၌ ဟိုဆိုင်ဝင်၊ သည်ဆိုင် ထွက်နှင့် လှည့်လည် ဈေးဝယ်နေကြသူ အများအပြားကိုလည်း တွေ့လိုက်ရသည်။ အချို့ အမျိုးသမီးများကမူ ဈေးလာဝယ်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း မင်းသမီးရှုံးလောက်အောင်ပင် ပြင်ဆင်ထားကြသည်။ အဝတ်အစားတို့ကလည်း ပွဲနေပွဲထိုင် သွားသည့်အလား မျက်စိကျိန်း လောက်အောင် တောက်ပြောင်လွန်းလှသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသူများ ကြားထဲတွင် အဝတ် အနွမ်းအကြေများကို ဝတ်ဆင်ထားလျက်

ဆင်းရဲနွမ်းပါးဟန် ပေါ်နေသူများကိုလည်း မြင်လိုက်ရပြန်ပါသည်။
 ကျွန်မသည် လူများအကြားမှ တိုးဝှေ့ရင်းကပင် အထည်ဆိုင်
 များဘက်သို့ လျှောက်လာမိခဲ့သည်။ ထိုနေရာရှိ ဆိုင်အမျိုးမျိုး
 အဖုံဖုံတို့ကလည်း မိမိတို့၏ ပစ္စည်းများကို လှပစွာ ခင်းကျင်းပြင်ဆင်
 ထားကြသည်။ အရောင်အသွေး စုံလင်စွာသော အဆင်ဆန်းဆန်း
 အထည်များကို ကျွန်မ ငေးမောကြည့်နေရင်းက မိန်းမဝတ် လုံချည်
 များကို ရောင်းချသည့် ဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှေ့သို့ ရောက်လာပါသည်။
 ထိုဆိုင်ရှေ့တွင်မူ တန်ဖိုးကြီးမားသည့် အဝတ်အစားများကို ဝတ်ဆင်
 ထားကာ စိန်နားကပ်ကြီး တဝင်းဝင်းနှင့် လက်ဝတ်လက်စား
 အပြည့်အစုံ ဆင်ယင်ထားသည့် လူကုန်တန် အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး
 ဈေးဝယ်နေသည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။

ထိုအမျိုးသမီးကြီးသည် လုံချည်များကို တစ်ထည်ချင်း ရွေးချယ်
 လိုက် မိမိနှင့် လိုက်မလိုက် ကိုယ်တွင် ကပ်ကြည့်လိုက် လုပ်နေရင်း
 ယနေ့တွင် သူမ၏ အိမ်ဖော်မလေး နေမကောင်းသဖြင့် ကိုယ်တိုင်
 ဈေးဝယ်ထွက်ရကြောင်းနှင့် သူမ၏ ယောက်ျားမှာလည်း အရာရှိကြီး
 တစ်ဦးဖြစ်ပြီး တစ်လလျှင် လခမည်ရွှေမည်မျှရကြောင်း၊ သူမ
 အတွက် 'ကိုရိုလာ'ကားတစ်စီး ဝယ်ပေးထားသော်လည်း သူမက
 မစီးချင်သဖြင့် ပစ်ကပ်'ကားလေး တစ်စီးကို ထပ်မံဝယ်ထားရကြောင်း
 စသည်ဖြင့် သူမ မည်မျှ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်ကို ကြားရသူများ
 အထင်ကြီးလာစေရန် ဆိုင်ရှင်အား ကြွားလုံးထုတ်နေပါသည်။

ထို့နောက်တွင်မူ မိမိနှစ်သက်သည့်အဆင်ကို တွေ့သွားဟန်
 ဆိုင်ရှင်ဈေးဆိုသော ငွေသုံးရာကျပ်ကိုပင် ဆစ်မနေတော့ဘဲ လုံချည်ကို

ဝယ်ကာ လှည့်ထွက်သွားလိုက်ပါသည်။ တစ်ဖန် ဆိုင်ဘေးရှိ
 အနည်းငယ်လွတ်နေသော မြေကွက်လပ်လေးတွင် 'နှင်းဆီပန်း'
 ပွင့်လေးများကို ခြင်းတောင်းအစုတ်လေးတစ်ခုတွင် ထည့်၍
 မြေကြီးပေါ်တွင် ထိုင်ရောင်းနေသည့် အသက်ငယ်ငယ် ကောင်လေး
 တစ်ယောက်၏ ရှေ့တွင် ရပ်လိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် 'အိမ်
 ဘုရားပန်းအိုး သုံးအိုးမှာထိုးဖို့ ပန်းသုံးပွင့်လောက်တော့ ဝယ်သွားမှပဲ' ဟု
 သူမဘာသာ ရေရွတ်ရင်း ခြင်းတောင်းထဲမှ အလှဆုံးနှင်းဆီပန်း
 သုံးပွင့်ကို ရွေးယူကာ 'ဘယ်လောက်ကျသလဲ' ဟု မေးလိုက်သည်။

ထိုကောင်လေးက 'တစ်ပွင့် တစ်ကျပ် ဆိုတော့ သုံးကျပ်
 ကျပါတယ်' ဟု ပြောရာ 'သုံးကျပ်ဆိုတော့ များတာပေါ့၊ နှစ်ကျပ်ပဲထား'
 ဟု ပြန်ပြောကာ ဈေးဆစ်လိုက်သည်။ ကောင်လေးကလည်း
 မလျှော့နိုင်ကြောင်း ထပ်ပြောသဖြင့် 'အို-ဒါဆိုလဲ နှစ်ကျပ်ခွဲပဲယူ
 တော့' ဟု အတင်းထပ်ပြောကာ ကျပ်တန်အနွမ်း နှစ်ရွက်နှင့်
 အကြွေငါးမူးစေ့ တစ်စေ့ကို ရှေ့မှ ခြင်းတောင်းထဲ ပစ်ထည့်လိုက်ကာ
 လှည့်ထွက်သွားပါတော့သည်။

ထိုအခါ ကျွန်မသည် မိမိဝတ်ရန်အတွက် 'ငွေသုံးရာ' တန်
 လုံချည်ကို ဈေးမဆစ်ဘဲ ဝယ်သွားပြီးမှ ဘုရားပန်းသုံးပွင့် အတွက်
 ကိုမူကား မဟုတ်သည့် တမတ်၊ ဘူးမူးကိုပင် မရမက ကပ်သပ်ပြီး
 ဆစ်နေသည့် ထိုအမျိုးသမီးကြီးကို ကြည့်ရင်း အံ့အားသင့်နေမိပါသည်။
 နောက်မှ ရှေ့သို့ ဆက်လျှောက်သွားလိုက်မိပါသည်။

ကျွန်မလည်း အထည်များကို ဆက်လက် ငေးမောနေရင်းက
 ဈေးဝယ်စရာများ ရှိနေသေးကြောင်း ရုတ်ချည်း ပြန်သတိရလာ၍

အထည်တန်းဘက်မှ အမြန်ထွက်လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဘာကို
ဝယ်ရမှန်း မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘဲ သားငါးတန်းဘက်သို့ လျှောက်လာ
ခဲ့ပါသည်။ ထိုနေရာသို့ ဝင်လိုက်သည်နှင့် ဆဲသံ၊ ဆူသံ၊ အော်ဟစ်သံ
တို့ကို 'စီခနဲ' ကြားလိုက်ရပါသည်။

ထိုအသံတို့ ထွက်ပေါ်လာရာနေရာမှာ နှုတ်ကြမ်း၊ လျှာကြမ်း
အားလုံးလည်းကြမ်းသည့် ငါးစိမ်းသည်များထဲမှ ဖြစ်သည်။ ထိုအသံတို့
အပြင် ငါးအသေများကို အကြေးခွံထုတ်၍ စဉ်းနိုးတုံးပေါ်တင်ကာ
စားမကြီးများဖြင့် 'ဒုတ်ခနဲ' 'ဒုတ်ခနဲ' မြည်အောင် ခုတ်လိုက်သံတို့ကို
ကြားလိုက်ရပြန်သည်။ ကျွန်မလည်း ငါးမြင်း၊ ငါးကြင်း၊ ငါးရုံ၊
ငါးလသဲထိုး စသည်ဖြင့် စုံလင်လှသည့် ငါးအမျိုးမျိုးတို့ကိုကြည့်ရင်း
'ငါးခုဆိုင်' တစ်ဆိုင်ရှေ့တွင် ရပ်လိုက်ပါသည်။

ငါးဆိုင်ရှေ့တွင်မူ မိန်းမတစ်ဦးက ဆိုင်ရှင်အဒေါ်ကြီးအား
ဆိုင်ပေါ်ရှိ တပျပ်ပျပ်လူးနေသည့် ငါးအရှင့်များထဲမှ သူမ အလိုရှိရာ
အကောင်များကို ပြလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ အဒေါ်ကြီးသည်
အနီးတွင်ချထားသော တုတ်ချောင်းကိုယူ၍ ထိုငါးများ၏ ဦးခေါင်းကို
ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရိုက်ချလိုက်ကာ မလှုပ်နိုင်မယှက်နိုင်ဖြစ်နေသည့်
ငါးများကို ချိန်ခွင်တွင် ချိန်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ သနားစိရာ
ငါးသတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်အင်ကို ကြည့်လည်းမကြည့်ရဲ။ ကြည့်လည်း
မကြည့်ရက်တော့သဖြင့် ထိုဆိုင်ရှေ့မှ အမြန်ထွက်ခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက်တွင် ကျွန်မသည် ဝက်သားဝယ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်၍
ဝက်သားဆိုင် တစ်ဆိုင်ရှေ့တွင် ရပ်လိုက်ပါသည်။ ဆိုင်ရှေ့တွင်မူ
အခြားအမျိုးသမီးတစ်ယောက်က ဝယ်ခြမ်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်မလည်း ဆိုင်ရှင်မိန်းမကြီးအား 'ဒီဘက်အခြမ်းကအသားကို
သုံးဆယ်သား ချိန်ပေးပါ' ဟု ညွှန်ပြရင်း ပြောလိုက်သည်။ ထိုအခါ
မိန်းမကြီးက 'ဒီမှာ တခြားတစ်ယောက်ကို ရောင်းနေတာ မတွေ့ဘူး
လား၊ မအားသေးဘူးဟေ့၊ ခဏစောင့်ဦး' ဟု တစ်လောကလုံး သူ
လုပ်စာကို ထိုင်စားနေသည့်အလား မျက်နှာထား တင်းတင်းနှင့်
ခပ်ထန်ထန် ပြောလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ထိုသို့ အပြောခံရသဖြင့် စိတ်တိုတိုနှင့် သူ့ဆိုင်မှ
မဝယ်ဘဲ လှည့်ထွက်လာကာ အခြားဝက်သားဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ သွား
လိုက်သည်။ ထိုဆိုင်ရှေ့တွင်လည်း ဝယ်သူနှစ်ဦး သုံးဦးခန့်
ရောက်နေပါသည်။ သို့သော်လည်း အသက်အနည်းငယ်ကြီးပုံရသော
ဆိုင်ရှင် အစ်မကြီးက ဈေးဝယ်သူများအား 'ကျွန်မ အသား
ကောင်းကောင်းတွေကို ရွေးပြီး ထည့်ထားပေးပါတယ်၊ ဈေးကိုလည်း
အတတ်နိုင်ဆုံး လျှော့ထားတာပါ၊ နောက်ကိုလည်း လာအားပေး
ပါဦးနော်' စသည်ဖြင့် စကားချိုချိုကိုသုံးကာ ရွှန်းရွှန်းဝေအောင်
ပြောနေပါသည်။ ထိုသို့ ပြောရင်း ကျွန်မဘက်သို့ လှည့်၍ 'ညီမလေးရေ၊
ဆိုင်မှာ လူကျနေလို့ ခဏလေး သည်းခံပြီး စောင့်ပါဦးကွယ်၊
မကြာပါဘူး' ဟု ပြောလိုက်ပြန်ပါသည်။

ကျွန်မမှာ သူမ၏ ပျားသကာကဲ့သို့ ချိုမြနေသော စကားများ
ကြောင့် စောင့်နေရသည်ကိုပင် မကျေမနပ် ဖြစ်မိတော့ဘဲ သူမ၏
ဆိုင်မှသာ ဝယ်ဖြစ်သွားပါသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် စကားကို
မာမာပြောပါက မနှစ်မြို့ဘဲ ချိုချိုသာသာပြောမှ သဘောကျတတ်သည့်
ကျွန်မအပါအဝင် လူအများ၏ စိတ်ဓာတ်ကို သတိထားလိုက်သည်။

ထိုဆိုင်မှထွက်လာပြီးနောက် ကျွန်မသည် အခြားလိုအပ်သည့် အတိုအထွာပစ္စည်းလေးများကို ဝယ်လိုက်ပါသေးသည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့် ဟင် ဒီးဟင်းရွက်တန်းသို့သွားကာ ကန်စွန်းရွက်၊ ချဉ်ပေါင်ရွက်၊ မုနလာဥ၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ခရမ်းသီး စသည့် အမျိုးမျိုးသော ဟင်းသီး ဟင်းရွက်တို့ကို လျှောက်ကြည့်ပြီး ချဉ်ပေါင်ရွက်များကို စည်းနှောင်၍ အသက် ၁၀-နှစ်ခန့် ကလေးမတစ်ဦးထံမှ ချဉ်ပေါင်ရွက်နှစ်စည်းကို ဝယ်ယူလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်မသည် စပ်စုချင်သောစိတ်ဖြင့် ကလေးမလေးကို ကျောင်းမနေဘူးလားဟု မေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ ကလေးမလေးက သူမတို့မိသားစုမှာ အလွန်ဆင်းရဲသည်။ သို့သော် သူမမှာ လေးတန်း အထိ ကျောင်းနေခဲ့ရပြီး ယခုနှစ်တွင် မိဘများက ဆက်လက် ကျောင်းမထားနိုင်တော့သဖြင့် ကျောင်းထွက်ခဲ့ရကြောင်း၊ ယခုမှ အိမ်အတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ စင်ငွေရရန် ဈေးရောင်း ရှာဖွေ ပေးနေရကြောင်း၊ နောက်နှစ်တွင် ငွေပိုငွေလျှံများရပါမူ ကျောင်းပြန် နေရမည်ထင်ကြောင်း သနားစဖွယ် ပြောပြပါသည်။

ထိုဆိုင်မှ ပြန်အထွက်တွင်မူ ကျွန်မသည် အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် ဘဝကို ရုန်းကန်ရင်း ပညာသင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနေရရှာသည့် ကလေးမလေးကို ချီးကျူးလေးစားမိခြင်းနှင့်အတူ နောင်နှစ်တွင် ထိုကလေးမသည် သူမ၏မိခင် ကျောင်းသို့ပြန်၍ ပညာရင်နှို သောက်စို့နိုင်ပါစေဟု ဆန္ဒပြုလိုက်မိပါသည်။

ထို့နောက်တွင်မူ ကျွန်မသည် ဝယ်ရန်ရှိသည်တို့ စုံလင်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဈေးအပြင်သို့ ပြန်ထွက်လာပါသည်။ ထိုအခါ ဈေးရှေ့

လမ်းမပေါ်တွင်ရှိသော ပျံကျဈေးသည်များက မိမိတို့၏ ပစ္စည်းများ ရောင်းရစေရန် အပြိုင်အဆိုင် အော်ဟစ်ဈေးခေါ်ရင်း သူတို့၏ တစ်ဝမ်းတစ်ခါအတွက် ပင်ပန်းစွာ ရှာဖွေနေကြသည်ကိုတွေ့၍ ကျွန်မ၏ရင်ထဲတွင် စာနာစိတ်များ၊ သနားကြင်နာစိတ်များ ပေါ်ပေါက် လာမိပါသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် နေမင်းအလင်းရောင်သည် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ထွန်းလင်းနေပြီဖြစ်၍ ကျွန်မလည်း မနက်စာအမိ ချက်ပြုတ်နိုင်ရန် အိမ်သို့ ခပ်သုတ်သုတ် ပြန်လာခဲ့ပါတော့သည်။

ထိုတစ်နေ့က ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ပုဇွန်တောင်ဈေးမြင်ကွင်းသည် ကျွန်မအား ဘဝသင်ခန်းစာများ ကောင်းကောင်းကြီးပေးပြီး ခန့်မှန်းရခက်လှသည့် လူတို့၏ စိတ်သဘောကိုလည်း သိမြင်လာ စေသည်။ ဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာဖြစ်သော ဈေးမြင်ကွင်းသည် ကျွန်မအား အသိကို ရင့်စေ၍ ဗဟုသုတတိုးစေပါသည်။ တစ်ခဏ အချိန်ဝယ် ဘဝပေါင်းများစွာကို ကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက် စံစားလိုက်ရဘိ သကဲ့သို့ပင်။ ထိုဈေးမြင်ကွင်းကို ကျွန်မ တစ်သက်တာတွင် မေ့နိုင် မည်ဟု မထင်ပါချေ။

အချိန်နှင့်ဒီရေသည် လူကိုမစောင့်
အချိန်၏တန်ဖိုး

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

အချိန်သည် လူ့ဘဝအတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော အရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ခိုင်းနှိုင်း၍မရအောင်လည်း တန်ဖိုးကြီးမားလှပေသည်။ အဖိုးတန် ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊ ငွေအသပြာ စသည်တို့မှာ ကုန်ဆုံးသွားသော်လည်း တစ်ဖန်ပြန်လည်ရှာဖွေ၍ ရနိုင်ပါသေးသည်။ သို့သော် ထွက်ပြီးသော ဆင်စွယ်တို့သည် ပြန်ဝင်ရိုးထုံးစံမရှိသကဲ့သို့ ကုန်လွန်ပြီးသော အချိန်တို့သည်လည်း နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်၍မရနိုင်တော့ပါချေ။

ထို့ကြောင့် ဘဝကို အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ အသုံးချလိုသူတိုင်းသည် အချိန်၏ တန်ဖိုးကိုသိမှ၊ အချိန်၏ အကျိုးကျေးဇူးကို နားလည်မှ အချိန်ရှိခိုက်တွင် ဇွဲ၊ လုံ့လတို့ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ အသုံးကျနိုင်ပါမှ အောင်မြင်ကျော်ကြားမှုကို လက်ဝယ်ပိုင်ပိုင် ရရှိနိုင်ပေမည်။ အချိန်နှင့် ဒီရေသည် လူသားတို့ကို ဘယ်သောအခါမျှ စောင့်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

အချိန်ဆိုသည်မှာ အသက်ပင်ဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝ၊ လူ့သက်တမ်းကိုလည်း အချိန်ဖြင့် တိုင်းတာကြသည်။ “ဘဝကို မြတ်နိုးသလား၊ မြတ်နိုးလျှင် အချိန်ကို မဖြုန်းနှင့်။ ဘဝဆိုသည်မှာ အချိန်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့်တည်း” ဟု ‘ဘင်ဂျမင်ဖရင့်ကလင်း’ က ဆိုခဲ့ဖူး

ပါသည်။ အလွန်မှန်ပေသည်။ လူ့ဘဝ ဆိုသည်မှာ အချိန်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့် အချိန်ကို ဖြုန်းတီးခြင်းသည် ဘဝကို ဖြုန်းတီးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အချိန်တို့သည် စက္ကန့်နှင့်အမျှ တရွေ့ရွေ့ ကုန်ဆုံးလျက် ရှိပါသည်။ စက္ကန့်ဟူသည် ဘဝ၏ အသေးငယ်ဆုံး အစိတ်အပိုင်းလေးဖြစ်သော်လည်း ဘဝကို အလှပဆုံး ဖြစ်လာအောင် ဖန်တီးပေးနိုင်သော အစိတ်အပိုင်းလည်း ဖြစ်ပါချေသေးသည်။ အသုံးချတတ်သူအဖို့ စက္ကန့်တိုင်း အချိန်ကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချ၍ ဘဝတစ်ခုကို လှပစွာ တည်ဆောက်နိုင်လေသည်။ ဆရာကြီး “ပီမိုနင်း” ကပင် “မိနစ်ဟူသော အချိန်ကလေးသည် စိန်အတိ စီခြယ်ထားသည့် စက္ကန့် ၆၀ ဖြင့် ပြီးလေသည်” ဟု ဟု စက္ကန့်ကလေးများ၏ တန်ဖိုးကို စိန်ပွင့်ကလေးများ၏ တန်ဖိုးနှင့် တင်စားပြောဆိုခဲ့ဖူးလေသည်။

အချိန်နှင့် ကြိုးစားမှုကို စည်းခြားသူတို့မှာ ဆုံးရှုံးခြင်းများဖြင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြရပါသည်။ လုံ့လဝီရိယရှင်တို့မှာ အချိန်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်၍ ပျင်းရိသူတို့မှာ အချိန်နှင့် ရန်ဖက်ဖြစ်တတ်သည်ကိုလည်း အထူး သတိထားရပါမည်။ အချို့သော လူလော၊ လူလွင့်၊ လူပေါက်ပန်းတို့မှာ အချိန်ကို ရေလိုဖြုန်းပစ်နေကြသည်။ ထိုအခါ အချိန်ငှက်ကလေးများသည် ရွှေတောင်ပံကိုခတ်လျက် ထိုသူတို့၏ အပါးမှ ပျံထွက်သွားတတ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ရှေးအစဉ်အလာအရ လူ့ဘဝကို အချည်းနှီး အသုံးမချမိစေရန်၊ လူ့ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ ကုန်ဆုံးစေရန်အတွက် ဘဝကို သုံးပိုင်းခွဲခြားထားခဲ့

ကြသည်။ ပထမအရွယ်တွင် ပညာရှာ၊ ဒုတိယအရွယ်တွင် ဥစ္စာရှာ၊ တတိယအရွယ်တွင် ကုသိုလ်ရှာရန်ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်မတို့ ကျောင်းသားလူငယ်များအနေဖြင့် သူ့အချိန် သူ့ကာလနှင့်လျော်ညီစွာ သတ်မှတ်ထားသည့် ပထမအရွယ်တည်းဟူသော အချိန်၌ ပညာကိုသာ ဦးလည်မသုန် သင်ယူကြရပေမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဒုတိယအရွယ် စီးပွားရှာချိန်နှင့် တတိယအရွယ် ကုသိုလ်ရှာချိန်တို့ ရောက်လျှင် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ်တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ချိန် အလွန်နည်းပါးလိမ့်မည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲပင် ဖြစ်သည်။

ဤလောကတွင် အချိန်လွန်၍ ဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရသော သာဓကများစွာရှိပါသည်။ ပွဲတိုင်းအောင်သော စစ်သူကြီး နပိုလီယန်သည် 'ဝယ်လင်တန်' ကို တိုက်ခိုက်ရန် 'ဝါတာလူး' စစ်ပွဲသို့ ရောက်သောအခါ နေဝင်တော့မည် ဖြစ်သောကြောင့် ဝင်လုဆဲဆဲ နေမင်းကြီးကိုကြည့်ကာ 'အို-အရှင်နေမင်း၊ ငါ့အား နှစ်နာရီခန့်သော အချိန်ကိုသာ ပြန်ပေးလိုက်စမ်းပါ။ ငါသည် သင့်အား လိုရာကိုပေးပါမည်' ဟု ဟစ်ကြွေးပန်ကြားခဲ့ဖူးလေသည်။ သို့သော်လည်း ကုန်လွန်သွားခဲ့သော အချိန်တို့က ယောင်၍မျှပင် နောက်ပြန်မလှည့်လာခဲ့။ နောင်တလက်တံဖြင့် အတိတ်က အချိန်ရတနာများကို ပြန်လည်နှိုက်ယူ၍ မရနိုင်တော့ပါချေ။

ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက ပညာမရှာမိခဲ့၍ မိဘနှစ်ပါး ကွယ်လွန်သော အခါ ဥစ္စာဖြုန်း၍ သေဆုံးခဲ့ရသော ကုဋေရှစ်ဆယ် သူဌေးသား အကြောင်းကိုလည်း လူတိုင်းသိပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် နွေအခါတွင် အစာရှာဖွေ စုဆောင်းခြင်းမရှိဘဲ အပျော်ကြူးခဲ့ပြီး ဆောင်းရောက်မှ

ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်ငယ်ထံ အစာအတွက် အသနားခံ တောင်းပန်ခဲ့ရသော နှံကောင်မိုက်၏ ဖြစ်အင်ကလည်း ကလေးငယ်များမှအစ ရင်းနှီးပြီး ဖြစ်သည့် သင်ခန်းစာယူဖွယ်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် "ခွင့်သာခိုက်မှ မလိုက်ချင်လျှင် အမိုက်နှင့်ပြင် ရှိသေးလေလိမ့်လား" ဟူသော 'လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ တေးထပ်သံက အချိန်ကို အကျိုးမဲ့စွာ ကုန်လွန်စေသူတို့အဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ကင်းမဲ့မှု အိပ်မက်မှ နိုးထလာအောင် နှိုးဆော်ထားပေသည်။

တစ်ဖန် "ယနေ့လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို မနက်ဖြန်မှ မလုပ်ပါနှင့်၊ သေမင်းတမန်သည် သင့်ရှေ့မှ အစဉ်အမြဲ ရပ်နေသည်" ဟူသော အဆိုအမိန့်သည်လည်းကောင်း၊ "ဤလောကတွင် ဆုံးရှုံးပြီးမှ တန်ဖိုးကို သိရသော အရာနှစ်ခုရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ နုပျိုခြင်းနှင့် အချိန်ဖြစ်ပါသည်" ဟူသော စကားသည်လည်းကောင်း အချိန်နှင့် ယှဉ်၍ လူ့ဘုံကို အလှဆင်နိုင်ရန် သတိပေးနေသည့် စကားများ ဖြစ်ပါသည်။

အချိန်မရှိဟု ဆိုသည်မှာ အချိန်ကို မိမိရရ ပသုံးတတ်သူများ အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ အချိန်ကို အသုံးချတတ်ပါက မည်မျှနည်းသော အချိန်ပင်ဖြစ်စေ တန်ဖိုးရှိလာနိုင်ပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ 'ဟားဗတ် တက္ကသိုလ်' မှ ပါမောက္ခကြီး 'အဲလီကော့' က တစ်နေ့လျှင် ၁၅ မိနစ်မျှ စာအုပ်ကောင်းများကို ဖတ်လျှင် လေးနှစ်အတွင်း သိပ္ပံပညာနှင့် သိမျှသော အသိအလိမ္မာပညာကို ရနိုင်သည်ဟု ပြောဖူးလေသည်။

ထို့ကြောင့် အချိန်သည် အတိုအစကလေးများပင် ဖြစ်စေကာမူ သုံးတတ်လျှင် များစွာ အကျိုးရှိပေသည်။ တစ်ချိန်က စစ်ရုံးခွဲ၍

တစ်နိုင်ငံလုံး၌ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းတို့ လွမ်းမိုးနေခဲ့လော့ ဂျပန်နိုင်ငံသည် အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လစိုက်ကာ ဝိရိယထူးဖြင့် မဆုတ်မနစ် ကြိုးစားခဲ့ရာ ယခုအခါတွင် စက်မှုထိပ်တန်းနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ထည်ထည်ဝါဝါ ရပ်တည်လျက်ရှိနေပေပြီ။ ထို့ကြောင့် လူသားတို့ ကိုယ်သုံးကိုယ်ချွန်နိုင်ကြရန် အလိုအပ်ဆုံးသော အရာမှာ အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လစိုက်ရေးပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

ထူးချွန်သူဖြစ်လိုလျှင် အချိန်ရှိခိုက် မလျော့သော လုံ့လ၊ ထူးကဲသော ဝိရိယတို့ဖြင့် ကြိုးစားကြဆောင်ရပေမည်။ လုံ့လဝိရိယ၏ အဓိကရန်သူဖြစ်သည့် ပျင်းရိခြင်းတည်းဟူသော စိတ်ဆင်ရိုင်းကို သတိပညာတည်းဟူသော ချွန်းဖြင့် အုပ်နိုင်က အောင်မြင်မှုပန်းတိုင်ကို မလွတ်စတမ်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် လှမ်းကိုင်နိုင်မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ဆိုလျှင် ရှေးလူကြီးသူမများ၏ အဆုံးအမစကားတို့ကို ဂရုမပြုဘဲ လသာခိုက်တွင် မိုင်းမငင်လိုက်ရသည့် ဖြစ်အင်မျိုး မကြုံမိစေရန် ဂရုစိုက်ရပေမည်။ အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လစိုက်၍ မိုးရွာတုန်း ရေခဲပြီး၊ နေပူတုန်း စပါးလှန်းတတ်ရပေမည်။ သို့မှသာ လူကို မစောင့်တတ်သော အချိန်နှင့် ဒီရေကို လူက တစ်ဖန်ပြန်၍ စောင့်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

အသက်သေဆုံးသွားသူသည် ပြန်ရှင်၍မလာနိုင်သလို ကုန်ဆုံး သွားသော အချိန်တို့မှာလည်း ပြန်လည်၍ မရှိနိုင်တော့သဖြင့် မိမိ ကိုယ်ကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီး မိနစ်တိုင်း၊ စက္ကန့်တိုင်းသည် ပုလဲလုံး၊ ပတ္တမြားလုံးများလို လွန်စွာ အဖိုးထိုက်တန်သည်ဟု ယုံကြည်ထားကြ ရပါမည်။ ထိုရတနာများသည် လူ့ဘဝ အောင်မြင် တိုးတက်ရေး

အတွက် အဖိုးအတန်ဆုံးသော အရင်းအနှီးဖြစ်သည်ကိုလည်း အသိ တရား ကြေးမုံပြင်တွင် ထာဝရ အရိပ်ထင်နေအောင် မှတ်သားထား ရပါမည်။

နိဂုံးချုပ်ရလျှင် ထိုအသိတရားတို့နှင့်အတူ ကျွန်တော်တို့ လူသားအားလုံးသည် အချိန်အခါရှိစဉ်မှာပင် လုံ့လပင်စည် အရင်း တည်လျက် လူ့အကျိုး၊ လူ့တာဝန်များကို ကြိုးစား အားထုတ် ဆောင်ရွက်ပါက ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဤကမ္ဘာလောက ကြီးသည်လည်း တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးတက် သာယာလှပလာ မည်မှာ ဧကန်မုချ ဖြစ်ပါတော့သည်။ ။

အနာခံမှုအသာခံရမည် (သို့မဟုတ်) ဇွဲ

(မခင်လဲ့လဲ့ရီ ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဤလောကတွင် အနစ်နာမခံဘဲနှင့် အကျိုးတရားကို အသာကလေး ရယူခံစားနိုင်သော ပဒေသာပင်ဟူ၍ မရှိ။ ထို့အတူ ဇွဲလဲ့လတ်တည်းဟူသော အမြစ်ပင်စည်ကို ခိုင်ခိုင်မစိုက်ဘဲနှင့် ဆွတ်ခူးရယူနိုင်သော အောင်မြင်မှု အသီးအပွင့်ဟူသည်လည်း မရှိနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ လူသားများသည် မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရေးသို့ ရောက်အောင် ကြိုးစားရာတွင် ဇွဲလဲ့လ လိုရိယကို အစဉ်ရင်ဝယ်ပိုက်ထားကြရပေမည်။

ဇွဲဆိုသည်မှာ မိမိ၏ ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်သည့်တိုင်အောင် ဇွဲဇွဲမြဲမြဲနှင့် မတွန့်မဆုတ် ကြိုးပမ်းလုပ်ရေးတွင် ဇွဲဟူသော စကားလေးတစ်ခွန်းသည် အရွတ်အဆိုရ လွယ်သလောက် လိုက်နာရခက်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ဇွဲဟူသော အရည်အချင်းကို လူတိုင်း ပိုင်ဆိုင်ကြသည် မဟုတ်ပါ။

အချို့သောသူများသည် အလုပ်တစ်ခုကို မစို့မပို့သာ လုပ်သည်။ ကပျက်ကချော် တွေးသည်။ အားပျော့လွယ်သည်။ ဇွဲလဲ့လက်ကို မစိုက်ထုတ်ကြ။ ထိုသို့အလုပ်ကို ပေါ့ပေါ့ဆဆနှင့် အဆုံးမသတ် လုပ်ကိုင်ခြင်းသည် အချည်းအနီးပင် ဖြစ်သည်။ လူပျင်း လူပေါ့တို့၏ လုံ့လစိုက်ထုတ်မှုသည် တစ်ခဏသာ ဖြစ်လောကြောင့် အကျိုးခံစားရာ

တွင်လည်း အပြည့်အဝ ခံစားရမည် မဟုတ်ပါ။ အရိပ်ကို နေပူက မစောင့်သူများအတွက် အောင်မြင်မှုက နေရာမပေးချေ။

အမှန်မှာမူ ဇွဲဟူသည် မိမိအတွင်းစိတ်မှ ပေါက်ဖွားလာသည့် ဝိဇတစ်ရပ်သာ ဖြစ်သည်။ လူတိုင်း လူတိုင်း တိုးတက်ကြီးပွားရေးကို ရှေးရှုလိုသော် မိမိ၏စိတ်ကို အနိုင်ရပေမည်။ ဇွဲ၏ တန်ဖိုးကို အမှန်တကယ် သိနားလည်လာရန်မှာ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ မဖြစ်မနေ လုပ်ကိုင်ကြည့်မှ သိလာနိုင်ပါသည်။

လူသားသည် မည်မျှပင် ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်စေကာမူ မည်မျှပင် အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတ များစေကာမူ မအောင်မြင်မချင်း လုပ်ဆောင်မည်ဟူသော ဇွဲစိတ်ဓာတ်မရှိပါမူ အရာရာတွင် ဆုံးရှုံးမှု နှင့်သာ ရင်ဆိုင်ရပေမည်။ သို့အတွက် မိမိလုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ် တစ်ခုကို မလုပ်မီက ကြိုတင်၍ စဉ်းစားချင့်ချိန်ထားရပေမည်။

ကဗျာ၊ လင်္ကာ တစ်ပုဒ်ရေးဖွဲ့ရာတွင် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးစလုံးကောင်းမှသာ ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်၊ လင်္ကာကောင်း တစ်ပုဒ် ဖြစ်နိုင်သလို အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်ဆောင်ရာ၌လည်း အစ အဆုံးတိုင် ဇွဲရှိရှိနှင့် မဖြစ်မနေ ပြီးဆုံးအောင် လုပ်ဆောင်ပါမှ အလုပ်မှန်ကန် တိကျမည်။ အကျိုးရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် သတိတရားမြဲစွာထားကာ ဇွဲလဲ့လက်ကို အရင်းတည်၍ အနစ်နာခံကြိုးစားပါမှ မိမိ၏ဘဝကို အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ အသုံးချနိုင်ပါမည်။ အပ်သွားရာ အပ်ချည်ပါ သကဲ့သို့ အနစ်နာခံ ကြိုးစားသူတို့၏ နောက်တွင်လည်း အသာခံမှုဟူသည် အရိပ်ပမာ ကပ်နေသည်သာ။ ဤလူ့ဘုံတွင် လုံ့လပင်စည်အရင်းတည်၍ အသီး

အပွင့်တည်းဟူသော ချမ်းသာမှုရကြသည့် ဖြစ်ရပ်များမှာ ထင်ရှားလှပါသည်။

မြန်မာဗုဒ္ဓဝင် သမိုင်းတွင်လည်း ဘုရားလောင်း “မဟာဇနက” မင်းသားသည် ပင်လယ်ပြင်တွင် သင်္ဘောပျက်သောအခါ စိတ်ပျက်အားငယ်ခြင်း မရှိဘဲ ဇွဲလုံ့လကိုသာ မိမိ၏ အဖော်မွန်အဖြစ်ထားရှိကာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကူးခတ်သဖြင့် ပင်လယ်ထဲတွင် အသက်ဆုံးရှုံးမည့်ဘေးမှ ကင်းဝေးခဲ့သည်။ ဤသို့လျှင် ဇွဲသည် လူတို့ အတွက် အဖိုးအတန်ဆုံးသော အသက်ကိုပင် ကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် နှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်မျှ သူတစ်ပါး လက်အောက်ခံ ဘဝသို့ ကျရောက်ခဲ့ရသော်လည်း ပြည်ထောင်စုဖွား တိုင်းရင်းသားအပေါင်း၏ မိမိတို့ ဇွဲလုံ့လကို သေခါမှ လျှော့မည်ဟူသော စိတ်ဓာတ်စိတ်ထားဖြင့် စွမ်းစွမ်းတမံ ခုခံတိုက်ခိုက်မှုများ၊ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ထည်ထည်ဝါဝါ ရပ်တည်လျက်ရှိနေလေပြီ။ ဤသို့လျှင် မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့၏ အချိန်မည်မျှကြာသော်လည်း မလျော့ခဲ့သော ဇွဲသတ္တိသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ဂုဏ်ကို ဝင့်ကြွားစေခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။

တစ်ဖန် ငယ်စဉ်အခါက အလွန်ဆင်းရဲပြီး လယ်သမားမျိုးရိုးမှ ဆင်းသက်လာသည့် ‘လင်ကွန်း’ဟူသော လူငယ်ကလေးသည် စာကြိုးစားခြင်း တည်းဟူသော ဇွဲလှေကားထစ်များကို ဖြတ်သန်းခဲ့သဖြင့် နောင်အခါတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ သမ္မတကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အရိပ်ကို နေပူက စောင့်ခဲ့သည့် သူ၏ဇွဲမှာ အလွန်ချီးမွမ်းထိုက်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် ဤသို့သော ဇွဲသတ္တိရှင် မတစ်ထောင်တစ်ကောင်ဖွား သူရဲကောင်းများကို အတုယူကြရပါမည်။ ပြည်သူချစ်သော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ မဟာတ္ထမန္တိ ကွန်ဖြူးရှပ်(စ်)စသော သူတို့၏ ဇွဲစိတ်ဓာတ်ကို စံပြုကြရပါမည်။ ပညာဉာဏ် မည်မျှပင် ရှိစေကာမူ ကြိုးစားမှုမရှိပါက အမြစ်မရှိသော သစ်ပင်နှင့်တူကာ ရှင်ဘုရင်မရှိသော နိုင်ငံ၊ အလံမရှိသောရထား၊ ဘုရားမရှိသောရွာ၊ ဆားမပါသော ဟင်းသဖွယ် ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။

ယနေ့လူငယ်များသည် နောင်အနာဂတ်တွင် ပေါ်ထွန်းလာမည့် မျှော်လင့်အားထားစရာ ကြယ်ပွင့်ကလေးများပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လူငယ်လူရွယ်သည် ပညာရည် သောက်သုံးဆဲ အရွယ်လည်းဖြစ်သည်။ ထိုအရွယ်သည် လိုသလို ပုံသွင်း ပြုပြင်ယူ၍ရသော ရွှံ့ရိုင်းတုံးကဲ့သို့လည်း ပျော့ပျောင်းလှပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ လူငယ်ထုကြားတွင် မှန်ကန်သော အသိတရားများ စိမ့်ဝင်စေရန် အရေးကြီးလှသည်။ အထူးသဖြင့် လူငယ်တို့သည် ဇွဲ၏ တန်ဖိုးကို ကောင်းစွာသိမြင် နားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ ဇွဲ၏ အကျိုးကျေးဇူးကြောင့် အောင်မြင်မှု ရရှိနေကြသူများ၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများကို အတုယူလိုက်စိတ်၊ အားကျစိတ်များ ကိန်းဝပ်စေရပါမည်။

ထို့ပြင် မိမိတို့၏ ဘဝခရီးလမ်းကို လျှောက်လှမ်းကြရာတွင်လည်း အခက်အခဲ၊ အတားအဆီးနှင့် ကြုံတွေ့ပါက ဇွဲစိတ်ဓာတ်ကို စိုက်ထူ၍ လောကဝံလေန်ကြမ်းဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် ကြိုးစားကြရပါမည်။ အခက်အခဲကို ကြည့်ကာ စိတ်ပျက်၍ ထိုင်နေခြင်း၊ မှိုင်နေခြင်းသည်

တိုင်းပြည်၏ သားကောင်းရတနာ၊ သမီးကောင်းရတနာများ မဖြစ်လာနိုင်ပေ။ ဇွဲရှိမှသာ အခက်အခဲကို ကျောင်လွှားနိုင်၍ အောင်မြင်မှုကို ရယူနိုင်ပေမည်။

တစ်ဖန် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး အမှုကိစ္စများ လုပ်ဆောင်ရာတွင်လည်း လုံ့လဝီရိယကို မလျော့သင့်ပေ။ ဝီရိယလျော့မိပါက ကျဆုံးတတ်ပါသည်။ ပျင်းရိသောသူ အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်ရခြင်းထက် လုံ့လဝီရိယ၊ ဇွဲရှိသောသူ တစ်နှစ်မျှ အသက်ရှင်ရခြင်းက ပို၍ မြတ်သည်မဟုတ်ပါလော။

အမှန်စင်စစ် လူသားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇွဲသတ္တိ၊ ပညာဉာဏ်ဟူသော အုတ်ကျောက်များဖြင့် ဤကမ္ဘာကို တန်ဆာဆင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လူတို့ ကြိုးစားမှုရှိလာသည်နှင့်အမျှ လူ့သမိုင်းစဉ်သည် ပို၍ ပို၍ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်။ လူသားတို့၏ မလျော့သော ဇွဲစိတ်ဇွဲမာန်ဖြင့် မရပ်မနား တီထွင်ကြံဆမှုများကြောင့် ရှေးက သုံးခဲ့သည့် လှည်း၊ လှေယာဉ်တို့အစား လက်မီယာပေါ်သို့ပင် သွားရောက်နိုင်သည့် အာကာသယာဉ်များကို အသုံးပြုနိုင်နေလေပြီ။

ထိုမှတစ်ဖန် ယခင်က အသုံးပြုခဲ့သော လေး၊ မြား စသည့် လက်နက်တို့ နေရာတွင် အတိုင်းအဆမရှိ အစွမ်းထက်မြက်လှသည့် အဏုမြူ လက်နက်တို့က အစားထိုး ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ အရင်းစစ်တော့ အမြစ်မြေကဆိုသလို ကျောက်ဂူတွင်းမှနေ၍ အာကာသ ဟင်းလင်းပြင်သို့ ခြေချနိုင်ကာ ယနေ့ သိပ္ပံကမ္ဘာကြီးသို့ ရောက်အောင် လူသားတို့၏ ဂုဏ်ကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်မှာ မယိုင်မလဲ ခိုင်ခိုင်မြဲသည့် လူသားတို့၏ ဇွဲစိတ်ဓာတ်ကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ လူသားအားလုံးသည် ဇွဲကိုရင်းလျှင် အောင်ပွဲဆင်ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ယုံကြည်စွာ လက်ခံကျင့်သုံးကာ လူတစ်ဦး တစ်ယောက်၏ ဘဝမှနေ ဤလောက တစ်ခုလုံး၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံသော့ချက် ဖြစ်သော ဇွဲတည်းဟူသည့် ဗဟိုမဏ္ဍိုင်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ စိုက်ထူနိုင်ရန် စွမ်းဆောင်ကြိုးပမ်းကြပါစို့ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြရမည် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။ ။

* * *

တစ်နေ့တစ်လံ ပုဂံ ဘယ်ရွှေမလဲ

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

'တစ်နေ့တစ်လံ ပုဂံ ဘယ်ရွှေမလဲ'ဟု သော ရှေးလူကြီးများ ထားရှိခဲ့သည့် စကားရတနာသည် ထာဝရ တန်ဖိုးရှိပေသည်။ ဤစကားသည် ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝ အောင်မြင်ရေးသို့ အရောင်ပို့ပေးနေသော အားဆေးတစ်ခွက် ဖြစ်သည်။ ဘဝအမှောင်ကို လင်းစေသော မီးရှူးတန်ဆောင်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်းလှသော၊ အနံ့မွှေးသော ပန်းကလေးများ ပွင့်စေလိုလျှင် ဝီရိယဇွဲနှင့် တူသည့် အမြစ်ပင်စည်ကို ခိုင်ခိုင်စိုက်ရပေမည်။

ထိုစကားပုံ၏ အနှစ်သာရမှာ ပုဂံသို့ ရည်မှန်း၍ ခရီးထွက်ခဲ့ သူသည် တစ်နေ့တစ်လုံမျှသာ သွားစေဦး။ နေ့စဉ်မှန်မှန်သွားကာ ပုဂံသို့ မုချရောက်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို နည်းနည်းချင်း ဖြစ်စေ၊ မှန်မှန်အားထုတ်ဆောင်ရွက်သွားလျှင် တစ်ချိန်တွင် မုချပြီးမြောက်မည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယသည် ဤလောက၌ အောင်မြင်ရေးအတွက် အသေချာဆုံးသော နည်းလမ်း တစ်ခုဟု ကျွန်ုပ် ဆိုချင်ပါသည်။

တစ်နေ့တစ်လုံ ပုဂံဘယ်ရွှေ့မလဲဟူသော စကားကို ကြည့်လျှင် ဇွဲကို အခြေပြုထားသည်။ လုံ့လဝီရိယကို လက်ရုံးထားလျက် အားမာန် ကို လွင့်ထူထား၏။ ထို့ကြောင့် ဤစကားပုံကို ကြားရုံမျှနှင့် အားရှိစေသည်။ တက်ကြွစေသည်။ ကြီးစားချင်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာ စေသည်။ မိမိ၏ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်အောင် ချီတက် လိုသူတိုင်းသည် ဤစကားပုံကို အဖော်ပြု၍ မတွန့်မဆုတ် ကြိုးပမ်း အားထုတ်ပါက အပြည့်အဝ အောင်ပွဲဆင်နိုင်မည်သာ ဖြစ်သည်။

လူသားတို့၏ ဘဝတစ်သက်တာတွင် ဖြတ်သန်း လျှောက်လှမ်း ရသော ခရီးလမ်းတိုင်းသည် နူးညံ့သော ပန်းခင်းလမ်းများ မဖြစ်နိုင်ပါ။

အချို့နေရာတို့သည် ချောမွေ့သော ခရီးလမ်းများဖြစ်သော်လည်း အချို့နေရာတို့သည်ကား ဆူးခင်းလမ်းပမာ ကြမ်းတမ်းလှ၍ အခက် အခဲ အတားအဆီးတို့နှင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်။ ထိုသို့သော ဘဝခရီးလမ်းမျိုးကို လျှောက်လှမ်းရာတွင် ခိုင်မာသော ဇွဲသတ္တိမရှိပါမူ လောကဓံတည်းဟူသော မြစ်အတွင်းသို့ကျကာ ရေစုန်မျောပြီး ဒုက္ခ ပင်လယ်ပြင်ထဲ၌ တဝဲလယ်လယ် ဖြစ်နေပါတော့မည်။ မလျှော့

သောဇွဲ၊ မဆုတ်မနစ်သော လုံ့လဝီရိယ၊ မရွံ့ကြောက်သော သတ္တိတို့ကို သုံးပါမူ တစ်ချိန်တွင် မိမိပန်းတိုင်သို့ ဆိုက်ရောက်မည်မှာ အသေအချာ ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သော သူများသည် အလုပ်တစ်ခုကို မစို့မပို့သာ လုပ်သည်။ ကပျက်ကချော် တွေးသည်။ အားပျော့လွယ်သည်။ ဇွဲလုံ့လကို မစိုက်ထုတ်ကြ။ ထိုသို့ ပေါ့ပေါ့ဆဆနှင့် အဆုံးမသတ် လုပ်ကိုင်ခြင်း သည် အချည်းနှီးပင် ဖြစ်သည်။ လူပျင်းလူပေါ့တို့၏ လုံ့လစိုက်ထုတ်မှု သည် တစ်ခဏသာ ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးခံစားရာတွင်လည်း အပြည့်အဝ ခံစားရမည် မဟုတ်ပါ။ အရိပ်ကို နေပူက မစောင့်သူများ အတွက်သာ အောင်မြင်မှုက နေရာမပေးပါချေ။

လူ့စိတ်သည် ဆန်းကြယ်လှစွာ၏။ အမှန်ထက် အမှားဘက်သို့ တိမ်းညွတ်လွယ်သည်။ အကောင်းထက် အဆိုးဘက်ကို အလေးသာ လွယ်သည်။ သို့ဆိုလျှင် အလုပ်တစ်ခု လုပ်ရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် ကြီးမားသကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်လည်း မြှင့်ထားရပါမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အစွဲရေးလူမျိုးတို့က “မရှုံးအောင် ဆောင်ရွက်ရန် အသေချာဆုံးနည်းမှာ အောင်ရမည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်ရန်သာဖြစ်သည်”ဟု သံမဏိစိတ်ဓာတ် ထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤလောကတွင် မည်သူမဆို ပန်းလိုချင်လျှင် ပန်းပင်ကို ပျိုးရ ပါမည်။ အသာခံရမှုကို အနာခံရမှုဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရပါမည်။ ထို့အတူ ဘယ်ကိစ္စကို လုပ်လုပ်၊ ဘယ်အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်လုပ်ကိုင် အောင်မြင်မှုကို ရယူလိုပါလျှင်မူ ရဲရင့်သော သတ္တိနှင့် ထက်မြက်သော ဇွဲလုံ့လကို အရင်းတည်ရပါမည်။ လုပ်ရည်ကြံရည်ရှိကာ ဇွဲသတ္တိ

ပြောင်ပြောင်နှင့် ကြိုးစားပါက မိမိလုပ်ဆောင်လိုက်သော အရာရာ တိုင်းတွင် အောင်မြင်မှု အလှအပများဖြင့် ထယ်ဝါတင့်တယ်လာမည် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသိတရား မြဲစွာထားကာ ဇွဲလုံ့လကို အခြေပြု၍ အနစ်နာခံကြိုးစားပါမှ မိမိ၏ ဘဝကို အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ အသုံးချနိုင်ပါမည်။ အပ်သွားရာ အပ်ချည်ပါသကဲ့သို့ အနစ်နာခံ ကြိုးစားသူတို့၏ နောက်တွင်လည်း အသာစံရမှုသည် အရိပ်ပမာ ကပ်နေသည်သာ။ ဤလူ့ဘုံတွင် လုံ့လပင်စည် အရင်းတည်၍ အသီးအပွင့် တည်းဟူသော ချမ်းသာမှု ရကြသည့်ဖြစ်ရပ်များမှာ ထင်ရှားလှပါသည်။

တခြားမကြည့်ပါနှင့်။ ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အပေါင်းအတွက် အထင်အရှားရှိနေသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သာဓက တစ်ခုဖြစ်သော သုံးလူ့ထွတ်ထား မြတ်ဘုရား အကြောင်းကိုသာ စံပြုပါဦးမည်။ မြတ်ဗုဒ္ဓသည် သဗ္ဗညုတ ရွှေဘူဇာတော်ကို ပိုင်ဆိုင်သည့် ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရားရှင် အဖြစ်သို့ရောက်ရန် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရပြီး နောက်ဆုံးတွင်မှ သူ၏ အပြင်းထန် ဆုံးသော ဇွဲလုံ့လကြောင့် မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း အောင်မြင်မှုကို ရယူနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာရာဇဝင်သမိုင်းတွင်လည်း အင်းဝခေတ်၌ ဝန်ဇင်းကျေးရွာ ရှိ လယ်သမား စာတို'ငညို'သည် တွေ့သမျှ စာတို ပေတိုပေစတိုကို ဖတ်မှတ်လေ့လာခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် နောင်အခါတွင် ပညာအရာတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားလှသည့် ဝန်ဇင်းမင်းရာဇာဟူသော အမတ်ကြီး

တစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ပညာရှိ အမတ်ကြီးဘဝဟူသော နေရိပ် အလာကို မောင်ညိုသည် နေပူတည်းဟူသော ထွန်တုံးပေါ်မှ နေ၍ အဆက်မပြတ်သော အားထုတ်မှုတို့ဖြင့် စိတ်ရှည်စွာ စောင့်ခဲ့ရ ပေသည်။

တစ်ဖန် ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်ရာ အာရှတိုက်မှ ဂျပန်နိုင်ငံသည် လည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ချိန်က စစ်ရှုံးခဲ့၍ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများစွာ ခံစားခဲ့ရသည်။ စစ်ရှုံးသဖြင့်လည်း လျော်ကြေးများစွာ ပေးလိုက်ရကာ ဆင်းရဲတွင်းနက်ခဲ့ရဖူးသည်။

သို့သော် တစ်နေ့တစ်လံပုဂံဘယ်ရွှေ့မလဲဟူသော စကားနှင့်အညီ တစ်နေ့တစ်လံမျှသာ တိုးသည်ဖြစ်စေ ပုဂံရွှေမြို့တော်သည် ၎င်း၏ တည်နေရာမှ တစ်လက်မမျှ ရွှေ့ပြောင်းသွားမည် မဟုတ်သဖြင့် တစ်ချိန်တွင် မုချရောက်ရသလို တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ကာ ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသော ဇွဲစိတ်ဓာတ်ဖြင့် မဆုတ် မနစ် ကြိုးစားလာခဲ့ရာ ယခုအခါတွင် စက်မှုထိပ်တန်းနိုင်ငံ အဖြစ် သာမက စီးပွားရေးတွင်လည်း နံပါတ်တစ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အဖြစ်လည်း ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ထည်ထည်ဝါဝါ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပေပြီ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဇွဲသတ္တိကို အရင်းတည်၍ အောင်မြင်မှုကို ရယူခဲ့သည်။ ဤသို့သော ဖြစ်ရပ်များကို အတုယူကြရပါမည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အနာဂတ်ကို ပိုင်စိုးသည့် လူငယ်များ အနေဖြင့် ဇွဲလုံ့လ၏ တန်ဖိုးကို ကောင်းစွာ သိထားဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ လူငယ်တို့၏ အသိစိတ်ထဲတွင်လည်း 'တစ်နေ့ တစ်လံ ပုဂံဘယ်ရွှေ့ မလဲ'ဟူသော ဇွဲစိတ်ဓာတ်ကို အခိုင်အမာ ဇွဲမှတ်စေဖို့ လိုအပ်လှပါ

သည်။ သို့မှသာ ယနေ့လူငယ်များသည် နောင်တစ်ချိန်တွင် လူကြီး ဖြစ်လာသောအခါ ရေခဲမြေခဲကောင်းသည့် လူကောင်းလူတော်များ ဖြစ်လာနိုင်ပေမည်။ အနာဂတ်တိုင်းပြည်အရေး စိတ်အေးနိုင်ရပေမည်။

ယနေ့ခေတ်သည် မသိသူကျော်သွား၊ သိသူဖော်စားနေသည့် အပြိုင်အဆိုင် သိပ္ပံခေတ်ကြီး ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိုင်းပြည် အသီးသီးသည် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စစ်ရေး စသည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံတွင် ပြိုင်ဆိုင်နေကြပါသည်။ ထိုသို့ ပြိုင်ဆိုင်ရာတွင် ဇွဲရှိရှိနှင့် နောက်မဆုတ်စတမ်း ယှဉ်ပြိုင်ပါမှ အသာစီးရနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ တော်ရုံတန်ခုံဖြင့် ဇွဲမရှိပါမူ အောက်တန်း နောက်တန်းတွင် နောက်ကျကျန်ရစ်မည်မှာ မလွဲချေ။

လူသည် လမ်းသစ်ထွင်သူဖြစ်သည်။ လမ်းသစ်ထွင်ရမည့်အစား လမ်းဟောင်းပေါ်မှာလျှောက်လျှင် အထွတ်အထိပ်သို့ မရောက်နိုင်။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်လျှောက်ပြီး ကိုယ့်စာတ်ကိုယ်ခင်းသူ လူသားတို့သည် ဘဝလမ်း၌ ဆူးတွေ့လျှင် ဖယ်ရှားရမည်။ တောင်တွေ့လျှင် ကျော်တက်ရမည်။ မြစ်တွေ့လျှင် ဖြတ်ကူးရမည်။ အခက်အခဲအမျိုးမျိုး မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ လောကဓံလေ့နီကြမ်းဒဏ်ကို ရဲဝံ့စွာ ခံနိုင်ရ မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများသည် မိမိတို့ နိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုးလျှင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများမှ စံနမူနာယူသင့်သည် တို့ကိုယူ၍ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ အခြေခိုင်ခံ့သော ဇွဲလှေကားကို အသုံးပြု၍ တက်လှမ်းပါက တစ်နေ့ တွင် ကမ္ဘာထိပ်တန်းနိုင်ငံအဖြစ်သို့ မုချမသွေ ရောက်ရှိရပေမည်။

အငိုနှင့်စ၍ အငိုနှင့်ဆုံးသော လူ့ဘဝသည် တိုတောင်းလှပါ၏။ တန်ဖိုးရှိသော လူ့ဘဝတစ်ခုတွင် ဘဝရည်မှန်းချက်သည် ပထမအရေး အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ထိုရည်မှန်းချက် အောင်မြင်အောင် ကြိုးစားခြင်းသည် ဒုတိယအရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ဤသို့ ကြိုးစား ရာတွင် ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယကို အမြဲရင်ဝယ်ပိုက်၍ မမှိတ်မသုန် ကြိုးစားရေးသည် တတိယ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက် သုံးချက်စလုံးနှင့် ပြည့်စုံနေသည့် 'တစ်နေ့တစ်လ ပုဂံ ဘယ်ရွှေ့မလဲ' ဟူသော စကားနှင့်အညီ အရှိန်မပျက် တိုးတက် ဆောင်ရွက်ပါက ကောင်းကင်တမ္ပတ် ကြယ်ကိုဆွတ်သော်လည်း မလွတ်စတမ်း ရမြဲ ရမည့် လမ်းသာတည်း။

နိဂုံးချုပ်ဆိုရသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် မယိုင်မလဲ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲသည့် ဇွဲလုံ့လကို အရင်းခံ၍ မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ဆီသို့ မားမားမတ်မတ် ဦးတည်စေသည့် 'တစ်နေ့တစ်လ ပုဂံ ဘယ်ရွှေ့မလဲ' ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ကာဝရအဖော်မွန်အဖြစ် လက်တွဲကာ အနာဂတ်သမိုင်းတစ်ခေတ်ကို ကြိုဆိုဖွင့်လှစ်ကြပါစို့ဟု တိုက်တွန်း လိုက်ရပါတော့သည်။ ။

ကျွန်ုပ်ရောက်ဖူးသောပညာပေးပြပွဲတစ်ခု

(မခင်လဲ့လဲ့ရီ ဖိ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဆောင်းဟေမန်၏ ဖျော့တော့တော့ နေရောင်ခြည်သည် ထက်ကောင်းကင်တွင် အနံ့အစပ် ဖြာယုက်နေသည်။ နံနက်ခင်း၏ နေခြည်နုတွင် ပြာမြမြခွာညိုပန်းတို့၏ အထက်တွင် တင့်တယ်စွာ နေရာယူထားကြသည်။ မွေးပျံ့လှိုင်သင်းသော ပန်းရနံ့တို့ကို သယ်ဆောင်လာသည့် မြောက်ပြန် လေညှင်းတို့နှင့်အတူ “ရန်ကုန်တိုင်း ကျောင်းပေါင်းစုံ မူးယစ်ဆေးဝါးပြပွဲ” ဟူသော ရဲရဲနီစွာ ထင်ရှားပေါ်လွင်လွန်းလှသည့် တပ်မတော်ခန်းမပေါ်ရှိ နဖူးစည်းစာတန်ကြီးသည် ဟေမန်၏ အလှကို ပို၍ ခန့်ညားထည်ဝါစေပါသည်။

ဤသို့လျှင် ဝန်းကျင်တစ်ခွင်လုံး ရှုမောတင့်တယ်လှသွေးကြွယ်လျက်ရှိသော အေးမြသည့် ဆောင်းလ၏ တစ်ခုသော နံနက်ခင်းကွင်ကျွန်မသည် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ နိုင်ငံတော် တပ်မတော်ခန်းမဆီသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ သာယာလှပသော နိုင်ငံတော်၏ အာကာမိုးထက်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေး လေအဟုန်နှင့်အတူ တလူလူ လွင့်မျောနေသည့် အနီရောင်၊ အပြာရောင်၊ အဖြူရောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အလံကြီးက ကျွန်မတို့ကို ပထမဦးစွာ နှုတ်ခွန်းဆက်သလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်မတို့လူစုသည် ပြပွဲခန်းမအတွင်းသို့ တစ်လှမ်း

ချင်း၊ တစ်လှမ်းချင်း ဝင်ရောက်လိုက်ပါသည်။ ခန်းမအတွင်းတွင် ပြပွဲကို စိတ်ဝင်တစား လာရောက်ကြည့်ရှုကြသည့် ပရိသတ်ထူကြီးက တိုးမပေါက်နိုင်လောက်အောင်ပင် များပြားလှသည်။ ထိုလူအုပ်ကြီးအကြားသို့ ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုရင်းက မြင်လိုက်ရသည့် မြိုးနယ်ပေါင်းစုံ၊ ကျောင်းပေါင်းစုံတို့မှ အစွမ်းကုန် ပညာပြထားသော မူးယစ်ဆေးဝါးပြပွဲ မြင်ကွင်းများသည် ကျွန်မတို့၏ စိတ်အာရုံကို ညှို့ငင်ဖမ်းစားလျက်ရှိနေသည်။

ကျွန်မသည် ရောင်စုံပန်းချီတို့ဖြင့် ခြယ်မှုန်းပြသထားသည့် ပညာပေးပန်းချီကားကြီးများ၊ ဂူတွန်းရုပ်ပုံများ၊ စာတမ်းလွှာများကို တအံ့တဩ ငေးမောကြည့်ရှုနေမိသည်။ ပြပွဲတစ်နေရာတွင် နံပါတ်ဖိုးဟု ခေါ်သည့် ဘိန်းဖြူက မာယာတစ်သိန်း အပလိန်းအနန္တနှင့် ချစ်စဖွယ် နတ်သမီးလေးသဖွယ် ဟန်ဆောင်ကာ နိုင်ငံ၏ အနာဂတ်ကို ပိုင်စိုးသည့် လူငယ်ကလေးများအား အသူတစ်ရာနက်သည့် သေမင်းတမန် ချောက်ကြီးထံသို့ ဆွဲဆောင် ခေါ်ယူသွားပုံကို အနုပညာလက်ရာ ကြွယ်ကြွယ်နှင့် သရုပ်ပါပါ ပန်းချီခြယ်ပြထားသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလွန်းသဖြင့် ကျွန်မသည် ထိုပြကွက်မှ တော်တော်နှင့် မခွာနိုင်ခဲ့ပါ။

ထိုစဉ်မှာပင် ရှင်းပြသံတစ်ခုက လူအုံနေသည့် ပြပွဲတစ်နေရာမှ ထွက်ပေါ်လာပြန်သည်။ ကျွန်မတို့ သူငယ်ချင်း တစ်စုလည်း သိချင်စိတ်ပြင်းပြစွာဖြင့် အပြေးအလွှား သွားရောက်ကြည့်မိသည်။ ထိုအသံတို့မှာ အခြားမဟုတ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါး ပညာပေးသတင်းကားများကို ဝှိုဒီယိုစက်ဖြင့် ဖွင့်လှစ်ရှင်းပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤပြကွက်မှာ

တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ထူးခြားနေသဖြင့် လူအများ၏ အာရုံစူးစိုက်မှုကို ရပေတော့သည်။

ပြက္ခက်အသီးသီးကား လေ့လာသူများ၏ အာရုံကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖမ်းစားနိုင်ကြသည်ပင် ဖြစ်သည်။ ပြပွဲ၏ တစ်ခုသော နေရာ၌ သန်မာထွားကျိုင်း၍ ကြံ့ခိုင်သော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် မူးယစ်ဆေးကို လက်မောင်းတွင်းသို့ ထိုးထွင်းမိပြီး ဘိန်းဖြူရည်များ သွေးထဲသို့ တစ်စတစ်စ ဝင်ရောက်သွားရာမှစ၍ တဖြည်းဖြည်း ပိန်ချုံးလာကာ နောက်ဆုံးတွင် အရိုးစုဘဝသို့ ပြောင်းလဲသွားပုံကို ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်စရာဖြစ်လာအောင် လက်ရာ မြောက်စွာ ပညာပေး နှိုးဆော်ထားသည့် ပိုစတာချပ်ကြီးကလည်း ကျွန်မ၏ စိတ်အစဉ်ကို ညှို့ယူဖမ်းစားနိုင်စွမ်းရှိသည်။

ထို့နောက် ကျွန်မ၏ အကြည့်တို့သည် မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲသူ များ၏ စာရင်းဇယားများဆီသို့ ရောက်ရှိသွားပြန်သည်။ ဤစာရင်း ဇယားများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အထက်တန်းကျောင်းသားက ၄၀ ဒသမ ၂ ရာနှုန်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားက ၄ ဒသမ ၁ ရာနှုန်း၊ ဘွဲ့ရကျောင်းသားက ၅ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းသားက ၃၀ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားက ၄ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ လယ်သမားက ၁၆ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဝန်ထမ်း ၄ ဒသမ ၁ ရာနှုန်း၊ ကုန်သည်ပွဲစားက ၁၅ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း အထိ မူးယစ်ဆေးဝါးကို သုံးစွဲနေကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဤတွင် ကျွန်မ၏ စိတ်ထဲမှ “အမိမြန်မာနိုင်ငံတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးကို သုံးစွဲ နေသူအများစုမှာ ကျောင်းသား လူငယ်အရွယ်များ ဖြစ်နေပါလား”ဟု

ကြေကွဲစွာ ခံစားလိုက်ရသည်။

ကျွန်မနှင့် သူငယ်ချင်းများသည် ရှေ့ဆက်လျှောက်လှမ်းရင်း ပြခန်းတစ်ခွင်ကို ဆက်လက် လေ့လာကြပြန်သည်။ ပြက္ခက်တိုင်း ပြက္ခက်တိုင်းတွင် ကြည့်ရှုသူများက ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေသလို တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း မရပ်မနား အားကြိုးမာန်တက် ရှင်းလင်း ပြောပြနေကြသည်မှာ ကြည့်နဲ့ဖွယ်၊ အားတက်ဖွယ် ကောင်းလှ ပါသည်။

ထိုသို့ စိတ်ဝင်တစားနှင့် ငေးမောကြည့်နေရင်းက မူးယစ်ဆေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ပညာပေးစာတမ်းများ၊ ဆောင်းပါးများနှင့် ကဗျာ များကို ခန့်ညားတင့်တယ်စွာ ခင်းကျင်းပြထားသည့် နေရာသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ထိုနေရာရှိ စာတမ်းများ၊ ဆောင်းပါးများတို့သည် ဖတ်ရှုလေ့လာမိပါက မူးယစ်ဆေး၏ အန္တရာယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား သိမြင်လာစေသလို ရသမြောက်သော ကဗျာအဖွဲ့တို့ကလည်း လူသား တို့အား ဘိန်းဖြူစက်ကွင်းအတွင်းသို့ မသက်ဆင်းမိစေရန် ပညာသား ပါပါနှင့် တားမြစ်ထားကြသည်။ ဤကဗျာပိုဒ် တစ်စွန်းတစ်စလေး ကိုပင် ကြည့်ပါဦး။

“ငိုက်သောအဖူး၊ ပွင့်ချပ်ထူးနှင့်
ဖြူနီအဝါ ရောင်စုံဖြာသော
မာယာပန်းပွင့် မနှစ်သက်သင့်။
မက်မောတွယ်တာ စွဲမိပါက
ဘဝတစ်ခု အစပြု၍
လူမျိုးစုလုံး၊ အညွန့်တုံးမည်

မှန်ယကယ်ကာ၊ တွယ်စရာမဟုတ်
ဖယ်စရာသာ ဖြစ်တော့သည်။”

ထိုကဗျာပိုဒ်ကလေး အပါအဝင် အခြားလှပသော စကားအသုံး
အနှုန်းများ၊ မှတ်သားလိုက်နာဖွယ် အချက်များ၊ ဗဟုသုတများသည်
လည်း ကျွန်မ၏ မှတ်စုစာအုပ်လေး အတွင်းသို့ အသီးသီး ဝင်ရောက်
နေရာယူသွားကြလေပြီ။ ထို့ပြင် တစ်ဘက်နံရံတွင် ကပ်ထားသည့်
“မူးယစ်ဆေးအစ ဆေးလိပ်က၊ မူးယစ်ဆေးသုံး လူမျိုးပြုန်း၊
မူးယစ်အန္တရာယ် တို့ကာကွယ်” စသည့် ဆောင်ပုဒ်တို့ ကလည်း
မူးယစ်ဆေး၏ အကျိုးအပြစ်များကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း သိမြင်လာ
စေပြီး မူးယစ်ဆေး ဝက်ပါအတွင်း မျက်စိလည် လမ်းမမှားစေရန်
သတိပေးထား၍ စာအုပ်လေးထဲတွင် ကူးရေးလိုက်မိပြန်ပါသည်။

ကျွန်မတို့လည်း ပြပွဲကို ဆက်လက် လေ့လာနေရာမှ ကာတွန်းရုပ်
ကလေးများဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသော မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်
တားဆီးရေး မြင်ကွင်းများရှေ့သို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ဤတွင်
အဆိပ်ရည်လွှမ်းသည့် ဘိန်းပန်းခင်းများကို တပ်မတော်သားများနှင့်
ပြည်သူလူထုတို့ လက်တွဲဖျက်ဆီးနေကြပုံများ၊ စာသင်ခန်း ကျောင်း
ပတ်ဝန်းကျင်နားသို့ ရောက်လာသည့် နံပါတ်ဖိုးခေါ် ဘိန်းဖြူကို
ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတိုင်းက ခေါင်းခါ လက်ကာပြီး ကျောင်းဝင်း
ထဲသို့ မဝင်နိုင်အောင် တားဆီးနေကြပုံများနှင့် အတုယူစရာဖြစ်အောင်
ပညာပေးထားသည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။ ကာတွန်းရုပ်ကလေးများ
ရေးဆွဲထားပုံကလည်း သရုပ်ပါလှသဖြင့် ကြည့်ရှုသူ လူအများမှာ
စိတ်ဝင်တစားနှင့် ဝိုင်းအုံနေကြပါသည်။

ကျွန်မတို့ သူငယ်ချင်းတစ်စုလည်း ပြပွဲအတွင်း လှည့်လည်
ကြည့်ရှုနေကြသည်မှာ အချိန် တစ်နာရီကျော်ကျော်ခန့်ပင် ရှိသွားခဲ့
သည်။ ပြကွက်အားလုံးတို့မှာ အကြိမ်ကြိမ်ကြည့်၍ မရိုးနိုင်အောင်ပင်
စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလွန်းလှသည်။ ဤပြပွဲသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်
ရောက်လာခဲ့သူသည် အကျိုးကျေးဇူး များစွာဖြစ်ထွန်းစေခဲ့သည်။
မူးယစ်ဆေး ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းပုံများကို ပြက်ပြက်ထင်ထင်
သိမြင်လာရပြီး ကောင်းကျိုးမပေးသည့် မူးယစ်ဆေးကို မိမိ
တတ်နိုင်သည့်ဘက်က တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်သွားမည်ဟူသော အဓိဋ္ဌာန်
တစ်ခုကို ပြပွဲခန်းမမှ အထွက်တွင် ခိုင်ခိုင်မာမာ ချလိုက်မိပါသည်။

ကျွန်မတို့ အားလုံးသည် တပ်မတော်ခန်းမကို ကျောခိုင်း
ထွက်လာကြပါပြီ။ အိမ်အပြန်လမ်းတွင်မူ ကျွန်မသည် လောလော
လတ်လတ် ကြည့်ခဲ့ရသည့် မူးယစ်ဆေးဝါး ပညာပေး ပြပွဲအကြောင်း
ကို ပြန်လည်တွေးတောရင်း အားရကျေနပ်စွာ ပြုံးလိုက်မိပါသည်။

လင်းလက်သော ကြယ်ကလေးများ ပေါင်းစုခြင်းဖြင့် တောက်ပ
သော မိုးကောင်ကင်ဖြစ်လာရသည့်နည်းတူ မူးယစ်ဆေးနှင့် ပတ်သက်
သည့် ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်၊ အသိပညာရပ်တိုးဖွယ် ပြကွက်များ
ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြင့်လည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ပညာပေးပြပွဲတစ်ခု
ဖြစ်လာပါသည်။ ကျွန်မ ရောက်ခဲ့ရသည့် ထိုမူးယစ်ဆေးဝါးပညာပေး
ပြပွဲကိုဖြင့် တစ်ခဏတာ မဟုတ်၊ ကျွန်မ၏ ဘဝတစ်သက်တာလုံးတွင်
အမှတ်ထင်ထင်နှင့် မေ့ဖျောက်မရ ရှိနေမည်သာ ဖြစ်ပါတော့သည်။

မိခင်မြတ်တို့ကျောင်းတော်

(မခင်လဲ့လဲ့ရီ ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဥယျာဉ်မူးကောင်းတစ်ယောက်၏ ပြုစုပျိုးထောင်မှုကြောင့် သူ၏ ဥယျာဉ်တွင်းမှ ပန်းဖူးပန်းငုံကလေးများသည် လှပဆန်းကြယ်စွာ ဖူးပွင့်လန်းဆန်းလာသကဲ့သို့ပင် လူ့ဘဝ၏ အစဖြစ်သော စာသင် ကျောင်းများကို အခြေပြု၍လည်း ထူးချွန်သူ၊ အသိပညာရှိသူ၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူတို့ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရသည်။ ထိုအထဲတွင် ကျွန်မတို့၏ ကျောင်းသည် နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် ဘက်စုံ ထူးချွန်သူများ၊ လိမ္မာရေးခြား ရှိသူများကို မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ကျွန်မတို့ကျောင်းသည် အလံပြဘုရားလမ်းမကြီးပေါ်တွင် ထည်ထည်ဝါဝါ တည်ရှိနေပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ရောင် ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းကြီး၏ လက်ယာဘက်ရှိ ကျွန်မတို့၏ အဖြူရောင် ကျောင်း တော်ကြီးမှာ ထင်ရှားဝင့်ကြွားလှပါသည်။ အလံပြဘုရားလမ်းပေါ်မှ ကြည့်လိုက်လျှင် ခန့်ညားလှသော ကျောင်းကြီး၏ အပေါ်နား၌ “အထက (၁) ဒဂုံ” ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီးက တင့်တယ်စွာ နေရာ ယူထားပါသည်။

ကျောင်းဆင်ဝင်၏ အပေါ်ဘက်တွင်မူ အနီရောင်၊ အပြာရောင်၊ အဖြူရောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်အလံကြီးက အာကာမိုးယံထက်တွင် တလူလူ လွင့်မျောနေ သည်။ နိုင်ငံတော်အလံ၏ အောက်ဘက်၌ ဝါ၊ စိမ်း၊ နီ၊ ပြာ

အသင်းလေးသင်း၏ အလံများကို အဆင့်ဆင့် ချိတ်ဆွဲထားပြီး အခြားတစ်ဘက်တွင် တာဝန်ကျအသင်း၏ အလံကို ချိတ်ဆွဲထားရာ လေအလာတွင် နိုင်ငံတော်အလံကြီးနှင့်အတူ ဝင့်ဝင့်ကြွားကြွား တဖျပ်ဖျပ် လှုပ်ရှားနေပါသည်။

ကျောင်း၏ရှေ့ဘက်တွင် မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းကလေးနှင့် အရောင် အသွေး စုံလင်လှသော ပန်းပွင့်များ၊ ပန်းရုံများ၊ စိမ်းစိမ်းစိုစိုသစ်ပင် များဖြင့် ဖုံးလွှမ်းနေသည့် အေးချမ်းကြည်နူးဖွယ်ရာ ကျောင်းဥယျာဉ် ကလေး တည်ရှိပါသည်။ ထိုကျောင်းဥယျာဉ်ကလေးသည် ကျွန်မတို့ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၏ စုပေါင်းအင်အားဖြင့် ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့ခြင်း ရလဒ်ကို ဖော်ကျူးနေပါသည်။ စာသင်ချိန်ပြီး၍ ကျောင်း ဥယျာဉ်ကလေးကို မြင်လိုက်ရလျှင် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေခဲ့သော စိတ်တို့ သည် တိမ်စင်လနယ် ကြည်လင်၍ မိုးသောက်ပန်းနယ် လန်းဆန်း သွားရမြဲ ဖြစ်သည်။

ကျွန်မတို့ ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် စာသင်ခန်းတွင်းရှိ ကျောင်းစာအုပ်များထဲမှ၌သာ နှစ်မြုပ်နေခြင်း မဟုတ်၊ ‘အလိမ္မာ စာမှာရှိ’ ဆိုသည့်အတိုင်း ပြင်ပ ဗဟုသုတရှာမှီးရန်၊ အသိဉာဏ် တိုးစေရန်အတွက်လည်း စာပေမျိုးစုံ၊ ရသစုံကို သိုလှောင်ထားရာ စာပေရနံ့ မွှေးပျံ့လှသည့် ကျောင်းစာကြည့်တိုက်လေးကို အဖော်ပြု လျက် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ၏ ထက်သန်လှသည့် ဓေတနာဖြင့် စုပေါင်း လှူဒါန်းကြသော စာအုပ်များ၊ ကျောင်းရန်ပုံငွေများဖြင့် ဝယ်ယူစုဆောင်းထားသော စာအုပ်များက အသိပညာ ဗဟုသုတ လိုလားသူတိုင်းကို ပညာပါရမီ ဖြည့်ဆည်းပေးလျက် ရှိပါသည်။

ကျွန်မတို့ ကျောင်းတွင် 'အာရောဂျံ ပရမံလာဘံ'ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ စာသင်သားများ၏ ကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူပြုရုံမျှမက အားကစားဘက်တွင်လည်း ထူးချွန်ကြစေရန် အားကစားကွင်းများလည်း တည်ဆောက်ပေးထားသည်။ ကျောင်း၏ တောင်ဘက်ရှိ ပြန့်ပြူးကျယ်ဝန်းလှသော 'ဘတ်စကက်ဘော' ကစားကွင်းနှင့် ညီညာသော မြေပြင်ပေါ်မှ ဘောလုံးကစားကွင်းတို့သည် နောင်တစ်ချိန်တွင် နိုင်ငံဂုဏ်ကိုဆောင်သည့် အားကစားသမားများအား စတင်မွေးထုတ်ပေးရာ နေရာများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့၏ ကျောင်းကြီးသည် ကြီးမား ကျယ်ဝန်းလှသည့် အပြင် အထပ်ပေါင်းကလည်း သုံးထပ်အထိရှိသည်။ မည်မျှပင် ကျယ်ဝန်းသော်လည်း သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုရှိသည်။ စည်းစနစ်ပြည့်ဝသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ စာသင်ကြားမှု လွယ်ကူစေရန် နံနက်ပိုင်းနှင့် ညနေပိုင်းဟူ၍ ကျောင်းချိန်နှစ်ချိန်ခွဲပေးထားသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၏ စာသင်ကြားမှုကို သန့်ရှင်းမှုဖြင့် အထောက်အကူပြုစေရန် စာသင်ခန်းတိုင်းတွင် ဝါ၊ စိမ်း၊ နီ၊ ပြာ အသင်းလေးသင်းတို့က အတန်း၏ သန့်ရှင်းရေးနှင့် ဝေယျာဝစ္စများကို အလှည့်ကျ တာဝန်ယူ လုပ်ကိုင်စေသည့် စည်းကမ်းပုံစံတစ်ရပ်ကိုလည်း ချမှတ်ပေးထားသည်။

ထိုအသင်းအဖွဲ့များ ထားရှိခြင်းဖြင့် စုပေါင်းဆောင်ရွက်လိုစိတ်၊ အချင်းချင်း ရိုင်းပင်ကူညီလိုစိတ်တို့ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာစေသည်။ ထို့အပြင် ကျွန်မတို့ကျောင်းမှ ချမှတ်ပေးလိုက်သည့် စည်းကမ်းများကို သင်ကြား နားလည်လာခဲ့သူအဖို့ နောင်တွင်လည်း စည်းကမ်းကို

လိုက်နာရန် ဝန်မလေးတော့ပေ။ တစ်ချိန်တွင် နိုင်ငံအင်အား လူငယ်များ အနေဖြင့် စည်းကမ်းကို အခြေခံသည့် နိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ရေး တွင် အုတ်တစ်ချပ်၊ သံတစ်ပွင့်အဖြစ် ပါဝင်နိုင်ပေမည်။

ကျွန်မတို့ကျောင်း၏ အလယ်ဗဟို အချက်အချာတွင်ရှိသော ဒဂုံသီရိခန်းမဆောင်သည် ကျောင်း၏ မီးရှူးတန်ဆောင် ကျက်သရေ ခန်းမကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ခန်းမအတွင်းသို့ ဝင်လိုက်သည်နှင့် ဘေးဘက် နံရံများတွင် ကျွန်မတို့ ကျောင်းမှ နှစ်စဉ် မွေးထုတ်ပေးခဲ့သည့် အခြေခံပညာ အထက်တန်း စာဝမ်းပွဲကြီးတွင် ဂုဏ်ထူးများစွာဖြင့် ထူးချွန်စွာ ဒေသင်မြင်ခဲ့သော ကျောင်သား ကျောင်းသူတို့၏ ဓာတ်ပုံ များကို တွေ့လိုက်ရသည်။

ဤသည်တို့ကပင် မြင်ရသူ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ အပေါင်း တို့အား ဂုဏ်ယူလေးစားမှု၊ အားကျမှုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ ထိုသူတို့ကဲ့သို့ ထူးချွန်သူဖြစ်လိုစိတ် ပေါ်ပေါက်လာစေပြီး ပညာကို ကြိုးစားပင်ယူလိုစိတ်တို့လည်း ပိုမိုပြင်းပြလာပါသည်။

ထို့နောက် ခန်းမဆောင်၏ အတွင်းဘက်သို့ ဆက်လက် ဝင်လိုက်လျှင် အလွန် ကြည်ညိုစရာ၊ သပ္ပာယ်စရာကောင်းလှသော ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်နှင့် ဘုရားကျောင်းဆောင်ကြီးကို တွေ့လိုက်ရသည်။ ထိုဘုရားခန်းသို့ ရောက်လျှင် မြင်ရသူတိုင်း၏ စိတ်ဘဝင် ကြည်နူးအေးချမ်းမှုတို့ ဖုံးလွှမ်းသွားပါတော့သည်။ ဤသို့လျှင် ကျွန်မတို့ ကျောင်းကား စာပေပညာကိုသာ အမွေပေးသည် မဟုတ်၊ မိမိတို့ ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာတရားကိုလည်း မေ့မလျော့စေရန် သတိပေး နှိုးဆော်ထားပါသေးသည်။

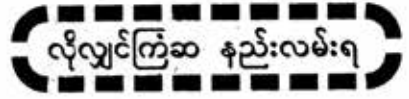
ကျယ်ဝန်းလှသော ကျွန်မတို့ ကျောင်းတွင် စာသင်ခန်းတို့ များပြားစွာရှိပါသည်။ အခန်းတိုင်း အခန်းတိုင်းသည် ပညာ လိုလားသူ များနှင့်အပြည့်ပင်ဖြစ်သည်။ စာသင်ခန်း၌ကျက်စားသော ကျောင်းသား သည် စာမေးပွဲအောင်ရေးအတွက် စိတ်ချရပေသည်။ ဆုံးရှုံးမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်ပင် မလိုချေ။ စာသင်ခန်းကို ခင်တွယ်သော ကျောင်းသားကို စာသင်ခန်းကလည်း တုံ့ပြန်၍ အကျိုးထူး ပေးမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်မတို့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများသည် ကျောင်းမှ ဆရာ ဆရာမအားလုံးကို အမြဲချစ်ကြောက် ရိုသေကြပါသည်။ ဆရာ ဆရာမတိုင်းကလည်း ဖြူစင်သော စောနာအပြည့်နှင့် ကြိုးစား၍ သင်ပြကြသည်။ ပညာတစ်ခုတည်းကိုသာ သင်ကြားပေး သည် မဟုတ်။ ရွံ့ရိုင်းတုံးကဲ့သို့ လိုသလို ပုံသွင်းပြုပြင်ယူ၍ရသော နုနုငယ်ငယ် အရွယ်တွင် ယဉ်ကျေးသိုမ်မွေ့ပြီး အသိအလိမ္မာတရား ပြည့်ဝသော လူတော်လူကောင်းများဖြစ်စေရန် ညွှန်ပြ သွန်သင်ပေးကြ သည်။ ထိုသို့ စေတနာ၊ ဝါသနာ၊ အနစ်နာတို့ကို အရင်းခံ၍ သင်ကြားပေးသော ဆရာများကို ကျောင်းသားတိုင်းကလည်း လေးစား ကြည်ညိုကြပါသည်။

ကျောင်းသား ကျောင်းသူတိုင်းသည် ကျောင်း၏ ပညာဂုဏ် သတင်းကြောင့် ကျော်ကြားကြရသလို၊ ကျွန်မတို့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများကလည်း သားကောင်း တစ်ယောက် ကျောက်ကောင်း တစ်စေ့အဖြစ် ပညာကို ကြိုးစားသင်ယူ၍ ကျောင်း၏ ဂုဏ်ရောင်ကို မြှင့်တင်ကြပေမည်။

ကျွန်မတို့သည် တစ်ချိန်တွင် အမိစာသင်ကျောင်း၏ ရင်ခွင်မှ ထွက်ခွာသွားကြမည်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မတို့ကျောင်းကမူ အနာဂတ် ကောင်းကင်ယံတွင် တလက်လက်တောက်ပစေမည့် ငွေကြယ်ပွင့် ကလေးများကို ဆက်လက် မွေးထုတ်ပေးနေပေမည်။ စိန်ရိုင်း၊ ကျောက်ရိုင်းကလေးများကို တဖျပ်ဖျပ် တောက်ပနေမည့် စိန်ပွင့် ကလေးများအဖြစ် သွေးနေပေးနေပေးဦးမည်။ နိုင်ငံ၏အနာဂတ်ကို ပိုင်စိုးသည့် လူငယ်လူရွယ်ကလေးများအား နိုင်ငံ၏ သားကောင်း ရတနာ၊ သမီးကောင်းရတနာကလေးများ ဖြစ်လာအောင် ပြုစုပျိုးထောင် ပေးနေပေးဦးမည်သာ ဖြစ်ပေတော့သတည်း။ ။

* * *

(မခင်စောနိုင် ၏ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဤသတ္တလောကကြီးတွင် လူသားတို့သည် အစဉ်းစားအဆင်ခြင် တတ်ဆုံး၊ အတွေးခေါ်အတိထွင်တတ်ဆုံး၊ ဉာဏ်ပညာအထက်သန် ဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုစွမ်းပကားတို့ကြောင့်သာလှသည် သတ္တလောကတွင် ထိပ်တန်းနေရာကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လူရိုင်းကို လူယဉ်ဘဝသို့ရောက် အောင် ကျောက်ခေတ်မှ အာကာသသိပ္ပံခေတ်သို့ရောက်အောင် ကြံ

ဆောင်ကာ ဤကမ္ဘာကို တိုးတက်ထွန်းကားမှုများ ပြည့်လျှံနေစေသည် မှာ လိုလျှင်ကြံဆနည်းလမ်းရတတ်သည် စွမ်းအားရှင်လူသားများ၏ တီထွင်ကြိုးပမ်းချက်များကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

လူသားတို့သည် ဖြတ်သန်းလာခဲ့သည့် ဘဝခရီးတစ်လျှောက်လုံး တွင် ယခင်ကလည်း တီထွင်ကြံဆခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်းစဉ်းစားကြံဆ ဆဲ၊ ရှေ့အဖို့လည်း ကမ္ဘာတည်သရွေ့တီထွင်မှုအမျိုးမျိုးကို ဖန်တီးကြ မည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲဖြစ်ပါ၏။ လျှပ်စစ်မီးများ၊ ယာဉ်ရထား များ၊ စိုက်ပျိုးမှု သိပ္ပံပညာရပ်များ၊ ဆေးသိပ္ပံပညာရပ်များကို တီထွင်ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ လူသားတို့၏ စားဝတ်နေမှု အဖုံဖုံတွင် အရေးပါလှသည့် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အောင်မြင်မှုများပင်ဖြစ်သည်။

ပွဲပြီးတိုးတက်မှုမရှိသေးဘဲ လူနေမှုအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျလှသည့် ကျောက်ခေတ်ကပင်လျှင် လူသားတို့သည် မိဒဲတို့၏ ဘဝရပ်တည်မှု ခိုင်မာရေးအတွက် လိုအပ်ချက်မှန်သမျှကို အမျိုးမျိုးကြံဆရှာဖွေခဲ့သည်။ အမဲလိုက်၍ အစာရှာရာတွင် တိရစ္ဆာန်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန်၊ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန်တို့အတွက် ကျောက်လက်နက်များကို တီထွင်ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းကြာလာသောအခါ လူတို့သည် အတွေ့ အကြုံအရ ဘဝအသိဉာဏ်ပို၍ ကျယ်ပြန့်လာသည်။ မြေကိုတူးဆွ၍ သစ်စေ့ကိုထည့်ပေးခြင်းဖြင့် အစိုအညှောက်ကလေးများ ပေါက်လာ ကြောင်းကိုလည်းနားလည်လာသည်။ ထိုအခါတွင်မှ လူတို့၏ ပထမ ဦးဆုံး ထွန်းယက်စိုက်ပျိုးမှုအတတ်သည် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပိုမိုတိုးတက်ထွန်းကားအောင်

ကြံဆောင်လာခဲ့ရာ ယခုအခါ ခေတ်မီနည်းစနစ်များဖြင့် သိပ္ပံနည်းကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ကြလေပြီ။

ထို့ပြင် ရှေးလူတို့သည် မီးကိုယခင်က ကြောက်မက်ဖွယ်ရာဟု ထင်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် မီးဖိုထားခြင်းဖြင့် ညဉ့်အခါ သားရဲတိရစ္ဆာန်များ မလာရဲကြောင်း၊ အစားအစာများကို မီး၏အကူအညီဖြင့် ချက်ပြုတ်စားသောက်နိုင်ကြောင်း သိရှိလာခဲ့သည်။ ဤသို့မီးကို လူသားတို့၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် အသုံးချနိုင်သည်မှာ သိပ္ပံပညာ တိုးတက်မှုအတွက် လင်းရောင်ခြည်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။

လူသားတို့သည် ခေတ်တိုင်းခေတ်တိုင်းတွင် မကြံဆနိုင်သော အချိန် မစဉ်းစားသောရက်၊ မတီထွင်သောနှစ်ဟူ၍ မရှိခဲ့ပါချေ။ စက္ကန့်နှင့် နာရီနှင့် နေ့ရက်နှင့်အမျှ စဉ်းစားတီထွင်ကြံဆခဲ့သည်သာ ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် လူ၏ပထမဦးဆုံး ထူးထူးခြားခြား တီထွင် ချက်မှာ 'ဘီး'ဖြစ်သည်။ ဘီးကိုအသုံးပြုနိုင်ခြင်းသည် စက်ယန္တယား သိပ္ပံခေတ်သို့ရောက်ရန် အစပျိုးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤသို့လျှင် လူသားတို့သည် တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် အသစ်ပြီး အသစ်တို့ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ကြသော်လည်း သူတို့၏ကြံဆမှုများကား မည်သည့်အခါမျှ ရပ်တန့်နောက်ဆုတ်မသွား၊ ထာဝရရှေ့တိုးကြ စမြဲပင်။ ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင် 'ဂျိမ်းစ်ဝပ်' တီထွင်ခဲ့သည့် ရေနွေး ငွေ့အင်ဂျင်စက်ကြောင့် မီးရထားသည် ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်အဖြစ် စတင်ပေါ်ပေါက်ကာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများ ထွန်းကား လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက 'ဟင်နရီဖို့ဒ်' ၏ ကြံဆမှုများကြောင့် ဓာတ်ဆီအင်ဂျင် မော်တော်ယာဉ်ကို ထုတ်လုပ်မောင်းနှင်နိုင်ခဲ့ခြင်း

ဖြစ်သည်။ ဤသို့ မီးရထား၊ မော်တော်ကားများ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၏ အကျိုးဆက်ကား မြေကြောကိုရှုံ့၍ အချိန်ကို ချို့နိုင်ခြင်းပင်တည်း။

လူသားတို့သည် မိမိတို့၏ စဉ်းစားမှုအသစ်၊ ကြံဆမှုအသစ်၊ တီထွင်မှုအသစ်တို့ကို တစ်ခေတ်ပြီးတစ်ခေတ် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ကြသည်။ ရှေးယခင်က စာပေရေးသားတီတွင်မှု မရှိခဲ့သော်လည်း တဖြည်းဖြည်းနှင့် ရှုံ့ပြားများပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ သစ်သားပြားများပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျောက်ချပ်ကျောက်တိုင်များ ပေါ်တွင်လည်းကောင်း စာပေရေးသားမှုအတတ်ကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်ကြံဆ တီထွင်ခဲ့သည်။ ယနေ့ ၂၀ရာစုလူသားတို့ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ခံစားနေရသော စာပုံနှိပ်အတတ်ပညာသည် 'ဂုတင်ဘတ်'၏ စဉ်းစားကြံဆမှုကြောင့် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ကမ္ဘာကျော်သိပ္ပံပညာရှင်ကြီး 'အယ်ဒီဆင်'၏ ကြံဆတီထွင်မှုကြောင့် အမှောင်ခွင်း၍ အလင်းဆောင်သည့် လျှပ်စစ်မီးကို အောင်မြင်စွာ ထိတွေ့နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဤကားကမ္ဘာကြီးကို အမှောင်ကမ္ဘာထဲမှ ဆွဲထုတ်နိုင်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန်ယူရေနီယံ၏ အစွမ်းသတ္တိများကိုလည်း 'မဒမ်ကျူးရီ'၏ စွမ်းဆောင်ချက်များကြောင့်သာ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ ခေတ်မီပညာရပ်များ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ လူ့ဘောင်လောကကြီး တိုးတက်လာမည် မှာလည်း မလွဲမသွေပင်ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံပညာ၏ အကိုင်းအခက်တစ်ခုဖြစ်သော 'နယူတန်'၏ ကမ္ဘာမြေကြီး၏ ဆွဲငင်အားနှင့် လ၏ဆွဲငင်အားတို့ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ခြင်းသည် နက္ခတ်ပညာ၊ အလင်းဆိုင်ရာပညာ၊ တိုးတက်ကျယ်ပြန့်

သော ရှေ့ပြေးသင်္ချာတို့၏ အစကနဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤသို့လျှင် ကမ္ဘာမြေကြီးကို ဆွဲကိုင်လှုပ်ရှားလိုက်သကဲ့သို့ သိမ့်သိမ့်ခါသွားအောင် ဖြစ်ခဲ့သော သိပ္ပံပညာရှင် 'နယူတန်'၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုများနှင့် သိပ္ပံပညာတွင် စွမ်းအားအကြီးဆုံး လက်နက်တစ်ခုဖြစ်သော 'ကဲကုလသင်္ချာ' တို့ကို တွေ့ရှိမှုကြောင့် ခေတ်သစ်သိပ္ပံလောက ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရပေသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြီးကျယ်ထင်ရှားသော တီထွင်လုပ်ကိုင်မှုများ အားလုံးသည် မိမိတို့ရှာဖွေတွေ့ရှိသော နိယာမတရားကို လက်တွေ့လုပ်ကိုင်ကြည့်၍ မည်သို့အသုံးဝင်မည်ကို ရှာဖွေလေ့လာစူးစမ်းရာမှ ရရှိသော အကျိုးတရား ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ကြံဆတီထွင်ခြင်းသာ မရှိခဲ့ပါလျှင် ရေဒီယိုအသံဖမ်းစက်၊ ရေဒါစက်၊ ကြိုးမဲ့ကြေးနန်းစက်၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက် စသည်တို့ ပေါ်ထွန်းလာမည်မဟုတ်။ ထိုအတူ 'အိုင်းစတိုင်း'၏ ရုပ်နှင့် စွမ်းအင်တို့အကြောင်းကို စူးစမ်းလေ့လာရာမှ ရရှိသောပုံသေကိန်းကို မတွေ့ခဲ့ပါလျှင် အဏုမြူသိပ္ပံခေတ်ဟူ၍ တစ်ခေတ်ထွန်းလာစရာ အကြောင်းမရှိပေ။

လူသားတို့သည် သိပ္ပံပညာရပ်များတွင်သာမက ဆေးပညာဘက်တွင်လည်း နေ့ညမနား တွေးတောကြံဆခဲ့ကြသည်။ 'အက်ဒဝက်ဂျင်းနား'၏ တီထွင်မှုကြောင့် လူ့အမြောက်အမြားကို သေကြေပျက်စီးနိုင်သော ကျောက်ရောဂါဆိုးကြီးဘေးမှ ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာ 'အလက်ဇန္ဒားဖလဲမင်း'၏ ပင်နယ်ဆလင်' တီထွင်မှုနှင့် 'ဂျိမ်းစ်ဆင်မဆင်'၏ မေဆေးဖော်ထုတ်မှုသည်လည်း လူသားတို့ကို များစွာအကျိုးပြုသည့် ဆေးပညာလောက၏ အောင်မြင်မှုများပင်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ လူသားတို့၏ကောင်းကျိုးကို ရှေးရှု၍ တီထွင်ဖန်တီးမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာဦးလူနှင့် ယနေ့ခေတ်လူတို့အဆင့်အတန်းအားဖြင့် မယှဉ်သာအောင် ကွာခြားခဲ့သည်မှာ မျက်မြင်အထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။ ယခင်လူတို့အိပ်မက် မျှပင် မမက်ခဲ့ဘူးသော ဂျက်လေယာဉ်ပျံများ၊ ခုံးပျံများ၊ အာကာသယာဉ်များကို ယနေ့ခေတ်လူတို့ လက်တွေ့အသုံးချ၍ အနန္တစကြာဝဠာကြီးကိုပင် လေ့လာနေကြပြီဖြစ်သည်။

ထိုမျှမက လူသားတို့သည် နေစကြာဝဠာမိသားစုတွင်ပါသော အင်္ဂါဂြိုဟ်၊ သောကြာဂြိုဟ်တို့သို့လည်းခရီးဆန်နိုင်ရန် အားထုတ်လျက် ရှိနေကြပြီ။ ကမ္ဘာ၏အရံဂြိုဟ်ဖြစ်သော လစိမာန် မျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ ခုံးပျံကို အားပြု၍ လွတ်တင်သော ပစ္စည်းကိရိယာများလည်း ရောက်ခဲ့ဖူးပြီ။ 'ကောင်းကင်တမ္ဗတ် ကြယ်ကိုဆွတ်မည့်' လူသားတို့၏ နည်းလမ်းရှာ စွမ်းဆောင်ကြဆဲမှု များကား အံ့မခန်းဖွယ်ရာပင်။

လူသားတို့သည် မိမိတို့ ကြံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများအား ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များကို နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး ရှာဖွေကာ စဉ်းစားကြဆဲကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသည့် ရလဒ်ကား ယနေ့ကမ္ဘာကြီးတွင် သိပ္ပံပညာ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို လူတို့ခံစားနေနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ မနုဿလူသားတို့ 'လိုလျှင်ကြံဆ နည်းလမ်းရ'ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ထားကာ တီထွင်ကြံဆမှုများကို ဆက်လက်ဖန်တီးဆောင်ရွက်ကြပါက သာယာတိုးတက်သော လူ့ဘောင်သစ်တွင် အောင်မြင်မှုအသီးအပွင့်များကို အလျှံပယ် စားသုံးနိုင်မည်သာ

ဖြစ်ပါတော့သည်။

**ဆောင်းနင်းဝေဝေ တို့မြန်ပြေ
သည်ဆောင်းဟေမန်**

(မသစင်ထွန်း ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဘဝသံသရာတွင် အလှည့်(သို့) အခါသည် ရှိတတ်စမြဲဖြစ်သည်။ ယခုမူ မိုးအလှည့်ကုန်ပေပြီ။ မိုးအခါဆုံးလေပြီ။ ဝသန်ကာလ၏ မိုးသီးမိုးပေါက်များ နေရာတွင် ဟေမန်ဆောင်း၏ နှင်းပွင့်ဖြူများက အစားထိုး ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ဟေမန်ဆောင်းနယ်သို့ ဝိညာဉ်တွယ်လေပြီဟု ဆိုနိုင်၏။ မြောက်လေရူးကလည်း ဟေမန်ဆောင်းမို့ လေပြန်လောင်းနေသည်။ စင်ကြယ်သော ကြယ်ပြာရောင် မိုးကောင်းကင်သည် နှင်းနုထွေးတို့ကို အဆက်မပြတ် ခွာချနေသည်။ နှင်းမြူများအကြားသို့ နေခြည်ဖြာဆင်းလာပုံမှာ အလွန်လှပသည်။ မြရည်စိုဝင်း သဏင်မင်းလည်း ဖြူဝင်းငွေစင်မွှေးနေပြီ။

ဆီးနှင်းတလိုက် မိုးတပြိုက်နှင့် မိုးမလင်းနိုင်သော ရှုခင်းကိုဦးစွာ မြင်တွေ့ရသည်။ ရွက်ကော့၊ ရွက်ဝန်း၊ ရွက်ချွန်၊ ရွက်သေးများအပေါ်

တွင် နှင်းပွင့်ကလေးတို့သည် တင့်တယ်စွာ စံမြန်းလျက်ရှိ၏။ ပုလဲ
 တစ်ကုံး ရွဲတစ်လုံးပမာ ရတနာမျက်စုံ ခင်းကျင်းထားသည်။
 ဆောင်းနတ်သမီး၏ လက်ဝတ်ရတနာများဟုဆိုသော် ငြင်းအံ့မထင်။
 မြောက်လေရူး၏ ရှေ့ပြေးခြေမြန်တော် လေပြည်လေညှင်းတို့သည်
 မိုးဒဏ်ကြောင့် ငိုက်မျဉ်းနေသော သစ်ပင်တို့ကို သတင်းပေးနေ၏။
 လှုံ့ဆော်နေ၏။ မိုးသံလေသံ စဲခဲ့ပြီဖြစ်၍ တိမ် ဝါဂွမ်းတို့သည်
 ကောင်းကင်ပင်လယ်တွင် ရွက်တိုက်ဆော့ကစားနေကြသည်။ တိမ်ဖြူ
 တို့ကို ပြာမွတ်သည့် မိုးကောင်းကင်တွင် ရုတ်တရက်မြင်လိုက်ရ
 သော မြင်ကွင်းသည် ရင်ကိုအေးမြ၍ စိတ်ကိုကြည်နူးစေသည်။
 ဟေမန္တနန်းတော်တစ်ခွင်တွင် ပန်းသော်မော် သဘင်လည်း ဆင်ယင်
 ကြပေးသေးသည်။ ဆောင်း၏ အလှပန်းချီကား တစ်ချပ်ဟု ဆိုနိုင်ပေ
 သည်။ တန်ဆောင်မုန်းလအဝင်တွင် ခဝဲပန်းတို့သည် ဆောင်းအဖွင့်
 ပန်းများအဖြစ် ပွင့်လန်းခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ရာသီပန်းများဖြစ်
 သော သဇင်၊ ခွာညို၊ ဂမုန်း၊ နှင်းပန်းနှင့် ဆောင်တော်ကူးပန်းများ
 လည်း လှိုင်လှိုင်ပွင့်လာ၍ ထိုပန်းရနံ့များမှာ အရပ်ရှစ်မျက်နှာသို့
 မွှေးကြိုင်ထုံသင်းလျက် လူ့လောကကို အလှဆင်ကြသည်။ ကြာနီ၊
 ကြာဖြူပန်းကလေးများကလည်း မြကန်သာတို့တွင် အလှပြင်နေပေ
 ပြီ။ ကျေးငှက်သာရကာ အပေါင်းတို့၏ မြူးတူးပျော်ရွှင်ဖွယ်
 တေးသီဆိုသံများကိုလည်း နားဆင်နိုင်ကြသည်။

ဩကာသလောကသည် မိုးရာသီတွင် မတည်ငြိမ်ခဲ့သမျှ
 ဆောင်းရာသီတွင် ဣန္ဒြေရနေသည်။ သို့သော် ရံဖန်ရံခါတွင်
 နှင်းပွင့်ငယ်ကလေးတို့မှာ ကချေသည်များသဖွယ် မူရာတော်နွဲ့နှောင်း

နှင့် ပျောင်းပျောင်းညက်ညက် ကကွက်ဆင်ကြသည်။ ဆောင်းသဘင်
 ၏ ကချေသည်များကို ရာသီပန်းများက လက်ကမ်းကြိုဆိုလိုက်
 ကြသည်။ ကချေသည်နှင့်မူန်တို့သည် ခွာညိုပွင့်ကလေးများ၏
 မျက်နှာကို လန်းဆန်းအောင် ဆွတ်လိုက်သည်။ ပြာမြမြခွာညိုသည်
 သိမ်မွေ့စွာပြုံးနေသည်။ 'ကတ္တီပါပုံနိပ်၊ ခြံတော်စောင်ရွှေမိတ်' နှင့်
 သိမ်မွေ့မိတ်ဖွဲ့သူတို့မှာကား နှင်းပွင့်များနှင့် ရာသီပန်းတို့၏ ကကွက်
 ဆန်းပြားအလှတရားကို ခံစားနိုင်ကြသည်။ သူဆင်းရဲတို့မှာမူ
 ဆောင်း၏ ဒဏ်ကို အလူးအလှိုမှ ခံစားကြရရှာသည်။ မီးပုံဘေးတွင်
 ကွေး၍ အိပ်ကြရသည်။ ခေါက်ချိုးစောင်၊ လွှာချင်းစောင်ကလေးများ
 ကိုလည်း အအေးဒဏ်မှ တတ်နိုင်သမျှ ကာကွယ်ပေးကြပါရန်
 စစ်ကုခေါ်ကြရသေး၏။

ဆောင်းရာသီကို 'ရမကန်ဦးတိုး' က 'ယဉ်ချိန်' ဟု အမွန်းတင်
 ခဲ့ပါသည်။ 'နွေလသန်ပေါက်၊ ယဉ်ချိန်ရောက်ခါမှ၊ နှင်းသောက်ကယ်
 ရွှင်ရွှင်၊ ပွင့်ဖူးတွေဆင်ကြသည်' ဟု ဖွဲ့ခဲ့သည်။ သူ၏တော်ဝင်သဇင်၊
 ပန်းပျံပင်ဆင့်၊ မြေနှင့်ရန်ဖက်ဖြစ်သော မြတ်ပန်တော်ပန်းသည်
 နွေလ၊ မိုးလကုန်ဆုံးပြီးနောက် အလွန်ယဉ်ကျေး သာယာအေးမြသည့်
 ဆောင်းရာသီရောက်မှ နှင်းရည်သောက်လျက် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း
 ပွင့်ရသောပန်းဟူ၍လည်း ဆိုပြန်သည်။ အထက်အညာ မန္တလီ
 ဆောင်းကမူ သဘောကောင်းပုံမရပါ။ 'အိပ်ပါလျှင် လိပ်ပြာအေးတာမို့
 သွေးလန်၍ ခုန်ရသည်' ဟု အချုပ်တန်း 'ဆရာဖေ' က ရေးစပ်ခဲ့သည်။
 ချမ်းပုံမှာ ကမ်းကုန်သည်ဟုလည်းဆိုသည်။ ဆရာဖေကဲ့သို့ပင်
 အအေးဒဏ်ကို မခံနိုင်ရှာသော 'စာဆိုမယ်ခွေ' ကလည်း 'မီးပူပူ

ကင်မဝသည်၊ လပြာသိုဆောင်း၊ တနည်းထည်ပေါင်းမှ ထောင်ရာ၊
ခြံလေအေးလေ၊ ကြက်သီးတွေနှင့်'ဟု စပ်ဆိုခဲ့ပြန်သည်။

မန္တလားဆောင်းထက် ချမ်းပုံရသော ဆောင်းမှ ကရင်ပြည်နယ်
ဆောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖထီးကြီးသည်ချမ်းလွန်းသောကြောင့် သူ၏
ယာတဲကိုပင် ဆွဲဖျက်ကာ မီးထည့်လှုံလိုက်ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။
'တဲတစ်ဖက်၊ ဆွဲဖျက်ကာ အလျင်လိုရောထင်၊ ကရင်အို ယာပြင်ကြီးမှာ
မီးထည့်၍လှုံ' ဟူ၍ပင် စာဖွဲ့ပါသည်။ အချမ်းကဲ၍ အလွမ်းအသည်း
ဆုံးမှာ မဲစာအချမ်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုဒေသတွင် ဆီးနှင်းပေါက်
တို့မှာ မိုးလောက်ပြင်းထန်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ 'ရထားယဉ်သာ၊
နေစကြာလည်း၊ ရောင်ဝါမထွန်း၊ ချမ်းရှာလွန်း၍၊ မွန်းတည့်ချိန်
နေ၊ ရောက်လွယ်စေ'ဟု မဲစာရောက်စာဆိုတော်ကြီး 'လက်ဝဲ
သုန္ဒရ'ခမျာ ဆုတောင်းခဲ့ရရှာသည်။

မြေတလင်းထက်သို့ ငွေနှင်းစက်တို့လည်း ကြွဆင်းသက်ခဲ့
လေပြီ။ ဆီးနှင်းမှုန်မှုန် ဝိုင်းအုံနေသဖြင့် တောရိပ်တောင်ရိပ်ကို
မမြင်သာပါချေ။ မိုးရာသီတလျှောက်လုံး လယ်သမားဦးကြီးများ
ကိုယ်တိုင် ပင်ပန်းကြီးစွာ စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသော စပါးများသည် စိုမ်းရာမှ
ဝါဝင်းကာ မြအသွေး ရွှေရေးလှနေကြဟန်ရှိသည်။ နှင်းရည်လူးသည့်
ဆောင်းဦးအခါ သမယတွင် စပါးပင်များသည် ရွှေသီး၊ ရွှေခဲများ
ပမာ ဝင်းဝါလာကြသည်။ ကောက်ပင်များသည် ရွှေသီးများကို
ထမ်းပိုးထားရ၍ လေးလံနေကြသည်။ ခါးကုန်းနေသော စရာအိုကဲ့သို့
ကိုင်းညွတ်အိတ်လျက်ရှိသည်။ ရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လယ်ယာမြေ
တလင်းများ၌ စပါးများကို စုပုံထားစဉ် ရွှေတောင်ကြီးများ ပေါက်လာ

သကဲ့သို့ ထင်မှတ်မှားကြရသည်။ ဦးကြီးများမှာလည်း မိမိတို့၏သား၊
မြေးများကို ရှင်ပြု၊ နားသပေးရမည့်အရေး တွေး၍ကြည်နူးဝမ်းသာ
နေကြသည်။

ထို့ပြင် ဆောင်းဟောမန်သည် မြန်မာတို့၏ မမေပျောက်နိုင်
သော အတိတ်ဖြစ်ရပ်တို့နှင့်လည်း ဆက်စပ်နေသည်။ ဆောင်းနှင်းမှုန်
များအကြားတွင် ဒေါင်းအလံလွင့်လျက် နယ်ချဲ့တို့၏ တက္ကသိုလ်
စာသင်ခန်းများကို ကျောခိုင်းထွက်ခွာခဲ့သော ကျောင်းသားများ။
အေးချမ်းလှသောရှမ်းပြည်နယ် ပင်လုံမြို့တွင် တိုင်းရင်းသားကိုယ်စား
လှယ်ကြီးများနှင့်အတူ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သောဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊
နိုင်ငံတော်၏ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သော အလံတိုင်မှ ဗြိတိသျှယူနီယံဂျက်
အလံမြေသို့ကျ၍ တိုင်ထက်သို့တလွင့်လွင့်တက်လာသောပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံအလံတော်။ ဤရုပ်ပုံလွှာများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်
မည်သည့်အခါမျှ ဟောင်းနွမ်းမှေးမှိန်သွားလိမ့်မည်မဟုတ်။ တစ်ဆောင်း
သစ်ပြီဆိုသည်နှင့် ပြန်လည်သစ်လွင် လတ်ဆတ်နေမည်သာဖြစ်၏။

ဟောမန္တ၏ နတ်တော်လအချိန်အခါတွင် စာဆိုတော်ပွဲများကို
မြန်မာ့ရိုးရာအဖြစ် နှစ်စဉ်မပြတ် ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ နတ်တော်လဆန်း
(၁)ရက်နေ့ကို စာဆိုတော်နေ့ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ စာပေဟော
ပြောပွဲများကိုလည်း မြို့ကြီးပြကြီးများတွင်သာမက မြန်မာနိုင်ငံ
အနှံ့အပြားရှိ တောင်ပေါ်တောရွာများသို့ပါ လှေတစ်တန်၊ လှည်းတစ်
တန်ဖြင့် သွားရောက်ဟောပြောကြပါသည်။ စာပေဗိမာန်အဖွဲ့ကရွေး
ချယ်၍ စာပေဆုနှင်းပွဲများကိုလည်း ကျင်းပကြပါသည်။ ရှေးယခင်က
နတ်တော်လတွင် မဟာပိန္နဲနတ်ပွဲ နှင့် ထင်ရှားသော နတ်သဘင်များ

ဆင်ယင်ခဲ့သည်။ ယခုခေတ်၌ စာဆိုတော်ပွဲများ အစားထိုးဝင်
ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ ပြာသိုလသည်ကား ရှေးမြန်မာများ အဓိက
ထားသောလဖြစ်သည်။ ပြာသိုလတွင် မြင်းခင်းသဘင်ပွဲ (ခေါ်)
သူရဲကောင်းရွေးပွဲများ ကျင်းပခဲ့သည်။ ယနေ့အချိန်အခါတွင်လည်း
ဆောင်း၏ရင်နှစ်၊ လပြာသိုတွင် ရွေးချယ်ခဲ့သော သူရဲကောင်းများ
ကြောင့် မြန်မာ့စွမ်း ရည်သည် အာရှတစ်ခွင်တွင် လျှမ်းလျှမ်းတောက်
ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။

ဆောင်းရာသီ၏ စောင်ခြုံမနွေးသော အအေးဒဏ်ကို ကြံကြံ၊
ခံလျက် ချွေးတွေထွက်ကာ တရွဲရွဲ ထမင်းနဲ့ပွဲများကိုလည်း မြင်တွေ့
ကြရသည်။ ထမင်းနဲ့ပွဲများကလည်း စုပေါင်းပါဝင်တတ်သောစိတ်၊
ဝိုင်းဝန်းကူညီတတ်သော စိတ်များဖြစ်ပေါ်စေရန် သာဓကပြဆိုနေ
ကြသည်။ တပို့တွဲလပြည့်ဆီသို့ ရောက်လာသောအခါ ထမင်းနဲ့ထိုး
သောသူများ၊ ဝေသောသူများ၊ စားသောသူများသည် အိုးစည်၊
ဒိုးပတ်သံတို့ဖြင့် ကရတော့မလိုလို၊ ခုန်ရတော့မလိုလို၊ တရိုးရိုးတရွရွ
ဖြစ်နေကြကုန်၏။ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆီတွင် လွတ်တင်
ခဲ့သော မီးပုံးပျံကြီးများ မှိုင်းဝသောအခါ တလှုပ်လှုပ်တရွရွ ဖြစ်နေ
သည်နှင့် တူလေတော့သည်။

ဆောင်းဥတုသည် မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟုလည်း
ဆိုနိုင်ပါသည်။ မိုးရာသီတွင် ဝါတွင်းနှင့်အတူ စွတ်စိုထိုင်းမှုိုင်း
နေရာမှ ပွင့်လင်းရာသီ ရောက်လာပြီဖြစ်၍ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာများ
ဆောင်နှင့်စပြုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းရာသီ၏ လတစ်လ
ဖြစ်သော ဒီဇင်ဘာလတွင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ

၏ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ဖြစ်သော နာတလူး (ခေါ်) ခရစ်မတ်ပွဲတော်ကို
တခမ်းတနားကျင်းပချိန်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤလရာသီ၌
ရပ်တိုင်း ရွာတိုင်း၊ မြို့နယ်တိုင်းမြို့တိုင်း၊ နယ်တိုင်းတွင် ကလေးသူငယ်
များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများပါမကျန် အားကစားမျိုးစုံကို အင်တိုက်
အားတိုက် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်လေ့ရှိပါသည်။

ယခုအခါ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် 'မြန်မာ့အားကစား
ကမ္ဘာ့ကိုလွမ်းစေရမည်' ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ အားကစားပြိုင်ပွဲ
များကို တစ်မူထူးခြားစွာ ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာ အားကစားပွဲ
များတွင် ရွှေတံဆိပ်ဆုများရရှိစေရန် ရည်မှော်၍ မာရသွန်ပြိုင်ပွဲမျိုးစုံ
ပါဝင်သော မြို့တော်ဝန်မာရသွန်ပြိုင်ပွဲကြီးကိုလည်း နိုင်ငံနှင့်အဝန်း
ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ထို့အတူ မြန်မာ့ရိုးရာ
လှသဘင်ပွဲတော်ကိုလည်း ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ 'လှေခွက်ချည်းကျန်
အလံမလှဲ' ဟူသော ဇွဲ၊ စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်လှော်ခတ်ကြသည့်
လှေသဘင်ပွဲတော်ကိုလည်း ဟောမန္တ၏ နတ်တော်လတွင် တွေ့မြင်လာ
ရပါပြီ။ ဒီဇင်ဘာအားကစားလသည် တစ်ယောက်တည်း အားငယ်
သောစိတ်၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်စသော စိတ်ဆိုးစိတ်ညစ်မြက်ကို
ပပျောက်စေပြီး အများပတ်ဝန်းကျင်နှင့်အတူ အားကစားလ၏
အနှစ်သာရများကို ထိတွေ့ခံစားနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆောင်းဟော
မန်သည် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ကြည်လင်ဖြတ်
လတ်စေ၍ မွန်မြတ်သော အားကစားစိတ်ဓာတ်ကို မွေးမြူပေးသော
အခါသမယလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ ဆောင်းရာသီ၌ ခြေခင်းလက်ခင်း သာယာသော

ကြောင့် ပွဲလမ်းများမှာ အဆက်မပြတ်တော့ပါ။ ဘုရားပွဲများ၌ ဇာတ်ပွဲ၊ အငြိမ့်ပွဲများကို ညလုံးပေါက် ကြည့်သူများဖြင့် စည်ကားနေ တတ်သလို ပွဲဈေးတန်းများတွင်လည်း လမ်းလျှောက်ပြီး အကြော်ပူပူ နွေးနွေး အရသာကို လက်မလွှတ်တမ်းခံစားသူများလည်း ရှိပါသည်။ ဆောင်းရာသီမှာ ပျော်စရာများသလောက် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများ အဖို့ စာကြည့်စရာမရှိလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့ရောညပါ လမ်းဟကာ လည်၍ နေမည်ထင်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်ဆိုရလျှင် ငွေနှင်းစိုစို လပြာသို့တွင် မြောက်ပြန်လေသည်။ နှင့် ခွာညိုသင်းနဲ့သည် လိုက်ဖက်ညီလှသည်။ 'ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ' ကပင်လျှင် 'နွယ်ပန်းခွာညို ပွင့်ပေလို ပြာသိုဆောင်းလလယ်' ဟု သူ၏ 'ကာချင်း' တွင် ထောက်ခံပေးခဲ့သည်။ တစ်နှစ်တာရာသီစက်ဝန်း လည်ပတ်နေသမျှ ခွာညိုသည်လည်း မသုဉ်းနိုင်သကဲ့သို့ ပြာသိုလ သည်လည်း မဆုံးနိုင်ပါ။ ခွာညိုနှင့် ပြာသိုတည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး မြောက်လေပြန်သော ဆောင်းဟေမန်သည်လည်း သဇင်သင်းနဲ့နှင့် အတူ ထာဝရတည်တံ့နေမည်သာ ဖြစ်ပါတော့သည်။

ဇာတိချက်ကြွ မွေးရပ်မြေ

(မောင်သန်းဟိန်း - ၆ ဘာသာဂုဏ်ထူးရှင်)

ဇာတိဆိုသည်ကား မွေးရပ်ဇာတ်။ ချက်ကြွဆိုသည်ကား ချက်ကြီးမြုပ်ခဲ့ရာ နေရာအရပ်။ စကားရပ်နှစ်ခုလုံး မွေးရပ်မြေကို ရည်ညွှန်းထားခြင်းသာတည်း။ ကျွန်တော်အသက်အရွယ် အသင့်အတင့် ရလာသည်အထိ ထိုအကြောင်းကို သိပ်စိတ်မကူးဖူးချေ။ မကြာသေး သော အချိန်ကာလမှာပင် သေသေချာချာ စေ့စေ့စပ်စပ် တွေးမိခြင်း ဖြစ်သည်။

'ထောက်ကြွမြို့' ဟု ယနေ့အခါ ဆိုင်းဘုတ်ထူကာ ဝင့်ကြားနိုင် ပြီဖြစ်သော ထောက်ကြွသည်ကား ကျွန်တော်၏ ဇာတိချက်ကြွ မွေးရပ်မြေတည်း။ ယခင်က တောရွာအဆင့်မျှသာ ရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော့်အဖေဘက်မှ အဘိုးအဘွားတို့မှာ ထောက်ကြွမြေတွင် ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးကာ အသက်မွေးကြသူများဖြစ်သည်။ သူတို့ ဥယျာဉ် ခြံလုပ်ကိုင်သော မြေဧကမှာ ဆယ်ဧကကျော်ကျော်ပင် ရှိခဲ့ဖူးကြောင်း အဖေပြောပြ၍ သိခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်မွေးပြီး လူမှန်းသိတတ်စ အရွယ်၌ပင်လျှင် မြေငါးဧကရှိသေးသည်။ ထိုစဉ်ကစ၍ တင်ပြရသော် အရှေ့ကိုလျှောက်လျှင်ဖြင့် ခရီးသွားကားများ ရပ်နားရာဂိတ်ကို တွေ့ရပေမည်။ ကျူထရံနှင့် ပျဉ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော အိမ်ငယ်ကလေးများ၏ ရှေ့တွင် ကိုယ့်ခြံနှင့်ကိုယ် တဲလေးများထိုးကာ ဇားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်၊ ပစ္စည်းပစ္စယတို့ကို ရောင်းလေ့ရှိသည်။ ခရီး

သွားများကလည်း မိမိတို့နှစ်သက်ရာတို့ကို အားပါးတရ ဝယ်ယူ စားသောက်လေ့ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့သူငယ်ချင်းတစ်သိုက် လူအများ ရှုပ်နေသည့်ကြားမှ ကစားနည်းမျိုးစုံ ကစားနေကြသော နေရာလည်း ဖြစ်သည်။ လူကြီးမိဘများက ကားလမ်းနှင့် နီးသဖြင့် အန္တရာယ် များကာ ကားဂိတ်၌ မကစားသင့်ကြောင်း ပြောသော်လည်း မသိ အောင်ခိုးကစားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုပျော်ရွှင်မှုကား သူငယ်ချင်း မောင်လှ ကားတိုက်ခံရသည့်နေ့မှစ၍ စက်ဆုပ်ကြောက်ရွံ့ဖွယ်အ ဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်လည်း ကံကောင်းသဖြင့် သိသိလေး လွတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တွင်မူ အကြောင်းကိစ္စ မရှိလျှင်ကားဂိတ်ဘက်သို့ လုံးဝမရောက်တော့ပေ။

ယခင်ထောက်ကြံ့နယ်၏ အနောက်ဘက်ကို မျှော်လိုက်လျှင် ကား တောအုပ်ကိုသာတွေ့ရပေမည်။ အဖေနှင့် အမေတို့က ကျွန်တော် တို့ ညီအစ်ကိုအားလုံးကို သူတို့မပါဘဲနှင့် လုံးဝမသွားရဟု ပိတ်ပင်ထား သော နေရာလည်းဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အားလပ်ရက်များ၌သာ အဖေအမေလိုက်ရာ၌ ပါခဲ့ဖူး၍ ရောက်ခဲ့သည်။ သမင်၊ ဒရယ်၊ ချေ ငယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်တို့ အကုန်ရှိသည်။ အန္တရာယ်ရှိသော မြေဆိုများနှင့် ကျား၊ ကျားသစ်တို့မှာလည်း ထိုတောအုပ်တစ်လျှောက်ဝယ် ကျက်စား တတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မသွားရန် တားမြစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ခြိမ်းအုန်းငယ် ကျူးသီနေကြသော ကျေးငှက်သာရကာတို့၏ အသံ တို့ကိုလည်း ညနေစောင်းအချိန်ဝယ် မပြတ်အစဉ် ကြားရတတ်သည်။ မျောက်တို့၏ အော်သံများကိုလည်း ကြားရတတ်သေးသည်။ ထိုတောမှ အန္တရာယ်တစ်ခုမှာ တောဝက်အန္တရာယ်ပင်ဖြစ်သည်။ တောနှင့်အနီး

ဆုံး ကျွန်တော်တို့အိမ်နောက်ခြံမှာ မကြာခဏဆိုသလို တောဝက် ကြောင့် အခက်အခဲတွေ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ခြံတွင်းသို့လည်း ခြံစည်းရိုးကာထားပါလျက် တစ်ခါတစ်ရံ ဝင်လာတတ်သဖြင့် တော ဝက်ထသော ရာသီများတွင် အဖေနှင့်အစ်ကိုကြီးမှာ ညစဉ် ညစောင့် အလုပ်လုပ်ရသည်။ ကျွန်တော်က စောင့်ပေးလိုသော်လည်း ငယ်သေး၍ ခွင့်မပြုခဲ့ချေ။

တောင်ဘက်အရပ်ဆီသို့ မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင်ကား တညီတညာ တည်း အတန်းလိုက် စိုက်ပျိုးထားသော ရာဘာပင်များဖြင့် ပြည့်နှက် နေသည့် ရာဘာတော၊ တစ်နည်းဆိုသော ရာဘာစိုက်ခင်း ကို တွေ့ ရပေမည်။ ဤစိုက်ခင်းသည် အနောက်ဘက်ရှိ တောအုပ်နှင့် တစ်ဆက်တည်း တည်ရှိသည်။ အဘိုးတို့ပိုင်သော အပင်များလည်း တချို့တဝက်ရှိရာ ကျွန်တော်တို့ညီအစ်ကိုမှာ နေ့စဉ်ရာဘာစေးယူရ သော တာဝန်ကျလေသည်။ ရာဘာစေးယူရာတွင် နံနက်စောစောတွင် ယူရပြီး တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီခန့် ကြာတတ်သဖြင့် အပေါ့အပါးသွားလို လျှင်လည်း ကျေးလက်ခလေးအတိုင်း ဤရာဘာတောထဲ၌ပင် ကိစ္စပြီးခဲ့ ရသည်။

မြောက်ဘက်အရပ်၌မူကား အတိုင်းမသိ ကျယ်ဝန်းသော အစိမ်းရောင် ကတ္တီပါကောဇောကြီးရှိသည်။ အမြင့်မှတက်ကြည့်လျှင် ကား အဆုံးမရှိတော့သယောင်ယောင်နှင့် အလွန်ပင် ရင်သပ်ရုံမော အံ့သြဖွယ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ယခင်က ထောက်ကြံ့မြို့နယ်မှာ စပါးအထူးတွက်သော မြို့နယ်များထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုလယ်ကွင်းများကား ကျွန်တော်တို့ခြံနှင့် အလှမ်းဝေးသဖြင့် နေ့နေ

စပ်စပ် မရောက်ခဲ့ဖူးပေ။ ထိုလယ်ကွင်းများတွင် ပုစွန်စိတ်ကလေးများ နှင့် ဖားပေါင်စင်းများ ပေါများကြောင်းကား နာမည်ကြီးလှသည်။ မင်္ဂလာဒုံဘက်မှ အဝယ်ဒိုင်များပင်လျှင် လာ၍ဝယ်ယူလေ့ရှိ၏။

ကျွန်တော်တို့ထောက်ကြံ့တွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မသိသူရှား လှသည်။ အိမ်ခြေနှစ်ဆယ်ခန့်သာရှိသဖြင့် အားလုံးလိုလိုပင် မိသားစု လိုနေထိုင်ကြသည်။ အားလုံးသော ရွာသူရွာသားများကလည်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ကူညီရန်ဝန်မလေးကြ။ တောလိုက်၍ အမဲများများရ လျှင်ပင် ဝေငှပေးလေ့ရှိသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတို့ကိုလည်း အစဉ်ရှိသေ လေးစားကြသည်။ ဖြူစင်လှသော စိတ်ထားများတည်း။ ဤမျှရှိသား ဖြူစင်လှသော ရွာသူရွာသားတို့၏ နှလုံးသားဖြင့် တည်ဆောက်ထား သော ထောက်ကြံ့ကို ကျွန်တော်အဘယ်မှာ ခွဲလိုမည်နည်း။ သို့သော် ခွဲခွာရန်အကြောင်းကား 'ကံဆိုးမသွားရာ မိုးလိုက်လို့ရွာ' ဆိုသလို ဖန်တီးရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ကျွန်တော်အသက်ကိုးနှစ်ခန့်တွင် ကပ် ဘေးတစ်ခု ဝင်လာသည်ဟု ပြောကြသည်။ ရွာမှလူအတော်များများ လည်း သေဆုံးကြသည်။ အဖေနှင့် အမေတို့ကလည်း ခေတ်ပညာ တတ်များ ဖြစ်သည့်အလျောက် ကူးစက်ရောဂါတစ်ခုခု ဖြစ်နေပါက အခက်တွေ့မည်ဟု စိုးရိမ်သဖြင့် ခြံရောအိမ်ပါရောင်းကာ ရန်ကုန်ရှိ အဒေါ်အိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန်၌ အိမ်ဝယ်ရန်အခွင့်ကြုံလာပြန်သဖြင့် အိမ်ဝယ်ဖြစ်သွားပြီး အခြေကျခဲ့ သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မွေးရပ်မြေ 'ထောက်ကြံ့' သို့ တစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖြစ်တော့ချေ။

ကျွန်တော်တို့ ပြန်ရောက်သွားသည့် အချိန်ကား အဖေက

ခြံမြေကို ပြန်ဝယ်ချင်သည်ဟုဆိုကာ မြေနှစ်ဧက ပြန်ဝယ်လိုက်သော အချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်အသက် (၁၅)နှစ် ရှိခဲ့လေပြီ။ ခြံဝင်းထဲ၌ အိမ်ဆောက်သောအခါ ကျွန်တော်သွားရောက်နေ ထိုင်ပေးရသဖြင့် မွေးရပ်မြေအကြောင်းကို စေ့စေ့စပ်စပ် ပြန်လည် လေ့လာနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခင်က ကျေးရွာအဆင့်သာရှိခဲ့သော ထောက်ကြံ့သည်ကား ယနေ့အချိန်ဝယ် အပြောင်းလဲကြီး ပြောင်းလဲ ခဲ့လေပြီ။

အရှေ့ဘက်တွင်ရှိသော ကားဂိတ်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်ပါက ယခင်ကရှိခဲ့သော ကျူထရံနှင့် ပျဉ်ထောင်အိမ်တို့နေရာဝယ် လှပသော တိုက်အိမ်များက နေရာယူခဲ့လေပြီ။ ထိုအထဲမှ တချို့တစ်ဝက်သည် သာ တဲအိမ်အဆင့်မှ မတိုးတက်ဘဲကျန်ခဲ့သည်။ ကိုယ့်အိမ်နှင့် ကိုယ် ရောင်းသောဓလေ့လည်း မရှိတော့။ ထို့အပြင် သေသေသပ်သပ် စတိုးဆိုင်များနှင့် ဆိုင်ခန်းများက ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။ ဂိတ်တွင်ရပ် သော ကားအရေအတွက်လည်း တိုးလာကာ ဆိုက်ကားဂိတ်တစ်ခု လည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဤသည်တို့ကား တိုင်းပြည်စည်ကား လာကြောင်း သာဓကများပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အကောင်းနှင့် အဆိုး ဒွန်တွဲနေသကဲ့သို့ စိတ်ပျက်စရာများလည်း ကြုံခဲ့ရသည်။ ချမ်းသာသည့်လူများမှာ သိန်းချီတန်သော ကိုယ်ပိုင်ကားကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသူများမှာလည်း အလွန်ပင်ဆင်းရဲနေသည်။ လူဦးရေက များပြားလာသဖြင့် စီးပွားရေး ခက်ခဲလာကာ အသက် ငါးနှစ် ခြောက်နှစ်အရွယ် ကလေးများပင်လျှင် စီးပွားရှာနေရခြင်းဖြစ် သည်။ ကားတစ်စီးဆိုက်ရောက်လာလျှင် ကလေး(၁၅)ယောက်

လောက် အပြေးအလွှား ရောက်လာကြပြီး သကြားလုံး၊ ကွမ်းယာ၊ ဆေးလိပ်၊ ငုံးဥပြုတ်၊ အချဉ်ထုပ် စသဖြင့် ကိုယ်စီကိုယ်ငှအလှ အယက်ရောင်းကြသည်။ ဝယ်သူကနည်းပြီး ပစ္စည်းတူတူကိုပင် ရောင်းသူက များနေသဖြင့် မကြာခဏ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားကြသည်။ အချို့မိဘတို့ကလည်း သားသမီးများကို ကျွဲလိုနွားလို ပိုက်ဆံရှာခိုင်းပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင်ကမူ ဘော်ကြောနေနေကြကြောင်း သိရသည်။ မြို့အရှေ့ မျက်နှာစာတွင်လည်း မိသားစုချင်း မကြာခဏ ရန်ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ဤကားနောင်ရေးအတွက် ရင်လေးဖွယ်ဖြစ်သည်။ ယခင်ကကဲ့သို့ စည်းလုံးမှု မရှိတော့ဟု ဆိုလျှင်လည်း မှားမည်မဟုတ်တော့။

ကျွန်တော်တို့ ယခင်ခြံ၏ အနောက်ဘက်တွင် ရှိခဲ့သော တောအုပ်မှာ ယခုမြေကြီးအောက် မြှုပ်သွားပြီဟု ထင်ရလောက်အောင် ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်ကွယ်ခဲ့လေပြီ။ ထိုနေရာတွင် လှော်ကား သဘာဝဥယျာဉ်က နေရာယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခင်တွေ့ရှိရသမျှ တိရစ္ဆာန်တို့မှာလည်း အိပ်မက်ပင် မမက်တော့ပေ။ အပန်းဖြေဥယျာဉ် ဆောက်လိုက်ခြင်းမှာ တိရစ္ဆာန်များပြုန်းတီးမှုမှ ကာကွယ်ရာရောက် သဖြင့် အလွန်ကောင်းမွန်လှပေသည်။ ထိုသို့မပြုလုပ်ပေးလျှင် ခြံပိုင်ရှင် တို့၏ ခုတ်ထွင်ရှင်းရှင်းမှုကြောင့် သစ်တောအများအပြား ပြုန်းတီး သွားကာ သဘာဝ၏ သမမျှတမှုလည်း ပျက်စီးသွားနိုင်ပေသည်။

တောင်ဘက်ရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများမှာလည်း အများအပြား ခုတ်လှဲခဲ့၍ အနည်းငယ် ကျိုးတိုးကျဲတ်သာ ကျန်တော့သည်။ ကျွန်တော် တို့ခြံပတ်ဝန်းကျင်တွင်မူ ရာဘာပင်ကိုတွေ့အောင် မနည်းရှာရသည်။ မြောက်ဘက်တွင်လည်း ယခင်ကရှိခဲ့သော စပါးခင်း မရှိတော့။

ကြည့်လျှင်ကား မမြင်ရတော့ပေ။ မျက်နှာစာတွင် စက်မှုလယ်ယာ ပစ္စည်းစက်ရုံက နေရာယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင် ရေးကားစက်ရုံဝင်းကြီးနှင့် ပက်စီကုမ္ပဏီဝင်းကြီးများကိုသာ မြင်ရ သည်။

ဤသို့လျှင် ခေတ်အဆက်ဆက်ဖြင့် အရာရာ အကြောင်းကြောင်း တို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်နှင့်အမျှ ကျွန်တော်တို့၏ ဇာတိချက်ကြွ မွေးရပ်မြေသည်လည်း အပြောင်းလဲကြီး ပြောင်းခဲ့သည်။ အကောင်း ဘက်သို့ ရောက်သည်များရှိသလို အဆိုးဘက်သို့ ရောက်သွားသည့် အရာများကို 'ပျက်အစဉ် ပြင်ခဏ' ဆိုသည့်အတိုင်း အချိန်မနှောင်းမီ အမြန်ပြုပြင်နိုင်မှသာ ကျွန်တော်တို့၏ ဇာတိချက်ကြွ မွေးရပ်မြေ အမြန်တိုးတက်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်မှာလည်း ရပ်ခံရွာခံများဖြစ်သော ကျွန်တော်တို့ လူငယ်များ၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်ပေတော့သည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး ပြပွဲတစ်ခု

ဦးတင်ဝင်းသျှင်

လူသည် အသိဉာဏ်အရှိဆုံးနှင့် အသိဉာဏ်ကို အသုံးချတတ်ဆုံး သတ္တဝါဖြစ်သည့်အလျောက် မှန်ကန်သော အသိဉာဏ်ပျိုးထောင်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းနှင့်အတူ လူမှုအနိဋ္ဌာရုံ ရလဒ်ဆိုးများ ကင်းဝေးပြီး မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာခြင်း မရှိစေရန် ပညာပေးကဏ္ဍသည် အလွန်အရေးပါလျက်ရှိသည်။ ပညာပေးကဏ္ဍပေါင်းစုံကို ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသော မူးယစ်ဆေးဝါး ပြပွဲသည်လည်း နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ တိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါသောကဏ္ဍမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။

ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ဖူးသော မူးယစ်ဆေးဝါး ပြပွဲကား ယခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ(၂၇)ရက်နေ့မှ ဒီဇင်ဘာလ (၃)ရက်နေ့အထိ တပ်မတော်ခန်းမ၌ ကျင်းပသော ပြပွဲပင်ဖြစ်သည်။ ဤပြခန်းတွင် ကဏ္ဍ(၅)ခုခွဲ၍ပြသထားသည်။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြန်ကြားရေးကဏ္ဍမှ ကြိုးပမ်းမှုများ မွေးမြူရေးနှင့် တားဆီးကာကွယ်ရေးကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဘိန်းအစားထိုးစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍလှုပ်ရှားမှုများ၊ ဆေးဝါးကုသရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အမျိုးသားရေးဘဝန်တို့ဖြစ်သည်။ ဤပြပွဲကို မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် တားဆီး

ကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းအဖြာဖြာကို နိုင်ငံတော်မှ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ကို မြင်တွေ့စေလိုမှု၊ စိတ်ပိုင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းတိုးတက်မှုရလာသော လူသားဘဝတွင် အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လိုစိတ် ကိန်းအောင်းကာ မိမိနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၊ နိုင်ငံအကျိုးစီးပွားတို့ကို အသိနှင့်ယှဉ်သော အလုပ်ဖြင့် ဆောင်ကြဉ်းနိုင်စွမ်းရှိစေလိုမှုစသော ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ပြသထားခြင်းဖြစ်သည်။

ပထမပြကွက်ဖြစ်သော ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် လူတိုင်းလူတိုင်းက မူးယစ်ဆေးခွဲနေသူကို လမ်းမှန်သို့ရောက်အောင် တွဲခေါ်ဖို့လိုကြောင်း ပြသထားသည်။ မူးယစ်ဆေးခွဲရာတွင် အတုခိုးမှားခြင်း၊ စမ်းသပ်ကြည့်ခြင်း၊ ဆေးလိပ်၊ စိတ်ငြိမ်ဆေး စသည်တို့ သုံးစွဲခြင်းမှ စတင်ပြီး ဘိန်းဖြူစွဲသည်အထိ ဘဝဆိုးထဲရောက်ကြရသည်။ သို့ရာတွင် မူးယစ်ဆေးခွဲခဲ့သည့် လူငယ်ကို လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းဖြင့် လမ်းမှန်သို့ပို့ဆောင်ဖို့လိုသည်။ ဆေးဝါးကုသမှုခံယူပြီး ပြန်ကလည်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းဖြင့် လေ့ကျင့်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ဝင်ဆံ့လာအောင် လက်တွဲခေါ်ဖို့လိုကြောင်း ရေးသားထားသည်။ ဤပြခန်းဝယ် ဆေးခွဲခဲ့သည့် လူငယ်တစ်ဦးကို စေတနာ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက အသက်မွေးမှုခခန်းသို့ လမ်းညွှန်နေပုံကို ရုပ်လုံးရုပ်ကြွဖြင့် ပြသထားပါသည်။ ထို့အပြင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးစခန်းများ၊ အလုပ်ရုံများမှ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများအကောင်အထည်ဖော်မှု စာရင်းဇယားများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း စာရင်းဇယားဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် စီဇင်္ဂါပြသထားသေးသည်။ တစ်ဦးတည်းနေ၍ မရသော လူသားဘဝတွင်

လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများ ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် ကူညီလိုစိတ်များ ကိန်းအောင်းလာစေဖို့လည်း ဤပြက္ခက်ကပင် ညွှန်ပြခဲ့သည်။

'ပြန်ကြားရေးကဏ္ဍမှ ကြီးပမ်းမှုများ' ဟူသော ဒုတိယပြက္ခက်တွင် ပြန်ကြားရေးနှင့် အသံလွှင့်ဦးစီးဌာနအစီအစဉ်၌ ပြသလျက်ရှိသော ဇာတ်လမ်းများ၊ ဟောပြောချက်များနှင့် အသံလွှင့်လျက်ရှိသော သီချင်းများနှင့် နိုင်ငံတကာသတင်းများကို သရုပ်ပေါ်အောင် ပြသထားသည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ရုပ်မြင်သံကြားလွှင့်ထုတ်ချက်များကို ပြသခြင်း၊ ပညာပေးတေးသီချင်းများ နားဆင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားရှိခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးစွဲကုသမှုအဆင့်ဆင့်ဓာတ်ပုံများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ စစ်ဆင်ရေးသတင်းဓာတ်ပုံများကို ပြသထားခြင်းတို့ကိုလည်း ဝေဝေဆာဆာတွေ့ရသည်။ ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်းမှ မော်ကွန်းမှတ်တမ်း သတင်းကားများ ပြသရာတွင်လည်း ငရဲပန်းစစ်ဆင်ရေးဖြင့် မြေပြင်တွင် ဘိန်းခင်းများ ဖျက်ဆီးနေပုံ၊ မိုးဟိန်းစစ်ဆင်ရေးအရ တပ်မတော်မှ သိမ်းပိုက်ရရှိသည့် ဘိန်းချက်ပစ္စည်းများနှင့် လက်နက်များ၊ တောင်ရန်ရှင်း စစ်ဆင်ရေးအရ ဝေဟင်မှ လေယာဉ်ဖြင့် ဘိန်းခင်းများကို ဆေးဖျန်းဖျက်ဆီးနေပုံတို့ကို ပြသထားသည်။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းအနှစ်ချုပ်တို့မှ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ် တားဆီးကာကွယ်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြု ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီ၊ ကာတွန်းတို့ကိုလည်း နမူနာပုံကြီးချဲ့၍ မျက်နှာပုံးဇာတ်လမ်းကို

'ပေါ့စတစ်' ဖလင်ရိုက်၍ မီးထိုးခြင်းဖြင့် ဝေဝေဆာဆာ တင်ပြထားသည်။

ပြက္ခက်(၃)ဖြစ်သော မူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် မွေးမြူရေးအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်များဖြစ်သော ဘိန်းစိုက်ပျိုးရေးအစား မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရန် တောင်ပေါ်ဒေသသွားလာရေးတွင် လားများ၊ မြင်းများ၊ မြည်းများ ဖြန့်ဖြူးပေးရန်နှင့် မွေးမြူရေးပညာဖြန့်ဖြူးပေးရန် ကြီးပမ်းလျက်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ 'ဟဲဟို' ဗဟိုမွေးမြူရေးခြံ၏ နမူနာ ရုပ်ကြွ၊ ရုပ်လုံးပုံ၊ ကုလသမဂ္ဂမူးယစ်ဆေးဝါး တားဆီးကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်မှ ရသောပစ္စည်းများ၊ အစားထိုးမွေးမြူရေး၊ တိရစ္ဆာန်များ၏ ဓာတ်ပုံများ၊ ခြံပုံစံငယ် နောက်ခံမြက်ခင်းပြင်နှင့် တောင်ကြောပုံစံ၊ လုပ်ငန်းစီမံချက်အရ နှစ်အလိုက်ဖြန့်ဝေပြီး တိရစ္ဆာန်များ မျိုးပွားပုံစသည့် စာရင်းဇယားများကိုလည်း ဤပြက္ခက်တွင် ပြသထားပါသည်။ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ဂန္ဓမာ၊ ဒေလီယာ၊ လိမ္မော်၊ ပန်းနှမ်းစသည့် အစားထိုးသီးနှံစိုက်ပျိုးရာတွင် ပျားနှင့်ဝတ်မှုန်ကူးခြင်းဖြင့် အထွက်နှုန်းအရည်အသွေး၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ကောင်းမွန်စေဖို့ ပျားထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်မှုဖြင့် တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးကာ ဘိန်းပပျောက်ရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ပုံတို့ကို အဝေးရှုခင်းနှင့် သီးနှံ၊ ပျားအုံနောက်ခံရုပ်ကြွများဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသည်။ ထို့ပြင် ပျားထွက်ပစ္စည်းများ၊ ခေတ်မီပျားမွေးမြူရေး ပစ္စည်းများကိုလည်း ပြသထားသည်။

ပြက္ခက်(၄)ကား ဘိန်းအစားထိုး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍလှုပ်ရှားမှုများ၏ ပြက္ခက်ဖြစ်သည်။ ဘိန်းအစားထိုး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်

ငန်းတွင် ဘိန်းပင်၊ ဆေးခြောက်ပင်တို့၏ နမူနာများ၊ အစားထိုး စိုက်ပျိုးရေးစခန်းများ၊ လှေကားထစ် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေယာ ဖော်ထုတ်မှု မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ၊ ဖြန့်ဝေပေးသည့်မျိုးစေ့၊ ပျိုးပင်၊ တောင်သူသုံးကိရိယာများ၊ ပညာပေးသင်တန်းပို့ချမှုများ၊ စိုက်ခင်းများ ကို ရောင်စုံဓာတ်ပုံများဖြင့် လှလှပပတင်ပြထားသည်။ အစားထိုးသီးနှံ များဖြစ်သည့် ကော်ဖီ၊ လက်ဖက်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးမှု အခြေအနေ ကိုလည်း စာရင်းဇယား၊ ဂရပ်တို့ဖြင့် တွေ့နိုင်ပါသည်။ အခမဲ့ ဖြန့် ဝေသော ဓာတ်မြေဩဇာများနှင့် တောင်သူသုံးပစ္စည်း (၁၈)မျိုးကို လည်း ခင်းကျင်းထားပါသည်။ ထို့ပြင် ကော်ဖီ၊ ငရုတ်ကောင်း၊ စပါး၊ ဂျုံ၊ ပြောင်းဖူး၊ မြေဖဲ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးနည်းစာအုပ်များ၊ လက်ကမ်းစာစောင်များကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ပညာရေးလှုပ်ရှားမှု ပြကွက်တွင် ရန်ကုန်တိုင်း (၃၉)မြို့နယ်ရှိ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၏ ပြိုင်ပွဲများမှ ဆုရ ပန်းချီ၊ ကာတွန်း၊ ပိုစတာ၊ ပို့စကတ်၊ စာစီစာကုံး၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ၊ နံရံကပ်စာ စောင်၊ မှတ်သားဖွယ် တေးသီချင်းတို့ကို ရန်ကုန်မြို့နယ်စု(၁)၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်စု(၂)၊ ဟံသာဝတီမြို့နယ်စု၊ အင်းစိန်မြို့နယ်စုအလိုက် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပထမဆုရ ပန်းချီ၊ ကာတွန်း စသည်တို့အပြင် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် အသိဉာဏ်ပေးရေး အဖွဲ့ဝင်များကိုပါ ပြသထားသည်။

ပြကွက်(၆)တွင် စွဲစေတတ်သော မူးယစ်ဆေးဝါး နမူနာများ၊ ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ထားသော ဘေးဖြစ်စေတတ်သော မူးယစ် ဆေးဝါးစာရင်း၊ ဆေးစွဲတတ်သည့်အကြောင်းရင်းများ၊ ဆေးစွဲရောဂါ

ခံစားရသူတို့၏သဘာဝ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု၏ နောက်ဆက်တွဲ အန္တရာယ်များ၊ မူးယစ်ဆေးစွဲရောဂါကုသမှု၊ ပြန်လည်ပြုစုပျိုး ထောင်မှုတို့ကို ဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီကားချပ်များဖြင့် ပြသထားရာ မူးယစ်ဆေးဝါးကြောင့် စိတ်ပိုင်းဘဝနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ အကျိုးယုတ် ပုံကို သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် 'မူးယစ်ဆေးဝါးသည် လူသားအားလုံး၏ ရန်သူဖြစ်သည်။ လူမျိုးကို အညွန့်တုံးစေသည်မှာ မူးယစ်ဆေးပင်ဖြစ်သည်။ မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲပြီးသူတို့သည် ဖျတ်လတ် ခြင်း၊ နိုးကြားတက်ကြွခြင်းကင်းကာ အသိအမြင် ညံ့ဖျင်းလာပြီး တိုင်းပြည်အကျိုးကို ဘယ်တော့မှသယ်ပိုးနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်' ဟူသော စာတန်းများကိုလည်း ချိတ်ဆွဲထားသည်။

အဆုံးသတ်ရလျှင် ကျွန်တော်အပါအဝင် ပြပွဲလာ ပရိသတ် တို့သည် ပြခန်းတစ်ခုလုံးတွင် ပြသထားသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးကာကွယ် ရေး လုပ်ငန်းများကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊ အဖျက်တရားကို ဦးတည်ပြီး နိုင်ငံတော်အတွက် အလုပ်ပိုနေရသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးကို ရှောင်ရှားခြင်း၊ တိုက်ဖျက်ခြင်းများနှင့်အတူ လူသားတို့၏ ကောင်းမြတ် သော စရိုက်လက္ခဏာများ ရှင်သန်ပွားများလာစေခြင်းဖြင့် အမျိုးသား ရေးတာဝန်ကို ကျေပွန်နိုင်ကြမည် ဖြစ်တော့သည်။

လူသားနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာက ကမ္ဘာကြီးသည် အရောင်အသွေးစုံစွာဖြင့် စိမ်းစိုသာယာလှပသော နေရာဒေသကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ စိမ်းစိုသာယာအေးမြသော အလှတရားများမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး နောက်ပိုင်းတွင် တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းလာခဲ့ရသည်။ ရေမြေတောတောင် သဘာဝအလှများနှင့် သယံဇာတ ကြွယ်ဝမှုတို့မှာလည်း လျော့နည်းလာခဲ့ရသည်။ လူသားတို့၏ စက်ရုံအလုပ်ရုံများကြောင့် ကမ္ဘာကြီးမှာ တဖြည်းဖြည်း ပူနွေးလာပြီး ဇီဝမျိုးစေ့တို့မှာ ပျက်စီးလာခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် လူသားအားလုံးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးမှာ ယနေ့ကမ္ဘာကြီးတွင် အထူးအရေးကြီးသော လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။

ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးတွင် လူသားများစွာတို့သည် မိမိတို့ အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးအတွက် နည်းလမ်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကြရသည်။ မိမိတို့ စားဝတ်နေရေးအတွက် နေ့စဉ်လည်ပတ်နေရေးသည် အဓိကလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဓာတုဗေဒစက်ရုံများစွာတို့ လည်ပတ်နေခြင်းကြောင့် သဘာဝသန့်စင်သော လေ၊ ရေ၊ မြေတို့မှာ ဓာတုစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အပူခို၊ အပူငွေ့များကြောင့် ပို၍ ညစ်ညမ်းလာခဲ့ရသည်။

သို့ဖြစ်၍ (လူသားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်) အမည်ဖြင့် နိုင်ငံပေါင်းစုံ

ညီလာခံကြီးကို ၁၉၇၂-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၅) ရက်နေ့တွင် 'ဆွီဒင်' နိုင်ငံ စတော့ဟုန်းမြို့၌ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ညီလာခံကြီးတွင် လေထုညစ်ညမ်းမှု အန္တရာယ်သည် စက်မှုနိုင်ငံကြီးများ၏ မြို့ကြီးပြကြီးများတွင် ဖြစ်ပေါ်နေရပုံကို မည်သို့ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြမည်ကို ဆွေးနွေး ကြသည်။ ထို့နောက် (၁၀) နှစ်ကြာသောအခါ ၁၉၈၂-ခုနှစ်၊ မေလတွင် 'ကင်ညာ' နိုင်ငံ 'နိုင်ရီဘီ' မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့ပြန်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးမှ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင် တောတောင် သစ်တောများကို မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းကြမည်ဟု ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့ကြသည်။ သို့နောက် ၁၉၉၂-ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၊ ရီယိုဂျနေရီမြို့တွင် ထပ်မံဆွေးနွေးကြပြန်သည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဖွဲ့အစည်း (၉၄) ဦးတို့အား ဆိုက်ထိုက်တန်တန် ဆုချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၃-ခုနှစ်တွင်လည်း ဘရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ 'ပီကင်း' မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုနှစ်၏ ဆောင်ပုဒ်မှာ 'ဆင်းရဲခြင်းဘေး လွတ်ကင်းရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းရေး' ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၉၄-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ 'လန်ဒန်' မြို့တွင် ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးညီလာခံကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဆောင်ပုဒ်မှာ "ကမ္ဘာတစ်ခု၊ မိသားတစ်စု" ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ နိုင်ငံပေါင်းများစွာက ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကို အပူတပြင်း ဆောင်ရွက်လာရသည်မှာ လူသားအားလုံး မှီခိုအားထားနေရသည့် ရေ လေ မြေတို့ ညစ်ညမ်းလာခြင်း၊ အိုဇုန်းလွှာ ပါးလာခြင်း၊ သဘာဝသစ်တောများ ပြုန်းတီးလာခြင်း၊ မြေဆီ မြေဩဇာများ

ခန်းခြောက်၍ သဲကန္တာရများ ပို၍ဖြစ်ထွန်းလာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ လူသားအားလုံး၏ ပတ်ဝန်းကျင် တော တောင်ရေမြေများ ပြောင်းလဲလာသည်ကို လူသားတိုင်း သိရှိပြီး လူသားတိုင်းကပင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ပါမှ ကမ္ဘာကြီး သည် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြီးမှ လွတ်မြောက် ကင်းဝေးနိုင်ပါ မည်။

ထိုကဲ့သို့ ကမ္ဘာနိုင်ငံအသီးသီးက စိုးရိမ်ကြီးစွာဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကို ဆောင်ရွက်နေစဉ်မှာပင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တွင်မှာလည်း ကုလသမဂ္ဂကြီး၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အမျိုးသားကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကော်မရှင် တွင် (၁) သဘာဝသယံဇာတများ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး ကော်မတီ၊ (၂) ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှု ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးကော်မတီ၊ (၃) သုတေသန၊ ပညာရေးနှင့်ပြန်ကြားရေးကော်မတီ၊ (၄) အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီတို့ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါ သည်။

ထိုကဲ့သို့လူသားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ချမ်းမြေ့သာယာရေး စိမ်းလန်း စိုပြည်ရေးတို့ကိုဦးတည်၍ ဇူလိုင်လကို သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးလဟူ၍ သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး သစ်ပင်ပန်းပင်မျိုးစုံ ၄.၅ သန်းကို မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ စိုက်ပျိုးပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် “ကြီးမြန်သစ်ပင် စိုက်ပျိုးလျှင် တိုင်းပြည်လည်းလှ အရိပ်ရ”ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ သစ်ပင် ပန်းပင်ပေါင်း (၁၁) သန်းကိုလည်း ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံစိုက်ပျိုးခဲ့

ပြန်သည်။ ထို့အပြင် စက်ရုံအလုပ်ရုံများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည့် ဓာတုဗေဒ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၏ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရမည့် ဥပဒေများလည်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမျှမက ပိုးသတ်ဆေးများကို စနစ်တကျ အသုံးပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဥပဒေများလည်း ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့ပါသည်။

လူသားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လူသားတို့၏ လူဦးရေ တိုးတက် နှုန်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် စားနပ်ရိက္ခာများ လျော့နည်းလာခြင်းတို့မှာ ဆက်နွယ်လျက် ရှိသည်။ ယခုအခါ ကမ္ဘာကြီးတွင် တစ်နာရီလျှင် လူဦးရေငါးထောင်မျှ တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ နောင် အနှစ် (၄၀) ကြာလျှင် ယခုလက်ရှိလူဦးရေထက် နှစ်ဆဖြစ်လာပေမည်။ ထိုလူဦးရေ ပေါက်ကွဲမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုတို့မှာ အထူးစိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိလာနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နိုင်ငံ များစွာတို့က မိမိပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကို အဓိကလုပ်ငန်းအဖြစ် နှစ်ရှည်စီမံကိန်းများရေးဆွဲကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပါသည်။

တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသော စက်မှုစွမ်းအားများနှင့်အညီ မြေပြင် တွင် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရင်း ပင်လယ်ပြင်၌လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်း နိုင်သည့် စားနပ်ရိက္ခာများရရှိလာအောင် တက်တက်ကြွကြွ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြသည်။ သိပ္ပံပညာစွမ်းအားဖြင့် မြေဆီလွှာ ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ၊ မြေဆီမြေနှစ်များ ပိုမိုကောင်းမွန်ရေး လုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝ သစ်တောများကို မီးဘေး အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေကြပါပြီ။ သိပ္ပံပညာ၏ အကူအညီဖြင့် သဲကန္တာရ လွင်တီးခေါင်များမှ စားပင်သီးပင်များ

စိုက်ပျိုးရေးကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် လုပ်ဆောင်နေပါပြီ။ အစွဲရေး နိုင်ငံသည် သဲကန္တာရကို မြေဆီမြေနှစ်များ ပြန်လည်ရရှိစေပြီး ရေသွယ်စိုက်ပျိုးနည်းများဖြင့် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နေပါပြီ။ အထူးအံ့ဩဖွယ် ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုမှာ ပင်လယ်ရေငန်များကို ကျိုချက်၍ နေချိုဖြစ်အောင် ဖန်တီးပြီး သဲကန္တာရအတွင်း၌ ဖြတ်စီး နေမည့် မြစ်ကြီးတစ်သွယ်ကို တူးဖော်တည်ဆောက် ဖန်တီးနေကြ သည်မှာ မိုင် ၃၅၀ ကျော်ခရီးကို အောင်မြင်စွာ တူးဖော်နိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည်လည်း ကျောက်တောင်များ အလွန် ပေါများလှသည်။ ထိုကျောက်တောင်များပေါ်သို့ မြေမှုန့်များ ရောက် အောင် သယ်ပို့ပေးခြင်း၊ သဘာဝလေတွင်ပါလာသော မြေသဲမှုန့်များကို ပိုက်စိပ်တိုက်ဖမ်းယူခြင်းများပြုလုပ်၍ သစ်ပင်သစ်တောများဖြစ်လာ အောင် ဖန်တီးနေကြသည်မှာလည်း အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသည်။

လူသားတို့၏ အသိဉာဏ်နှင့် သိပ္ပံပညာစွမ်းအင်တို့မှာ ကမ္ဘာကြီး၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း သစ်တော အရာရှိများက ယူဆထားကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ သဘာဝသစ်တောများ ဆုံးရှုံးနေခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာများ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးနေခြင်းတို့ကို လူသားအားလုံးက စည်းလုံးညီညွတ် စွာ ဆောင်ရွက်ကြမည်ဆိုလျှင် မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲ အောင်မြင် မည်မှာ သေချာလှပါသည်။

နိဂုံးချုပ်ရလျှင် ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့ လူသားတိုင်းအား လူ့လောကသို့ရောက်အောင် ဖန်တီးပေးထားပြီးဖြစ်သည်။ ထိုကမ္ဘာကြီး

ကို ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း ပြန်လည်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့် ဈေးဇူးဆပ်ရပါမည်။ “ကျွန်ုပ်တို့သည် ကမ္ဘာမြေကြီးအား အမွေရထား သူများမဟုတ်။ နောင်လာနောက်သားများအတွက် ငှားရမ်းထားခြင်း သာဖြစ်သည်”ဟူသော အဆိုအမိန့်နှင့်အညီ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း ရေး လုပ်ငန်းများကို လူသားတိုင်းက တာဝန်ယူ၍ အားသွန်ကြိုးစား ကာ တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြမည်ဆိုလျှင် ပန်းပေါင်းစုံ ရနံ့ဝေဖြာ၍ စိမ်းစိုအေးမြနေသော ကမ္ဘာကြီးမှာ သဘာဝအပူငွေ့များမှကင်းလွတ်ပြီး နောင်လာနောက်သားများအတွက် ရတနာသိုက်ကြီးအဖြစ် ထာဝရ ရပ်တည်နေမည်သာ ဖြစ်ပါတော့သည်။ ။

* * *

အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး

(ဦးတင်ဝင်းသျှင်)

ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ စိတ်နေသဘောထား အပါအဝင် ကိုယ် အမူအရာ သိမ်မွေ့ခြင်း၊ နူးညံ့ခြင်း၊ စိတ်စေတနာကောင်မွန်ခြင်း တို့ကို ဆိုလိုပါသည်။ မြန်မာတို့၏ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုမှာ နှစ် ပေါင်းသုံးထောင်ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့ပါပြီ။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုပင်စည် ကြီးသည် တကောင်း၊ ဗိဿနိုး၊ ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာ၊ ပုဂံ၊ ညောင်ဦး၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ တောင်ငူ၊ ညောင်ရမ်း၊ ကုန်းဘောင်ခေတ်

များကို ကျော်လွန်၍ ဂုဏ်ယူစွာ ရပ်တည်နေပါသည်။ ထိုယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များမှာ မြန်မာတို့၏ အမြဲတေအနှစ်ရတနာဖြစ်သည်။ ထိုတန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အမျိုးသားရေးမဏ္ဍိုင်ကြီး ခိုင်မာတည်မြဲ၊ မပြိုလဲအောင် ထိန်းသိမ်းကြရမည်မှာ လူငယ်တို့၏ အဓိကတာဝန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အခြေခံ၍ ကိုယ်ချင်းစာ တရားထားကာ လူသားချင်း ထောက်ထားစာနာမှုကို အဓိကထားသော ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်သည်။ ကြီးသူကို ရိုသေ၍ ရွယ်တူကို လေးစားပြီး ငယ်သူကို သနားကရုဏာ ထားတတ်အောင် သင်ကြားပေးသော ယဉ်ကျေးမှုလည်း ဖြစ်သည်။ ဤနိုင်ငံတွင် နေသူတို့မှာ တောင်ပေါ် မြေပြန့် ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ နှစ်ပေါင်းထောင်သောင်းချီ၍ အတူနေထိုင်ခဲ့ ကြသည်။ ပြည်ထောင်စုဖွား တိုင်းရင်းသားများတွင် ဆံပင်အဝါ၊ မျက်လုံးပြာပြာမရှိပေ။ ဆံပင်အနက်နှင့် မျက်လုံးအညိုများသာ ရှိ ကြသည်။ အသားအရည် ဖြူဖတ်ဖြူရော်နှင့် ဘောင်းဘီတိုတိုများ မရှိကြပေ။ ညိုဝင်းသော အသားနှင့် ခန့်ညားသော ပုဆိုးကိုသာ ဝတ်ဆင်တတ်ကြသည်။ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို စောင့်ထိန်း ဘတ်သူများလည်း ဖြစ်သည်။

သို့ဆိုလျှင် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ လူမျိုး၏ အသက် ဒိညာဉ်ဖြစ်သည်။ အသက်ဝိညာဉ်ဖြစ်သော အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ဝင်မစစ်မြစ်ခိုင်ခံ့နေသမျှ လူမျိုးရပ်တည်မှုလည်း ခိုင်ခံ့နေမည်ဖြစ် သည်။ မြေမျို၍ လူမျိုးမပျောက်ပါ။ လူမျိုးမျိုမှ လူမျိုးပျောက်ပါသည်။ လူတစ်မျိုးက လူတစ်မျိုးကို ယဉ်ကျေးမှုဖြင့်သာ ဝါးမျိုစမြဲဖြစ်သည်။

အမိနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု လက္ခဏာရပ်များ ထာဝစဉ် တည်ရှိနေရေးမှာ အနောက်တိုင်းသရုပ်ပျက် ယဉ်ကျေးမှု ကာကွယ် တိုက်ဖျက်ရေးအပေါ် မူတည်နေပါသည်။ ဤသည်ကို အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် ခိုင်မာမှုသတိဖြင့် တော်လှန်ဖြိုဖျက်ကြရပါမည်။

ယနေ့ နှစ်ဆယ်ရာစုခေတ်နှောင်း ကမ္ဘာတွင် နယ်ချဲ့စနစ်သည် အသွင်ပြောင်းခဲ့ပါပြီ။ လက်နက်ချင်းဆိုင်၊ ဂုဏ်ချင်းပြိုင်ကြသော ခေတ်မဟုတ်တော့ပါ။ ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေး၊ ထိုးဖောက်လွှမ်းမိုး မှုဖြင့်သာ နယ်ချဲ့ကြပါသည်။ ယနေ့ ကမ္ဘာ့လူ့ဘုံသည် နယ်ပယ် ကျဉ်းမြောင်းလာခဲ့ပါပြီ။ စက်မှုသိပ္ပံ ထွန်းကားလာသည်နှင့်အမျှ ကမ္ဘာကြီးသည် ကြုံတောင့်ကြုံခဲ နယ်ကျဉ်းလာခဲ့သည်။ တိုက်ကြီးများ၊ သမုဒ္ဒရာကြီးများ၊ လွင်ပြင်ကြီးများကို ဖြတ်ကျော်၍ မိနစ်ပိုင်း အတွင်းမှာပင် ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှနေ၍ သရုပ်ပျက်ကျေးမှု ပြန့်ပွားရေးစီမံကိန်းဆွဲ၍ ဖြန့်ပေးခဲ့ကြသည်မှာ ထိထိမိမိလည်း ရှိ သည်။ အောင်မြင်မှုလည်းရှိသည်။

အမှန်မှာ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်၊ နိုင်ငံ ချစ်စိတ်ဓာတ်မရှိလျှင် သရုပ်ပျက်ယဉ်ကျေးမှုသည် 'နတ်ပူးသကဲ့သို့' အလွယ်တကူ ဝင်ရောက်ပူးကပ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ပူးကပ်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ခြေရာလက်ရာ ဟန်ပန်အမူအရာများ ထင်ကျန်ရစ်ခဲ့ သည်။ ထိုအစွန်းအထင်းများကို ဖျက်ရန်မှာ လွယ်မယောင်နှင့် ခက်လှသည်။ တိမ်မယောင်နှင့် နက်လှသည်။

ယနေ့ခေတ် တိုင်းခြားယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ သိမ်မွေ့ညင်သာ လွန်းလှသည်။ အပေါ်ယံ ရွှေမှုန်ကြံထားသဖြင့် စွဲမက်စရာကောင်း

သည်။ အချို့ပေါ် သကာလောင်းထားဟန်ကြောင့် နှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်နေသည်။ အင်္ကျီ၊ ဘောင်းဘီ၊ ဂစ်တာ၊ ကက်ဆက်၊ အရက်၊ ဆေးလိပ်တို့အပြင် မေ့မှတ်အိပ်ချင်စရာကလေးများကလည်း မြူဆွယ်နေဟန်ရှိသည်။ ကျီစယ်နေဟန်ပြုသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း 'သရုပ်ပျက် ယဉ်ကျေးမှုကို တိုက်ဖျက်ပြီး၊ မြန်မာ့လူ့ဘောင်နဲ့ အဝင်ခွင့်ကျဖြစ်မယ့် ယဉ်ကျေးမှုအခြေအနေကို တိုးတက်အောင် ဖန်တီးကြရပါမယ်။ မြန်မာမှု၊ မြန်မာ့ဟန် ကွယ်ပျောက်မယ့် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွေ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကိုပါ ထိပါးစေတဲ့ သရုပ်ပျက်မှုတွေကို တွန်းလှန်နိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းသွားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်'ဟု နိုင်ငံအကြီးအကဲများက အတိအလင်း မိန့်ကြားသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သရုပ်ပျက်ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာလည်း အမျိုးသားရေးလက္ခဏာရပ်များကို ထိပါးသည့် အဆို၊ အတီး၊ အက ဆင်ယင်မှု မှန်သမျှသည် သရုပ်ပျက်များပင်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုမှာ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာဆောင်သည့် ဘိုးဘွားပိုင်ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ ယဉ်ကျေးမှု၏ ထင်ရှားသော မှတ်တိုင်ကြီးများမှာ ရှာဖွေမပြရဘဲ ကမ္ဘာက လာရောက်ကြည့်နေကြရသည့် အံ့မခန်း အနုပညာရပ်များဖြစ်ပါသည်။ မြစ်မင်းဧရာဝတီ၏ လက်ဝဲလက်ယာ အလှတို့ကား နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်ခဲ့သော်လည်း အံ့ဩ၍ မကုန်နိုင်အောင် ရှိနေပါသည်။ တည်နေပါသည်။

ပုဂံခေတ် အလောင်းစည်သူမင်းကြီး ဖန်တီးခဲ့သော ဂီတသံများ၊ ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက်က ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပြင်စည်မင်းသားကြီး၊

မြဝတီမင်းကြီးဦးစတို့၏ မြန်မာ့ဂီတ အနှစ်သာရများမှာ စံထားဖွယ်ရာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ စစ်ကြီးခေတ်၊ စစ်ပြီးခေတ်တွင်လည်း နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်၊ ရွှေတိုင် ညွန့်၊ မြို့မငြိမ်း၊ ရွာစားစိန်ဗေဒါ၊ စိန်ဘမောင်၊ ရွှေပြည်အေး၊ ဆရာနု၊ စောင်းဦးဘသန်းတို့၏ တေးဂီတ အနုပညာရပ်များသည် နည်းယူဖွယ်၊ သတိမူဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ မြတ်မြတ်နိုးနိုး တန်ဖိုးထားသင့်လှပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုများတွင် ခေတ်မီအောင် နေရမည်မှန်သော်လည်း ပုံတူကူးချသည့် ယဉ်ကျေးမှုကို ရှောင်ကြဉ် သင့်ပါသည်။ အနေအထိုင်၊ အပြောအဆို၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ တေးဂီတတို့ကို ပုံတူကူးယူသည့် ယုတ်ညံ့သော အကျင့်ဆိုးများကို ခဝါချပစ်ရပါမည်။

မိမိလေ့စရိုက်၊ ဘာသာ အယူဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တိုင်းခြားယဉ်ကျေးမှုများကို မတော်လှန်၊ မဖြိုဖျက်လျှင် ယုတ်ညံ့သော အကျင့်ဆိုးများ ဆက်လက်ရှင်သန်နေရုံမျှမက ယဉ်ကျေးမှုမဲ့သော လူမျိုး အဖြစ်လည်း ကမ္ဘာနိုင်ငံများက ဝိုင်း၍ လက်ညှိုးထိုးကြပေတော့မည်။

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာ့ပင်နီချောနှင့် ယောပုဆိုးသည်လည်းကောင်း၊ ကချင်မယ် လွယ်ပလိုင်းနှင့် သင်တိုင်းနီပြာပြာသည် လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပင်နီနှင့် ရှမ်းဘောင်းဘီသည် လည်းကောင်း၊ ရခိုင်လုံချည်နှင့် မုဒုံပုဆိုး သည် လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့ရာသီဥတုနှင့် သဟဇာတ ဖြစ်အောင် ဖန်တီးခဲ့သည့် ရိုးရာဆင်ယင်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။ အမေကျော် ထွေးတော်လွမ်းစရာ မလိုပါ။ ချောင်းကိုပစ်၍ မြစ်ကိုရွာရန် မလိုပါ။

အဆုံးသတ်ရလျှင် ကျွန်တော်တို့သည် လွတ်လပ်သော မြန်မာ
 လူမျိုး၏ စာရိတ္တကိုလည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်သော လူမျိုး၏ ဂုဏ်
 သိက္ခာကို လည်းကောင်း၊ ဘိုးဘွားပိုင် အမွေအနှစ်ဖြစ်သော မြန်မာ့
 ယဉ်ကျေးမှုကို လည်းကောင်း၊ တန်ဖိုးထားသော လူမျိုးအဖြစ်လည်း
 ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ထည်ထည်ဝါဝါနေပြခဲ့ပါပြီ။ ထို့ကြောင့်
 အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုကို တိုးတက်အောင် ဖန်တီး၍ သရုပ်ပျက်
 ယဉ်ကျေးမှုကို အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်၊ တိုင်းရင်းသား ပေါင်းစုံ
 ချစ်ကြည်သွေးစည်းသော စိတ်ဓာတ်များနှင့် တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်
 သွားကြရမည် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ။

* * *

● ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ အတွေးအရေး လှအောင် စာစီစာကုံးများ အဆက်မပြတ်ရေးနေသည့်အတွက် ဆရာတင်ဝင်းသျှင် တစ်ယောက် မြန်မာစာကို တန်ဖိုးထားမြတ်နိုးသူဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေပေသည်။ သင်ကြားပို့ချရာမှာ ရိုးသားကြိုးစား၍ စေတနာထားတက်ခြင်းတို့ကြောင့် သူ့စာစီစာကုံးများ အောင်မြင်နေရခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစာဂုဏ်ထူးရလိုသူတွေ အားကိုးအားထားပြုရမည့် သုတရသ စာပေါင်းစုလေးများဟု ဆိုရပါမည်။

(ဆရာမင်းယုစေ)

● ကိုတင်ဝင်းသျှင်ဟာ အညာသားပီသတယ်။ သူ့စာတွေလဲ အညာမလှေ့စရိုက် သဘာဝတွေကိုပဲ ရေးဖွဲ့တယ်။ မိမိရပ်ရွာဒေသကို ဖွဲ့တာဟာ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာကိုယ့်ဒေသမှာရှိတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို မြတ်နိုးလို့ပဲ။ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုကိုချစ်ရင် ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်နိုင်ငံကိုချစ်တာပဲပေါ့။ သူ့စာတွေဟာ လူငယ်တွေကို နိုင်ငံချစ်စိတ်ရင့်သန်နေအောင် တွန်းအားပေးနေတာ လို့ ယူဆတယ်။

(မောင်စွမ်းရည်)